

งานการศึกษาและวิจัยตามโครงการประเมินผล
การออกสำรวจผู้เสียภาษีของสรรพากรเขตพื้นที่
และสรรพากรจังหวัด

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

การประเมินผลการออกสำรวจผู้เสียภาษีของสรรพากรเขตพื้นที่
และสรรพากรจังหวัด

เสนอต่อ

กรมสรรพากร

โดย

ฝ่ายแผนงานเศรษฐกิจรายสาขา
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

มีนาคม 2538

คณะผู้วิจัย

ดร.อัมมาร สยามวาลา	ที่ปรึกษา
Prof. Bev Dahlby	ที่ปรึกษา
ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร	ผู้อำนวยการโครงการ
ดร.สมชาย สุขศิริเสรีกุล	นักวิจัย
ดร.โกวิท ขาญวิทยาพงศ์	นักวิจัย
อาจารย์ ดวงมณี เถาวกุล	นักวิจัย
นายเสก เมธาสุรารักษ์	ผู้ช่วยนักวิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 วัตถุประสงค์	1
1.2 วิธีการศึกษาและขอบเขต	2
1.3 แหล่งข้อมูล	2

บทที่ 2 การสำรวจผู้เสียหาย

2.1 วัตถุประสงค์การสำรวจ	3
2.2 ผู้อยู่ในข่ายถูกสำรวจ (Coverage) และเป้าหมายการสำรวจ (Output)	7
2.3 กำลังเจ้าหน้าที่ งบประมาณและเบี้ยเลี้ยงสำรวจ (Inputs)	13
2.4 วิธีการสำรวจ (Process) และขั้นตอนการสำรวจ	15
2.5 ผลการสำรวจในรอบ 10 ปี	20
2.6 ข้อดีข้อเสียของการสำรวจ	26

บทที่ 3 ประโยชน์และต้นทุนของการสำรวจผู้เสียหาย : คุ่มหรือไม่

3.1 แบบจำลองผลประโยชน์และต้นทุนของการสำรวจผู้มีหน้าที่เสียหาย	40
3.2 วิธีการคำนวณค่าตัวแปรต่างๆ	45

บทที่ 4 การพยากรณ์จำนวนผู้เสียหายในอนาคต

4.1 การเปรียบเทียบจำนวนของกลุ่มผู้เสียหายและกลุ่มผู้ปฏิบัติ ในการเสียหายที่สำรวจพบในช่วงปี พ.ศ. 2533 ถึง พ.ศ. 2536	85
4.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนของกลุ่มทั้งสอง ในปี พ.ศ. 2533 และ ปีพ.ศ. 2536	89
4.3 การวิเคราะห์ Logistic regression ของการปฏิบัติถูกต้องและผิด ในการเสียหายของปี พ.ศ. 2533 และ ปีพ.ศ. 2536	96
4.4 การพยากรณ์โอกาสที่ผู้ปฏิบัติผิดและผู้ปฏิบัติถูกต้อง ในการเสียหายประเภทต่างๆ	101

สารบัญ

หน้า

บทที่ 5 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของการสำรวจการเสียภาษี

5.1 การปรับปรุงระบบการสำรวจ	103
5.2 การเพิ่มแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่สำรวจ	106
5.3 การกระจายข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษี	109
5.4 การให้บริการถึงสถานประกอบการ	109

ภาคผนวกที่ 1 รายการข้อมูลและแบบสอบถาม

ที่ขอความอนุเคราะห์จากรมสรรพากร	ผ1-1 ถึง ผ1-17
---------------------------------	----------------

ภาคผนวกที่ 2 แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ของผู้เสียภาษี

และแบบจำลองการสำรวจผู้เสียภาษี	ผ2-1 ถึง ผ2-15
--------------------------------	----------------

ภาคผนวกที่ 3 การคำนวณภาษีที่จ่ายโดยผู้ปฏิบัติที่ถูกลำเลียงเข้าสู่ระบบ

ผ3-1 ถึง ผ3-3

ภาคผนวกที่ 4 การคำนวณโอกาสที่ผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกลำเลียงเข้าสู่ระบบ

แล้วออกไปจากระบบอีก	ผ4-1 ถึง ผ4-3
---------------------	---------------

ภาคผนวกที่ 5 การคำนวณหาจำนวนผู้เสียภาษีและจำนวนผู้หนีภาษี

และจำนวนเงินภาษีที่จัดเก็บได้	ผ5-1 ถึง ผ5-7
-------------------------------	---------------

ภาคผนวกที่ 6 ตารางข้อมูล ต้นทุนเพิ่มเติม

ผ6-1 ถึง ผ6-19

ภาคผนวกที่ 7 สูตรและวิธีการคำนวณ SMCF และผลที่ได้

ผ7-1 ถึง ผ7-25

ภาคผนวกที่ 8 เอกสารที่ใช้ในการสำรวจ

ผ8-1 ถึง ผ8-2

ภาคผนวกที่ 9 แบบสอบถามสำหรับผู้ที่มีส่วนในการกำหนดนโยบาย

ผ9-1 ถึง ผ9-2

ภาคผนวกที่ 10 ตารางข้อมูล

ผ10-1 ถึง ผ10-66

ภาคผนวกที่ 11 ผลลัพธ์ของการคำนวณเบื้องต้นในบทความที่จะถูก

ตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศ	ผ11-1 ถึง ผ11-2
---------------------------	-----------------

บรรณานุกรม

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	แผนผังการแบ่งส่วนงานของสำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่
ตารางที่ 2.2	แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการสำนักงานสรรพากรจังหวัด
ตารางที่ 2.3	จำนวนเป้าหมายการสำรวจ และ สถานประกอบการที่สำรวจได้
ตารางที่ 2.4	เป้าหมายการสำรวจ
ตารางที่ 2.5	การสำรวจแหล่งภาษีอากร และ ผลการสำรวจปี 2533 ถึง 2536
ตารางที่ 2.6	ผลการสำรวจปี 2533 ถึง 2536
ตารางที่ 2.7	จำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ และการส่งเรื่องต่อให้งานฝ่ายตรวจสอบ
ตารางที่ 2.8	แสดงจำนวนผลการสำรวจแหล่งภาษีอากร โดยแยกเป็น กรณีไม่พบความผิด จากการสำรวจ และกรณีพบความผิด จากการสำรวจ ปี 2533-2536
ตารางที่ 2.9	จำนวนแบบ ส.ร. 11 ที่เจ้าหน้าที่สำรองมอบให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจ
ตารางที่ 3.1	ผลการคำนวณภาษีส่วนเพิ่ม
ตารางที่ 3.2	ตารางอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2536
ตารางที่ 3.3	อัตราค่าจ้างข้าราชการและลูกจ้างประจำของกรมสรรพากรปี 2536
ตารางที่ 3.4	ค่าเฉลี่ยเวลาที่ให้กับงานสำรวจ
ตารางที่ 3.5	จำนวนรายที่สำรวจได้และจำนวนรายที่มาพบเจ้าหน้าที่ ปี 2536
ตารางที่ 3.6	การจัดกลุ่มสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัด แยกตามภาค
ตารางที่ 3.7	รายได้ เวลาทำงาน สัดส่วนของเวลาที่สูญเสียไปขณะถูกสำรวจ และสัดส่วนของเวลาที่สูญเสียไป ในการมาพบเจ้าหน้าที่ของ ประกอบการเป็นรายภาค
ตารางที่ 3.8	ต้นทุนทั้งหมดที่ใช้ไปในการสำรวจผู้เสียภาษีอากร ปี 2536
ตารางที่ 4.1	จำนวนกลุ่มผู้มีหน้าที่เสียภาษีต่างๆ ในปี พ.ศ. 2536
ตารางที่ 4.2	จำนวนกลุ่มผู้มีหน้าที่เสียภาษีต่างๆ ในปี พ.ศ. 2533
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนผู้ปฏิบัติและผิดของปีต่างๆ รวมทั้ง การเพิ่มหรือลดลงจากปีก่อน (ราย)

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.4	จำนวนรายและร้อยละของลักษณะบางประเภทของ ผู้ถูกสำรวจจากเสี่ยภาษี 2533 และ 2536	91
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ยของตัวแปรเชิงปริมาณของลักษณะบางประการ ของสถานประกอบการที่ถูกสำรวจการเสี่ยภาษีปี 2533 และ 2536	95
ตารางที่ 4.6	ผลการทดสอบความแตกต่างของลักษณะบางประการของ สถานประกอบการที่ถูกสำรวจการเสี่ยภาษี ปี 2533 และ 2536	96
ตารางที่ 4.7	ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจปฏิบัติตามกฎหมายการเสี่ยภาษีด้วย Logistic regression (รวมข้อมูลปี 2533 และ 2536)	99

สารบัญตารางภาคผนวก

		หน้า
ตารางที่ ผ6-1	ตารางอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2536	ผ6-1
ตารางที่ ผ6-2	ต้นทุนที่ใช้ในการสำรวจผู้เสียภาษีประเภทต้นทุนทางด้านแรงงานปี 2536	ผ6-5
ตารางที่ ผ6-3	ต้นทุนที่ใช้ในการสำรวจผู้เสียภาษีประเภทต้นทุนทางด้านค่าเช่า ปี 2536	ผ6-8
ตารางที่ ผ6-4	ต้นทุนที่ใช้ในการสำรวจผู้เสียภาษีอากรประเภทต้นทุน ทางด้านการจัดการ ปี 2536	ผ6-13
ตารางที่ ผ6-5	ต้นทุนที่ใช้ในการสำรวจผู้เสียภาษีประเภทต้นทุนทางด้านอื่นๆ ปี 2536	ผ6-16
ตารางที่ ผ7-1	องค์ประกอบ SMCF	ผ7-24
ตารางที่ ผ7-2	ค่า SECF ที่มีค่า (DISTRIBUTIONAL WEIGHT) ที่ต่างกัน OMEGA 20 หมายถึง ให้ค่า อยู่ระหว่าง 1 ถึง 20	ผ7-25
ตารางที่ ผ10-1	จำนวนสถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ และ สถานประกอบการ ทั้งหมดที่มีอยู่ ในส่วนกลางปี 2533 ถึง 2536	ผ10-1
ตารางที่ ผ10-2	จำนวนสถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ และสถานประกอบการ ทั้งหมดที่มีอยู่ ปี 2533 ถึง 2536	ผ10-2
ตารางที่ ผ10-3	จำนวนแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 ในส่วนกลางปี 2533 ถึง 2536	ผ10-7
ตารางที่ ผ10-4	จำนวนแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 ปี 2533 ถึง 2536	ผ10-8
ตารางที่ ผ10-5	จำนวนแบบ ส.ร. 11 ที่เจ้าหน้าที่สำรวจมอบให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจ ในส่วนกลาง	ผ10-12
ตารางที่ ผ10-6	จำนวนแบบ ส.ร. 11 ที่เจ้าหน้าที่สำรวจมอบให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจ	ผ10-13
ตารางที่ ผ10-7	แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษี ที่ได้รับจดหมายเชิญ ให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ ในส่วนกลางปี 2535 และ 2536	ผ10-19
ตารางที่ ผ10-8	แสดงจำนวนผู้ได้รับการสำรวจแหล่งภาษี ที่ได้รับจดหมายเชิญ ให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2535 และ 2536	ผ10-20
ตารางที่ ผ10-9	แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษีอากรที่ได้รับจัดเชิญ ให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบในส่วนกลางปี 2535 และ 2536	ผ10-25

สารบัญตารางภาคผนวก

หน้า

ตารางที่ ผ10-10 แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษีอากร ที่ได้รับจดหมายเชิญ ให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบปี 2535 และ 2536	ผ10-26
ตารางที่ ผ10-11 จำนวนผู้ที่กระทำผิดทุกกรณี จากการสำรวจภาษีอากรของ เจ้าหน้าที่สำรวจ ในส่วนกลางปี 2534 ถึง 2536	ผ10-31
ตารางที่ ผ10-12 จำนวนผู้ที่กระทำผิดทุกกรณี จากการสำรวจภาษีอากรของ เจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2534 ถึง 2536	ผ10-32
ตารางที่ ผ10-13 จำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10% จากการสำรวจปี 2534 ที่มากขึ้นแบบเสียดำเนินปี 2535 และ 2536 และจำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10% ในปี 2535 ที่มากขึ้นแบบเสียดำเนินปี 2536 ในส่วนกลาง	ผ10-37
ตารางที่ ผ10-14 จำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10% จากการสำรวจปี 2534 ที่มากขึ้นแบบเสียดำเนินปี 2535 และ 2536 และจำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10% ในปี 2535 ที่มากขึ้นแบบเสียดำเนินปี 2536	ผ10-38
ตารางที่ ผ10-15 ต้นทุนที่ใช้ในการสำรวจแหล่งภาษีอากร ในส่วนกลางปี 2533 ถึง 2536	ผ10-44
ตารางที่ ผ10-16 ต้นทุนที่ใช้ในการสำรวจแหล่งภาษีอากรปี 2533 ถึง 2536	ผ10-45
ตารางที่ ผ10-17 จำนวนการบอกเพิ่มเล็ก การจดทะเบียนภาษีการค้า ในส่วนกลางปี 2533 ถึง 2536	ผ10-49
ตารางที่ ผ10-18 จำนวนการบอกเพิ่ม เล็ก การจดทะเบียนภาษีการค้าปี 2533 ถึง 2536	ผ10-50
ตารางที่ ผ10-19 จำนวนการบอกเพิ่ม เล็ก การจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ในส่วนกลางปี 2533 ถึง 2536	ผ10-55
ตารางที่ ผ10-20 จำนวนการบอกเพิ่ม เล็ก การจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ปี 2533 ถึง 2536	ผ10-56
ตารางที่ ผ10-21 จำนวนผู้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ ในส่วนกลางปี 2536	ผ10-61
ตารางที่ ผ10-22 จำนวนผู้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ ปี 2536	ผ10-62

สารบัญรูปภาพ

หน้า

แผนผังที่ 3.1	แสดงเวลาที่ผู้ประกอบการต้องสูญเสียไปในการมาพบเจ้าหน้าที่	64
รูปที่ ผ2-1	การสำรวจผู้เสียภาษีของประเทศไทย	ผ2-6
รูปที่ ผ2-2	ปัญหาการตอบรับภาษีของบริษัท	ผ2-9
รูปที่ ผ2-3	ผลตอบแทนของการหลบหลีกภาษีเมื่ออัตราภาษีส่วนเพิ่ม และต้นทุนการหลบภาษีส่วนเพิ่มมีค่าคงที่	ผ2-11
รูปที่ ผ2-4	ผลตอบแทนของการไม่ร่วมมือกับการสำรวจภาษีเมื่ออัตรา ภาษีหน่วยท้ายและอัตราต้นทุนหน่วยท้ายของการหลบภาษีสูงขึ้น	ผ2-11

บทคัดย่อ

การประเมินการสำรวจผู้เสียภาษีเริ่มต้นจากแนวคิดที่ว่า การใช้จ่ายของรัฐบาลจำเป็นต้องหารายได้มาเพื่อชำระค่าใช้จ่ายนั้น ไม่ว่าจะโดยการกู้ยืมหรือการเก็บภาษี การเก็บภาษีของรัฐบาลไม่ใช่เพียงการโอนเงินจากกระเป๋าของประชาชนผู้เสียภาษีมาสู่กระเป๋าของรัฐบาลเท่านั้น ภาษียังมีต้นทุนซึ่งประกอบไปด้วยต้นทุนของภาครัฐและภาคเอกชน ต้นทุนของภาครัฐเป็นต้นทุนทางตรง อันได้แก่ ต้นทุนการจัดเก็บภาษีของรัฐบาล ส่วนต้นทุนของภาคเอกชนมี 3 ประเภทแรกได้แก่ ต้นทุนทางอ้อม (ต้นทุนที่เกิดจากการบิดเบือนการใช้ทรัพยากร หรือ dead-weight loss) อันเนื่องมาจากการที่ภาษีเปลี่ยนแปลงระดับราคาสัมพัทธ์ในตลาด จนเป็นเหตุให้ผู้เสียภาษีปรับตัวโดยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมเหล่านี้ ทำให้การจัดสรรทรัพยากรของสังคมเปลี่ยนไปในแง่ที่ว่าภาษีจะลดประสิทธิภาพการจัดสรรทรัพยากรของระบบเศรษฐกิจ ต้นทุนสูญเสียเปล่าของภาษีเป็นเครื่องวัดการลดลงในระดับความเป็นอยู่ของสังคม ที่เป็นผลจากการใช้ระบบภาษีเงินได้หรือภาษีมูลค่าเพิ่มแทนการใช้ภาษีเหมาจ่ายเพื่อหารายได้จำนวนเดิมเข้ารัฐ ในแง่ นโยบายภาษี จุดสนใจอยู่ที่ว่า การเพิ่มภาษี 1 บาท ควรจะก่อให้เกิดการสูญเสียในประสิทธิภาพการจัดสรร ทรัพยากรของระบบเศรษฐกิจ มากน้อยเพียงใด

นอกจากนั้น การที่รัฐบาลต้องหารายได้จากการเก็บภาษี 1 บาท ยังก่อให้เกิดต้นทุนผู้เสียภาษีเพิ่มเติม ซึ่งนอกจากจะเป็นค่าภาษี 1 บาทแล้วผู้เสียภาษียังมีต้นทุนเพิ่มเติมในการชำระภาษี เช่น ต้นทุนการทําบัญชี การจ้างที่ปรึกษาทางบัญชี ต้นทุนเวลาหรือรายได้ที่เสียไปในช่วงที่ต้องผูกพันกับการสำรวจผู้เสียภาษี และอื่นๆ ดังนั้นภาษี 1 บาทที่รัฐบาลรวบรวมได้จึงตกเป็นภาระภาษีของผู้เสียภาษีมากกว่า 1 บาท ต้นทุนของเอกชนประเภทที่สาม คือ การดึงผู้หลบหนีภาษีเข้าสู่ระบบภาษีย่อมทำให้เขามีสวัสดิการลดลง ต้นทุนส่วนนี้เรียกว่า ความสูญเสียของผู้หนีภาษี

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือ การประเมินงานสำรวจของกรมสรรพากร ที่มีจุดมุ่งหมายในการดึงผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้เข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้นว่าคุ้มกับค่าใช้จ่ายในการสำรวจหรือไม่ รัฐบาลในฐานะผู้บริหารประเทศไม่ควรคำนึงถึงแต่รายรับรายจ่ายที่เป็นตัวเงินอย่างเดียว การประเมินจึงต้องคำนึงถึงต้นทุนจากการเก็บภาษีทุกประเภทที่เกิดขึ้นทั้งกับรัฐบาลและเอกชน จุดเด่นของการประเมินครั้งนี้จะอาศัยแนวความคิดของต้นทุนส่วนเพิ่มทางสังคมของการหารายได้ของรัฐ (Social Marginal Cost of Public Fund หรือ SMCF) กล่าวคือ การที่รัฐบาลเก็บภาษี 1 บาท ทำให้เกิดการบิดเบือนการใช้ทรัพยากรจนเอกชนต้องรับภาระมากกว่าหนึ่งบาท SMCF จึงสูงกว่าหนึ่งบาท

ถ้าคิดเฉพาะรายรับรายจ่ายที่เป็นตัวเงิน กรมสรรพากรควรเพิ่มขนาดการสำรวจผู้เสียภาษี (พร้อมกับการลดอัตราภาษีลงเพื่อให้รายได้จากเดิมภาษีเท่าเดิม) จนทำให้รายรับส่วนเพิ่มจากการสำรวจ (MR) เท่ากับรายจ่ายส่วนเพิ่มของการสำรวจ (MC)

แต่ถ้าคำนึงถึงต้นทุนทางสังคมของการหารายได้ของรัฐ กรมสรรพากรควรเพิ่มขนาดการสำรวจ (พร้อมลดอัตราภาษี) เพื่อให้รายได้จากภาษีเท่าเดิม ตราบใดที่ผลประโยชน์ส่วนเพิ่มสุทธิจากการเพิ่มขนาดการสำรวจยังมากกว่าความสูญเสียของเอกชนที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษี (ML) นั่นคือ

$$(MR - MC) \text{ SMCF} > ML$$

การที่เราต้องถ่วงน้ำหนักผลประโยชน์ส่วนเพิ่มสุทธิจากการสำรวจด้วยค่า SMCF ก็เพราะการเก็บภาษีทุกบาทก่อให้เกิดการบิดเบือนการใช้ทรัพยากรของสังคมดังกล่าวแล้ว

ส่วนความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับผู้หลบหนีภาษีที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบ จะวัดจากแนวคิดที่ว่า ผู้หลบหนีภาษีที่ถูกสำรวจพบและต้องเสียภาษีอย่างถูกต้อง จะมีสวัสดิการลดลงไปจากเดิม สวัสดิการที่ลดลงนี้จะขึ้นอยู่กับระดับรายได้ อัตราภาษี โอกาสที่ถูกจับได้และค่าปรับ แนวโน้มการเป็นคนชอบเสี่ยงทำผิดกฎหมาย ตลอดจนตัวถ่วงน้ำหนักที่แสดงว่าเงินหนึ่งบาทของคนจน มีค่าเป็นกี่เท่าของเงินหนึ่งบาทของคนรวย

การประเมินผลการสำรวจผู้เสียภาษีใช้ข้อมูลการสำรวจผู้เสียภาษีของกรมสรรพากรในปี 2536 ข้อมูลที่ใช้ได้แก่ ข้อมูลสรุปผลการสำรวจข้อมูลจากแบบ สร. 20 ข้อมูลงบประมาณและบุคคลากร ข้อมูลจากการที่นักวิจัยออกสัมภาษณ์ผู้มีหน้าที่เสียภาษีร่วมกับเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากร และข้อมูลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากร

วิธีการคำนวณค่าตัวแปรในสมการ (1) มีดังนี้ (ก) รายรับส่วนเพิ่มจากการสำรวจ (MR) คำนวณจากมูลค่าปัจจุบันของเงินภาษีที่คาดว่าจะได้รับจากการดึงผู้มีหน้าที่เสียภาษีเข้าสู่ระบบภาษี โดยมีข้อสมมุติเกี่ยวกับระยะเวลา (หรือโอกาส) ที่บุคคลนั้นจะคงอยู่ในระบบภาษีต่อไป (ข) ค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มของการสำรวจคิดจากต้นทุนเศรษฐกิจทุกรายการได้แก่ เงินเดือนและสวัสดิการที่จ่ายจริง ค่าเข้าสถานที่เงินค่าตอบแทนการสำรวจ ฯลฯ ตลอดจนค่าเสียเวลาของผู้ถูกสำรวจ (ค) ต้นทุนสังคมส่วนเพิ่มของการหารายได้ของรัฐคำนวณจากข้อสมมุติเกี่ยวกับค่าความยืดหยุ่นต่อค่าจ้างของอุปทานแรงงานความยืดหยุ่นต่อรายได้ของอุปทานแรงงาน น้ำหนักการกระจายรายได้และอัตราภาษีส่วนเพิ่ม (ง) ความสูญเสียส่วนเพิ่มของเอกชนคำนวณจากเงินภาษีผู้หนีภาษีต้องเสียไป เงินค่าปรับ และดัชนีวัดความเสี่ยงในการเงินการพนัน

ผลการศึกษา พบว่า การสำรวจผู้เสียภาษียังให้ผลตอบแทนสุทธิ (514.9 ล้านบาท) มีค่ามากกว่าความสูญเสียส่วนเพิ่มของผู้หนีภาษี (85.7 ล้านบาท) หกเท่าตัว แสดงว่า กรมสรรพากรควรจะดำเนินการสำรวจผู้เสียภาษีต่อไป ผลการวิเคราะห์ความไวต่อข้อสรุป (sensitivity analysis) จะพบว่า ผลตอบแทนส่วนเพิ่มสุทธิลดต่ำลงขณะที่ความสูญเสียส่วนเพิ่มเพิ่มสูงขึ้นแต่ผลต่างยังคงเป็นบวกอยู่ดี นอกจากนี้แต่โอกาสที่จะเกิดกรณีดังกล่าวค่อนข้างน้อย เพราะต้องเป็นกรณีที่การสำรวจมีผลให้ผู้เคยหนีภาษี มีการเสียภาษีถูกต้องเพียง 3 ปี หลังจากนั้น ถ้าไม่ถูกสำรวจพบอีก ก็จะกลายเป็นผู้หนีภาษีต่อไป ข้อสมมติอีกประการหนึ่ง คือ ผู้หนีภาษีต้องเป็นผู้ที่ไม่ชอบเสี่ยงทำผิดกฎหมายเลย ในกรณีเช่นนี้ การสำรวจย่อมไม่มีประโยชน์ เพราะคนส่วนใหญ่ไม่กล้าเสี่ยงหนีภาษีอยู่แล้ว

ผลการประมาณการจำนวนผู้ที่ตัดสินใจจะเสียภาษีอย่างถูกกฎหมาย พบว่า ปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อการตัดสินใจดังกล่าว ได้แก่ รายรับของกิจการ จำนวนพนักงาน ตัวแปรหุ่น (dummy variables) ได้แก่ กิจการขายปลีก กิจการบริการ การตกแต่งร้าน และที่ตั้งของสถานประกอบการ เป็นต้น ตัวแปรส่วนใหญ่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติจะมีเครื่องหมายตามที่คาด กล่าวคือ กิจการมีแนวโน้มจะเสียภาษีนิติบุคคลเพิ่มขึ้นหากมีรายได้เพิ่มขึ้น (โดยสิ่งอื่นๆคงที่) หรือมีค่าใช้จ่ายลดลง หรือสินค้าที่ขายมีราคาสูงขึ้น แต่ถ้าเป็นกิจการในภาคอีสานหรือภาคกลาง หรือเป็นกิจการบริการ จะมีแนวโน้มเสียภาษีนิติบุคคลลดลง

ผลการประมาณการดังกล่าว ยังให้ผลไม่น่าพึงพอใจอย่างยิ่ง เพราะในรายงานการสำรวจกว่า 90% ไม่มีข้อมูลรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับการประกอบการ ทำให้ผลการศึกษามาจากตัวอย่างผู้ถูกสำรวจเพียง 114 ถึง 150 รายเท่านั้น และในบางกรณีก็ไม่มีผู้ถูกสำรวจที่ปฏิบัติผิดกฎหมายเลย

อย่างไรก็ตาม ผลการ simulation เพื่อคาดคะเนจำนวนผู้ที่มีแนวโน้มจะเสียภาษีอย่างถูกต้องในอนาคต พบว่า แม้จะกำหนดให้รายได้ของกิจการ ราคาสินค้า ค่าใช้จ่ายของกิจการ และค่าเช่าสถานประกอบการเพิ่มขึ้นสองเท่าตัว แต่โอกาสที่เจ้าหน้าที่จะสำรวจพบผู้ปฏิบัติผิดกฎหมายเพิ่มขึ้นมากกว่าปัจจุบันเกือบจะไม่เพิ่มขึ้นเลย

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ยังมีผู้ปฏิบัติผิดไม่เสียภาษีอย่างถูกต้อง ทั้งที่พบในการสำรวจและไม่ถูกสำรวจพบจำนวน 0.35 - 0.46 ล้านคน หากสามารถนำคนกลุ่มนี้เข้าสู่ระบบภาษีได้โดยการเพิ่มโอกาสการที่ผู้ทำผิดจะถูกสำรวจพบ จะทำให้ผลตอบแทนส่วนเพิ่มจากการสำรวจ (MR) เพิ่มขึ้น มากกว่าความสูญเสียส่วนเพิ่มของผู้ทำผิดกฎหมาย (เพราะบุคคลเหล่านี้มีแนวโน้มรักความเสี่ยงสูง) แม้ต้นทุนส่วนเพิ่มการสำรวจจะสูงขึ้น แต่ถ้าหากปรับปรุงระบบการสำรวจเพื่อเพิ่มโอกาสการจับผู้ทำผิดกฎหมายมาเข้าสู่ระบบภาษีได้ ผลประโยชน์สุทธิของการสำรวจย่อมมากกว่าต้นทุนส่วนเพิ่ม

การนำคนเข้าสู่ระบบภาษีให้มากขึ้นโดยการปรับปรุงระบบภาษี จึงควรเน้นการติดตามผู้ที่ไม่ยอมเข้าสู่ระบบภาษี โดยมีวิธีการดังนี้ (ก) จัดทำแผนที่สถานที่ตั้งกิจการ ที่มีหน้าที่เสียภาษีในเขตชุมชน ย่านธุรกิจ (ข) การจัดทำฐานข้อมูลจากแบบสร. 20 เพื่อใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพของการสำรวจ (ค) เมื่อมีการส่งหนังสือนัดแนะให้มาพบเจ้าหน้าที่แล้วไม่มาพบตามกำหนด ควรมีการส่งเจ้าหน้าที่ออกไปติดตามโดยเลือกเฉพาะสถานที่ประกอบการที่อยู่ในย่านธุรกิจหนาแน่น นอกจากนี้การมีการประสานงานด้านระหว่างฝ่ายสำรวจและตรวจสอบ เพื่อการติดตามผู้ที่ไม่มาตามหนังสือได้ดียิ่งขึ้น (ง) นอกจากนั้น การหมุนเวียนเจ้าหน้าที่สำรวจระหว่างเขตสพท.ก็จะช่วยลดปัญหาการใช้ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลือผู้ที่ตนรู้จักได้ (จ) การสำรวจควรเน้นกลุ่มบุคคลหรือกิจการที่มีโอกาสปฏิบัติผิดกฎหมายสูงและพยายามบันทึกข้อมูลให้สมบูรณ์ กลุ่มเหล่านี้ ได้แก่ ร้านค้าปลีก กิจการที่แต่งร้านไม่ดี กิจการที่เช่าสถานที่ประกอบการ กิจการที่มีรายได้สูงและกิจการที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคอื่นๆ

ข้อเสนอแนะประการที่สอง คือ การเพิ่มแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่สำรวจที่พยายามนำผู้อยู่นอกระบบภาษีเข้าสู่ระบบให้สำเร็จ โดยการจ่ายค่าตอบแทนควรแตกต่างกันสำหรับกรณีสำรวจพบผู้เสียภาษีถูกต้องแล้วกับการสำรวจพบผู้ที่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้อง จนมีผลให้เข้าสู่ระบบภาษี

ข้อเสนอแนะประการที่สาม คือ การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบกิจการเก็บหลักฐานการเสียภาษีต่างๆไว้ให้เจ้าหน้าที่จากกรมสรรพากรสามารถตรวจสอบได้ โดยไม่ต้องเสียเวลาไปพบเจ้าหน้าที่ในภายหลัง หรือต้องเสียเงินว่าจ้างให้สำนักบัญชีและทนายความไปพบเจ้าหน้าที่แทน

ประการสุดท้าย คือ การหามาตรการลดค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการที่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้สามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น การจัดบริการเคลื่อนที่ออกหมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี ตลอดจนการยื่นแบบฟอร์มต่างๆตามกฎหมายในบริเวณย่านศูนย์การค้าสำคัญอย่างสม่ำเสมอ

บทที่ 1

บทนำ

กรมสรรพากรได้จัดให้มีการออกสำรวจผู้เสียภาษีในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และต่างจังหวัดตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญในการติดตามให้มีการเสียภาษีอย่างถูกต้อง ในปีงบประมาณ 2535 กรมสรรพากรใช้เงินงบประมาณในการสำรวจผู้เสียภาษี 7.37 ล้านบาท ยังผลให้สามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น 35.82 ล้านบาท แต่การสำรวจได้ดำเนินมามากกว่า 10 ปีแล้ว ในบางท้องที่การสำรวจอาจทำให้มีผู้เสียภาษีอย่างถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ในกรณีเช่นนี้กรมสรรพากรอาจไม่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการสำรวจผู้เสียภาษีในท้องที่เหล่านั้นอย่างต่อเนื่อง เพราะการสำรวจย่อมมีค่าใช้จ่ายทางตรงสูงพอสมควร นอกจากนั้นการสำรวจและติดตามให้มีการเสียภาษีอย่างถูกต้องยังมีต้นทุนทางอ้อม และมีต้นทุนความสูญเสียต่อสังคม (dead-weight loss) อีกด้วย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นจะต้องมีการประเมินผลการออกสำรวจผู้เสียภาษี ทั้งในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

1.1 วัตถุประสงค์

การประเมินผลการสำรวจผู้เสียภาษีของสรรพากรเขตพื้นที่และสรรพากรจังหวัดมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินค่าผลตอบแทนการสำรวจตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้นมาว่าคุ้มกับต้นทุนต่างๆหรือไม่ รายละเอียดของวัตถุประสงค์ การวิจัยมีดังนี้

ก. เพื่อประเมินผลกระทบของการสำรวจต่อการยื่นแบบฯ การจัดเก็บภาษีอากรและผลตอบแทนต่างๆจากการสำรวจ

ข. เพื่อประเมินต้นทุนของการสำรวจ และการจัดเก็บภาษีอากรส่วนที่เพิ่มขึ้นอันเนื่องจากการสำรวจ ได้แก่ ต้นทุนทางตรง ต้นทุนทางอ้อม และต้นทุนความสูญเสียของสังคม

ค. เพื่อประมาณการผลกระทบต่อจำนวนผู้เสียภาษี การยื่นแบบ และการชำระภาษีทั้งภาษีบุคคลธรรมดา นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่มในระยะ 5 ปี

ง. ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงการสำรวจ นับตั้งแต่ขอบเขตระเบียบการสำรวจ และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในการสำรวจ

1.2 วิธีการศึกษาและขอบเขต

การประเมินผลตอบแทนสุทธิของการสำรวจจะใช้วิธีการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ในเชิงเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเป็นการศึกษาผลประโยชน์ และต้นทุนของการสำรวจผู้เสียภาษี ผลประโยชน์จากการสำรวจคือ ปริมาณภาษีที่คาดว่าจะเก็บได้เพิ่มขึ้น ส่วนต้นทุนของการสำรวจ มี 2 ส่วน ได้แก่ ต้นทุนทางตรงในด้านกำลังเจ้าหน้าที่ที่ใช้ไปในการสำรวจ และต้นทุนทางอ้อมที่เกิดจากการเก็บภาษี ดังรายละเอียดของวิธีการคำนวณผลประโยชน์และต้นทุนจากการสำรวจผู้เสียภาษีที่ปรากฏอยู่ใน บทที่ 3

1.3 แหล่งข้อมูล

ในการศึกษาตาม โครงการวิจัย เรื่อง " การประเมินผลการออกสำรวจผู้เสียภาษีของสรรพากรเขตพื้นที่และสรรพากรจังหวัด " ซึ่งมีระยะเวลาของการศึกษา 8 เดือน (มีนาคม - ตุลาคม 2537) จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเพื่อนำมาวิจัยจากแหล่งที่สำคัญ 2 แหล่งด้วยกัน

ก. แหล่งข้อมูลจากกรมสรรพากร ข้อมูลที่ได้รับจากกรมสรรพากรจะแบ่งเป็น 2 ส่วนด้วยกันคือ ข้อมูลที่ขอความอนุเคราะห์จากกรมสรรพากร และสรรพากรพื้นที่ (รายการข้อมูลที่ขอความอนุเคราะห์จากกรมฯ และจากสรรพากรพื้นที่ คูได้จากภาคผนวกที่ 1) กับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ กรมสรรพากร เช่น

- แบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 โดยการสุ่มหยิบจำนวน 2 เปอร์เซนต์ จากจำนวน ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 ทั้งหมดรวมกันในปี 2533 และ 2536 ที่มีอยู่ในแต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัด

- ข้อมูลเกี่ยวกับ อัตรากำลัง เบี้ยเลี้ยง และงบประมาณต่างๆที่ทางกรมสรรพากรจ่ายให้กับงานสำรวจ ระหว่างปี 2533 ถึง 2536

- ข้อมูลที่ขอเพิ่มเติมจากงานฝ่ายนโยบายและแผน กรมสรรพากร เช่น สถิติการจัดเก็บภาษีอากร ปี 2533 ถึง 2536, จำนวนผู้มีเงินได้แยกตามประเภทต่างๆ ปี 2535

- ข้อมูลเกี่ยวกับ เป้าสำรวจ จำนวนรายได้ที่สำรวจได้แยกตามกลุ่มผู้ที่ปฏิบัติถูกและปฏิบัติผิดต่อการเสียภาษี และผลจากการสำรวจ ระหว่างปี 2533 ถึง 2536

- การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่มีบทบาทต้องงานสำรวจแหล่งภาษีอากร เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารงานตรวจ, เจ้าหน้าที่ฝ่ายนโยบายและแผน, เจ้าหน้าที่สำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ ได้แก่ หัวหน้าสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่, หัวหน้าฝ่ายสำรวจ, หัวหน้างานสำรวจ, เจ้าหน้าที่สำรวจ

ข. แหล่งข้อมูลจากหน่วยงานอื่นๆ

- กระทรวงมหาดไทย ข้อมูลที่ขอคือ จำนวนสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง และจำนวนลูกจ้างทั่วประเทศ ปี 2533 ถึง 2536

- กระทรวงพาณิชย์ ข้อมูลที่ขอคือ การจดทะเบียนของบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ที่ตั้งใหม่ ปี 2533 ถึง 2536, นิติบุคคลจดทะเบียนตั้งใหม่และคงอยู่ ปี 2533 ถึง 2536

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูลที่ขอคือ จำนวนคนทำงานตามสถานภาพการทำงาน ปี 2533 ถึง 2536

บทที่ 2

การสำรวจผู้เสียหาย

กรมสรรพากรได้จัดให้มีการออกสำรวจผู้เสียหายในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และต่างจังหวัดตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ในการติดตามผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้มีการเสียภาษีอย่างถูกต้อง แต่ในสมัยนั้นการสำรวจยังไม่มีการจัดระเบียบการสำรวจอย่างเป็นระบบ

กรมสรรพากรเริ่มมีการจัดระเบียบการสำรวจอย่างเป็นระบบครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2530 โดยระเบียบดังกล่าวเรียกว่า "ระเบียบกรมสรรพากร ว่าด้วย การสำรวจแหล่งภาษีอากรและติดตามการยื่นแบบแสดงรายการภาษี พ.ศ. 2530" และได้มีการปรับปรุงระเบียบการสำรวจอีกครั้งในปี 2535 โดยระเบียบดังกล่าวเรียกว่า "ระเบียบกรมสรรพากร ว่าด้วย การสำรวจแหล่งภาษีอากรและติดตามการยื่นแบบแสดงรายการภาษี พ.ศ. 2535" ซึ่งในปัจจุบันยังคงยึดระเบียบการสำรวจของปี 2535 สำหรับหน่วยงานสำรวจได้มีการจัดตั้งหน่วยงานสำรวจให้แต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัดรับผิดชอบ (ดูผังการจัดองค์กรในรูปที่ 2.1 และ รูปที่ 2.2)

2.1. วัตถุประสงค์การสำรวจ

กรมสรรพากรได้จัดให้มีการออกสำรวจผู้เสียหายในเขตพื้นที่กรุงเทพฯและต่างจังหวัดโดยมี "วัตถุประสงค์ในการขยายฐานภาษี ติดตามผู้มีหน้าที่เสียภาษีเข้าสู่ระบบภาษีอากร และเพื่อให้การจัดเก็บภาษีอากรดำเนินไปอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักการอำนวยความสะดวกและความเป็นธรรม" (ระเบียบกรมสรรพากร ว่าด้วย การสำรวจแหล่งภาษีอากร และติดตามการยื่นแบบแสดงรายการภาษี พ.ศ. 2535) นอกจากนี้ในสรรพากรแต่ละพื้นที่ ยังสามารถกำหนดวัตถุประสงค์การสำรวจรอง เพื่อให้สนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่สำรวจ ให้สามารถดำเนินการสำรวจแหล่งภาษีอากรได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์หลักของกรมสรรพากรมากยิ่งขึ้น เช่น

ก. สำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ 8 มีการกำหนดวัตถุประสงค์การสำรวจไว้ในแผนการสำรวจแหล่งภาษีอากร ปีงบประมาณ 2537 ดังนี้

- เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการเพิ่มจำนวนรายผู้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีอากร
- เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีอากรให้แก่รัฐ
- เพื่อให้คำแนะนำในการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีอากรสำหรับผู้ประกอบการ
- เพื่อหาข้อมูลให้แก่ฝ่ายตรวจสอบภาษีอากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 2.1

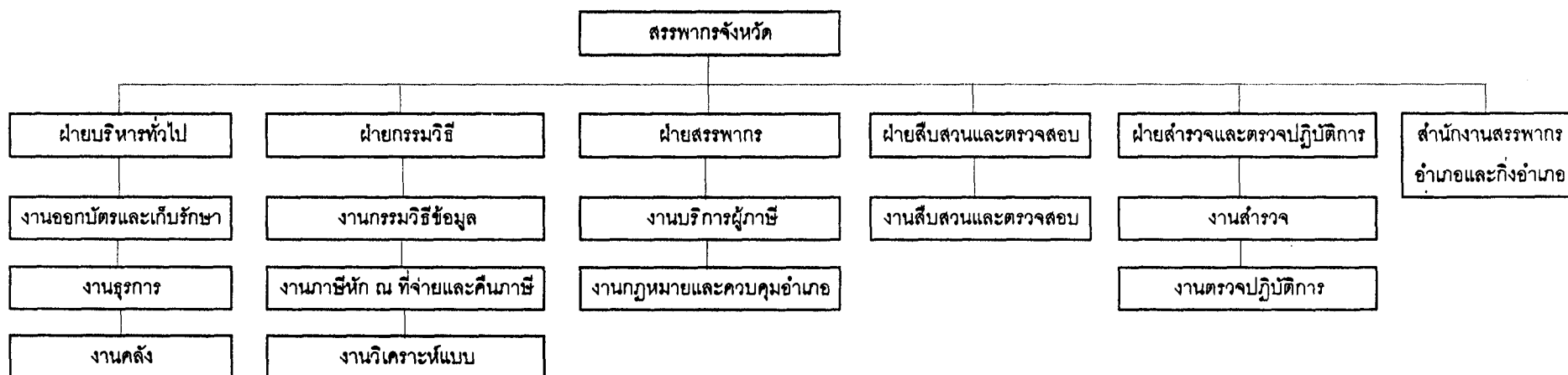
แผนผังการแบ่งส่วนงานของสำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่

ที่มา : ฝ่ายนโยบายและแผน กรมสรรพากร

ตารางที่ 2.2

แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการสำนักงานสรรพากรจังหวัด

ที่มา : ฝ่ายนโยบายและแผน กรมสรรพากร

ข. สรรพากรจังหวัดหนองคาย มีการกำหนดวัตถุประสงค์การสำรวจไว้ในแผนงานการสำรวจแหล่งภาษีอากรของจังหวัดหนองคายประจำปีงบประมาณ 2537 ดังนี้

- เพื่อเป็นนโยบาย และเป้าหมายในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานสำรวจของจังหวัดและอำเภอ โดยให้มีการสำรวจอย่างสม่ำเสมอตลอดปีงบประมาณ

- เพื่อให้การสำรวจเป็นเครื่องมือขยายฐานภาษี และเสริมสร้างความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษี และเป็นมาตรการป้องกันและปราบปรามการหลบเลี่ยงภาษีอากรให้ดำเนินการสำรวจแหล่งภาษีอากรอย่างทั่วถึง และครอบคลุมพื้นที่ที่รับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการสำรวจในวันและเวลาทำการของผู้ประกอบการมิให้ซ้ำรบกวนภายใน 1 ปี เว้นแต่รายที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพกิจการอันมีผลโดยตรงต่อการเสียภาษี

- เพื่อให้การสำรวจเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการควบคุมระบบการจัดเก็บภาษีอากร ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเสียภาษีให้ตรงตามสภาพข้อเท็จจริงให้มากที่สุด และคอยสอดส่องดูแลติดตามผลและนำไปให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีอากรอย่างถูกต้อง และเป็นการสร้างข้อมูลที่เอื้อต่อการตรวจปฏิบัติการและการตรวจสอบภาษีอากร

- เพื่อเร่งขยายฐานภาษีเพิ่มจำนวนผู้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และเร่งสำรวจรายที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 1.5 ของรายรับ เพื่อพิจารณาว่าสมควรเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม อัตราร้อยละ 7 หรือไม่ หากสมควรให้ดำเนินการชี้แจง แนะนำ และชักจูงให้ผู้เสียภาษีเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแบบเต็มรูปแบบมากที่สุด และดำเนินการสำรวจสถานประกอบการที่ยื่นคำร้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มทุกราย

2.2. ผู้อยู่ในข่ายถูกสำรวจ (Coverage) และเป้าหมายการสำรวจ (Output)

ก. ผู้อยู่ในข่ายถูกสำรวจ

งานสำรวจแหล่งภาษีอากรมีอำนาจหน้าที่ในการ 'สำรวจแหล่งเสียภาษีอากรให้ครอบคลุมท้องที่ที่รับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการสำรวจมิให้ซ้ำรบกวนเดียวกันภายใน 1 ปี เว้นแต่รายที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพกิจการอันมีผลโดยตรงต่อการเสียภาษีอากร' (ระเบียบกรมสรรพากร ว่าด้วย การสำรวจแหล่งภาษีอากร และการติดตามการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี พ.ศ. 2535 หมวด 2 ขอบเขตและข้อจำกัดในการสำรวจแหล่งภาษีอากร) ในทางปฏิบัติ มีการสำรวจ 2 ภาค คือ การสำรวจภาคกลางวันและภาคกลางคืน

- การสำรวจภาคกลางวัน จะเป็นการ 'สำรวจเฉพาะผู้เสียภาษีที่มีสถานะและสภาพเป็นธุรกิจการค้าก่อน โดยสำรวจสถานการค้าทุกประเภทกิจการในเขตความรับผิดชอบ จากสถานการค้าที่

หนาแน่นที่สุดไปหาน้อยที่สุดไม่เว้นบ้านเล็กบ้านใหญ่ ทั้งนี้ต้องจดทะเบียนการค้า และไม่ต้องจดทะเบียนการค้าเพื่อแนะนำและชี้แจงให้ทราบถึงภาระและหน้าที่อันพึงมี และปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนและเป็นธรรมเสมอกัน" (เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง แนวทางปฏิบัติ ปัญหา เกี่ยวกับการสำรวจแหล่งภาษีอากร โดย สุเมธ เจนเจษฎา ปี 2528 : ซึ่งเป็นระเบียบการสำรวจก่อนปี 2535) การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ทำการสำรวจพื้นที่ที่มีสถานการค้าที่หนาแน่นที่สุดไปหาน้อยที่สุดเป็นหลัก ก็เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการสำรวจแหล่งภาษีอากรได้ตามเป้าที่กำหนด

- การสำรวจภาคกลางคืน ได้แก่ "การสำรวจกิจการและสถานการค้าซึ่งประกอบธุรกิจในเวลากลางคืน เช่น ภัตตาคาร, ไนท์คลับบาร์, สถาน อาบ อบ นวด รวมทั้งผู้ประกอบการ อาชีพอิสระต่างๆ ที่ดำเนินการในเวลากลางคืน ตลอดจนกิจการแผงลอย รถเข็น ที่มีโต๊ะ ม้านั่ง ซึ่งธุรกิจประเภทนี้ส่วนใหญ่ไม่เคย จดทะเบียนการค้าและยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีอากรเลย" (เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง แนวทางปฏิบัติ ปัญหา เกี่ยวกับการสำรวจแหล่งภาษีอากร โดย สุเมธ เจนเจษฎา ปี 2528 : ซึ่งเป็นระเบียบการสำรวจแหล่งภาษีอากรก่อนปี 2535)

การสำรวจแหล่งภาษีทั้งภาคกลางวัน และภาคกลางคืน ถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานสำรวจที่จะต้องดำเนินการสำรวจโดยปกติอยู่ทุกวัน แต่มีข้อสังเกตว่าสถานประกอบการที่อยู่ในข่ายการสำรวจผู้เสียภาษีจะเป็นกิจการขนาดเล็กและกลาง ส่วนกิจการขนาดใหญ่ เช่น ธนาคาร, บริษัทเงินทุนประเภทต่างๆ และบริษัทใหญ่ๆจะไม่อยู่ในข่ายสำรวจ เพราะกิจการเหล่านี้จะอยู่ในระบบภาษีแล้ว ดังนั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายสำรวจจะไม่เข้าสำรวจ นอกจากนี้แล้วยังมีสถานประกอบการบางประเภทที่อธิบดีกรมสรรพากรสั่งให้เจ้าหน้าที่ทำการสำรวจทั้งภาคกลางวัน และภาคกลางคืน เป็นกรณีพิเศษ ซึ่งคำสั่งภาระกิจพิเศษอาจจะไม่เหมือนกันในแต่ละปี โดยจะพิจารณาจาก ประเภทของสถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจไม่บ่อยนัก และประเภทของสถานประกอบการที่สงสัยว่ายังมีการปฏิบัติการเสียภาษีไม่ถูกต้อง เช่น ปี 2537 อธิบดีกรมสรรพากรมีคำสั่งภาระกิจพิเศษให้สำรวจผู้ประกอบการในโรงแรมห้าดาว, ศูนย์การค้า, ดิกล้านงานต่างๆ, ร้านอาหารใน Supermarket, สวนอาหารในห้างสรรพสินค้า โดยไม่มีการแยกว่าเป็นการสำรวจ ภาคกลางวัน หรือภาคกลางคืน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของแต่ละสรรพากรพื้นที่ที่จะดำเนินการสนองตอบคำสั่งภาระกิจพิเศษของกรมฯ นอกจากนี้แต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัดมีอำนาจในการออกคำสั่งภาระกิจพิเศษขึ้นมาใช้ภายในท้องที่ที่รับผิดชอบ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นในแต่ละที่ ดังนั้นในแต่ละท้องที่จึงอาจมีสถานประกอบการบางประเภทที่ได้รับการสำรวจเป็นกรณีพิเศษ และอาจมีสถานประกอบการบางประเภทที่ได้รับคำสั่งยกเว้นไม่ต้องเข้าทำการสำรวจซึ่งอาจเป็นคำสั่งโดยวาจาจากหัวหน้าฝ่ายสำรวจ หรือหัวหน้างานสำรวจเนื่องจากเคยเกิดปัญหา เช่น ในสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ 1 เคยเกิดปัญหาร้องเรียนจาก ร้านขายทอง ว่าทองหายขณะได้รับการสำรวจภาษีจากเจ้าหน้าที่, เจ้าหน้าที่สำรวจที่เป็นผู้หญิงเคยถูกคนคุมโต๊ะสนุกเกอร์ ช่มชู้ เป็นต้น

ข. เป้าหมายการสำรวจ (Output)

กรมสรรพากรได้มีการกำหนดเป้าหมายการสำรวจแหล่งภาษีอากร เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติงานด้านสำรวจแหล่งภาษี โดยให้เจ้าหน้าที่ทำการสำรวจแหล่งภาษีอากรตามเป้าที่ทางกรมฯ ได้กำหนดไว้ให้ในแต่ละปี ซึ่งเป้าการสำรวจก่อนปี 2536 ทางกรมสรรพากรกำหนดให้สรรพากรพื้นที่ต่างๆ เป็นผู้เสนอเป้าสำรวจมาให้กรมฯ โดยสรรพากรเขตพื้นที่ต่างๆจะพิจารณาถึง จำนวนรายสำรวจที่กรมสรรพากรกำหนดให้ 8 ราย/วัน/เจ้าหน้าที่สำรวจหนึ่งคน¹ เป้าสำรวจในปีต่างๆที่ผ่านมา การเพิ่มขึ้นและลดลงของสถานประกอบการในแต่ละปี การเกิดธุรกิจใหม่ๆ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำรวจที่มีอยู่ความสามารถของเจ้าหน้าที่สำรวจแต่ละคน โดยนำปัจจัยต่างๆมาพิจารณา กำหนดเป้าสำรวจอย่างคร่าวๆ แล้วเสนอให้กรมสรรพากรพิจารณาอนุมัติ

ตั้งแต่ปี 2536 เป็นต้นมา ทางกรมสรรพากรเป็นผู้กำหนดเป้าการสำรวจให้สรรพากรเขตพื้นที่ต่างๆ โดยวิธีกำหนดเป้าการสำรวจ(จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรฝ่าย กองบริหารงานตรวจภาษีอากร) มีดังนี้

- อัตรากำลังเจ้าหน้าที่โดยอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการคำนวณเป้าหมายปริมาณงานต่างๆ นำมา คำนวณเฉพาะอัตราที่มีตัวเงิน² คือ
- (1) กองตรวจ (ตร.) ได้แก่ จำนวนเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี และจำนวนเจ้าหน้าที่สรรพากรจากฝ่ายตรวจสอบภาษีที่ 1 - 7 และฝ่ายควบคุมการตรวจสอบ
- (2) กองภาษีเงินได้หัก ณ. ที่จ่ายก่อนคืนภาษี (ภค.) ได้แก่ จำนวนเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี, นักวิชาการสรรพากร และ เจ้าหน้าที่สรรพากรจากฝ่ายตรวจสอบก่อนคืนภาษี
- (3) สพท. 1 - 10 ได้แก่ จำนวนเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี, เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพากร, นักวิชาการสรรพากร, จำนวนเจ้าหน้าที่สรรพากรจากฝ่ายสืบสวน และ ตรวจสอบภาษี, ฝ่ายควบคุมการตรวจสอบ, ฝ่ายสำรวจ และตรวจปฏิบัติการ, งานวิเคราะห์แบบฯ, ฝ่ายบริหารทั่วไป
- (4) สพท. 1 - 9 ได้แก่ จำนวนเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี, นักวิชาการสรรพากร และจำนวนเจ้าหน้าที่สรรพากรจากฝ่ายตรวจสอบ
- (5) จังหวัด ได้แก่ จำนวนเจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพากร,จำนวนเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี, นักวิชาการสรรพากร, จำนวนเจ้าพนักงานสรรพากร และจำนวนเจ้าหน้าที่สรรพากรจากฝ่ายต่างๆ

¹ ก่อนปี 2536 จำนวนรายสำรวจเป็น 8 ราย/วัน/เจ้าหน้าที่สำรวจหนึ่งคน แต่จำนวนรายสำรวจปี 2536 และ ปี 2537 เป็น 6 ราย/วัน/เจ้าหน้าที่สำรวจหนึ่งคน

² อัตราที่มีตัวเงิน หมายถึง อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ที่มีตัวเงินอยู่จริง

(6) อำเภอ ได้แก่ นักวิชาการสรรพากร หรือ เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่บรรจุตามเลขที่ตำแหน่งที่มีรหัสงานสำรวจเดียว จำนวนอัตรากำลังเต็มจำนวน และเจ้าหน้าที่สรรพากรที่บรรจุตามเลขที่ตำแหน่งที่มีรหัสงานสำรวจ และรหัสงานอื่นๆ จำนวนอัตรากำลังร้อยละ 50 ของจำนวนเจ้าหน้าที่

นำอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ทั้งหมดมารวมกันเพื่อใช้ในการคำนวณเป้าหมายปริมาณงานทั้งหมดทั่วประเทศ

- การจัดสรร MAN - DAY

ใช้จำนวนวันใน 1 ปี ได้แก่ 365 วัน หักด้วยวันหยุดราชการและวันเสาร์ - อาทิตย์ 145 วัน คงเหลือเป็นจำนวนวันทำการสุทธิ 220 วันต่อปี³ นำอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการคำนวณเป้าหมายปริมาณงานทั้งหมด คูณด้วยจำนวนวันทำการสุทธิ จะเป็นจำนวน MAN - DAY ที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจภาษีทั่วประเทศตามแผนงานตรวจสอบภาษี⁴ เช่น อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการคำนวณเป้าหมายปริมาณงาน ปีงบประมาณ 2537 ทั้งสิ้น 3,389 อัตรา และ จำนวนวันทำการสุทธิในปี 2537 มี 220 วัน ดังนั้น จะได้ จำนวน MAN - DAY ที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจภาษีทั่วประเทศตามแผนงานตรวจสอบภาษี เท่ากับ 745,580 MAN - DAY (อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ 3,389 x จำนวนวันทำการสุทธิ 220)

- การให้ความสำคัญของงานสำรวจ จากจำนวน MAN - DAY (745,580 MAN - DAY) ที่ได้นำมาจัดสรรให้ปฏิบัติงาน ตามความสำคัญของแต่ละแผนงานตรวจสอบภาษี สำหรับแผนงานการสำรวจผู้เสียภาษีทางกรมสรรพากรได้จัดสรร MAN - DAY ไว้ในอัตราร้อยละ 4

- จำนวน MAN - DAY ที่ใช้ในการปฏิบัติงานต่อราย การสำรวจผู้เสียภาษีกรมสรรพากรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ทำการเดินสำรวจวันละ 6 ราย การคำนวณ MAN - DAY ต่อรายจึงเท่ากับ วันทำการ 1 วันหารด้วยจำนวนรายที่สำรวจปรากฏผลเป็น 1/6 MAN - DAY ต่อราย

- เป้าหมายการสำรวจทั่วประเทศ

เป้าหมายการสำรวจทั่วประเทศ = $\frac{\text{อัตรากำลังเจ้าหน้าที่} \times \text{จำนวนวันทำการสุทธิ} \times \text{ความสำคัญของงานสำรวจ}}{\text{MAN - DAY ต่อราย}}$

³ จำนวนวันทำการสุทธิ 220 วัน เป็นจำนวนวันทำการในปี 2536 ซึ่งจำนวนวันทำการสุทธิอาจจะไม่เหมือนกันในแต่ละปี

⁴ แผนงานตรวจสอบภาษีมี 11 แผนงาน ได้แก่ สำรวจผู้เสียภาษี, ตรวจสอบปกติ, ตรวจสอบครบวงจร, แนะนำภาษีมูลค่าเพิ่ม, ตรวจสอบปฏิบัติการทั่วไปภาษีมูลค่าเพิ่ม, ตรวจสอบยื่นทั่วไปภาษีมูลค่าเพิ่ม, การตรวจสอบยื่นผู้ประกอบการรายใหญ่ภาษีมูลค่าเพิ่ม, การตรวจสอบเพื่อคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม, การตรวจสอบผู้ขอคืนภาษีเงินได้นิติบุคคล, ตรวจสอบผู้ขอคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา, สำรองเพื่อแผนสนับสนุน

ตารางที่ 2.3

จำนวนเป่าการสำรวจ และ สถานประกอบการที่สำรวจได้

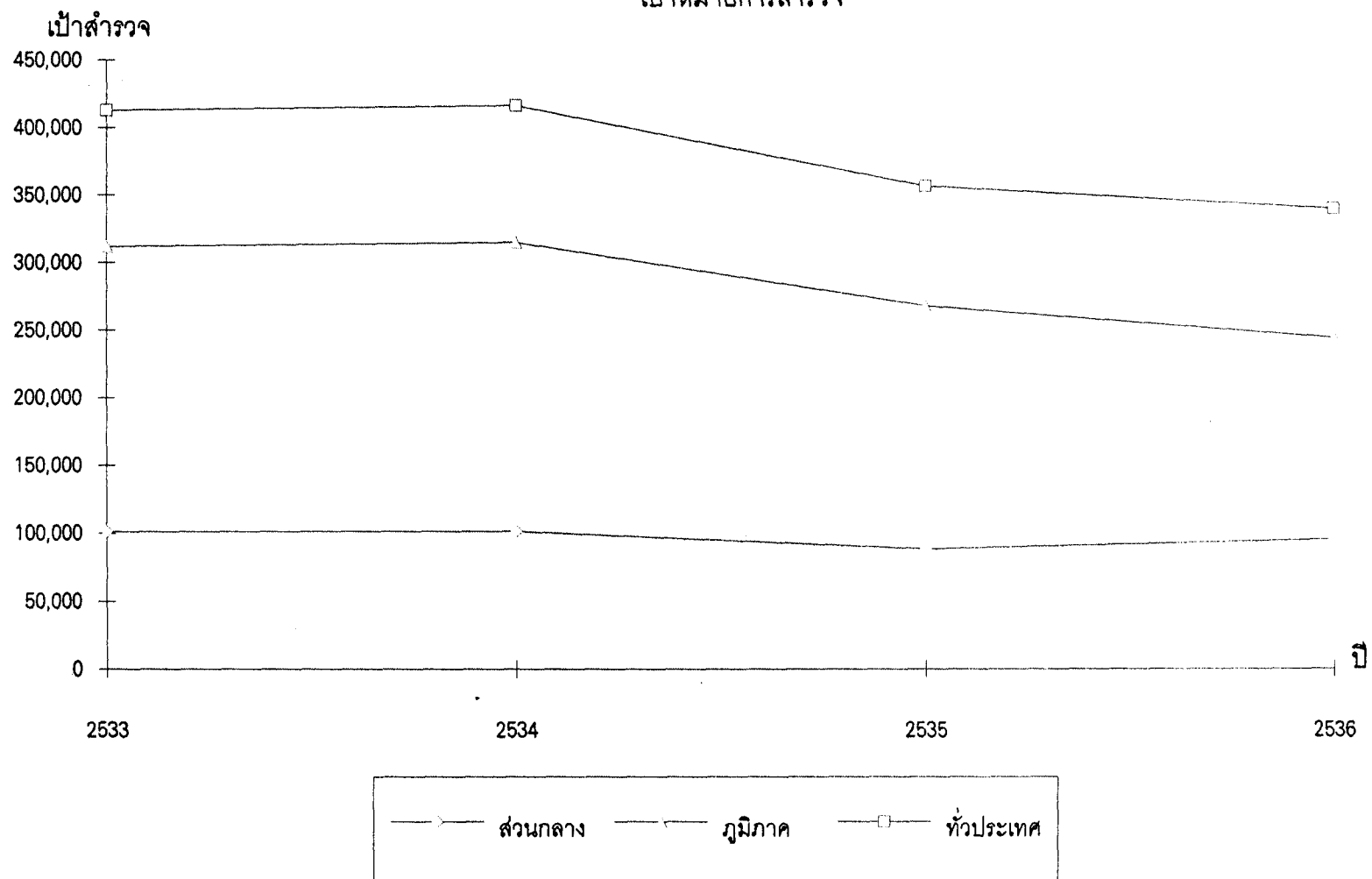
ปี 2533 ถึง 2536

หน่วย : ราย

ปี	ปีการสำรวจ	สถานประกอบการที่สำรวจได้	
		จำนวน	เปอร์เซ็นต์ของปี สำรวจ
ส่วนกลาง			
2533	101,127	81,013	80.11
2534	101,415	92,795	91.50
2535	88,330	41,809	47.33
2536	95,200	83,192	87.39
ส่วนภูมิภาค			
2533	311,832	300,856	96.48
2534	314,694	338,265	107.49
2535	267,570	275,325	102.90
2536	243,519	283,108	116.26
รวมทั้งประเทศ			
2533	412,959	381,869	92.47
2534	416,109	431,060	103.59
2535	355,900	317,134	89.11
2536	338,719	366,300	108.14

ที่มา : ฝ่ายประเมินผลกองบริหารงานตรวจภาษีอากร

ตารางที่ 2.4
เป้าหมายการสำรวจ

สำหรับเป้าการสำรวจในแต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด ก็ให้ใช้วิธีการคำนวณเช่นเดียวกัน โดยใช้อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่มีตัวเงิน ในแต่ละสรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด เป็นหลัก ซึ่งเป้าหมายการสำรวจในแต่ละ สรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด เมื่อนำมารวมกันจะเท่ากับเป้าหมายการสำรวจทั่วประเทศ

แต่อย่างไรก็ตาม จำนวนรายสำรวจ 6 รายที่กรมสรรพากรได้ตั้งไว้เป็นเกณฑ์ ไม่กำหนดตายตัวแน่นอน เพราะความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่สำรวจ และความหนาแน่นของสถานประกอบการในแต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัดมีไม่เหมือนกัน ดังนั้นทางสรรพากรพื้นที่จึงสามารถเสนอจำนวนรายสำรวจที่ไม่เท่ากับ 6 รายต่อวันมาให้ทางกรมฯ พิจารณาตั้งเป้าสำรวจได้

จากตารางที่ 2.3 จะเห็นว่าเป้าการสำรวจไม่ว่าจะเป็นเป้าสำรวจในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคจะมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าสำรวจปี 2534 ถึง 2535 ในส่วนกลาง ลดลง 12.9 % จากปี 2534 และในส่วนภูมิภาค ลดลง 14.97 % จากปี 2534 ซึ่งสามารถดูการเปลี่ยนแปลงได้จากกราฟในตารางที่ 2.4 แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาให้ละเอียดไปกว่านี้อีก ในปี 2535 ซึ่งเป็นปีแรกของการใช้ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม กรมสรรพากรหันมาเน้นการตรวจและนำตามระบบภาษีมูลค่าเพิ่มโดยไม่ได้นับเป้าหมายการสำรวจเหมือนปีก่อนๆ ดังนั้นจึงทำให้ตัวเลขเป้าการสำรวจทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีค่าที่แตกต่างจากปีก่อนๆ มาก สำหรับสถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจเมื่อเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์ของเป้าสำรวจ จะได้ว่าเปอร์เซ็นต์ของเป้าสำรวจในส่วนกลางจะมีค่าต่ำกว่าร้อยละเปอร์เซ็นต์ ในขณะที่เปอร์เซ็นต์ของเป้าสำรวจในส่วนภูมิภาคจะมีค่าเกินร้อยละเปอร์เซ็นต์ ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการสำรวจแหล่งภาษีอากรให้ได้ตามเป้าสำรวจที่ตั้งไว้ ในส่วนภูมิภาคจะมีความสามารถในการปฏิบัติให้ได้ตามเป้าสำรวจดีกว่าในส่วนกลาง (เมื่อใช้เป้าการสำรวจในแต่ละปีเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเปรียบเทียบ)

2.3 กำลังเจ้าหน้าที่ งบประมาณและเบี้ยเลี้ยงสำรวจ (Inputs)

ก. กำลังเจ้าหน้าที่

งานสำรวจแหล่งภาษีอากรเป็นแผนงานอันหนึ่งของแผนงานตรวจสอบภาษี ซึ่งมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ในแต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัด การกำหนดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำรวจในแต่ละพื้นที่ ก็ขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่ที่รับผิดชอบ, ความหนาแน่นของสถานประกอบการ, สภาพความหลากหลายของสถานประกอบการ, ผลงานการสำรวจแหล่งภาษีอากรในปีต่างๆ ที่ผ่านมา และนโยบายการให้ความสำคัญของงานสำรวจ ซึ่งทำให้ในแต่ละสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัดมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไม่เท่ากัน โดยที่ กรมสรรพากรจะจัดสรรกำลังเจ้าหน้าที่ให้แต่ละสรรพากรเขต

พื้นที่ และสรรพากรจังหวัดต่างๆตามความเหมาะสม ส่วนการมอบหมายตำแหน่งงานเป็นหน้าที่ของแต่ละสรรพากรพื้นที่ในการจัดสรรตำแหน่งงานและความรับผิดชอบให้เจ้าหน้าที่แต่ละคน ดังนั้นงานสำรวจจะมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่เท่าไรขึ้นอยู่กับนโยบายการจัดสรรตำแหน่งงานในแต่ละสรรพากรพื้นที่ ส่วนสำนักงานสรรพากรอำเภอไม่มีกำลังเจ้าหน้าที่สำรวจประจำอยู่คงใช้เจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่นมาปฏิบัติงานด้านสำรวจบางช่วงเวลา

สำหรับการเปลี่ยนแปลง โยกย้าย เจ้าหน้าที่สำรวจในแต่ละปีจะเกิดขึ้นบ่อยในพื้นที่เอง และระหว่างพื้นที่ โดยการเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่เกิดจาก เจ้าหน้าที่สำรวจสามารถสอบเลื่อนขั้นได้ หรือถูกร้องเรียนจากผู้ที่ได้รับการสำรวจ ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่ใหม่มาสับเปลี่ยนทำงานด้านสำรวจอยู่เสมอ และในบางพื้นที่อาจมีนโยบายการสับเปลี่ยนหน้าที่สำรวจกับหน้าที่ด้านอื่น ทั้งนี้เพื่อ

- เป็นการป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่สำรวจสามารถสร้างอิทธิพลภายในท้องถิ่นได้
- บางช่วงเวลางานด้านอื่นๆ หรืองานด้านสำรวจจะมีปริมาณงานที่มาก ดังนั้นผู้มีความชำนาญในพื้นที่อาจสับเปลี่ยน หรือโอนย้ายเจ้าหน้าที่ให้มาช่วยงานกันได้
- เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการทำงานสำรวจอย่างเดียว
- เจ้าหน้าที่บางคนถูกร้องเรียนจากผู้ที่ได้รับการสำรวจ ถึงการปฏิบัติหน้าที่ที่ทำให้ผู้ได้รับการสำรวจเดือดร้อน

จากการที่มีการสับเปลี่ยนและโยกย้ายเจ้าหน้าที่สำรวจอยู่บ่อยๆจึงอาจทำให้ เจ้าหน้าที่สำรวจเองขาดความชำนาญและความรอบรู้ในพื้นที่ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ใหม่อาจยังขาดประสบการณ์ในงานสำรวจ ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องให้ความรู้ และข้อแนะนำต่างๆกับเจ้าหน้าที่ โดยการให้ความรู้เป็นการส่วนตัว, การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้รู้จักความรับผิดชอบต่องานสำรวจ, การฝึกหัดเจ้าหน้าที่สำรวจให้มีความชำนาญ และการฝึกภาคสนามในกรณีเจ้าหน้าที่สำรวจใหม่โดยให้ทำการเดินสำรวจแหล่งภาษีอากรควบคู่กับเจ้าหน้าที่เดิมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ก่อนออกปฏิบัติงานเอง แต่อย่างไรก็ตามบางพื้นที่ที่มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำรวจอยู่น้อยก็อาจเกิดปัญหาในการฝึกหัดเจ้าหน้าที่ใหม่ได้

ข. งบประมาณและเบี้ยเลี้ยงสำรวจ

การกำหนดงบประมาณ สำหรับหน่วยงานสำรวจแหล่งภาษี ในแต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัด จะจัดแบ่งเป็น 2 กรณี

- งบประมาณที่เสนอโดยกรมสรรพากร เป็นเงินงบประมาณประจำปีที่ทางกรมสรรพากรต้องจัดสรรให้หน่วยงานสำรวจทุกสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัด ที่มีหน่วยงานสำรวจและเจ้าหน้าที่ที่ทำงานด้านสำรวจประจำอยู่ โดยตัวแปรที่นำมาคิดเป็นเงินงบประมาณได้แก่

- (1) เงินเดือนเจ้าหน้าที่สำรวจ
- (2) ค่าสาธารณูปโภค

(3) ค่าครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง

ตัวแปรต่างๆตามรายการ จะถูกนำมาคำนวณเป็นงบประมาณประจำปีกับทางกรมสรรพากรจัดสรรให้งานสำรวจแหล่งภาษีอากร นอกจากนี้ยังมีเงินงบประมาณอยู่อีกจำนวนหนึ่งที่ทางสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัด เป็นผู้เสนอเงินงบประมาณมาให้ทางกรมพิจารณาอนุมัติ

- งบประมาณที่เสนอโดยพื้นที่ คือ ค่าตอบแทนเหมาจ่าย เป็นค่าตอบแทนที่ทางสรรพากรพื้นที่ต่างๆจะจ่ายให้เจ้าหน้าที่สำรวจเมื่อ เจ้าหน้าที่สามารถทำการสำรวจสถานประกอบการได้ตามเป้าที่กำหนดในแต่ละวัน คือถ้าเจ้าหน้าที่สำรวจสามารถทำการสำรวจได้ 6 รายต่อวันต่อเจ้าหน้าที่สำรวจหนึ่งคน ก็จะได้รับเบี้ยเลี้ยง 50 บาท แต่แบบที่ใช้สำรวจผู้เสียภาษีทั้ง 6 รายต้องเรียบร้อยและถูกต้องทุกอย่าง ซึ่งถ้าเจ้าหน้าที่เจอรายที่ปฏิบัติผิดในการเสียภาษี จะต้องดำเนินการนำผู้ที่ปฏิบัติผิดรายนั้นให้เข้ามาอยู่ในระบบภาษีอากรอย่างถูกต้องเสียก่อนจึงจะได้รับเบี้ยเลี้ยงสำรวจ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สำรวจไม่สามารถสำรวจได้ถึง 6 รายต่อวันต่อเจ้าหน้าที่สำรวจหนึ่งคน ก็จะไม่ได้รับเบี้ยเลี้ยงสำรวจในวันนั้น แต่ถ้าเจ้าหน้าที่สามารถสำรวจได้เกิน 6 รายต่อวัน เจ้าหน้าที่เองก็มีสิทธิที่จะนำรายที่เกิน 6 ไปเพิ่มเป็นยอดสำรวจในวันหลังได้ สำหรับการกำหนดค่าตอบแทนเหมาจ่ายคำนวณได้ดังนี้

$$\text{ค่าตอบแทนเหมาจ่าย} = \text{เป้าการสำรวจในแต่ละสรรพากรพื้นที่ต่างๆ} \times 50$$

6

เมื่อนำมูลค่าของ งบประมาณที่ทางสรรพากรพื้นที่ขออนุมัติจากกรมสรรพากร มารวมกับเงินงบประมาณประจำปีจัดสรรให้หน่วยงานสำรวจ ก็จะได้เงินงบประมาณประจำปีทั้งหมดของหน่วยงานสำรวจ นอกจากนี้ทางกรมสรรพากรยังได้จัดสรรงบส่วนกลางสำหรับเป็นค่าสวัสดิการให้เจ้าหน้าที่กรมสรรพากร ทุกลำดับชั้น เช่น ค่ารักษาพยาบาล, ค่าเล่าเรียนบุตร เป็นต้น โดยงบกลางนี้เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรทุกคนมีสิทธิที่จะขอเบิกได้

2.4. วิธีการสำรวจ (Process) และขั้นตอนการสำรวจ

ขั้นตอนการสำรวจแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ก. ก่อนออกทำการสำรวจ เมื่อเจ้าหน้าที่จะทำการออกสำรวจแหล่งภาษีอากรทุกครั้งจะต้องเตรียมการดังนี้

- รวบรวมข้อมูล, แผนที่ และเอกสารต่างๆที่จำเป็นเกี่ยวกับการสำรวจ เช่น แบบ ส.ร. 11, ส.ร. 30, ส.ร. 31 เป็นต้น ส่วนแผนที่ ที่ใช้ในการเดินสำรวจ เจ้าหน้าที่จะได้รับจากหัวหน้าพื้นที่ โดยอาจเป็น 'บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎร หรือแผนที่ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย หรือแผนที่ของหน่วยงานอื่น ที่แสดงที่ตั้งของสถานประกอบการ และที่อาศัยแยกตาม ตรอก ซอย ถนน หรือทะเบียนบ้าน เขตอำเภอ' (ระเบียบกรมสรรพากร ว่าด้วย การสำรวจแหล่งภาษีอากรและติดตามการยื่นแบบแสดงรายการภาษี พ.ศ. 2535 หมวด 4 หลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการสำรวจ) โดยการหาแผนที่มาใช้จะเป็นความรับผิดชอบของแต่ละ สรรพากรพื้นที่ต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่แตกต่างกัน ซึ่งก่อนที่จะทำการออกสำรวจ หัวหน้าสำรวจจะจัดแบ่งเส้นทางสำรวจให้เจ้าหน้าที่แต่ละคน แต่อย่างไรก็ตาม ตามสภาพความเป็นจริงเจ้าหน้าที่สำรวจอาจจะไม่นำแผนที่ติดตัวไปขณะทำการเดินสำรวจ ทั้งนี้เพราะ เจ้าหน้าที่บางคนมีความชำนาญ เส้นทาง ตลอดจนรู้ลักษณะของสถานประกอบการในท้องถิ่นเป็นอย่างดีอยู่แล้ว

- แบบพิมพ์ที่ใช้ในการสำรวจ คือ แบบสำรวจกิจการทั่วไป (ส.ร. 20) และ แบบสำรวจกิจการที่ต้องจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ (ส.ร. 21) และอื่นๆ ตามรายการแบบพิมพ์เกี่ยวกับการสำรวจในภาคผนวกที่ 1

- หนังสือนำตัว (ส.ร. 10) และบัตรประจำตัวข้าราชการ

เมื่อเจ้าหน้าที่สำรวจแต่ละคนได้รับเส้นทางเดินสำรวจจากหัวหน้างานแล้ว เจ้าหน้าที่แต่ละคนจะต้องทำการบันทึกข้อมูลเบื้องต้น ของสถานประกอบการที่จะทำการสำรวจ เช่น เลขที่บ้าน, ชื่อถนน ลงในแบบ ทะเบียนการสำรวจ (ส.ร. 41) ซึ่งสามารถทราบได้อย่างคร่าวๆจากแผนที่สำรวจ โดยจะต้องนำแบบ ส.ร. 41 ส่งมอบให้หัวหน้างานสำรวจก่อนออกสำรวจ เพื่อให้ตรวจสอบว่าเจ้าหน้าที่สำรวจแต่ละคนได้เข้าสำรวจสถานประกอบการตามแบบ ส.ร. 41 หรือไม่

ข. ขณะทำการเดินสำรวจแหล่งภาษี เจ้าหน้าที่สำรวจจะทำการเดินสำรวจ ตามเส้นทางเดินที่ได้รับจากหัวหน้างานสำรวจ โดยมีเป้าสำรวจ 6 รายในแต่ละวัน⁵ ส่วนการเข้าทำการเดินสำรวจสถานประกอบการใดก่อนหรือหลัง ก็ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของเจ้าหน้าที่สำรวจแต่ละคน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วเจ้าหน้าที่จะทำการเดินสำรวจในพื้นที่ ที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่หนาแน่นก่อน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถทำการสำรวจได้ตามเป้าที่ทางกรมสรรพากรได้กำหนดไว้ แต่อย่างไรก็ตามในสภาพความเป็นจริงเจ้าหน้าที่สำรวจจะไม่ได้เข้าสำรวจทุกสถานประกอบการที่อยู่บนเส้นทางเดินสำรวจทั้งนี้เป็นเหตุผลส่วนตัวของเจ้าหน้าที่แต่ละคน เช่น เจ้าหน้าที่บางคนไม่กล้าเข้าสำรวจสถานประกอบการที่ใหญ่ๆโดยเฉพาะบริษัทที่มีตึก หรือที่ทำการใหญ่ๆ เพราะกลัวว่าความรู้ที่ตนมีอยู่จะไม่สามารถตอบคำถามบางอย่างได้เมื่อโดนผู้ที่ได้รับการสำรวจสอบถาม

⁵ เป้าสำรวจในแต่ละปีขึ้นอยู่กับ นโยบายของกรมสรรพากร ดังนั้นจำนวนเป้าสำรวจในแต่ละปีอาจมีความแตกต่างกันไปจากนี้ได้

ถาม (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำรวจ), เจ้าหน้าที่บางคนเคยโดนข่มขู่จากสถานประกอบการบางแห่ง ให้กลัวไม่กล้าเข้าทำการสำรวจ, เจ้าหน้าที่บางคนมีความเชื่อว่าสถานประกอบการแห่งนี้เสียภาษีถูกต้องอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องสำรวจ เป็นต้น

ค. ขณะทำการสำรวจแหล่งภาษีอากร เมื่อเจ้าหน้าที่ เข้าทำการสำรวจสถานประกอบการใดก็จะแนะนำตัวต่อผู้ที่ได้รับการสำรวจโดยการแสดงหนังสือนำตัว (ส.ร. 10) และเมื่อผู้ที่ได้รับการสำรวจพร้อมก็จะเริ่มดำเนินการสำรวจ โดยการขอหลักฐานแสดงการเสียภาษีต่างๆ เช่น การจดทะเบียนการค้า, การยื่นแบบเสียภาษี เป็นต้น ถ้าผู้ที่ได้รับการสำรวจสามารถแสดงหลักฐานการเสียภาษีต่างๆได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน เจ้าหน้าที่สำรวจจะบันทึกข้อมูลลงในแบบ ส.ร. 20 และหรือ ส.ร. 21 ไว้เป็นหลักฐานแล้วแต่กรณี และให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจลงชื่อรับรองไว้เป็นหลักฐาน

- กรณีที่ผู้ได้รับการสำรวจไม่ยอมลงชื่อ หรือให้ถ้อยคำไม่ตรงกับสภาพข้อเท็จจริง เจ้าหน้าที่สำรวจจะทำการบันทึกเหตุผลที่ไม่ยอมลงชื่อ หรือเหตุขัดข้องไว้เป็นหลักฐานในตัวแบบ ส.ร. 20 หรือ ส.ร. 21 ที่ใช้สำรวจ

- กรณีที่เจ้าหน้าที่สำรวจไม่พบผู้ประกอบการ และผู้ครอบครองสถานที่ไม่สามารถให้ข้อมูลในการสำรวจได้ เจ้าหน้าที่สำรวจจะทำการนัด วัน เวลา ที่จะมาทำการสำรวจใหม่ หรือ ออกหนังสือนัดให้ไปพบเจ้าพนักงาน (ส.ร. 11) โดยให้ผู้ที่จะได้รับการสำรวจนำหลักฐานแสดงการเสียภาษีไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการที่รู้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สำรวจจะไม่ยอมที่จะไปตามหนังสือนัด (ส.ร. 11) เช่น หนีความ โดยอ้างเหตุผลว่าการไปพบเจ้าหน้าที่ทำให้เสียเวลาในการประกอบอาชีพ ผู้ที่จะไปพบเจ้าหน้าที่ตามหนังสือนัด (ส.ร. 11) ส่วนใหญ่เป็นพวกที่คิดว่าเจ้าหน้าที่สำรวจมีอำนาจในการสั่งให้ไปพบตามหนังสือนัด หรือเป็นพวกที่ยอมให้ความร่วมมือกับการทำงานของเจ้าหน้าที่สำรวจ ซึ่งก็มีจำนวนมากเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น

- กรณีที่เจ้าหน้าที่สำรวจไม่สามารถเข้าไปในสถานประกอบการเพื่อทำการสำรวจได้เนื่องจากสถานประกอบการปิด หรือไม่ได้รับความร่วมมือในการสำรวจ เจ้าหน้าที่สำรวจจะทำการบันทึกสาเหตุของการเข้าสถานประกอบการไม่ได้ในแบบ ส.ร. 20 หรือในแบบ ส.ร. 21 แล้วเดินสำรวจสถานประกอบการรายต่อไป โดยที่สถานประกอบการรายที่เข้าทำการสำรวจไม่ได้นี้ ทางเจ้าหน้าที่สำรวจส่วนใหญ่จะไม่มาทำการสำรวจใหม่ในวันหลัง เพราะต้องการเน้นการทำเป้าสำรวจให้ได้ตามที่กรมฯ กำหนดไว้มากกว่า

- กรณีที่เจ้าหน้าที่สำรวจพบการปฏิบัติผิดในการเสียภาษีของผู้ที่ได้รับการสำรวจ

(1) หากพบว่าผู้รับการสำรวจอยู่ในข่ายต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และ/หรือภาษีธุรกิจเฉพาะ แต่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้อง เจ้าหน้าที่สำรวจจะจัดทำหนังสือแจ้งให้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และหรือภาษีธุรกิจเฉพาะ (ส.ร. 31) พร้อมทั้งจ่ายแบบคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ. 01),

แบบคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นการชั่วคราว (ภ.พ. 01.1) และหรือ แบบคำขอจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ (ภ.ธ. 01) แล้วแต่กรณี ให้ผู้ประกอบการนำไปยื่นขอจดทะเบียน ณ หน่วยจดทะเบียน

(2) หากพบว่าผู้รับการสำรวจอยู่ในเกณฑ์ ต้องยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี หรือนำส่งภาษี แต่ยังไม่ได้ยื่นแบบเสียภาษี หรือนำส่งภาษี เจ้าหน้าที่สำรวจจะจัดทำหนังสือแจ้งให้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีอากรฉบับที่ 1 (ส.ร. 30 ฉบับที่ 1) พร้อมทั้งจ่ายแบบแสดงรายการที่จำเป็น แล้วแต่กรณี ให้ผู้เสียภาษีไปยื่น ณ หน่วยจัดเก็บภาษีอากร

(3) หากพบว่าผู้รับการสำรวจไม่มีบัตรประจำตัวผู้เสียภาษี เจ้าหน้าที่สำรวจจะจ่ายแบบคำร้องขอมีบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ให้ผู้เสียภาษีกรอกรายการอย่างครบถ้วนและรับคำร้องพร้อมเอกสารที่ต้องแนบเพื่อส่งหน่วยงานเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

นอกจากนี้ ขณะทำการสำรวจ ผู้ที่ได้รับการสำรวจอาจมีคำถามที่สงสัยเกี่ยวกับเรื่องภาษี ดังนั้นเจ้าหน้าที่สำรวจจึงมีหน้าที่ต้องคอยตอบคำถามต่างๆ ซึ่งถือเป็นการให้ความรู้ และข้อแนะนำ ต่อผู้ที่ได้รับการสำรวจได้เป็นอย่างดี

ง. การติดตามผลการสำรวจ หลังจาก กลับจากการเดินสำรวจแหล่งภาษีอากรแล้ว เจ้าหน้าที่สำรวจทุกคนจะต้องจัดทำบัญชีคุมสำรวจ (ส.ร. 40) เพื่อใช้ติดตามผู้ที่ได้รับการสำรวจในกรณีพบความผิด

- สำหรับการติดตามการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และหรือภาษีธุรกิจเฉพาะ เมื่อพ้นกำหนดวันนัดหมายการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และหรือภาษีธุรกิจเฉพาะ แล้วเจ้าหน้าที่สำรวจยังไม่ได้รับแบบ ส.ร. 31 คืนจากหน่วยจดทะเบียน เจ้าหน้าที่สำรวจจะทำการติดตามการจดทะเบียนจากหน่วยจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และหรือภาษีธุรกิจเฉพาะ หากปรากฏว่าผู้รับการสำรวจยังไม่ได้ยื่นคำขอจดทะเบียน เจ้าหน้าที่สำรวจจะทำการออกหนังสือเชิญโดยระบุให้นำแบบ ส.ร. 31 พร้อมหลักฐานที่จำเป็น มาพบเจ้าหน้าที่ภายใน 7 วัน และบันทึกวันนัดหมายลงในบัญชีคุมการสำรวจ (ส.ร. 40) ไว้เป็นครั้งที่ 2

(1) กรณีผู้ประกอบการมาพบตามหนังสือเชิญ เจ้าหน้าที่จะให้ผู้ประกอบการไปดำเนินการจดทะเบียน ณ หน่วยจดทะเบียนอีกครั้ง และเมื่อจดทะเบียนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็นำเรื่องส่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการประเมินเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม, ภาษีธุรกิจเฉพาะ, เบี้ยปรับ, เงินเพิ่ม, และหรือค่าปรับอาญาตามกฎหมาย

(2) กรณีผู้ประกอบการไม่มาพบตามหนังสือเชิญ ก็จะส่งประวัติการสำรวจให้หน่วยงานตรวจสอบภาษีอากรเพื่อพิจารณาดำเนินการออกหมายเรียกตามกฎหมาย

- สำหรับการติดตามการยื่นแบบแสดงรายการภาษี เมื่อพ้นกำหนดวันนัดหมายการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี แล้วปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สำรวจยังไม่ได้รับแบบ ส.ร. 30 ฉบับที่ 1 คืนจากหน่วยจัดเก็บภาษีอากร เจ้าหน้าที่ก็จะทำการติดตามการยื่นแบบรายการเสียภาษีจากหน่วยจัดเก็บภาษีอากร หากปรากฏว่าผู้รับการสำรวจยังไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี เจ้าหน้าที่ก็จะทำการออกหนังสือเชิญโดย

ระบุให้นำแบบ ส.ร. 30 (ฉบับที่ 1) มาพบเจ้าหน้าที่ภายใน 7 วัน และบันทึกวันนัดหมายในบัญชีคุมการ
สำรวจ (ส.ร. 40) ครั้งที่ 2

(1) กรณีผู้เสียภาษีมาพบเจ้าหน้าที่ตามหนังสือเชิญ เจ้าหน้าที่ก็จะดำเนินการ
เปรียบเทียบปรับทางอาญา และจัดทำ ส.ร. 30 ฉบับที่ 2 มอบให้ผู้เสียภาษี พร้อมทั้งจ่ายแบบแสดงรายการ
เสียภาษีที่จำเป็น ให้แก่ผู้เสียภาษีให้ไปยื่น ณ หน่วยจัดเก็บภาษีภายใน 7 วัน และบันทึกวันนัดหมาย
ครั้งที่ 3 ลงในบัญชีคุมการสำรวจ (ส.ร. 40) เพื่อติดตามการเสียภาษีต่อไป

(2) กรณีผู้เสียภาษีไม่มาพบเจ้าหน้าที่ตามหนังสือเชิญ หรือเจ้าหน้าที่ยังไม่ได้รับ
แบบ ส.ร. 30 ฉบับที่ 2 คืนจากหน่วยจัดเก็บภาษีอากร ก็แสดงว่าผู้เสียภาษีไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้า
พนักงาน เจ้าหน้าที่ก็จะทำการส่งประวัติการสำรวจให้หน่วยงานตรวจสอบภาษีอากรเพื่อดำเนินการออก
หนังสือเรียกต่อไป

- การติดตามผู้ได้รับการสำรวจในกรณี ออกหนังสือนัดให้ไปพบเจ้าพนักงาน (ส.ร. 11)

(1) กรณีที่มาตามหนังสือนัดให้ไปพบเจ้าพนักงาน (ส.ร. 11) เจ้าหน้าที่สำรวจก็
จะขอดูหลักฐานแสดงการเสียภาษีต่างๆ ถ้าปรากฏว่าหลักฐานไม่ครบ หรือปฏิบัติการเสียภาษีไม่ถูกต้อง
เจ้าหน้าที่ก็จะทำการสั่งให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจไปทำการปฏิบัติให้เรียบร้อย ตามแบบข้อ "การติดตามการจด
ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และหรือภาษีธุรกิจเฉพาะ" หรือข้อ "การติดตามการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี"

แต่ถ้าพ้นกำหนดวันนัดแล้วผู้ที่ได้รับการสำรวจไม่มาตามนัด ส.ร. 11 เจ้าหน้าที่
ก็จะทำการส่งจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่ 2 ครั้ง

(2) กรณีที่มาตามจดหมายเชิญ เจ้าหน้าที่ก็จะขอดูหลักฐานแสดงการเสียภาษี
ต่างๆ ถ้าปรากฏว่าหลักฐานไม่ครบ หรือปฏิบัติการเสียภาษีไม่ถูกต้อง เจ้าหน้าที่ก็จะทำการสั่งให้ผู้ได้รับ
การสำรวจไปทำการปฏิบัติให้เรียบร้อย ตามแบบข้อ "การติดตามการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และหรือ
ภาษีธุรกิจเฉพาะ" หรือข้อ "การติดตามการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี"

(3) กรณีไม่มาพบตามจดหมายเชิญ เจ้าหน้าที่สำรวจจะนำเรื่องส่งให้งานตรวจสอบ
ภาษีต่อไป

แต่อย่างไรก็ตาม การนำเรื่องส่งต่อให้งานฝ่ายตรวจสอบ ในสภาพความเป็นจริงเจ้าหน้าที่
ที่สำรวจจะไม่ทำการนำเรื่องทั้งหมดส่งให้งานฝ่ายตรวจสอบ ด้วยเหตุผล 3 ประการดังนี้

ประการที่หนึ่ง การตั้งเป้าการตรวจสอบจะน้อยกว่าเป้าการสำรวจ และเนื่อง
จากจำนวนรายที่งานฝ่ายสำรวจต้องส่งให้งานฝ่ายตรวจสอบมีจำนวนรายที่มาก แต่จากการที่งานฝ่ายตรวจ
สอบมีเป้าตรวจสอบน้อย จึงทำให้จำนวนผู้ประกอบการที่ต้องได้รับการตรวจสอบหลงเหลืออยู่ในแฟ้ม
ประวัติมาก ดังนั้นจึงทำให้เจ้าหน้าที่สำรวจรู้สึกว่าการส่งเรื่องต่อไปให้งานตรวจสอบไม่ค่อยได้ประโยชน์
เพราะผู้กระทำผิดก็ยังคงไม่ได้รับการตรวจสอบอยู่ดี

ประการที่สอง ผู้ประกอบการที่จะได้รับการตรวจสอบ เมื่อเจ้าหน้าที่สำรวจหยิบเรื่องขึ้นมาจากแฟ้ม ก็ปรากฏว่าช่วงเวลาของการเริ่มต้นตรวจสอบนานหลายเดือน และบางรายอาจเป็นปีนับจากวันที่ได้รับเรื่องจากงานสำรวจ ซึ่งทำให้ข้อมูลที่มีอยู่เก่าเกินไป เจ้าหน้าที่ตรวจสอบมักขอข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบการรายนั้นเพิ่มจากเจ้าหน้าที่สำรวจ แต่เจ้าหน้าที่สำรวจจะไม่สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมให้ได้ ดังนั้นจึงทำให้เจ้าหน้าที่สำรวจไม่ค่อยอยากส่งเรื่องต่อไปให้งานตรวจสอบ

ประการที่สาม ระเบียบเพื่อใช้ดำเนินการต่างๆ ยังขาดความชัดเจนและรัดกุม เจ้าหน้าที่สำรวจบางท่านจึงอาจพยายามหลีกเลี่ยงการดำเนินการซึ่งถือว่ามีความยุ่งยาก

2.5. ผลการสำรวจในรอบ 10 ปี

ในการพิจารณาผลการสำรวจนี้ เนื่องจากในปี 2535 เกิดเหตุการณ์พฤษภาทมิฬระหว่างวันที่ 17 ถึง 21 พฤษภาคม 2535 จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ข้อมูลบางส่วนของทางกรมสรรพากรถูกไฟไหม้ ประกอบกับกรมสรรพากรมีการย้ายที่ทำการใหม่ในช่วงเดือน พฤษภาคม 2535 ไปตั้งที่ทำการชั่วคราวที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ (ฝ่ายที่เกี่ยวกับงานสำรวจ) และย้ายที่ทำการอีกครั้งมายังตึก ธนาคารทหารไทย ถนนพญาไท ในปัจจุบัน เดือน มิถุนายน 2536 ซึ่งข้อมูลบางส่วนทางเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรไม่ได้ทำการขนย้ายข้อมูลตามมาด้วย จึงทำให้ข้อมูลที่เหลืออยู่โดยเฉพาะข้อมูลก่อนปี 2533 หายากและไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ข้อมูลบางรายการที่ทางสถาบันฯ ได้ทำการขอไปยังสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัดในแต่ละพื้นที่ ส่วนใหญ่ทำการขอข้อมูลในช่วง ปี 2533 ถึง 2536 จึงทำให้ข้อมูลที่มีอยู่และข้อมูลที่ได้รับส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลใน ปี 2533 ถึง 2536 ดังนั้นในการพิจารณารั้งนี้จึงต้องใช้ข้อมูลที่มีอยู่ คือข้อมูลระหว่างปี 2533 ถึง 2536 ซึ่งเป็นข้อมูลที่ค่อนข้างจะสมบูรณ์กว่าข้อมูลของปีอื่นๆ

ในการพิจารณาผลการสำรวจจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ก. การสำรวจ

ข. ผลการสำรวจ

ค. การส่งเรื่องต่อให้งานฝ่ายตรวจสอบ

ก. การสำรวจ จะเป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูล ตามขั้นตอนการสำรวจ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล ประมาณการสำรวจ, รายที่สำรวจได้จากประมาณการ, การพบความผิดจากการสำรวจ และการมอบหนังสือนัดให้ไปพบเจ้าพนักงาน (ส.ร. 11) ดังตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5

การสำรวจแหล่งภาษีอากร และผลการสำรวจ ปี 2533 ถึง 2536

ปี	การสำรวจ						
	ประมาณ	รายได้		พบความผิด		แจกใบ ส.ร. 11	
	การ	ราย	% รายสำรวจ ได้ต่อประมาณ การ	ราย	% พบความผิด ต่อสำรวจได้	ราย	% การออก ส.ร.11 ต่อสำรวจได้
ส่วนกลาง							
2533	101,127	81,013	80.11	13,814	17.05	20,415	25.19
2534	101,415	92,795	91.50	13,900	14.98	49,651	53.50
2535	88,330	41,809	47.33	6,949	16.62	22,427	53.64
2536	95,200	83,192	87.39	8,695	10.45	56,112	67.44
ส่วนภูมิภาค							
2533	311,832	300,856	96.48	40,224	13.37	13,980	4.64
2534	314,694	338,265	107.49	49,386	14.60	18,470	5.46
2535	267,570	275,325	102.90	29,686	10.78	18,600	6.75
2536	243,519	283,108	116.26	38,064	13.45	21,925	7.74
รวมทั่วประเทศ							
2533	412,959	381,869	92.47	54,038	14.15	34,395	9.00
2534	416,109	431,060	103.59	63,286	14.68	68,121	15.80
2535	355,900	317,134	89.11	36,635	11.55	41,027	12.93
2536	338,719	366,300	108.14	46,759	12.77	78,037	21.30

ที่มา : 1) ประมาณการสำรวจ, จำนวนรายได้, พบความผิดจากการสำรวจ จากฝ่ายประเมินผล

กองบริหารงานตรวจภาษีอากร

2) การแจกใบ ส.ร.11 จากรายงานในแต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัด

จากตารางที่ 2.5 จำนวนรายที่สำรวจได้เมื่อเทียบกับประมาณการในแต่ละปี ในส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค จะเห็นว่าเปอร์เซ็นต์สำรวจได้ต่อประมาณการในส่วนภูมิภาคจะมีค่ามากกว่าในส่วนกลาง แต่ก็มี ความแตกต่างกันไม่มากนัก นั่นคือในส่วนกลางจะมีค่าอยู่ระหว่าง 80 ถึง 92 เปอร์เซ็นต์ (จะมีเปอร์เซ็นต์สำรวจได้ต่อประมาณการในปี 2535 เท่านั้นที่มีค่าต่ำลงจากปีอื่นๆอย่างมาก ทั้งนี้สาเหตุมาจากในปี 2535 ประเทศไทยได้เริ่มต้นหันมาใช้ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ดังนั้นในปีนี้กรมสรรพากรจึงได้เน้นการตรวจแนะนำ ภาษีมูลค่าเพิ่มโดยไม่ได้นั้นเป้าหมายการสำรวจ) ในขณะที่ส่วนภูมิภาคจะมีค่าอยู่ระหว่าง 96 ถึง 116 เปอร์เซ็นต์ และการที่ในส่วนภูมิภาคมีเปอร์เซ็นต์สำรวจได้ต่อประมาณการเกิน 100 เปอร์เซ็นต์นั้นก็แสดงว่า ในส่วนภูมิภาคมีการสำรวจสถานประกอบการได้เกินเป้าสำรวจที่ตั้งไว้

สำหรับกรณีการพบความผิดจากการสำรวจและการออกหนังสือนัดให้ไปพบเจ้าพนักงาน (ส.ร. 11) จากการสำรวจพบว่า เปอร์เซ็นต์พบความผิดต่อการสำรวจในส่วนกลางกับส่วนภูมิภาคไม่มีความแตกต่าง กัน คือจะอยู่ในช่วง 10 ถึง 17 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งก็แสดงว่าไม่ว่าจะเป็นสถานประกอบการในส่วนกลางหรือส่วน ภูมิภาคก็มีการปฏิบัติผิดต่อการเสียภาษีไม่แตกต่างกัน แต่เปอร์เซ็นต์การออกหนังสือนัดให้ไปพบเจ้า พนักงานต่อการสำรวจในส่วนกลางจะมีความแตกต่างอย่างมากเมื่อเทียบกับส่วนภูมิภาคโดยในส่วนกลาง จะมีเปอร์เซ็นต์การออก ส.ร. 11 ในเปอร์เซ็นต์ที่สูงกว่า คืออยู่ในช่วง 25 ถึง 67 เปอร์เซ็นต์ในขณะที่ในส่วน ภูมิภาคมีเปอร์เซ็นต์อยู่ในช่วง 4 ถึง 7 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้เพราะ

- สถานประกอบการในส่วนกลาง ส่วนใหญ่จะมีการว่าจ้างสำนักงานบัญชีมาจัดทำบัญชี ให้ดังนั้นเอกสารแสดงการเสียภาษีต่างๆจะถูกเก็บไว้ที่สำนักงานบัญชี เมื่อเจ้าหน้าที่สำรวจขอหลักฐาน แสดงการเสียภาษีต่างๆก็จะปรากฏว่าเจ้าของสถานประกอบการหรือผู้ครอบครองสถานที่ไม่สามารถหา หลักฐานมาแสดงให้เจ้าหน้าที่สำรวจดูได้ ดังนั้นเจ้าหน้าที่สำรวจในส่วนกลางจึงมีโอกาที่จะออกหนังสือนัด ให้ไปพบเจ้าพนักงานมากกว่าเจ้าหน้าที่สำรวจในส่วนภูมิภาค

- เป้าสำรวจในแต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่จะมีมากกว่าเป้าสำรวจในแต่ละ สรรพากรจังหวัด ดังนั้นจึงทำให้เจ้าหน้าที่สำรวจในส่วนกลางไม่มีเวลามากพอที่จะมาคอยติดตามผู้ที่ได้รับ การสำรวจภาษีในกรณีที่ เจ้าหน้าที่สำรวจไม่พบตัวเจ้าของสถานประกอบการและผู้ครอบครองสถานที่ที่ไม่ สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเสียภาษีได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นเจ้าหน้าที่สำรวจในส่วนกลางมักจะใช้วิธีแจกใบ ส.ร. 11 ให้เจ้าของสถานประกอบการมาพบตาม วัน เวลาที่นัด แต่เจ้าหน้าที่สำรวจในส่วนภูมิภาคจะมีเวลามาก พอที่จะติดตามเจ้าของสถานประกอบการในวันหลังโดยการมาขอทำการสำรวจใหม่ ดังนั้นโอกาสที่เจ้าหน้าที่สำรวจในส่วนภูมิภาคจะแจกใบ ส.ร. 11 จึงมีน้อยกว่าเจ้าหน้าที่สำรวจในส่วนกลาง

ข. ผลการสำรวจ หลังจากที่ได้เจ้าหน้าที่สำรวจพบกรณีความผิดต่อการปฏิบัติการเสียภาษีของผู้ที่ได ้รับการสำรวจ เจ้าหน้าที่สำรวจต้องมาติดตามผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมาปฏิบัติต่อการเสียภาษีให้ถูก ต้องโดยในการพิจารณาจะเป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูลตามผลของการสำรวจ ซึ่งประกอบด้วย

ตารางที่ 2.6

ผลการสำรวจ ปี 2533 ถึง 2536

ปี	ราย สำรวจ ได้	ผลการสำรวจ							
		บริการเลข ประจำตัว	%บริการ เลขประจำ ตัวต่อ สำรวจได้	ยื่นแบบฯ	%ยื่นแบบ ต่อ สำรวจได้	จดทะเบียน			
						ภาษีมูลค่า เพิ่ม	% ภาษี มูลค่าเพิ่ม ต่อสำรวจได้	ภาษี ธุรกิจ เฉพาะ	% ภาษี ธุรกิจ เฉพาะต่อ สำรวจได้
ส่วนกลาง									
2533	81,013	48,393	59.73	6,655	8.21	-	-	-	-
2534	92,795	68,741*	74.08	7,611*	11.07	-	-	-	-
2535	41,809	19,805	47.37	2,003	4.79	1,047	2.50	25	0.06
2536	83,192	29,025	34.89	4,180	5.02	2,292	2.76	216	0.26
ส่วนภูมิภาค									
2533	300,856	62,688	20.84	20,270	6.74	-	-	-	-
2534	338,265	85,324*	25.22	22,991*	46.55	-	-	-	-
2535	275,325	45,540	16.54	17,698	6.43	25,663	9.32	630	0.23
2536	283,108	65,346	23.08	19,440	6.87	12,614	4.46	230	0.08
ทั่วประเทศ									
2533	381,869	111,081	29.09	26,925	7.05	-	-	-	-
2534	431,060	154,065	35.74	30,602	7.10	-	-	-	-
2535	317,134	65,345	20.60	19,701	6.21	26,710	8.42	655	0.21
2536	366,300	94,371	25.76	23,620	6.45	14,906	4.07	446	0.12

ที่มา : ฝ่ายประเมินผล กองบริหารงานตรวจภาษีอากร

หมายถึง * * * หมายถึง ข้อมูลมีแค่ 11 เดือน ตั้งแต่ ตุลาคม 2533 ถึง สิงหาคม 2534

ตารางที่ 2.7

จำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจและตรวจสอบข้อเท็จจริงในหน่วยงานฝ่ายทะเบียน

ปี	จำนวนผู้ได้รับ		จำนวนจดหมายเชิญ		ไม่มาพบตามจดหมายเชิญ		ไม่มาตามจดหมาย	
	รวม	% ของรวม	รวม	% ของรวม	รวม	% ของรวม	รวม	% ของรวม
2535	12,291	9,403	76.50	2,888	23.49	1,101	38.12	1,787
ภาคกลาง								
2536	34,335	26,005	75.73	8,330	24.26	3,477	41.74	4,853
2535	7,477	6,724	89.92	753	10.07	282	37.45	471
จำนวนภาคเหนือ								
2536	11,911	10,506	88.20	1,405	11.79	828	58.93	577
จำนวนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ								
2535	19,768	16,127	81.58	3,641	18.41	1,383	37.98	2,258
2536	46,246	36,511	78.94	9,735	21.05	4,305	44.22	5,430
จำนวนภาคตะวันออก								
2535	62,01	2,258	3.64	59.78	96.36	1,383	37.98	2,258
2536	55.77	5,430	9.73	49.78	90.22	4,305	44.22	5,430

ที่มา : รายงานผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งกาสิโน ที่ได้รับจดหมายเชิญจากเจ้าหน้าที่สำรวจ
ในแต่ละสำนักงานกาสิโน และสรรพากรจังหวัด

บริการเลขประจำตัว, ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี, มีผลให้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม, มีผลให้จดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ ดังตารางที่ 2.6

จากตารางที่ 2.6 ซึ่งเป็นตารางแสดงความสัมพันธ์ของผลการสำรวจ จะเห็นได้ว่า เปอร์เซ็นต์การบริการเลขประจำตัวผู้เสียภาษีต่อสำรวจได้ตั้งแต่ปี 2533 ถึง 2536 ในส่วนภูมิภาคจะมีค่าน้อยกว่าในส่วนกลาง ในขณะที่เปอร์เซ็นต์การยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีต่อสำรวจได้ในส่วนภูมิภาคจะมีค่ามากกว่าในส่วนกลาง สำหรับเปอร์เซ็นต์การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มต่อสำรวจได้ และเปอร์เซ็นต์การจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะต่อสำรวจได้ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะค่าที่น้อยและแตกต่างกันไม่มากนัก

ค. การส่งเรื่องต่อให้งานฝ่ายตรวจสอบ เมื่อเจ้าหน้าที่สำรวจไม่สามารถทำการสำรวจสถานประกอบการได้เนื่องจากเจ้าของสถานประกอบการไม่อยู่และผู้ครอบครองสถานที่ไม่สามารถให้ข้อมูลการเสียภาษีได้ เจ้าหน้าที่สำรวจจะทำการออกหนังสือชักให้ไปพบเจ้าพนักงาน (สร. 11) และถ้าผู้ที่ได้รับหนังสือ สร. 11 ไม่ไปตามพบ เจ้าหน้าที่สำรวจจะทำการส่งจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าพนักงานอีก 2 ครั้ง ถ้าปรากฏว่าการส่งจดหมายเชิญอีก 2 ครั้งนี้ยังไม่เป็นผล เจ้าหน้าที่สำรวจจะทำการส่งเรื่องต่อไปให้งานฝ่ายตรวจสอบเพื่อดำเนินการต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม ในสภาพความเป็นจริงเจ้าหน้าที่สำรวจจะไม่ทำการส่งเรื่องต่อไปให้งานฝ่ายตรวจสอบทั้งหมด โดยการพิจารณาจะเป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ข้อมูลที่มีอยู่ของปี 2535 และ 2536 ได้แก่ จำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญ, จำนวนผู้ที่มาตามจดหมายเชิญ, จำนวนผู้ที่ไม่มาตามจดหมายเชิญ, จำนวนรายที่ส่งเรื่องต่อให้งานฝ่ายตรวจสอบ และจำนวนรายที่ไม่ส่งเรื่องต่อให้ผ่านตรวจสอบ ดังตารางที่ 2.7⁶

จากตารางที่ 2.7 จะเห็นว่าเปอร์เซ็นต์การมาตามจดหมายต่อผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะมีค่ามากกว่าเปอร์เซ็นต์การไม่มาตามจดหมายต่อผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญ ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สำรวจมากกว่าผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือ แต่อย่างไรก็ตามพวกที่ไม่ให้ความร่วมมือโดยไม่มาพบเจ้าหน้าที่ตามจดหมายเชิญนี้ ทางเจ้าหน้าที่สำรวจเองก็ยังขาดการติดตามโดยมีร้อยละของการไม่ยอมส่งเรื่องต่อไปยังงานฝ่ายตรวจสอบมากกว่าการส่งเรื่องต่อไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ

⁶ ตัวเลขในตารางที่ 2.7 นำมาจากตารางที่ ผ.4-8 แต่อย่างไรก็ตาม ค่าของตัวเลขทั้ง 2 ตารางจะมีค่าไม่เท่ากันเนื่องจากวัตถุประสงค์ของตารางที่ 2.7 เพื่อที่จะนำมาพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆที่อยู่ในกลุ่มนี้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องตัดข้อมูลในสรรพากรบางพื้นที่ที่มีข้อมูลไม่สมบูรณ์ เช่น ข้อมูลของ สทพ.7 (ตารางที่ ผ.4-7) เป็นต้นทั้งนี้เพราะการนำข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ไปรวมในช่องผู้ที่ได้รับจดหมาย ในขณะที่ไม่มีข้อมูลบ่งบอกว่าจำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายนี้แยกเป็นผู้ที่มาและไม่มาพบตามจดหมายเชิญอย่างละเท่าไร ก็จะทำให้ค่าของตัวเลขรวมในกลุ่มผู้ที่ได้รับจดหมายมีค่ามากกว่าพวกที่มาตามจดหมายและไม่มาตามจดหมาย ซึ่งมีผลทำให้สัดส่วนของความสัมพันธ์ในข้อมูลชุดนี้คลาดเคลื่อนไปได้

2.6 ข้อดีข้อเสียของการสำรวจ

ก. ระบบแผนที่สถานประกอบการ

การออกสำรวจแหล่งภาษีในทุกๆ พื้นที่ เจ้าหน้าที่สำรวจจะต้องทำการเดินสำรวจสถานประกอบการตามเส้นทางที่อยู่ในแผนที่ ที่ได้รับจากหัวหน้างานสำรวจ โดยก่อนที่จะออกทำการสำรวจเจ้าหน้าที่สำรวจทุกคนจะได้รับเส้นทางการสำรวจที่จัดสรรให้จากหัวหน้างานตามแผนที่ ซึ่งในปัจจุบันการจัดหาแผนที่มาใช้ ทางสรรพากรพื้นที่ต่างๆจะทำการจัดหาแผนที่มาใช้เองเพื่อให้เกิดความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และสภาพท้องถิ่นในแต่ละที่ โดยไม่มีการจำกัดว่าแผนที่ที่นำมาใช้จะเป็นแผนที่ประเภทใดและมาจากหน่วยงาน หรือองค์กรไหน สำคัญเพียงว่าแผนที่ที่นำมาใช้จะต้องสามารถให้เส้นทางการเดินสำรวจ แสดงที่ตั้งของสถานประกอบการ และที่อยู่อาศัยแยกตามตรอก ซอย ถนน หรือทะเบียนบ้าน ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสำรวจได้ เช่น แผนที่ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย, แผนที่ของกรมแผนที่ทหาร, หรืออาจเป็นบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้แทน ก็ได้ แต่ส่วนใหญ่ในสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ต่างๆ จะใช้แผนที่ของกรุงเทพฯ เป็นหลัก ส่วนในสรรพากรจังหวัดจะใช้แผนที่ของเทศบาลเป็นหลัก ซึ่งถือว่าแผนที่ที่สรรพากรพื้นที่ต่างๆใช้อยู่ยังไม่มี ความทันสมัยและยังไม่เหมาะสมกับงานด้านสำรวจ ทั้งนี้เพราะงานด้านสำรวจต้องการทราบถึงลักษณะที่ตั้งของสถานประกอบการอย่างชัดเจนในแต่ละเส้นทาง แต่แผนที่ที่ใช้กันอยู่ยังหายากเกินไป ไม่แสดงลักษณะที่ตั้งของสถานประกอบการและรายละเอียดของเส้นทางต่างๆในแผนที่ได้อย่างดีพอ โดยเฉพาะ ตรอก ซอยต่างๆ ตามเขตชุมชนหนาแน่น จะไม่สามารถแยกแยะรายละเอียดใดๆ ได้เลย

จากการที่ทางสรรพากรพื้นที่ต่างๆไม่มีแผนที่ที่แสดงรายละเอียดสถานที่ตั้งของสถานประกอบการได้อย่างละเอียดและครอบคลุม จึงทำให้

- ไม่สามารถทราบถึงจำนวนสถานประกอบการทั้งหมดที่แท้จริงได้ เนื่องจากยังมีสถานประกอบการอีกหลายประเภทที่ประกอบกิจการในบริเวณพื้นที่ที่ซับซ้อน ยากเกินกว่าที่งานสำรวจจะเข้าครอบคลุมถึง ตราบใดที่การสำรวจยังยึดหลักการเดินสำรวจตามแผนที่ดังกล่าว

- ยังมีกิจการอีกหลายประเภทที่ยังคงหนีภาษีอยู่ เนื่องจากสถานที่ตั้งของสถานประกอบการซับซ้อน จึงทำให้โอกาสที่จะถูกเจ้าหน้าที่สำรวจมาตรวจพบมีน้อยมาก และเจ้าหน้าที่สำรวจเองบางครั้งก็ไม่ทราบว่าในสถานที่แห่งนั้นมีการประกอบกิจการอยู่ และแผนที่ที่นำมาใช้เป็นแผนที่สำรวจก็ยากที่จะดูเข้าใจ

- การสำรวจสถานประกอบการจะซ้ำกันในทุกๆปี ทั้งนี้เพราะเมื่อแผนที่ไม่สามารถแบ่งแยกเส้นทางต่างๆได้อย่างชัดเจน และไม่มีรายละเอียดลักษณะสถานที่ตั้งของสถานประกอบการ จึงทำให้

การจัดแบ่งเส้นทางการสำรวจจะซ้ำกันในทุกๆปี และเจ้าหน้าที่ก็จะทำการสำรวจสถานประกอบการเดิมๆ โดยพื้นที่ที่ซ้ำซ้อนมักจะถูกลืมมองข้ามจากเจ้าหน้าที่ไป

อย่างไรก็ตามในสภาพความเป็นจริงเจ้าหน้าที่สำรวจบางคนที่มีความชำนาญในพื้นที่มักจะไม่พึ่งแผนที่สำรวจมากนัก โดยในการออกสำรวจเจ้าหน้าที่จะใช้เวลาและความรอบรู้ในพื้นที่มาเป็นส่วนสำคัญในการหาสถานประกอบการที่จะสำรวจตามเส้นทางที่ตนรับผิดชอบ ดังนั้นแผนที่สำรวจที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีประโยชน์เพียงในด้านการกำหนดเส้นทางหลักๆให้เจ้าหน้าที่สำรวจแต่ละคนรับทราบเพื่อไม่ให้เกิดการสำรวจซ้ำกัน และเพื่อให้รู้ว่าเส้นทางใดบ้างที่ได้รับการสำรวจไปแล้วจากเจ้าหน้าที่สำรวจคนอื่นๆ ภายในช่วงปีเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ขัดกับระเบียบการสำรวจที่ว่า ห้ามทำการสำรวจสถานประกอบการรายที่ได้รับการสำรวจไปแล้วซ้ำภายใน 1 ปี

ข. อคติของการสำรวจ

วิธีการเลือกเส้นทางเดินสำรวจแหล่งภาษีอากรสำหรับสรรพากรพื้นที่ต่างๆอาจจะไม่เหมือนกันในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้เพราะเจ้าหน้าที่หน่วยงานสำรวจของสรรพากรพื้นที่ต่างๆจะเป็นผู้กำหนดเส้นทางเดินสำรวจในพื้นที่ของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์หัวหน้างานสำรวจ และเจ้าหน้าที่สำรวจบางพื้นที่พบว่า หลักการใหญ่ๆ ที่สรรพากรพื้นที่ต่างๆใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการเลือกเส้นทางเดินสำรวจจะมีความแตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ งานสำรวจแหล่งภาษีอากรจะยึดแผนที่สำรวจในพื้นที่ของตนเป็นหลักจากแผนที่สำรวจที่มีอยู่ซึ่งมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็นเขตต่างๆไว้อย่างชัดเจนอยู่แล้ว และในแต่ละเขตก็จะมีการเจ้าหน้าที่สำรวจรับผิดชอบประจำอยู่ โดยเจ้าหน้าที่สำรวจที่ประจำอยู่แต่ละเขตนี้ จะมีหน้าที่รับผิดชอบในการออกสำรวจแหล่งภาษีอากรให้ครอบคลุมพื้นที่ที่ตนเองรับผิดชอบ แต่เนื่องจากเขตที่รับผิดชอบจะมีพื้นที่กว้างใหญ่มากๆ ดังนั้นการออกสำรวจแหล่งภาษีอากรทางสรรพากรพื้นที่ต่างๆจะทำการแบ่งเขตออกเป็นแขวงย่อยๆลงมาอีก แล้วให้เจ้าหน้าที่สำรวจในแต่ละเขตทำการออกสำรวจแหล่งภาษีอากรตามแขวงต่างๆเรียงลำดับกันไปจนครอบคลุมพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่สำรวจคนนั้นรับผิดชอบ สำหรับการสำรวจสถานประกอบการในแต่ละแขวงก็จะขึ้นอยู่กับเส้นทางสำรวจที่ทางหัวหน้างานสำรวจแบ่งให้ โดยทั่วไปจะให้เจ้าหน้าที่สำรวจทำการสำรวจสถานประกอบการในบริเวณที่หนาแน่นก่อนเป็นหลัก แต่มีเงื่อนไขว่าสถานประกอบการรายใดที่ได้รับการสำรวจไปแล้ว เจ้าหน้าที่สำรวจจะไม่สามารถกลับมาทำการสำรวจซ้ำได้อีกภายในปีเดียวกัน เช่น สมมติให้ หนึ่งเขต สามารถแบ่งออกเป็นแขวงย่อยๆได้ 10 แขวง ในการออกสำรวจเจ้าหน้าที่สำรวจที่รับผิดชอบในเขตนี้จะทำการสำรวจแหล่งภาษีอากรเรียงลำดับแขวงที่ได้รับการจัดแบ่งจากแขวงที่ 1, 2, 3, 4, 5, 10 ตามลำดับ เมื่อครบทั้ง 10 แขวงแล้วก็จะวนกลับมาเริ่มทำการสำรวจแขวงที่ 1 ใหม่ และในความเป็นจริงการที่เจ้าหน้าที่สำรวจจะทำการสำรวจสถานประกอบการตามแขวงทั้งหมดครบ จนสามารถกลับมาเริ่มต้นสำรวจแขวงที่ 1 ใหม่ได้นั้น ก็จะใช้เวลามากกว่า 1 ปี ดังนั้นปัญหาเรื่องเงื่อนไขการสำรวจที่ห้ามทำการสำรวจสถานประกอบการรายเดียวกันซ้ำภายใน 1 ปี จึงไม่ค่อยจะเกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการที่

ตารางที่ 2.8

แสดงจำนวนผลการสำรวจแหล่งก๊าซอากู โดยแยกเป็น กรณีไม่พบความผิด
จากการสำรวจ และกรณีพบความผิดจากการสำรวจ ปี 2533 - 2536

ปี	ไม่พบความผิดจากการสำรวจ		พบความผิดจากการสำรวจ	
	ราย	% ไม่พบความผิด จากการสำรวจ	ราย	% พบความผิด จากการสำรวจ
ส่วนกลาง				
2533	67,199	82.94	13,814	17.05
2534	78,895	85.02	13,900	14.98
2535	34,860	83.37	6,949	16.62
2536	74,497	89.54	8,695	10.45
ส่วนภูมิภาค				
2533	260,632	86.63	40,224	13.37
2534	288,879	85.4	49,386	14.6
2535	245,639	89.21	29,686	10.78
2536	245,044	86.55	38,064	13.45
ทั่วประเทศ				
2533	327,831	85.84	54,038	14.15
2534	367,774	85.31	63,286	14.68
2535	280,499	88.44	36,635	11.55
2536	319,541	87.23	46,759	12.77

ที่มา : ฝ่ายประเมินผล กองบริหารงานตรวจก๊าซอากู

กรมสรรพากรกำหนดไม่ให้ทำการสำรวจซ้ำรายเดียวกันภายใน 1 ปี เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรบางท่านมีความคิดเห็นว่า อาจทำให้เกิดกรณีที่เจ้าหน้าที่สำรวจทำการเดินสำรวจซ้ำรายเดิมที่เคยทำการสำรวจไปแล้วในปีที่ผ่านมา (ไม่ขัดกับระเบียบ) แทนที่จะเดินสำรวจรายใหม่ต่อไปเรื่อยๆ ทั้งนี้เนื่องจากช่วงเวลา 1 ปี ที่ห้ามสำรวจซ้ำอาจน้อยเกินไป ทำให้ขัดกับวัตถุประสงค์ของกรมสรรพากรที่ต้องการขยายฐานภาษี

อย่างไรก็ตามถึงแม้ทางสรรพากรพื้นที่ต่างๆจะมีการจัดแบ่งพื้นที่สำรวจและเส้นทางสำรวจให้เจ้าหน้าที่แต่ละคนรับผิดชอบเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็ตาม ซึ่งก็ดูเหมือนว่าจะครอบคลุมพื้นที่และสถานประกอบการเกือบทั้งหมด แต่ก็ยังมีสถานประกอบการบางประเภทที่ถึงแม้ว่าจะอยู่ในแผนที่และอยู่ในเส้นทางเดินสำรวจของเจ้าหน้าที่สำรวจ แต่สถานประกอบการเหล่านี้ก็ไม่ได้รับการสำรวจภาษีอากรจากเจ้าหน้าที่โดยเจ้าหน้าที่สำรวจจะเดินผ่านไปไม่ยอมเข้าทำการสำรวจ หรือเจ้าหน้าที่สำรวจทำการสำรวจแต่ความรู้สึกรู้สึกของเจ้าหน้าที่เองก็รู้สึกเบื่อนายต่อผู้ประกอบการเหล่านี้ไม่อยากจะทำการสำรวจ เช่น ร้านค้าแผงลอย, โต๊ะสนุกเกอร์, ร้านค้าที่เปิดเวลากลางคืน ประเภท ไนต์คลับ คาบาเร่, ผู้ประกอบการที่ได้รับ ส.ร. 11 แล้วไม่มาพบเจ้าหน้าที่ตามนัด เป็นต้น ด้วยเหตุผลส่วนใหญ่ก็คือ เมื่อเข้าทำการสำรวจแล้ว เจ้าหน้าที่สำรวจเองไม่ค่อยได้รับความร่วมมือ รวมทั้งเจ้าหน้าที่เองไม่สามารถตรวจสอบได้แน่ชัดว่าใครเป็นเจ้าของสถานประกอบการตัวจริงกันแน่ เพราะผู้ที่อยู่ในร้านส่วนใหญ่จะให้การปฏิเสธว่า ตนเองไม่ใช่เจ้าของร้านไม่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเสียภาษีได้ ทั้งๆที่ในความรู้สึก และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่สำรวจเองก็พอจะทราบได้ว่าผู้ที่ทำการปฏิเสธความเป็นเจ้าของร้านรายนี้แท้ที่จริงแล้วน่าที่จะเป็นตัวเจ้าของร้าน นอกจากนี้เจ้าของสถานประกอบการบางรายยังถือโอกาสก่อกวนเจ้าหน้าที่สำรวจด้วยวาทะที่ไม่สุภาพ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้เจ้าหน้าที่สำรวจเองไม่อยากจะเข้าสำรวจสถานประกอบการประเภทข้างต้น จึงอาจเกิดความล่าเอียงในการสำรวจ โดยเจ้าหน้าที่อาจเน้นสำรวจสถานประกอบการประเภทที่ให้ความร่วมมือเป็นหลัก และพยายาม หลีกเลี่ยงการสำรวจสถานประกอบการประเภทที่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ ซึ่งถ้าจะพิจารณาถึงตัวเลขที่แสดงผลการสำรวจ 2 กรณี คือ จำนวนรายที่ไม่พบความผิดจากการสำรวจ และจำนวนรายที่พบความผิดจากการสำรวจดังตารางที่ 2.8 จะเห็นว่า เปอร์เซนต์การไม่พบความผิดจากการสำรวจจะมีความมากกว่าเปอร์เซนต์การพบความผิดจากการสำรวจทุกปี ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จากตัวเลขดังกล่าวถ้าจะพิจารณาเฉพาะค่าของตัวเลขที่ได้ไม่ว่าจะเป็นปีใดก็ตาม ค่าตอบที่ได้ออกมาจะเป็นทำนองเดียวกัน เช่น ปี 2536 การการสำรวจแหล่งภาษีอากรสามารถทำการสำรวจสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องการเสียภาษีได้เป็นส่วนใหญ่ และอาจหมายความว่าต่อไปได้ว่าในปี 2536 สถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องการเสียภาษีมีสัดส่วนที่มากกว่าสถานประกอบการที่ยังปฏิบัติผิดต่อการเสียภาษี แต่อย่างไรก็ตามการกล่าวเช่นนี้อาจยังไม่ถูกต้องทั้งหมด เพราะค่าของตัวเลขที่ได้ไม่สามารถอธิบายได้ว่า เจ้าหน้าที่สำรวจมีความล่าเอียงในการเลือกสำรวจสถานประกอบการหรือไม่ จากเหตุผล 2 ประการคือ

- เจ้าหน้าที่สำรวจบางคนอาจเดินผ่านกิจการบางประเภทที่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สำรวจ เนื่องจากเจ้าหน้าที่สำรวจรู้สึกเบื่อนายสถานประกอบการกลุ่มนี้ เลยมุ่งเน้นไปทำการสำรวจสถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสถานประกอบการกลุ่มที่ให้ความร่วมมือมักจะมีการปฏิบัติที่ถูกต้องต่อการเสียภาษีอยู่แล้ว นอกจากนี้กรมสรรพากรยังขาดระเบียบการควบคุมและตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่สำรวจอย่างมีประสิทธิภาพ

- จากการที่กรมสรรพากรกำหนดเบี้ยเลี้ยงในการสำรวจไว้ 50 บาทต่อการสำรวจ 6 รายต่อวันต่อเจ้าหน้าที่สำรวจหนึ่งคน ซึ่งค่าตอบแทนเหมาะสมจำนวน 50 บาทดังกล่าวเมื่อได้รองสอบถามแบบสุ่มจากเจ้าหน้าที่สำรวจทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคพบว่า ค่าตอบแทนที่เหมาะสมที่เจ้าหน้าที่สำรวจได้รับยังคงน้อยเกินไป โดย เจ้าหน้าที่สำรวจในส่วนกลางมีความคิดเห็นว่า ค่าตอบแทนเหมาะสมควรเป็น 100 บาทต่อการสำรวจ 8 รายต่อวันต่อเจ้าหน้าที่สำรวจหนึ่งคน ขณะที่เจ้าหน้าที่สำรวจในส่วนภูมิภาคมีความเห็นว่า ค่าตอบแทนเหมาะสมควรเป็น 70 บาทต่อการสำรวจ 7 รายต่อวันต่อเจ้าหน้าที่สำรวจหนึ่งคน ซึ่งจากคำตอบที่ได้ดังกล่าว เมื่อนำมาคำนวณ ดังนี้

ส่วนกลาง

ค่าตอบแทนเหมาะสมที่ควรได้ คือ 100 บาท

ต่อการสำรวจ 8 ราย/วัน/เจ้าหน้าที่หนึ่งคน

ค่าตอบแทนเหมาะสมที่ได้จริง คือ 50 บาท

ดังนั้นเจ้าหน้าที่ ควรสำรวจ $50 \times 8 = 4$ ราย

100

ส่วนภูมิภาค

ค่าตอบแทนเหมาะสมที่ควรได้ คือ 70 บาท

ต่อการสำรวจ 7 ราย/วัน/เจ้าหน้าที่หนึ่งคน

ค่าตอบแทนเหมาะสมที่ได้จริง คือ 50 บาท

ดังนั้นเจ้าหน้าที่ ควรสำรวจ $50 \times 7 = 5$ ราย

70

ผลที่ได้จากการคำนวณข้างต้นนี้ สามารถบ่งบอกทางอ้อมได้ คือ

- ส่วนกลาง จากการที่กรมสรรพากรได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่สำรวจรับเบี้ยเลี้ยงสำรวจที่ 50 บาท/ราย/วัน/เจ้าหน้าที่สำรวจหนึ่งคน ในความรู้สึกของเจ้าหน้าที่สำรวจนั้น ถ้าเขาจะต้องได้รับเบี้ยเลี้ยงสำรวจเป็นเงินสูงสุด 50 บาท เจ้าหน้าที่ที่มีความยินดีในการสำรวจสถานประกอบการแค่ 4 ราย ดังนั้น จำนวนรายสำรวจที่เหลืออีก 2 ราย (สถานประกอบการ 6 รายที่กรมฯ กำหนด - สถานประกอบการ 4 รายที่เจ้าหน้าที่ยินดีจะสำรวจ) จึงอาจเป็นสถานประกอบการรายที่เจ้าหน้าที่สำรวจรู้อยู่แล้วว่าสถานประกอบการ 2 รายนี้มีการปฏิบัติต่อการเสียภาษีที่ถูกต้อง เจ้าหน้าที่สำรวจจึงเลือกเข้าที่จะทำการสำรวจ

เพื่อเป็นการประหยัดเวลาที่สูญเสียไปในการทำเป้าสำรวจให้ได้ 6 รายต่อวัน และยังสามารถรักษาระดับความพึงพอใจในการสำรวจที่ 4 รายต่อวันได้อีกด้วย

- ส่วนภูมิภาค จากเบี้ยเลี้ยงสำรวจที่ 50 บาท/ราย/วัน/เจ้าหน้าที่สำรวจหนึ่งคน ที่ทางกรมสรรพากรกำหนดให้ เจ้าหน้าที่สำรวจในส่วนภูมิภาคมีความยินดีที่จะรับเบี้ยเลี้ยงสูงสุด 50 บาทนี้ โดยทำการสำรวจสถานประกอบการ 5 ราย/วัน/เจ้าหน้าที่สำรวจหนึ่งคน ดังนั้นจำนวนรายสำรวจที่เหลืออีก 1 ราย จึงอาจเป็นสถานประกอบการรายที่เจ้าหน้าที่สำรวจรู้อยู่แล้วว่าสถานประกอบการ 1 รายนี้มีการปฏิบัติตามการเสียภาษีที่ถูกต้อง เจ้าหน้าที่สำรวจจึงเลือกที่จะเข้าทำการสำรวจเพื่อเป็นการประหยัดเวลาที่สูญเสียไปในการทำเป้าสำรวจให้ได้ 6 รายต่อวัน และยังสามารถรักษาระดับความพึงพอใจในการสำรวจที่ 5 รายต่อวันได้อีกด้วย

แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่คำนวณได้ข้างต้นก็ยังไม่สามารถบ่งบอกได้อย่างชัดเจนว่า เจ้าหน้าที่สำรวจจะทำการสำรวจสถานประกอบการที่ถูกต้องมากน้อยเพียงใดเพื่อรับเบี้ยเลี้ยงสำรวจ และรักษาระดับความพึงพอใจในการสำรวจที่ 4 ราย/วัน (ส่วนกลาง) และ 5 ราย/วัน (ส่วนภูมิภาค) ทั้งนี้เพราะในการออกสำรวจแหล่งภาษีอากรจริงๆย่อมเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ซึ่งเจ้าหน้าที่สำรวจเองไม่สามารถที่จะมาเบิกค่าเดินทางได้ ดังนั้นความรู้สึกของเจ้าหน้าที่ที่อยากจะให้ กรมสรรพากรเพิ่มเบี้ยเลี้ยงสำรวจให้เป็น 100 บาท/8 ราย/วัน/คน (ส่วนกลาง) และ 70 บาท/7ราย/วัน/คน (ส่วนภูมิภาค) จึงเป็นสิ่งที่ยังดูแล้วเหมาะสม

ค. ไม่มีการติดตามผู้ถูกสำรวจอย่างเป็นระบบ

ขณะที่เจ้าหน้าที่สำรวจทำการเดินสำรวจสถานประกอบการตามเส้นทางที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้างานสำรวจ ถ้าปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ไม่พบเจ้าของสถานประกอบการ และผู้ครอบครองสถานที่ไม่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเสียภาษีของผู้ประกอบการได้ เจ้าหน้าที่สำรวจจะออกหนังสือนัดตามแบบ ส.ร. 11 ให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจมาพบเจ้าหน้าที่ตาม วัน เวลา ที่กำหนด แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่ได้รับการสำรวจมีสิทธิที่จะไม่มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจตามหนังสือนัด ทั้งนี้เพราะการออกหนังสือนัด ส.ร. 11 เป็นเพียงแค่การขอความร่วมมือจากผู้ที่จะได้รับการสำรวจเท่านั้น ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ของการไม่ให้ความร่วมมือ คือ

- ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ มักจะให้สำนักงานบัญชีเป็นคนจัดการเรื่องการเสียภาษีให้ ดังนั้น เมื่อเจ้าของสถานประกอบการได้รับหนังสือนัดให้ไปพบเจ้าพนักงาน (ส.ร. 11) ก็จะอ้างว่าเอกสารแสดงการเสียภาษีต่างๆอยู่ที่สำนักงานบัญชี จึงทำให้ไม่สามารถหาหลักฐานแสดงการเสียภาษีไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่สำรวจได้ โดยเฉพาะในช่วงหน้าภาษี⁷ ที่สถานประกอบการต่างๆต้องยื่นแบบแสดงรายการเสีย

⁷ หน้าภาษี หมายถึง ช่วงเวลาที่ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีทุกคนต้องยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภ.ง.ด. 90, ภ.ง.ด. 91 จะต้องยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีภายในวันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี, ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภ.ง.ด. 50, ภ.ง.ด. 51 ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษี จะต้องทำการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี ภายใน 150 วัน นับตั้งวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี, ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ ต้องยื่นภายในวันที่ 15 ของทุกเดือน เป็นต้น

ภาษี การออกหนังสือนัดให้ไปพบเจ้าพนักงาน (ส.ร. 11) ของเจ้าหน้าที่สำรวจยังไม่ได้รับความร่วมมือ เพราะ เอกสารแสดงการเสียภาษีต่างๆจะอยู่ที่สำนักงานบัญชีหมด และสำนักงานบัญชีเองก็จะมีงานมากไม่สามารถที่จะหาหลักฐานแสดงการเสียภาษีให้เจ้าหน้าที่สำรวจได้

- ผู้ที่จะได้รับการสำรวจบางคนรู้ว่าการออกหนังสือนัดให้ไปพบเจ้าพนักงาน (ส.ร. 11) ของเจ้าหน้าที่สำรวจ เป็นเพียงแค่การขอความร่วมมือเท่านั้น เจ้าหน้าที่สำรวจไม่มีอำนาจทางกฎหมายใดๆในการสั่งให้ผู้ที่จะได้รับการสำรวจไปพบเจ้าพนักงาน ดังนั้นบางกรณีเจ้าหน้าที่สำรวจอาจไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่จะได้รับการสำรวจกลุ่มนี้ เช่น ทยายความ เป็นต้น แต่กรณีเช่นนี้ก็นับว่าเกิดขึ้นน้อยมาก เพราะผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ด้วยดี

ตารางที่ 2.9

จำนวนแบบ ส.ร. 11 ที่เจ้าหน้าที่สำรวจมอบให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจ

ปี	จำนวน ส.ร.11	มาตาม ส.ร. 11		ไม่มาตาม ส.ร. 11	
		ราย	ร้อยละของ ส.ร. 11	ราย	ร้อยละของ ส.ร.11
ส่วนกลาง					
2533	20,415	12,910	63.23	7,505	36.76
2534	49,651	35,373	71.24	14,278	28.75
2535	22,427	16,493	73.54	5,934	26.45
2536	56,112	41,082	73.21	15,030	26.78
ส่วนภูมิภาค					
2533	13,980	12,387	88.60	1,593	11.39
2534	18,470	16,117	87.26	2,353	12.73
2535	18,600	16,755	90.08	2,745	14.75
2536	21,925	19,720	89.94	2,205	10.05
ทั่วประเทศ					
2533	34,395	25,297	73.54	9,098	26.45
2534	68,121	51,490	75.58	16,631	24.41
2535	41,027	33,248	81.03	7,779	18.96
2536	78,037	60,802	77.91	17,235	22.08

ที่มา : รายงานการแจกใบ ส.ร. 11 ในแต่ละ สำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่
และ สรรพากรจังหวัด

จากตารางที่ 2.9⁸ จะเห็นว่าในทุกๆปีไม่ว่าจะเป็นส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาค ร้อยละของผู้ที่มาตาม ส.ร. 11 จะมากกว่า ร้อยละของผู้ที่ไม่มาตาม ส.ร. 11 ด้วยเหตุผลหลักก็คือ ผู้ที่ได้รับ ส.ร. 11 ส่วนมากจะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สำรวจ และถ้าเปรียบเทียบกับผู้ที่มาตาม ส.ร. 11 ระหว่างส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค ก็จะเห็นว่า ร้อยละของผู้ที่มาตาม ส.ร. 11 ในส่วนภูมิภาคจะมีมากกว่าร้อยละของผู้ที่มาตาม ส.ร. 11 ในส่วนกลาง ทั้งนี้เพราะสถานประกอบการในต่างจังหวัดส่วนใหญ่จะไม่มีการจ้างสำนักงานบัญชีมาทำบัญชีให้ ดังนั้นจึงไม่ค่อยมีปัญหา เรื่องหลักฐานแสดงการเสียภาษีต่างๆ ที่ต้องนำมายื่นให้เจ้าหน้าที่สำรวจ พิจารณาในวันนัดตาม ส.ร. 11 และในส่วนภูมิภาคเจ้าหน้าที่สำรวจและผู้ประกอบการโดยทั่วไปจะรู้จักกันบ้าง เนื่องจาก สภาพสังคมของคนในต่างจังหวัดยังไม่มีควมรึบเร่งเหมือนคนในกรุงเทพฯ ทำให้ผู้ที่ได้รับหนังสือนัด ส.ร. 11 ในต่างจังหวัดมีความยินดีที่จะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สำรวจ

อย่างไรก็ตาม (1) การที่เจ้าหน้าที่สำรวจ ไม่มีอำนาจทางกฎหมายในการสั่งให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจมาพบตามหนังสือนัด ส.ร. 11 จึงทำให้เจ้าหน้าที่ขาดแรงจูงใจในการติดตามผู้ที่นัดมาพบ เพราะเจ้าหน้าที่สำรวจจะคิดว่า การออกหนังสือนัด ส.ร. 11 ไม่สามารถช่วยให้การสำรวจดำเนินไปได้อย่างสมบูรณ์ การที่จะออก ส.ร. 11 หรือไม่ ก็ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร (2) ประกอบกับเจ้าหน้าที่สำรวจต้องทำการสำรวจสถานประกอบการให้ได้ตามเป้าสำรวจที่ตั้งไว้ในแต่ละปี ซึ่งในความคิดของเจ้าหน้าที่สำรวจถือว่า เป้าสำรวจที่ตั้งไว้ในปัจจุบัน (6 รายต่อวันต่อเจ้าหน้าที่สำรวจหนึ่งคน) มากเกินไป จึงทำให้เจ้าหน้าที่สำรวจไม่มีเวลาพอที่จะคอยติดตามผู้ที่ถูกนัดมาพบได้ (3) ผู้ประกอบการที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจหลังจากที่ไม่มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจตาม ส.ร. 11 ถ้าหากปรากฏว่าหลังจากที่เจ้าหน้าที่สำรวจส่งจดหมายเชิญไปแล้ว 2 ครั้ง แต่ผู้ที่ได้รับการสำรวจก็ยังไม่มาพบเจ้าหน้าที่ตามจดหมายเชิญ เจ้าหน้าที่สำรวจจะต้องนำเรื่องส่งต่อให้งานฝ่ายตรวจสอบเพื่อดำเนินการต่อไป แต่จากการที่งานฝ่ายตรวจสอบมักจะส่งเรื่องคืนมายังงานสำรวจเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบการรายที่จะตรวจสอบเพิ่มเติม ซึ่งก็เป็นการยากที่เจ้าหน้าที่สำรวจจะหาข้อมูลเพิ่มเติมให้ได้ เนื่องจากงานฝ่ายตรวจสอบจะใช้เวลานานกว่าที่จะเริ่มทำการตรวจสอบ ดังนั้นข้อมูลของผู้ประกอบการรายที่จะตรวจสอบที่เจ้าหน้าที่สำรวจมีอยู่จะเก่าเกินไปกว่าที่ จะใช้ได้ และเป็นการยากที่เจ้าหน้าที่สำรวจจะหาข้อมูลใหม่ๆ ให้งานตรวจสอบเพิ่มเติมด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้เจ้าหน้าที่สำรวจมักจะไม่ส่งเรื่องต่อไปยังงานฝ่ายตรวจสอบ และจากเหตุผล 3 ประการข้างต้นทำให้เจ้าหน้าที่สำรวจขาดแรงจูงใจที่จะติดตามผู้ที่นัดมาพบทั้งๆที่มีกฎวางไว้ให้ติดตาม

⁸ ตารางที่ 2.9 มาจากตารางที่ ผ.4-6 แต่ตัวเลขรวมทั้ง 2 ตารางนี้จะไม่เท่ากันเนื่องจาก วัตถุประสงค์ของตารางที่ 2.9 เพื่อที่จะดู ความสัมพันธ์ของข้อมูลในกลุ่มนี้ ซึ่งข้อมูลที่ได้ในบางสรรพากรพื้นที่มีความไม่สมบูรณ์ เช่น สพท.7 (ตารางที่ ผ.4-5) ดังนั้นถ้านำตัวเลขใน สพท.7 มารวม จะทำให้การไม่มาตาม ส.ร. 11 มีเพิ่มขึ้นในขณะที่ จำนวน ส.ร. 11 ไม่เพิ่มตาม ทั้งๆที่การไม่มาตาม ส.ร. 11 เป็น Subset ของจำนวน ส.ร. 11 ทั้งหมดซึ่งจะมีผลให้ความสัมพันธ์ของข้อมูลกลุ่มนี้คลาดเคลื่อนไปได้

และในปีต่อไปเมื่อสรรพากรพื้นที่ต่างๆได้รับเป้าสำรวจประจำปียอดใหม่ จากกรมสรรพากรเรียบร้อยแล้ว ก็จะเริ่มทำการสำรวจใหม่โดยไม่ถือว่าการสำรวจจะไปสำรวจสถานประกอบการรายใหม่ที่ยังไม่เคยได้รับการสำรวจมาก่อนหรือจะสำรวจสถานประกอบการรายที่ได้รับการสำรวจมาแล้วในปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ

- การเลือกพื้นที่สำรวจและการจัดสรรพื้นที่สำรวจของหัวหน้างานสำรวจให้แก่เจ้าหน้าที่สำรวจแต่ละคน

- นโยบายสำรวจของกรมสรรพากรที่มีต่อ สรรพากรพื้นที่ต่างๆ และนโยบายสำรวจของสรรพากรพื้นที่เอง ที่จะทำการสำรวจโดยเน้นกิจการประเภทใด และไม่เน้นกิจการประเภทใด

- คำสั่งการะกิจพิเศษที่ทางสรรพากรพื้นที่ต่างๆได้รับจากกรมสรรพากรให้ทำการ สำรวจสถานประกอบการใดเป็นพิเศษ

จากการที่งานสำรวจแหล่งภาษีอากรจะทำการเริ่มต้นสำรวจสถานประกอบการใหม่ในทุกๆปีโดยไม่คำนึงว่า (1) สถานประกอบการรายที่เคยพบความผิดต่อการเสียภาษีในปีที่ผ่านมาในปีนั้นควรที่จะมีการติดตามการเสียภาษีหรือไม่ (2) สถานประกอบการรายที่เจ้าหน้าที่สำรวจไม่สามารถเข้าทำการสำรวจได้เนื่องจากปิดทำการในวันสำรวจของปีที่ผ่านมา พอมาในปีนั้นควรที่จะเข้าทำการสำรวจใหม่หรือไม่ (3) ผู้ประกอบการที่ได้รับหนังสือนัดให้ไปพบเจ้าพนักงาน (สร. 11) แล้วไม่ไปตามนัดในปีที่ผ่านมา พอมาปีนั้นควรที่จะเข้าทำการสำรวจใหม่หรือไม่ ด้วยเหตุผลทั้ง 3 ประการทำให้งานสำรวจแหล่งภาษีอากรยังขาดระบบการติดตามสถานประกอบการในปีต่างๆที่ผ่านมาอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ ยังมีสถานประกอบการอีกหลายรายที่ยังคงหลีกเลี่ยงการเสียภาษีและกล้าที่จะเสี่ยงต่อการถูกสำรวจพบจากเจ้าหน้าที่สำรวจ

ง. การลงโทษผู้หนีภาษี

การปฏิบัติงานด้านสำรวจของเจ้าหน้าที่สำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติต่อผู้ที่ได้รับการสำรวจ ทางกรมสรรพากรได้กำหนดไว้ใน ระเบียบกรมสรรพากร ว่าด้วย การสำรวจแหล่งภาษีอากร และการติดตามการยื่นแบบแสดงรายการภาษี พ.ศ. 2535 ในหมวด 4 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการสำรวจ โดยกล่าวว่า "เจ้าหน้าที่สำรวจจะต้องปฏิบัติต่อผู้รับการสำรวจโดยสุภาพและระมัดระวังอย่าให้เป็นที่เดือดร้อนและขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้รับการสำรวจ" จากข้อความในระเบียบดังกล่าวที่แสดงให้เห็นว่ากรมสรรพากรต้องการให้เจ้าหน้าที่สำรวจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพและระมัดระวัง แทนการมอบอำนาจทางกฎหมายให้เจ้าหน้าที่สำรวจใช้บังคับผู้ที่ได้รับการสำรวจ ซึ่งการที่กรมสรรพากรได้เลือกวิธีการให้เจ้าหน้าที่สำรวจใช้ไม้นวมต่อผู้ที่ได้รับการสำรวจแทนการใช้ไม้แข็ง ก็นับว่ามีข้อดี ข้อเสียดังนี้

- ข้อดี ของการใช้ไม้นวม

(1) งานสำรวจแหล่งภาษีอากรถือเป็นด่านแรกที่เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรจะพบปะกับผู้เสียภาษี ดังนั้นการทำงานของเจ้าหน้าที่สำรวจ จึงมีผลกระทบโดยตรงต่อความรู้สึกของผู้เสียภาษีที่จะได้รับการสำรวจ ถ้าเจ้าหน้าที่สำรวจมีอำนาจทางกฎหมายแต่ทางกรมสรรพากรไม่สามารถคุ้มครองการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ได้ ก็จะมีผลกระทบในทางไม่ดีต่อกรมสรรพากร และความรู้สึกที่ไม่ดีในเรื่องการเสียภาษี ของผู้ที่ได้รับการสำรวจ ดังนั้นการวางระเบียบให้เจ้าหน้าที่สำรวจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพ และระมัดระวัง จึงเป็นผลดีต่อความรู้สึกและทัศนคติที่ดีของผู้ที่ได้รับการสำรวจที่มีต่อกรมสรรพากรและการมีหน้าที่เสียภาษีของผู้ที่ได้รับการสำรวจเอง

(2) เป็นการป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่สำรวจใช้อำนาจไปในทางที่ผิดโดยการสร้างอิทธิพลในท้องถิ่น

- ข้อเสีย ของการใช้ไม้นวม

(1) เจ้าหน้าที่สำรวจไม่มีอำนาจในการเรียกดู เอกสารแสดงการเสียภาษีต่างๆ ของผู้ที่ได้รับการสำรวจ ถ้าผู้ที่ได้รับการสำรวจไม่ให้ความร่วมมือ เจ้าหน้าที่สำรวจเองก็ไม่สามารถทราบข้อมูลที่เป็นจริงและถูกต้องในเรื่องการเสียภาษีของผู้ที่ได้รับการสำรวจได้

(2) การออกหนังสือนัดให้ไปพบเจ้าพนักงาน (ส.ร. 11) เป็นเพียงการขอความร่วมมือจากผู้ที่จะได้รับการสำรวจให้ไปพบเจ้าพนักงาน ถ้าผู้ที่ได้รับการสำรวจไม่ให้ความร่วมมือ เจ้าหน้าที่สำรวจก็ทำอะไรไม่ได้ และการส่งเรื่องต่อไปให้งานฝ่ายตรวจสอบในสภาพความเป็นจริงเจ้าหน้าที่สำรวจก็ไม่ได้ส่งเรื่องไปให้งานตรวจสอบทั้งหมด ดังนั้นจึงมีผู้ประกอบการบางรายที่ไม่ได้รับการสำรวจภาษีและอาจเป็นกลุ่มของผู้ประกอบการที่ยังคงหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอยู่

(3) ผู้ที่จะได้รับการสำรวจไม่มีความเกรงเจ้าหน้าที่สำรวจ ทำให้เจ้าหน้าที่สำรวจลำบากใจ เบื่อหน่าย ในการปฏิบัติหน้าที่ และบางท้องที่ที่มีเจ้าถิ่นอยู่ทำให้เจ้าหน้าที่สำรวจอาจไม่ได้รับความปลอดภัย และกลัวอิทธิพลมืด ของเจ้าของถิ่น

อย่างไรก็ตามถึงแม้เจ้าหน้าที่สำรวจจะไม่มีอำนาจทางกฎหมายในการบังคับเรียกดูเอกสารและหลักฐานแสดงการเสียภาษีต่างๆ ตลอดจนการนัด วัน เวลา ให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจมาพบตาม ส.ร. 11 แต่ถ้าปรากฏว่าในขณะที่ทำการสำรวจ เจ้าหน้าที่สำรวจสามารถทราบ หรือรู้แน่ชัดว่าผู้ประกอบการรายนี้ปฏิบัติต่อการเสียภาษีไม่ถูกต้อง เช่น ไม่ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี, ไม่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม, ไม่ได้จดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ เจ้าหน้าที่สำรวจสามารถทำการเปรียบเทียบปรับผู้ที่กระทำผิดได้ โดยเมื่อเจ้าหน้าที่สำรวจกลับมาอยู่ที่ทำงานจะต้องทำการออกไปปรับ แล้วมอบใบปรับส่วนหนึ่งให้กองคดีภาษีอากร เพื่อดำเนินการติดตามผู้ที่ได้รับการปรับให้มาเสียค่าปรับอย่างถูกต้อง และอีกส่วนส่งมอบให้กับผู้ที่ได้รับการปรับโดยให้ผู้ที่จะได้รับการปรับมารับใบปรับที่สรรพากรพื้นที่ที่รับผิดชอบ และให้ผู้ที่จะได้รับการปรับ

ไปเสียค่าปรับเป็นจำนวนเงิน 200 บาท ที่สำนักงานเขตต่างๆที่ระบุไว้ในใบปรับสำหรับส่วนกลาง และที่
อำเภอในแต่ละจังหวัดสำหรับส่วนภูมิภาค

- กรณีที่ผู้ที่จะได้รับการปรับไปทำการเสียค่าปรับ เจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้ว่า
ผู้ที่จะถูกปรับไปทำการเสียค่าปรับแล้วหรือยังจากหลักฐานการเสียค่าปรับที่กองคดีภาษีอากร และจากใบ
เสร็จค่าปรับของผู้ที่ถูกปรับ

- กรณีที่ผู้ที่จะได้รับการปรับไม่ไปทำการเสียค่าปรับ ก็จะเป็นหน้าที่โดยตรงของเจ้าหน้าที่
กองคดีภาษีอากร ในการติดตามผู้ที่จะได้รับการปรับให้มาทำการเสียค่าปรับอย่างถูกต้อง

ไม่ว่าผู้ที่จะได้รับการปรับจากการปฏิบัติผิดต่อการเสียภาษีอากรจากเจ้าหน้าที่สำรวจ จะไปทำการ
เสียค่าปรับหรือไม่ก็ตาม ถ้าปรากฏว่าผู้ที่กระทำผิดดังกล่าวยังคงทำการปฏิบัติผิดต่อการเสียภาษีอยู่ไม่ว่า
จะเป็นการไม่ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีอากร และหรือการไม่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และหรือการไม่
จดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ เจ้าหน้าที่สำรวจจะทำการส่งเรื่องต่อไปให้งานฝ่ายตรวจสอบเพื่อดำเนินการ
ตรวจสอบผู้ที่กระทำผิดรายนั้นต่อไป

สำหรับการลงโทษในขั้นตอนการตรวจสอบ เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้รับเรื่องจากงานฝ่ายสำรวจ
และเริ่มต้นที่จะทำการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบข้อมูลของผู้ที่จะได้รับการตรวจสอบ เช่น
ใบทะเบียนบ้าน, ข้อมูลการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีย้อนหลังไม่เกิน 2 ปี, ขอข้อมูลของผู้ที่จะทำการ
ตรวจสอบรายนี้จากงานฝ่ายสำรวจเพิ่มเติม เป็นต้น เมื่อได้ข้อมูลของผู้ที่จะได้รับการตรวจสอบเป็นที่เพียงพอ
และเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่ตรวจสอบจะทำเรื่องขออนุมัติออกหมายเรียกให้ผู้ที่จะได้รับการตรวจสอบ
มาพบเจ้าหน้าที่

- กรณีผู้ที่จะได้รับการตรวจสอบมาพบเจ้าหน้าที่สำนักงานตามหมายเรียก เจ้าหน้าที่จะทำการ
ตรวจสอบเอกสารต่างๆที่มีอยู่ และเอกสารของผู้ที่จะได้รับการตรวจสอบที่นำมามอบให้เจ้าหน้าที่ตามราย
การเอกสารที่แจ้งไว้ในหมายเรียก โดยในการลงโทษผู้ที่กระทำผิดในขั้นตอนการตรวจสอบนี้ทางเจ้าหน้าที่
จะพิจารณาถึงเจตนาในการกระทำผิดของผู้ที่ได้รับการตรวจสอบเป็นหลัก กล่าวคือ

(1) ถ้าผู้ที่ได้รับการตรวจสอบมีเจตนาในการกระทำผิด ซึ่งเจ้าหน้าที่จะพิจารณา
จากเอกสารต่างๆที่มีอยู่ โดยเอกสารต่างๆเหล่านี้จะต้องบ่งบอกหรือแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าผู้ที่ได้รับการ
ตรวจสอบรายนี้มีเจตนาที่จะปฏิบัติผิดต่อการเสียภาษีและยังไม่ยอมรับความผิดของตนเอง เจ้าหน้าที่ตรวจ
สอบจะทำการปรับ 2 เท่า จากเงินภาษีที่ต้องชำระในปีที่มีเงินได้ รวมกับเงินเพิ่มโดยคิดในอัตราร้อยละ 1.5
ของเงินภาษีที่ต้องชำระในระยะเวลาตั้งแต่วันที่เกินกำหนดการยื่นแบบจนถึงวันที่ประเมินค่าปรับ เช่น

สมมุติให้

เงินภาษีที่ต้องชำระในปีที่มีเงินได้ 500 บาท..... (1)

ต้องเสียเบี้ยปรับ 2 เท่า จะได้ $2 \times 500 = 1,000$ บาท (2)

เงินเพิ่มคิดในอัตราร้อยละ 1.5 ในระยะเวลาตั้งแต่วันที่เกินกำหนดการยื่นแบบจนถึงวันที่
ประเมินค่าปรับ (สมมุติ 6 เดือน) จะได้

$(1.5/100) \times 500 \times 6 = 45$ บาท (3)

รวมต้องเสียเงินภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติมทั้งสิ้น $500 + 1,000 + 45 = 1,545$ บาท

(2) ถ้าผู้ที่ได้รับการตรวจสอบไม่มีการเจตนาที่จะกระทำผิด ผู้ที่ได้รับการตรวจสอบกลุ่มนี้มักจะเป็นพวกที่ประเมินเงินที่ต้องทำการเสียภาษีต่ำกว่าเป็นจริง เสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจจะเป็นการความคาดเคลื่อนในการลงตัวเลข หรือคำนวณเงินที่ต้องเสียภาษีผิดพลาดจากความเป็นจริง กรณีเช่นนี้ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบจะทำการปรับโดยคิดค่าปรับ 1 เท่าจากเงินภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติมในปีที่มีเงินได้รวมกับเงินเพิ่มโดยคิดในอัตราร้อยละ 1.5 ของเงินภาษีที่ต้องชำระในระยะเวลาตั้งแต่วันที่เกินกำหนดการยื่นแบบจนถึงวันที่ประเมินค่าปรับ เช่น

สมมุติให้

เงินภาษีที่ต้องชำระในปีที่มีเงินได้ 500 บาท..... (1)

ต้องเสียเบี้ยปรับ 1 เท่า จะได้ $1 \times 500 = 500$ บาท (2)

เงินเพิ่มคิดในอัตราร้อยละ 1.5 ในระยะเวลาตั้งแต่วันที่เกินกำหนดการยื่นแบบจนถึงวันที่
ประเมินค่าปรับ (สมมุติ 6 เดือน) จะได้

$(1.5/100) \times 500 \times 6 = 45$ บาท (3)

รวมต้องเสียเงินภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติมทั้งสิ้น $500 + 500 + 45 = 1,045$ บาท

- กรณีผู้ที่ได้รับการตรวจสอบไม่มาพบเจ้าพนักงานตามหมายเรียก เจ้าหน้าที่จะทำการเตือนผู้ที่ได้รับการตรวจสอบไม่เกิน 2 ครั้ง ซึ่งจะใช้เวลาในการเตือนแล้วแต่กรณีพอสมควร ถ้าปรากฏว่าผู้ที่ได้รับการตรวจสอบมาพบเจ้าหน้าที่ตามคำเตือน ทางเจ้าหน้าที่ก็จะดำเนินการตรวจสอบไปตามขั้นตอน แต่ถ้าผู้ที่ได้รับการตรวจสอบไม่มาพบเจ้าหน้าที่ตามคำเตือน ทางเจ้าหน้าที่ก็จะทำเรื่องส่งต่อไปให้กองคดีภาษีอากรดำเนินการต่อไป

บทที่ 3

ประโยชน์และต้นทุนของการสำรวจผู้เสียภาษี : คุ่มหรือไม่

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับต้นทุนการสำรวจภาษี ซึ่งมีจุดประสงค์ใหญ่ในการนำเอาผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีเข้ามาสู่ระบบภาษีอากรให้มากที่สุด

โดยแท้จริงแล้วระดับของการใช้จ่ายของรัฐบาลกำหนดภาระภาษีที่แท้จริง เพราะการใช้จ่ายเหล่านี้นั้นต้องผ่อนส่งด้วยภาษีในปัจจุบันและอนาคต การใช้จ่ายของรัฐบาลไทยในช่วงหลายปีมานี้เพิ่มขึ้นมากทำให้รัฐบาลต้องหารายได้มาชำระค่าใช้จ่ายเหล่านั้น การพยายามที่จะนำรายได้มาสู่ภาครัฐมากขึ้น นำไปสู่การมีการสำรวจภาษีเพื่อชักนำเอาผู้ที่ต้องชำระภาษีแต่ยังไม่ได้ชำระ ให้เข้าสู่ระบบภาษีให้มากขึ้น การสำรวจภาษีเป็นกิจกรรมที่มีต้นทุน และเท่าที่ผ่านมามีต้นทุนเหล่านี้ก็ไม่น้อย โดยเฉพาะในส่วนของภาครัฐ

ในเรื่องต้นทุนนอกจากมีต้นทุนทางตรงที่เกิดแก่รัฐแล้ว ยังมีต้นทุนทางอ้อมที่เกิดแก่เอกชนอีก เช่น เวลาที่เอกชนเสียไปในช่วงที่ถูกสำรวจภาษี ต้นทุนเวลาและเงินในการร่วมมือหรือหลบการสำรวจภาษี

การใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นของรัฐบาล จะเป็นที่ยินยอมของกลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่มและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นก็ค่อนข้างจะชัดเจน ตัวอย่างเช่น การสร้างทางด่วน ย่อมมีผลดีต่อกิจการผลิต และขายรถยนต์ การปฏิรูปที่ดินก็เป็นประโยชน์ต่อชาวนาที่ไรที่ดินเป็นของตนเอง แต่ประเด็นอยู่ที่ว่าอะไรคือต้นทุนของการใช้จ่ายของรัฐบาลที่ตกอยู่กับชุมชน โดยมากแล้วรัฐบาลต้องผ่อนส่งการใช้จ่ายด้วยภาษีซึ่งโดยปกติเราจะคิดว่าภาษีที่รัฐบาลเก็บได้หรือค่าใช้จ่ายของรัฐบาล 100 บาท ตกเป็นต้นทุนสำหรับผู้เสียภาษี 100 บาท เพราะ 1 บาท ที่ใช้ไปต้องมี 1 บาท กลับเข้ามา แต่อย่างไรก็ตาม การใช้จ่าย 100 บาท ของรัฐบาลเป็นภาระที่ตกแก่ผู้เสียภาษีมากกว่า 100 บาท ทั้งนี้เพราะกระบวนการเก็บภาษีเพิ่ม 100 บาท ก็มีต้นทุนในการบริหารจัดการเก็บอยู่ด้วย

เช่น ต้นทุนของการทำตามระบบภาษี คือต้นทุนของการจัดเก็บบัญชีและเติมเอกสารตามที่ระบบภาษีบังคับ ต้นทุนนี้มีทั้งต้นทุนเวลาที่เสียและเงินที่ต้องจ่าย ซึ่งผู้เสียภาษีบางรายต้องจ่ายให้กับนักบัญชีและผู้เชี่ยวชาญที่มาให้คำแนะนำในการจัดเก็บบัญชีรวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ อีก นอกจากนี้การยกระดับรายได้ของรัฐบาลโดยฝ่ายทางระบบภาษีก่อให้เกิดต้นทุนที่สำคัญและยากที่จะสังเกตเห็น รัฐบาลไม่สามารถจัดเก็บภาษีบนสินค้าและบริการทุกอย่างได้และระบบภาษีก็นำให้กิจกรรมที่ถูกเก็บภาษีมีราคาแพงเมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งอื่นๆที่ไม่ถูกจัดเก็บภาษี ภาษีจึงเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภคและการจัดสรรทรัพยากรของประชาชน การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้นที่ถูกชักนำโดยภาษีเป็นต้นทุนส่วนเพิ่มที่รู้จักกันในรูปของต้นทุนสูญเปล่าของภาษี (The Deadweight Cost of Taxation) ภาษีที่เก็บบนรายได้จะมีผลต่อความเต็มใจที่จะการทำงาน, การออม, การลงทุน และการรับผิดชอบต่อคนในสังคมหลายรูปแบบ

ตัวอย่างของการที่ภาษีเปลี่ยนพฤติกรรมเห็นได้ชัดคือภาษีรถยนต์ที่ทำให้ราคารถยนต์แพงขึ้นมาก จนบางคนไม่ยอมซื้อรถยนต์ ซึ่งเขาจะซื้อถ้าไม่มีการเก็บภาษีรถยนต์ เพราะราคารถยนต์จะต่ำลงมาก หรือ ภาษีอาจเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในการซื้อรถยนต์ไปหันมาซื้อรถยนต์ญี่ปุ่นแทนซึ่งเป็นการลดพฤติกรรมการบริโภคสินค้าราคาแพง แต่ทั้งสองกรณีไม่ได้หมายความว่า ภาษีไม่ได้ก่อให้เกิดต้นทุน เพราะถ้าไม่มีภาษี พวกเขาจะซื้อรถใช้หรือซื้อรถยนต์ยุโรปใช้แทนรถยนต์ญี่ปุ่นดังนั้นภาษีจึงมีต้นทุนสูงอยู่แล้วที่ท่วงไปกับปริมาณเงิน ภาษีที่เก็บได้ ต้นทุนสูงเหล่านี้เปลี่ยนพฤติกรรมของคนในสังคม และทำให้พวกเขาตัดสินใจในทิศทางที่ พวกเขาไม่เลือกถ้าไม่มีภาษี ในสายตาของผู้เสียภาษีทางเลือกในกรณีที่มีภาษีเป็นทางเลือกที่เป็นรอง

3.1 แบบจำลองผลประโยชน์และต้นทุนของการสำรวจผู้มีหน้าที่เสียภาษี

ก. ต้นทุนสูงอยู่แล้วเกิดขึ้นได้อย่างไร

เป็นที่ยอมรับกันว่าภาษีเบี่ยงเบนพฤติกรรมการทำงาน, การออมและการลงทุนและรูปแบบของการใช้วัตถุดิบและการผลิตของระบบเศรษฐกิจ การเบี่ยงเบนในพฤติกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดต้นทุนกับระบบเศรษฐกิจ โดยการจัดสรรทรัพยากรจากภาคที่มีผลผลิตสูงกว่าไปสู่ภาคที่มีผลผลิตต่ำกว่า ต้นทุนสูงอยู่แล้วของภาษีเป็นการวัดมูลค่าของโอกาสที่สูญเสียไปเนื่องจากเวลาที่ภาษีหันเหการใช้แรงงาน, ที่ดิน, เครื่องจักร หรือสิ่งเอาทรัพยากรออกจากภาคที่ใช้สิ่งเหล่านี้ได้ประโยชน์สูงสุดไปสู่ภาคที่ใช้ประโยชน์ได้ต่ำกว่าการประเมินต้นทุนสูงเหล่านี้จะทำให้เราสามารถคำนวณแนวโน้มผลของภาษีบนเศรษฐกิจและสังคม

พิจารณาภาษีบนรายได้แรงงาน ภาษีมีผลในทางลบต่อตัวกระตุ้นของบุคคล ภาษีที่สูงขึ้นจะทำให้บุคคลหันไปเพิ่มการพักผ่อนมากขึ้น ทำงานน้อยลง ทำงานด้วยตนเองมากขึ้นแทนการจ้างผู้อื่น และย้ายไปสู่อาชีพที่มีผลตอบแทนที่ไม่ใช่ตัวเงินสูง บุคคลเหล่านี้สูญเสียประโยชน์เพราะอำนาจซื้อลดลง แต่สังคมได้ประโยชน์เพิ่มเพราะรายได้ภาษีถูกนำไปใช้กับรัฐสวัสดิการ เป็นไปได้ที่ผลได้และผลเสียหักลบกันเป็นศูนย์ ซึ่งก็คือต้นทุนสูงอยู่แล้วเป็นศูนย์นั่นเอง แต่ก็เป็นไปได้ยาก เพราะถ้าไม่มีภาษี ประชาชนเลือกที่จะประพฤติตัวแตกต่างกัน ซึ่งแสดงเป็นนัยว่าเขาให้คุณค่ากับงานมากกว่าการพักผ่อน

ต้นทุนสูงอยู่แล้ววัดขอบเขตของการที่ระบบภาษีแท้จริงหันเหจากระบบภาษีที่เป็นกลาง 'neutral tax system' ระบบภาษีที่เป็นกลางเป็นภาษีที่ไม่เบี่ยงเบนพฤติกรรมหรือการตัดสินใจของบุคคลโดยเปรียบเทียบกับสถานการณ์ที่พวกเขาเลือกในยามที่ไม่มีระบบภาษีใหม่ แต่รายได้ลดลงเท่ากับปริมาณภาษี ตัวอย่างที่ดีสำหรับภาษีที่เป็นกลาง คือ ภาษีเหมาจ่าย แต่รูปแบบของภาษีส่วนมากจำนวนภาษีที่จ่าย ขึ้นกับการตอบสนองของประชาชนต่อภาษีซึ่งเป็นการตอบสนองที่ชักนำให้พวกเขายอมรับทางออกที่ดีรองลงมา ดังนั้นเราอาจคิดถึงต้นทุนทางสังคมว่าเป็นปริมาณที่สูงที่สุดที่ผู้บริโภคและผู้ผลิต จะยอมจ่ายเพื่อ

หลบภาษี หักด้วยรายรับภาษีที่จะเก็บได้จากพวกเขา ปริมาณนี้มีค่าเป็นบวกแทบทุกกรณี ซึ่งเป็นตัวชี้ว่า ภาษีโดยทั่วไป สอดใส่ต้นทุนสุทธิให้กับสังคม

นอกจากต้นทุนทางตรง ต้นทุนสูญเปล่าแล้ว ยังมีต้นทุนทางปัจจัยอีกหลายอย่าง เช่น ต้นทุน การหลบภาษีแบบอาศัยกฎหมายหลบเลี่ยงภาษี (ออกจากระบบภาษีโดยสิ้นเชิง) การยอมทำตามระบบและ การบริหารการเสียภาษีของเอกชน ในสังคมที่มีอิสระบุคคลจะพยายามลดจำนวนภาษีให้ต่ำที่สุด อาจเป็น การอาศัยกฎหมายที่เปิดช่องทางไว้ให้ เช่น การลดส่วนรายได้ที่ต้องเสียภาษีและเปลี่ยนสินค้าที่ถูกเก็บภาษี หนักเป็นสินค้าที่ถูกเก็บภาษีน้อย หรือ อาจหลบออกจากระบบภาษีเลยเพื่อให้เจ้าหน้าที่ไม่ทราบว่ามีรายได้

ในทั้งสองส่วน การหลบเลี่ยงทั้งถูกหรือผิดกฎหมายใช้ปัจจัยในส่วนกำลังคน บริษัท และที่ บริการที่เชี่ยวชาญเป็นจำนวนมากในกิจกรรมที่ไม่นับว่าเป็นผลผลิตของสังคม

ข. ทำไม ต้นทุนสูญเปล่าจึงสำคัญ

การคำนวณต้นทุนสูญเปล่าเป็นประเด็นสำคัญทางนโยบายหลายประการ

- โครงการของรัฐ จะต้องมีความเท่าไร จึงจะคุ้มกับต้นทุนทั้งหมดของรายได้ที่จะนำมาใช้จ่าย กับโครงการ
- มีทางเลือกของรัฐบาลที่มีต้นทุนต่ำกว่าหรือไม่
- ขนาดของการกระจายรายได้จากคนรวยไปสู่คนจน เท่าที่สังคมไทยสามารถรับได้

หลักที่จะใช้ในการคำนวณ ต้นทุนสูญเปล่าที่ตกอยู่กับสังคมในงานวิจัยประเมินการสำรวจภาษีนี้ คือ SMCF (Social Marginal Cost of Public Fund) ต้นทุนสูญเปล่าของภาษีก็คือ มูลค่าของ ค่าเสียโอกาส (Opportunity) ที่สูญเสียไปทั้งสิ้น เมื่อภาษีเบียดเบียนแรงงาน, ที่ดิน และเครื่องจักร จากทางเลือกที่ดีที่สุด

ขนาดของต้นทุนสูญเปล่านั้นขึ้นกับ ปัจจัยหลายชนิด แต่ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ ความไวในการปรับ พฤติกรรมของผู้ผลิตและผู้บริโภคต่อราคารวมภาษี, มูลค่าอัตราภาษีหน่วยสุดท้าย, การตอบสนองของเงิน ออมต่อรายได้หลังการหักภาษี โดยทั่วไปการศึกษาระบบเศรษฐกิจ ของหลายๆประเทศ พบว่าต้นทุนสูญ เปล่าที่ผูกอยู่กับการเก็บภาษีเพิ่ม อยู่ในช่วง 10% จนกระทั่งมากกว่า 100% ของภาษีหน่วยที่เก็บเพิ่ม

ค. แบบจำลอง

แบบจำลองของการสำรวจเริ่มต้นที่ความจริงที่ว่า การสำรวจภาษีเป็นการพยายามหารายได้ให้กับ รัฐบาล โดยการดึงผู้มีหน้าที่เสียภาษี แต่ยังคงหลบเลี่ยงภาษีอยู่ให้เข้ามาสู่ระบบภาษีให้มากที่สุด

การจัดเก็บภาษีนี้นี้มีต้นทุน ซึ่งนอกเหนือไปจากต้นทุนทางตรงของเอกชนและรัฐบาลแล้ว ภาษีที่เป็น รายได้ของรัฐบาลนี้ยังมีต้นทุนทางสังคมซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ภาษีเบียดเบียนพฤติกรรมในการ บริโภคของคนในสังคม ดังนั้นแบบจำลองของการสำรวจจึงประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ที่ต้องใช้ร่วมกัน

พิจารณา ถึงการประเมินความคุ้มค่าของการสำรวจเมื่อมองจากแง่มุมของสังคม สาเหตุที่ต้องพิจารณาใน
แง่มุมของสังคม ก็เพราะ รัฐบาลเป็นผู้บริหารประเทศที่ต้องห่วงใยสวัสดิการของคนในสังคม

องค์ประกอบต่างๆที่ใช้ในแบบจำลอง ประกอบด้วยการพิจารณารายรับภาษีของรัฐ 1 บาท มีต้น
ทุนมากกว่า 1 บาท โดยที่ต้นทุนนี้ประกอบด้วย 1. ต้นทุนทางตรง อันได้แก่ ต้นทุนการจัดเก็บภาษี (Marginal
Cost) ทั้งของรัฐและเอกชน และ 2. ต้นทุนทางอ้อม (Indirect Cost) หรือส่วนที่เรียกว่า ต้นทุนสูญเปล่า
(Dead-Weight Loss) ซึ่งประเมินโดยใช้รูปแบบของ Social Marginal Cost of Public Fund ; SMCF

นอกจากนี้ การได้มาซึ่งรายรับส่วนเพิ่ม (MR) ต้องอาศัยการสำรวจภาษี ซึ่งการสำรวจภาษีนี้นักให้
เกิดความสูญเสียกับผู้หลบหนีภาษี (Marginal Loss) ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งในแบบจำลอง เราได้แบ่งบุคคลในสังคม
ออกเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มแรกคือ กลุ่มผู้เสียภาษีถูกต้อง อรรถประโยชน์ของคนกลุ่มแรกนี้แทนด้วย ฟังก์ชันอรรถประ
โยชน์ ซึ่งเป็นฟังก์ชันของ t (จ่ายภาษีในอัตรา t)

$$V = V(t) ; V_t < 0$$

กลุ่มที่สอง ได้แก่ กลุ่มบุคคลที่หนีภาษี ซึ่งฟังก์ชันอรรถประโยชน์ของคนกลุ่มนี้จะอยู่ในรูปของอรรถ
ประโยชน์ที่คาดหวัง ซึ่งเป็นฟังก์ชันของอัตราภาษี (t) และความน่าจะเป็น (p) ที่ถูกจับได้จากงานสำรวจ

$$EU = EU(t,p) ; EU_t < 0 \text{ และ } EU_p < 0$$

ถ้าการสำรวจเพิ่มความน่าจะเป็นในการถูกสำรวจพบ ก็จะทำให้ อรรถประโยชน์ที่คาดหวังของคน
กลุ่มที่สองที่ยังไม่ได้จ่ายภาษีลดลง แต่ผู้เสียภาษีถูกต้องจะดีขึ้น (ในรูปของสมมุติฐานที่ว่าภาษีที่เพิ่มจะ
เป็นกลางต่อรายได้) นั่นคือ การเพิ่มในความน่าจะเป็นของการถูกสำรวจพบทำให้ได้รายรับเพิ่ม รายรับ
ภาษีที่สูงขึ้นนี้จะถูกนำมาเฉลี่ยให้กับคนอื่นๆทุกคนในสังคมในรูปของอัตราภาษีเฉลี่ยที่ต่ำลง (ถ้าไม่มีผล
กระทบจากกลุ่มผู้หนีภาษีไปสู่กลุ่มอื่น) การเพิ่มขนาดการสำรวจควรเพิ่มจนขนาดการสำรวจมีผลประโยชน์
ส่วนเพิ่ม (MR) เท่ากับต้นทุนส่วนเพิ่ม (MC) แต่ในกรณีแบบจำลองนี้กลุ่มผู้หนีภาษีมียุทธศาสตร์ต่อผู้อื่นการ
เพิ่มการสำรวจควรทำตราบใดที่ยังนำมาซึ่งการเพิ่มในสวัสดิการสังคม

สวัสดิการของสังคมเป็นฟังก์ชันของ อรรถประโยชน์ของคนทั้งสองกลุ่ม การเพิ่มการสำรวจจะทำให้
ผู้หนีภาษีมียอรรถประโยชน์ที่คาดหวังลดลง เนื่องจากโอกาสถูกจับสูงขึ้น แต่อรรถประโยชน์ของผู้ประพฤติ

ถูกกฎหมายจะสูงขึ้นจากการที่อัตราภาษีเฉลี่ยลดลง ดังนั้นการสำรวจจะยังเพิ่มได้ตราบใดที่การเพิ่มในการสำรวจยังนำมาซึ่งการเพิ่มของสวัสดิการสังคม

$$\frac{ds}{dp} > 0$$

นั่นหมายถึง การลดลงของ อรรถประโยชน์ที่คาดหวังของกลุ่มผู้หลบหนีภาษีต้องน้อยกว่าอรรถประโยชน์ของกลุ่มผู้จ่ายภาษีถูกต้อง

จากการที่เงื่อนไข $\frac{ds}{dp} > 0$ เราสามารถขยายเงื่อนไข เพื่อแสดงในรูปของตัวแปรที่เราประเมินได้

$$SMCF(MR - MC) > ML$$

MR คือ รายรับภาษีที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการสำรวจ 1 ปี (Marginal Revenue)

MC คือ ต้นทุนส่วนเพิ่มที่เกิดขึ้นจากการสำรวจ 1 ปี (Marginal Cost)

SMCF คือ ต้นทุนสังคมส่วนเพิ่มของการใช้เงินของรัฐบาล หรือภาษี 1 บาท (Social Marginal Cost of Public Fund)

ML คือ ความสูญเสียหน่วยท้ายต่อการสำรวจ 1 ปี

ทางซ้ายมือของสมการ ประกอบด้วย ส่วนเกินของรายรับที่มากกว่าต้นทุน (MR - MC) แล้วปรับด้วยมูลค่าทางสังคมต่อหน่วยของรายรับภาษีที่โอนมาจากผู้หนีภาษี หรือก็มูลค่าของเงินภาษีที่โอนมาจากผู้หนีภาษีในสายตาของสังคม นั่นเอง

ทางขวามือของสมการ คือ ความสูญเสียกับกลุ่มผู้หนีภาษีที่เกิดจากความพยายามเก็บภาษีโดยงานสำรวจ กล่าวอย่างง่าย ๆ ก็คือ การสำรวจจะเป็นการนำมาซึ่งรายได้ภาษี ในส่วนที่จะเก็บจากคนที่หนีภาษี ดังนั้น การสำรวจจึงเป็นความพยายามทำให้เกิดเงินโอนจากคนที่หนีภาษีไปให้คนอื่นที่จ่ายภาษีถูกต้องแล้ว ประเด็นอยู่ที่ว่า เงินโอนต้องก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้รับเงินโอนซึ่งก็คือสังคมโดยรวม มากกว่าผลเสียที่เกิดต่อผู้ที่หลบภาษีอยู่ก่อน มิฉะนั้น การสำรวจก็จะเป็นการไม่คุ้มค่า

หลักในการประเมินค่าการสำรวจไม่ได้พิจารณาแค่รายรับและรายจ่ายของการสำรวจ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมเท่านั้น เพราะการสำรวจยังก่อให้เกิดต้นทุนสูญเปล่า (Dead Weight Loss) นอกจากนี้ การสำรวจเป็นการเพิ่มความน่าจะเป็นของการถูกสำรวจพบ ทำให้เกิดความสูญเสียต่อผู้ที่หลบภาษี การสำรวจก่อให้เกิดเงินโอนจากผู้หนีภาษี โดยเงินโอนนี้ควรจะมากกว่าต้นทุนทั้งหมด (ทั้งทางตรง และทางอ้อม)

ให้เกิดเงินโอนจากผู้หนีภาษี โดยเงินโอนนี้ควรจะมากกว่าต้นทุนทั้งหมด (ทั้งทางตรง และทางอ้อม) ของการสำรวจ ถ่วงน้ำหนักด้วยต้นทุน

โดยสรุป การสำรวจจะเป็นการโอนเอารายได้จากผู้ที่ยังมิได้เสียภาษีมาสู่ทุกคนในสังคม โดยรัฐบาลจะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่คนทุกคนในสังคม เงินโอนนี้จะถูกนำมาถ่วงน้ำหนักด้วยค่าของต้นทุนส่วนเพิ่มของสังคม ของค่าใช้จ่ายรัฐบาล ซึ่งโดยปกติจะมากกว่า 1 ดังที่ได้ให้ความหมายแล้วข้างต้น แต่เนื่องจากการสำรวจมีทั้งต้นทุนทางตรงและทางอ้อม เงินโอนหรือรายรับภาษีจึงต้องหักด้วยต้นทุนทั้งทางตรงและทางอ้อมก่อนถ่วงน้ำหนัก เมื่อถ่วงน้ำหนักเสร็จเราก็จะได้คุณค่าของเงินโอนในสายตาของสังคม การสำรวจจะคุ้มค่าในสายตาของสังคม ถ้าคุณค่าที่ให้กับเงินโอน (ในสายตาของสังคม) มากกว่า ผลเสียที่การสำรวจก่อให้เกิดกับผู้หนีภาษี

รายละเอียด คู่มือในแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของผู้เสียภาษี และแบบจำลองการสำรวจภาษีในภาคผนวกที่ 2

3.2 วิธีการคำนวณค่าตัวแปรต่างๆ

ก. ภาษีส่วนเพิ่ม (Marginal Revenue)

แนวคิดของภาษีส่วนเพิ่มขึ้นอยู่กับสองส่วนที่สำคัญ คือ เม็ดเงินจากผู้หนีภาษีที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ และจำนวนผู้ที่ถูกนำเข้ามาจะไม่อยู่ในระบบตลอดไป

$$MR = E(t_j Y_j) / (a + \alpha) b/a$$

เนื่องจากเราไม่มีข้อมูลระดับบุคคลของกลุ่มผู้อยู่นอกระบบภาษี แล้วถูกนำเข้าสู่ระบบจากงานสำรวจ เราจึงต้องใช้ค่าเฉลี่ยของบุคคลในกลุ่มนี้ ดังนั้นจากสมการข้างต้น เราอาจเขียนสมการรายรับส่วนเพิ่มใหม่เป็น

$$MR = E(\bar{t} \bar{y}) (b + \beta)$$

ซึ่งการใช้จำนวน $b + \beta$ อาจทำให้การตีความของค่ารายรับส่วนเพิ่มง่ายขึ้น นั่นคือถ้ามีการขยายการสำรวจเพิ่มขึ้นอีก เป็นขนาดเท่ากับ s แล้วรายรับส่วนเพิ่มก็จะสูงขึ้นไปตามขนาดของผู้ที่อยู่นอกระบบที่สามารถนำเข้ามาในระบบได้ ทั้งกลุ่มที่อยู่ในการสำรวจมาก่อนแล้ว และกลุ่มที่อยู่นอกการสำรวจแต่ถูก ครอบคลุม เนื่องจากการสำรวจที่ขยายออกไป

เป็นที่น่าสังเกตว่า ถ้ากลุ่ม β มีขนาดใหญ่ โอกาสที่การขยายการสำรวจจะนำผู้ที่อยู่นอกระบบให้เข้าสู่ระบบก็จะมากขึ้น และทำให้ค่า MR สูงตามไปด้วย

ตามสมการนี้ ผลประโยชน์ส่วนเพิ่มประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ๆคือ เงินภาษีที่จัดเก็บได้ตามที่คาดไว้ (Expected tax collected) และจำนวนผู้ที่ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้ามาในระบบภาษี ทั้งในการสำรวจและนอกการสำรวจ

ส่วนนี้จะแยกออกเป็น 3 ส่วนย่อย คือ การคำนวณหาเงินภาษีที่จัดเก็บได้ตามที่คาดไว้ การคำนวณหาจำนวนผู้เสียภาษีและจำนวนผู้หนีภาษีและจำนวนเงินภาษีที่จัดเก็บได้ การคำนวณหาผลประโยชน์ส่วนเพิ่ม

¹ ซึ่งจำนวน $(a + \alpha) b/a$ สามารถที่จะแสดงให้เห็นว่า เท่ากับ $b + \beta$ ได้ดังต่อไปนี้

เนื่องจาก $b/(a + \beta) = s$

ดังนั้น

$b/s = b + \beta$

และขณะเดียวกัน $a/(a + \alpha) = s$ ดังนั้น

$b/(a/(a + \alpha)) = (a + \alpha) b/a = b + \beta$

แม้ว่าการคำนวณหาผลประโยชน์ส่วนเพิ่ม ต้องการเพียงจำนวนผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีที่อยู่ในการสำรวจและนอกการสำรวจ เราก็แสดงให้เห็นถึงกลุ่มอื่น ๆ (กลุ่มที่ปฏิบัติการเสียภาษีถูกต้องและกลุ่มที่หนีภาษี โดยไม่ยอมมาพบเจ้าหน้าที่สรรพากร เป็นต้น) ทั้งนี้อาจเป็นประโยชน์แก่การมองภาพรวมของการเสียภาษีของประเทศไทยในปัจจุบัน รวมทั้งการพยากรณ์พฤติกรรมของผู้เสียภาษีหรือผู้หนีภาษีในอนาคตซึ่งจะกล่าวถึงในส่วนต่อไป

หลักเกณฑ์การคำนวณหาเงินภาษีที่จัดเก็บได้ตามที่คาดไว้ (Expected tax collected)

ตามแบบจำลองของ Tax evasion model ข้างต้น เราจะวัดค่า Marginal Revenue (MR) หรือปริมาณภาษีที่คาดว่าจะได้รับจากผู้เสียภาษีที่ถูกนำเข้ามาในระบบภาษี (Expected tax collected) กระแสภาษีเฉลี่ยต่อคนที่เกิดขึ้นแต่ละปีโดยถ่วงน้ำหนักด้วยค่าโอกาสที่คนเหล่านั้นจะอยู่ในระบบต่อไป

เนื่องจากเราไม่ได้ศึกษาลงไปลึกถึงระดับบุคคลที่จะให้ค่า Expected tax collected² และค่าโอกาสที่คนๆ นั้นจะอยู่ในระบบภาษี เราจึงต้องใช้ข้อมูลที่มีลักษณะที่มีอยู่ประกอบกับข้อมูลเพิ่มเติม จากกรมสรรพากร โดยคำนวณเป็นค่าเฉลี่ยซึ่งจะให้ผลลัพธ์ที่เพียงพอ ดังนั้นค่าภาษีเฉลี่ยต่อคนจึงคำนวณจากมูลค่าภาษีที่เก็บได้จากการสำรวจหารด้วยจำนวนผู้ที่ถูกนำเข้ามาในระบบภาษีทั้งหมด

เราจะได้กล่าวถึง คำนิยาม และหลักการวัด แต่ละตัวแปรอย่างละเอียดดังต่อไปนี้

(1) ภาษีโดยเฉลี่ยต่อคนที่ถูกนำเข้ามาในระบบ

เนื่องจากเรามีข้อมูลของภาษีโดยเฉลี่ยต่อคน (y) ของปีล่าสุด (พ.ศ. 2536) เราไม่รู้ถึงภาษีจำนวนนี้ในอนาคต ดังนั้น เราจึงต้องสมมุติว่าจำนวนภาษีเฉลี่ยต่อบุคคลมีค่าคงที่ (ด้วยเหตุผลว่าบุคคลโดยเฉลี่ยมีความสามารถในการหารายได้เท่าเดิม) การที่เราใช้ค่าคงที่นั้นก็เป็นการ ซึ่งโดยนัยว่าเราใช้ค่าที่เป็นตัวเงินที่แท้จริง (ปรับค่าภาวะเงินเฟ้อเข้ามาแล้ว)

² ค่า Expected tax collected อาจเขียนได้ในรูป สมการต่อไปนี้

$$E(t; y; i) = y(2536) + \frac{y(2537) P(2537)}{(1+i)} + \frac{y(2538) P(2538)}{(1+i)^2} + \dots + \frac{y(t) P(t)}{(1+i)^n}$$

โดยที่ $E(t; y; i)$ = Expected tax collected ของบุคคลคนหนึ่งโดยเฉลี่ยที่ถูกนำเข้ามาในระบบ
 y = ภาษีโดยเฉลี่ยต่อคน ๆ หนึ่งที่ถูกนำเข้ามาในระบบ
 P = ค่าโอกาสที่คน ๆ หนึ่งจะอยู่ในระบบในช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องโดยเฉลี่ย
 i = อัตราส่วนลด (Discount rate)

อีกทางหนึ่งก็คือ เราต้องพยากรณ์จำนวนภาษีเฉลี่ยต่อบุคคลในอนาคต ด้วยเหตุผลที่ว่า หากมีการเติบโตทางเศรษฐกิจก็อาจทำให้มีผลผลิตเพิ่มและรายรับของผู้ประกอบการก็จะเพิ่มตามไปด้วย ซึ่งก็จะมีผลทำให้รัฐได้รับเงินภาษีจากผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น วิธีพยากรณ์ง่าย ๆ อาจทำได้ด้วยการนำจำนวนภาษีเฉลี่ยคูณด้วยอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่คาดคะเนในอนาคต ซึ่งถ้าปรับด้วยค่าภาวะเงินเฟ้อที่คาดคะเน ไว้ในช่วงเดียวกันก็จะได้ค่าภาษีโดยเฉลี่ยต่อบุคคลที่แท้จริง

การที่เราไม่ใช้ข้อมูลภาษีเฉลี่ยต่อคน ก่อนปี พ.ศ. 2536 ก็เพราะจะต้องนำ จำนวนภาษีนี้ไปคูณกับกลุ่มประชากรของผู้อยู่นอกระบบภาษี ที่เจ้าหน้าที่สำรวจติดตามให้มาเสียภาษีและอยู่ในระบบ ซึ่งข้อมูลของปี พ.ศ. 2536 เป็นข้อมูลเพียงปีเดียวที่สมบูรณ์ที่สุด

จากข้อมูลของกรมสรรพากรและการคำนวณในส่วน * หลักการคำนวณหาจำนวนผู้เสียภาษีและจำนวนผู้หนีภาษีและจำนวนเงินภาษีที่จัดเก็บได้ * ภาษีส่วนเพิ่มโดยเฉลี่ยจากผู้หนีภาษีที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ 1 คนในปี พ.ศ. 2536 (ตามปีงบประมาณ หรือ ระหว่าง 1 ตุลาคม 2535 ถึง 30 กันยายน 2536) คือ 1,483.40 บาท ตามข้อสมมติแรก ภาษีส่วนเพิ่มโดยเฉลี่ยหลังปี พ.ศ. 2536 ก็ยังคงเป็น 1,483.40 บาท

การใช้จำนวนภาษี 1483.40 บาท สำหรับทุกปีหลังจากผู้ปฏิบัติผิดถูกนำเข้ามากในระบบแล้วอาจไม่ถูกต้อง เนื่องด้วย 3 ปัจจัยด้วยกันคือ

ปัจจัยที่ 1 มีจำนวนผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกเรียกภาษีย้อนหลังมากกว่า 1 ปี จึงทำให้ ค่านี้ Overestimate ภาษีของปีต่อไปได้ หากใช้ภาษีของปี พ.ศ. 2536

ปัจจัยที่ 2 มีจำนวนผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกเรียกภาษีย้อนหลังน้อยกว่า 1 ปี ก็ทำให้ค่านี้ Underestimate ภาษีของปีต่อไป หากใช้ภาษีของปี พ.ศ. 2536

ปัจจัยที่ 3 มีผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบจำนวนหนึ่งที่เสียค่าปรับ ซึ่งทำให้ ค่านี้ Overestimate ภาษีของปีต่อไป หากใช้ภาษีของปี พ.ศ. 2536

โดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบจะทำให้รัฐบาลได้รายได้เพิ่มคนละ 827.27 บาท การคำนวณแสดงไว้ในภาคผนวกที่ 3

(2) ค่าโอกาสที่ผู้หนีภาษีที่ถูกสำรวจพบและจะอยู่ในระบบภาษี

บางครั้งเราอาจเรียกว่า Drop-out rate หรือ Decaying rate ของผู้เสียภาษี ซึ่งคงจะเป็นการยากที่เราจะรู้ว่าโอกาสที่ผู้หนีภาษี ซึ่งถูกนำเข้าสู่ระบบภาษีในปีพ.ศ.2536 จะอยู่ในต่อไปหรือไม่หลังจากปี 2536 แล้ว ดังนั้น เรามีวิธีการวัดค่านี้ ดังต่อไปนี้

เราต้องหาค่าจากข้อมูลในอดีตที่มีอยู่ของกรมสรรพากร โดยพิจารณาว่าในจำนวนตัวอย่างผู้หนีภาษี 5,000 ราย ซึ่งถูกเจ้าหน้าที่สำรวจนำเข้ามาในระบบในปี 2534 นั้น จะมีจำนวนเท่าไรที่ยัง

คงอยู่ในระบบในปี พ.ศ. 2535 และจะเหลือจำนวนเท่าไรในปี พ.ศ. 2536 สัดส่วนของจำนวนที่เหลืออยู่ในปี พ.ศ. 2535 ต่อ 5,000 ราย ก็จะเป็นค่า P ของปี 2535 และสัดส่วนของจำนวนที่เหลืออยู่ในปี พ.ศ. 2536 ต่อ 5,000 รายก็จะเป็นค่า P ของปี 2536

นอกจากนี้ เรายังคงใช้วิธีเดียวกันโดยเปลี่ยนปีที่ใช้เป็นฐาน เช่น เราอาจดูว่าในจำนวนตัวอย่างผู้หนีภาษี 5,000 รายที่ถูกเจ้าหน้าที่สำรวจนำเข้ามาในระบบในปี 2535 นั้นจะมีจำนวนเท่าไรที่ยังคงอยู่ในระบบในปี พ.ศ. 2536

ในทางอุดมคติแล้ว เราต้องการได้ข้อมูลทั้งหมดที่มีช่วงเวลาตรงกันหรือ ใกล้เคียงกัน เช่น ค่า P ของปี พ.ศ. 2535 ก็ต้องคูณกับค่า x ในปี 2535 แต่เนื่องจากมีความจำกัดด้านข้อมูลดังได้กล่าวมาแล้ว จึงทำให้แนวทางในอุดมคติเป็นไปได้ยาก

ดังนั้น เราก็อาจจะสมมุติว่า ค่า P นั้นลดลงไปในสัดส่วนที่สอดคล้องกับสมการเชิงเส้นตรง นั่นคือจำนวนผู้หนีภาษีที่ถูกจับได้ที่เหลืออยู่ในระบบในปีนั้นลดลงด้วยจำนวนคงที่ในทุก ๆ ปี หรือจำนวนผู้หนีภาษีที่ถูกนำเข้ามาได้ที่หายไปจากระบบมีขนาดเท่ากันในทุกปี

ค่า Drop-out rate คำนวณวิธีอื่นๆอีก 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 เจ้าหน้าที่สำรวจฯ อาจมีข้อมูลเกี่ยวกับการออกไปจากระบบภาษีของผู้ปฏิบัติที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ เนื่องจากเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบโดยตรง ดังนั้น เราก็จะใช้ค่าเฉลี่ยของ drop-out rate จากสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่และสรรพากรจังหวัด ทั่วประเทศที่เราได้ส่งแบบสอบถามเพื่อขอความเห็นของข้อมูลนี้ (ดูแบบสอบถามได้ในภาคผนวกที่ 1)

วิธีที่ 2 ในการสัมมนา ระหว่างคณะวิจัยกับเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร วันที่ 14 พฤศจิกายน 2537 เจ้าหน้าที่สำรวจบางท่านมีความเห็นว่าผู้ปฏิบัติผิดที่เสียภาษีนิติบุคคลอาจมีพฤติกรรม (ขนาดของภาษีและระยะที่อยู่ในระบบ) ต่างจากผู้ปฏิบัติผิดที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในการออกไปจากระบบอีกครั้ง ดังนั้น เราจึงส่งแบบสอบถามไปยังสรรพากรพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศเพื่อหาสัดส่วนของผู้ปฏิบัติที่เสียภาษีนิติบุคคลต่อ ผู้ปฏิบัติที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่นำเข้าสู่ระบบภาษีและสัดส่วนของกลุ่มทั้งสองที่ออกไปจากระบบอีก วิธีการคำนวณของวิธีนี้ แสดงไว้ในภาคผนวกที่ 4

จากข้อมูลผู้หนีภาษีแล้วถูกนำเข้าสู่ระบบภาษีของกรมสรรพากรเราพบว่าจาก 4,565 ตัวอย่างที่สุ่มได้ขึ้นมา ในปี พ.ศ. 2534 จำนวนผู้ที่ถูกนำเข้าสู่ระบบภาษีที่ยังคงอยู่ในระบบในปี พ.ศ. 2535 เป็น 3,120 ราย และในปี พ.ศ. 2536 เป็น 2,421 ราย ดังนั้นค่า P ของปีแรกเป็น 0.68 และค่า P ของปีที่สองเป็น 0.53 เช่นเดียวกัน ถ้าใช้ข้อมูลปี พ.ศ. 2535 เป็นฐาน ค่า P ของปี พ.ศ. 2536 เป็น 0.72

ดังนั้น เราหาค่า P เฉลี่ยจากปีฐาน พ.ศ. 2534 และปีฐาน พ.ศ. 2535 ได้เป็น (0.70) ค่าของ P แต่ละแหล่งก็อาจนำไปวิเคราะห์ในส่วนของ Sensitivity Analysis ได้ ส่วนค่า P ที่ลดลงไปในปีที่สอง

คำนวณได้จากการเอาค่า P เหลือลบด้วย ค่า P ของปี 2536 ของผู้เสียภาษีที่ถูกจับได้ในปี 2534 ซึ่งมีค่าเป็น 0.17 เพราะฉะนั้น ค่า P ของปีต่อมาเป็น 0.53 , 0.36 , 0.19 , 0.02 และจะเป็นศูนย์ ณ ปีที่ 6

ด้วยวิธีการนี้เราก็จะกำหนดได้ว่า Expected tax collected จะประกอบด้วยทั้งหมด 6 เทอม ของค่าเฉลี่ยภาษีต่อผู้ถูกนำเข้าสู่ระบบ 1 คน

(3) อัตราส่วนลด (Discount rate)

เนื่องจากภาษีส่วนเพิ่มที่จัดเก็บได้เกิดขึ้นไม่พร้อมกัน แต่จะเกิดทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้น เราจึงจำเป็นที่จะต้องแปลงภาษีส่วนเพิ่มในเวลา ต่าง ๆ กันให้มาอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน

วิธีการที่นิยมมากที่สุดคือ การแปลงภาษีส่วนเพิ่มในอนาคตมาเป็นมูลค่าใน ปัจจุบัน (Present value) โดยการนำเอาอัตราส่วนลดมาเป็นตัวทอนโดยมีหลักการที่ว่าเงินจำนวนเดียวกันนั้นหากได้ใช้ ในปัจจุบันจะมีมูลค่ามากกว่าหากได้ใช้ในอนาคต ทั้งนี้เพราะสังคมและ บุคคลจะมีความพึง พอใจต่อการบริโภคในปัจจุบันมากกว่าในอนาคต นอกจากนี้ยังมีเหตุผลอื่นๆ เช่น การมีความไม่แน่นอน ในอนาคต และการลดลงของอรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มต่อรายได้ เป็นต้น

เมื่อเราใช้ค่าของตัวแปรต่าง ๆ อยู่ในรูปของค่าที่แท้จริงแล้ว เราควรใช้อัตราส่วนลดที่แท้จริงเช่นกัน เพื่อความสอดคล้องกัน เรากำหนดให้อัตราส่วนลดเป็น 5%

(4) ผลของการคำนวณหาเงินภาษีที่จัดเก็บได้ตามที่คาดไว้

เมื่อเราใช้ภาษีหลังจากปี 2536 เท่ากับ 827.87 บาท แล้ว Expected tax ที่คำนวณได้โดยใช้ข้อสมมุติของโอกาสที่ผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบออกไปจากระบบอีกที่แตกต่างกัน 5 ค่า ก็แสดงได้ดังต่อไปนี้

$$E(t \text{ y } / p = 0.095) = 4,779.30 \text{ บาท}$$

$$E(t \text{ y } / p = 0.12) = 4,108.73 \text{ บาท}$$

$$E(t \text{ y } / p = 0.17) = 2,833.10 \text{ บาท}$$

$$E(t \text{ y } / p = 0.26) = 2,584.60 \text{ บาท}$$

$$E(t \text{ y } / p = 0.33) = 2,251.56 \text{ บาท}$$

หลักการคำนวณหาจำนวนผู้เสียภาษี และจำนวนผู้มีหนี้ภาษี และจำนวนเงินภาษีที่จัดเก็บได้

(1) การคำนวณหาจำนวนบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ในการสำรวจ

ในการสำรวจนั้น ชั้นแรกเจ้าหน้าที่มี 2 ทางเลือก เมื่อพบผู้ที่ต้องเสียภาษี นั่นคือ

ทางเลือกที่ 1 ออกใบ สร.20 หรือ สร.21 เมื่อพบว่าผู้เสียภาษีได้ปฏิบัติตามการเสียภาษี

ถูกต้องและมีหลักฐานครบ หรือ

ทางเลือกที่ 2 ออกใบ สร.11 เมื่อพบว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีหลักฐานไม่ครบ หรือ ปฏิบัติการเสียภาษีที่ผิด หรือ ออกใบ สร.30 เพื่อให้ผู้เสียภาษีไปยื่นแบบเสียภาษีให้เรียบร้อย ไม่ว่ากรณีไหนก็ตามในที่สุดเมื่อผู้ปฏิบัติได้ทำถูกต้องจนเป็นที่พอใจของเจ้าหน้าที่งานสำรวจก็จะได้รับ สร.20 หรือ สร.21 เราไม่อาจแยกคนที่ปฏิบัติได้ถูกต้องหรือผิด ถ้าดูจากผลงานการสำรวจของงานสำรวจ แต่อย่างไรก็ตามงานสำรวจก็มีการบันทึกจำนวนรายที่ปฏิบัติผิด ดังนั้น ถ้าเราหักจำนวนผู้ปฏิบัติผิดนี้ออกจากผลงานการสำรวจทั้งหมดก็จะเป็นจำนวนผู้ปฏิบัติถูกต้องที่ได้รับ สร.20 หรือ สร.21 ในการสำรวจ หรือหลังจากมาตามนัดของเจ้าหน้าที่เพื่อแสดงหลักฐานต่าง ๆ ที่ไม่มีแสดงขณะได้รับการสำรวจ

จำนวน สร.11 อาจครอบคลุมถึง 5 กลุ่มต่อไปนี้ด้วยกัน :

กลุ่มที่ 1 ผู้เสียภาษีที่ปฏิบัติถูกต้อง แต่ขาดหลักฐานในขณะที่ได้รับการสำรวจ และเมื่อมาพบตามนัดแล้วก็แสดงหลักฐานทุกอย่างเป็นที่พอใจของเจ้าหน้าที่ (ขอเรียกกลุ่มนี้ว่า F1)

กลุ่มที่ 2 ผู้เสียภาษีที่ปฏิบัติผิด แต่ก็แก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ จนเป็นที่ถูกต้องได้ โดยการแนะนำของเจ้าหน้าที่สำรวจ เมื่อมาตามนัด (ขอเรียกกลุ่มนี้ว่า F2)

กลุ่มที่ 3 ผู้เสียภาษีที่ปฏิบัติผิดที่ไม่ได้มาตามนัดของเจ้าหน้าที่และเรื่องได้ถูกส่งไปยังฝ่ายตรวจสอบ ซึ่งได้เชิญผู้เสียภาษีมาพบและผู้เสียภาษีได้มาตามนัด และแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ จนเป็นที่ถูกต้องในที่สุด จำนวนของคนกลุ่มนี้ไม่อยู่ในรายงานผลงานของงานสำรวจ แต่พบได้ที่งานตรวจสอบ (ขอเรียกกลุ่มนี้ว่า F3)

กลุ่มที่ 4 ผู้เสียภาษีที่ปฏิบัติผิดที่ไม่ได้มาตามนัดของเจ้าหน้าที่สำรวจ และเรื่องได้ถูกส่งไปยังฝ่ายตรวจสอบ ซึ่งในที่สุดฝ่ายตรวจสอบก็ไม่อาจเรียกตัวมาพบได้ (ขอเรียกกลุ่มนี้ว่า F4)

กลุ่มที่ 5 ผู้เสียภาษีที่ปฏิบัติผิดที่ไม่ได้มาตามนัดของเจ้าหน้าที่สำรวจ และเจ้าหน้าที่สำรวจก็ไม่ได้ส่งเรื่องไปยังฝ่ายตรวจสอบ (ขอเรียกกลุ่มนี้ว่า F5)

ใน 2 กลุ่มแรก (F1 และ F2) บางครั้งเจ้าหน้าที่อาจไม่ออก สร.11 ให้ก็ได้ แต่เราสมมุติว่าเจ้าหน้าที่ออก สร.11 ให้ เพราะเป็นหลักการมาตรฐานตามกฎระเบียบของกรมสรรพากร นอกจากนั้นทั้งสองกลุ่มจะได้รับ สร.20 หรือ สร.21 ในที่สุด ดังนั้น F1 และ F2 เป็นเพียงแบบตัวกลางเท่านั้นเอง เราพบว่าจำนวนผู้ปฏิบัติถูกต้องที่พบในงานสำรวจ ซึ่งตรงกับกลุ่ม a ในแบบจำลองตามสมการที่ 1

(สมการ 1) จำนวนกลุ่ม a = จำนวน(สร.20 + สร.21) - จำนวน F2

จำนวน (F2+F3) จะตรงกับกลุ่ม b ในแบบจำลองกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เจ้าหน้าที่สำรวจและ เจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบนำเข้ามาสู่ระบบภาษีได้

นอกจากนี้ ยังมีจำนวนผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีแต่เจ้าหน้าที่สำรวจได้เดินข้ามไป อาจด้วยเหตุผลต่างๆ ซึ่งผลของการจัดกลุ่มนี้ไว้ในการสำรวจก็เพราะความจริงอยู่ในขอบเขตของการสำรวจ (นั่นคือ อยู่บนเส้นทางการเดินสำรวจ) แต่เจ้าหน้าที่ไม่ได้นำเข้ามาในการสำรวจ

เป็นการยากที่จะหาข้อมูลที่แท้จริงว่ามีจำนวนของกลุ่มนี้เป็นเท่าไร เพราะไม่มีเกณฑ์ในการสำรวจที่มาตัดสินว่าผู้ใดจะถูกจัดอยู่ในกลุ่มนี้ ดังนั้น การพิจารณา ก็จะขึ้นอยู่กับคำสั่งของหัวหน้างาน และดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้เดินตรวจ เพราะฉะนั้น จำเป็นต้องมีการทำนายจำนวนของกลุ่มนี้โดยสอบถามจากตัวอย่างของ สพท. หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน และเจ้าหน้าที่เดินตรวจ (ขอเรียกกลุ่มนี้ว่า P)

จำนวน F4 และจำนวน F5 และจำนวน P จะตรงกับกลุ่ม c ในแบบจำลอง กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เจ้าหน้าที่สำรวจและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบไม่สามารถนำเข้าสู่ระบบภาษีได้ ดังนั้น จำนวนผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีรวมทั้งหมดในการสำรวจประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังสมการ 2 นี้

(สมการ 2) จำนวน กลุ่ม B = จำนวน (a + F2 + F3 + F4 + F5) + จำนวน P

(2) การคำนวณหาจำนวนของกลุ่มผู้เสียภาษีถูกต้องที่อยู่นอกเหนือการ สำรวจภาษี

จำนวนผู้เสียภาษีถูกต้องทั้งประเทศ ประกอบด้วยจำนวนผู้เสียภาษีถูกต้องในการสำรวจ (กลุ่ม a) และจำนวนผู้เสียภาษีถูกต้องที่เจ้าหน้าที่สำรวจไม่ได้รวมไว้ในงานสำรวจ (กลุ่ม α) ดังแสดงไว้ในสมการที่ 3 ต่อไปนี้

(สมการ 3) จำนวน (a+ α) = จำนวน (สร.20 + สร.21 - F2) + จำนวน กลุ่ม α

หรือ จำนวน กลุ่ม α = จำนวน (a+ α)ทั่วประเทศ - จำนวน (สร.20 + สร.21 - F2)

(3) การคำนวณหาจำนวนของกลุ่มผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีที่ปฏิบัติผิดและกลุ่มผู้ต้องเสียภาษีแต่ไม่ยอมเสียภาษีที่อยู่นอกเหนือการสำรวจภาษี

ตามที่มิชชั่นสมมุติว่า กลุ่มผู้ที่ถูกสำรวจต่อกลุ่มที่อยู่นอกเหนือการสำรวจมีสัดส่วนเดียวกันสำหรับทุกๆกลุ่ม ทั้งนี้เพราะว่า ในลักษณะที่ว่า การสำรวจก็เปรียบได้กับการสุ่มตัวอย่าง ถ้าการสำรวจเป็นไปอย่าง random ไม่มีการเจาะจงพื้นที่ หรือ ร้านค้า และกิจการใดโดยเฉพาะ แต่จะหมุนเวียนไปแล้วแต่โอกาส ก็เท่ากับเป็นการ random sampling ตัวอย่างในการสำรวจนั่นเอง

เราก็อาจคำนวณหาจำนวนของกลุ่มผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่ปฏิบัติผิดแต่ก็ยอมที่จะกลับเข้าสู่ระบบหลังจากที่เจ้าหน้าที่สำรวจและตรวจสอบพบ (ขอเรียกกลุ่มนี้ว่า $G_2 + G_3$ ตรงกับ B ในแบบจำลอง) และจำนวนของกลุ่มผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่ปฏิบัติผิดและไม่ยอมมาแก้ไขแม้มีความพยายามของเจ้าหน้าที่สำรวจและตรวจสอบในการตามตัว (ขอเรียกกลุ่มนี้ว่า $G_4 + G_5$) ดังนั้น เราสามารถหาค่าขนาดของกลุ่มต่างๆ จากสมการที่ 4 ถึง 6 ต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 (\text{สมการ 4}) \quad & \text{สัดส่วนของจำนวนผู้เสียภาษี} = \frac{\text{จำนวน กลุ่ม a}}{\text{ถูกต้องและมีหลักฐานครบใน จำนวน กลุ่ม } \alpha} \\
 & \text{งานสำรวจต่อจำนวนผู้เสีย} \\
 & \text{ภาษีถูกต้องแล้วมีหลักฐานครบ} \\
 & \text{ที่อยู่นอกการสำรวจ (ขอ} \\
 & \text{เรียกย่อเป็น R ตรงกับ} \\
 & \text{r ในแบบจำลอง)} \\
 & 1-s
 \end{aligned}$$

$$(\text{สมการ 5}) \quad \text{จำนวน } (G_2 + G_3) = \frac{\text{จำนวน } (F_2 + F_3)}{R}$$

$$(\text{สมการ 6}) \quad \text{จำนวน } (G_4 + G_5) = \frac{\text{จำนวน } (F_4 + F_5)}{R}$$

โดยความจริงที่ว่า แม้มีการขยายกำลังสำรวจ ก็ยังมีการเดินผ่านสถานประกอบการบางแห่งไป ดังนั้น จึงสมมุติว่าจำนวนเดินผ่านที่อยู่ในการสำรวจเทียบกับขนาดของจำนวนผู้ถูกสำรวจทั้งหมด มีสัดส่วนเดียวกันกับ จำนวนเดินผ่านที่อยู่นอกการสำรวจเทียบกับจำนวนผู้อยู่นอกการสำรวจทั้งหมด นั่นคือ เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มผู้ที่ถูกเดินผ่านในการสำรวจ (P') เท่ากับ เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มที่ถูกเดินผ่านนอกการสำรวจ P' จำนวน $(G_4 + G_5)$ และจำนวน p' ก็ตรงกับ γ ดังนั้น จำนวนผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่อยู่นอกการ

รวม P' จำนวน $(G4 + G5)$ และจำนวน p' ก็ตรงกับ γ ดังนั้น จำนวนผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีที่อยู่นอกการสำรวจทั้งหมด (กลุ่ม A ทั้งหมด) จะได้จากการคำนวณตามสมการที่ 7

$$(สมการ 7) \quad \text{จำนวน กลุ่ม A} = \text{จำนวน } (\alpha + G2 + G3 + G4 + G5) + \text{จำนวน } P$$

ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวน กลุ่ม B และจำนวน กลุ่ม A อาจดูได้จากค่า R ดังสมการที่ 8

$$(สมการ 8) \quad R = \frac{\text{จำนวน กลุ่ม B}}{\text{จำนวน กลุ่ม A}}$$

ในที่สุด เราอาจจะรู้จำนวนผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีทั้งหมด ภายใต้งานสำรวจได้ (หรือ N) โดยรวมเอาจำนวนผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษี ที่อยู่ภายใต้การสำรวจ และนอกการสำรวจ เข้าด้วยกันดังแสดงไว้ใน สมการที่ 9

$$(สมการ 9) \quad \text{จำนวน } N = \text{จำนวน กลุ่ม B} + \text{จำนวน กลุ่ม A}$$

การคำนวณตามสมการต่างๆ ได้แสดงไว้ในภาคผนวกที่ 5

ผลของการคำนวณภาษีส่วนเพิ่ม รายงานได้ดังตารางต่อไปนี้

³ จากผลลัพธ์ที่ได้ในส่วน การคำนวณหาเงินภาษีที่จัดเก็บได้ตามที่คาดไว้ และ การคำนวณหาจำนวนผู้เสียภาษีและจำนวนผู้หนีภาษีและจำนวนเงินที่จัดเก็บได้ เราคำนวณรายรับส่วนเพิ่มในกรณี พื้นฐาน (base - case) ได้เป็น 2,833.10 บาท $\times$ (44,998 + 450 + 90,354) คน = 384,740,646.20 บาท

นอกจากนี้ถ้าใช้ค่า Expected tax ที่มีโอกาสการออกไปจากระบบของผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบต่างๆกัน ก็จะได้ค่ารายรับส่วนเพิ่มเป็น 649,038,498.6 บาท 557,973,751.50 บาท 350,993,849.20 บาท และ 305,766,351.10 บาท

ถ้าจำนวนผู้ที่อยู่ในกลุ่มผู้ปฏิบัติผิดที่อยู่นอกการสำรวจเป็น 173,470 ราย จะพบว่ารายรับส่วนเพิ่มจะเป็น 829,065,171 บาท 712,741,393.10 บาท 491,457,857 บาท 448,350,562 บาท และ 390,578,113.20 บาท

ตารางที่ 3.1
ผลการคำนวณภาษีส่วนเพิ่ม

	BASE CASE	WORST CASE
X	827.87 บาท	827.87 บาท
P_j	0.70 ถึง 0.02	0.66 ถึง 0.33
i	5%	5%
$b+\beta$	135,802 คน	135,802 คน
MR	384.7 ล้านบาท	305.7 ล้านบาท

ที่มา : จากการคำนวณ

ข. การคำนวณต้นทุนทางตรง (Direct Cost)

การออกไปสำรวจผู้เสียหายของกรมสรรพากรนั้น จะมีต้นทุนที่จะต้องเสียไปทั้ง ต้นทุนทางตรง และต้นทุนทางอ้อม ในส่วนนี้จะกล่าวถึงต้นทุนทางตรง (Direct Cost) ซึ่งเกิดขึ้นจากการออกไปสำรวจผู้เสียหายของกรมสรรพากร โดยครอบคลุมต้นทุนในด้านต่างๆ 4 ด้านคือ

- แรงงาน (Labor)
- ค่าเช่า (Rent)
- ต้นทุนธุรกรรม (Transaction Cost)
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาต้นทุนทางตรง เนื่องจากรายละเอียดของข้อมูลต้นทุนทางตรงในด้านต่างๆจะสมบูรณ์เฉพาะในปี 2536 เท่านั้น ส่วนข้อมูลในปีก่อนหน้านี้นี้ถูกไฟไหม้จากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ดังนั้นจึงทำการศึกษาข้อมูลเฉพาะของปี 2536

- ต้นทุนด้านต่างๆ

(1) ต้นทุนในด้านแรงงาน ประกอบด้วย

(1.1) เงินเดือนประจำที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ออกไปสำรวจผู้เสียหายใช้ ข้อมูลที่ส่งมาจากสำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ และสำนักงานสรรพากรจังหวัดทั่วประเทศ

เจ้าหน้าที่ในต่างจังหวัดต้องทำงานหลายหน้าที่ อัตราค่าจ้างที่ส่งมาจาก สำนักงานสรรพากรจังหวัดต่างๆ คิดรวมอัตราค่าจ้างทั้งหมดไม่ได้แยกออกมาว่าถ้าทำเฉพาะงานสำรวจ ผู้เสียหายเพียงอย่างเดียว คิดเป็นกี่อัตรา การคำนวณเงินเดือนประจำของเจ้าหน้าที่ในต่างจังหวัด (ไม่รวม สพท. 9 และ 10) จึงนำไปคูณกับสัดส่วนของอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่สำรวจที่ปฏิบัติงานจริงของจังหวัดต่างๆ ต่ออัตราค่าจ้างที่ส่งมาจากสำนักงานสรรพากรจังหวัดต่างๆ (ตารางที่ 3.2)

(1.2) ค่าตอบแทนเหมาจ่ายซึ่งจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ออกไปสำรวจ ผู้เสียหาย ค่าตอบแทนเหมาจ่ายนี้จะจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ออกไปสำรวจผู้เสียหาย ในอัตรา 50 บาทต่อวัน ต่อเจ้าหน้าที่สำรวจหนึ่งคน โดยเจ้าหน้าที่จะต้องทำผลงานการสำรวจให้ได้ 6 รายต่อคนต่อวัน จึงจะได้รับ ค่าตอบแทนเหมาจ่าย 50 บาทดังกล่าว การคำนวณค่าตอบแทนเหมาจ่ายจะใช้ข้อมูลที่ส่งมาจาก สำนักงาน สรรพากรเขตพื้นที่ และสำนักงานสรรพากรจังหวัดทั่วประเทศ

ตารางที่ 3.2

ตารางอัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2536

สำนักงานสรรพากร	อัตรากำลังที่ปฏิบัติงานจริง	อัตรากำลังที่ส่งมา
สพท. 1-8	161.00	161
สพท. 9 และ 10	15.00	15
จังหวัดในเขต 1	77.12	154
จังหวัดในเขต 2	113.47	137
จังหวัดในเขต 3	177.09	297
จังหวัดในเขต 4	78.88	284
จังหวัดในเขต 5	82.17	219
จังหวัดในเขต 6	88.84	160
จังหวัดในเขต 7	89.33	126
จังหวัดในเขต 8	79.98	142
จังหวัดในเขต 9	56.38	108
รวมภูมิภาค	858.27	1,640

ที่มา : สำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ และสำนักงานสรรพากร

จังหวัดทั่วประเทศ

(1.3) ค่าใช้จ่ายอื่นๆที่ใช้ไปเพื่องานสำรวจผู้เสียภาษี จะใช้ข้อมูลที่ส่งมาจากสำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ และสำนักงานสรรพากรจังหวัดทั่วประเทศ

(1.4) ค่าสวัสดิการต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่ที่ออกไปสำรวจผู้เสียภาษีได้รับประกอบด้วย

- ค่ารักษาพยาบาล
- ค่าเล่าเรียนบุตร
- ค่าช่วยเหลือบุตร
- ค่าเช่าบ้าน

ค่าสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ที่ออกไปสำรวจผู้เสียภาษี ของสำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ 1-10 ใช้ข้อมูลค่าสวัสดิการประเภทต่างๆ จากกองคลัง กรมสรรพากรคูณด้วยอัตราค่าจ้างของเจ้าหน้าที่สำรวจในแต่ละ สพท. ต่ออัตรากำลึงของเจ้าหน้าที่สรรพากรทั้งหมดในแต่ละ สพท.

ค่าสวัสดิการของสำนักงานสรรพากรจังหวัด 76 จังหวัดใช้ข้อมูลค่าสวัสดิการประเภทต่างๆจากกองคลัง กรมสรรพากรคูณด้วยอัตราส่วนของอัตรากำลึงของเจ้าหน้าที่สำรวจที่ปฏิบัติงานจริงในจังหวัดต่างๆ ต่ออัตรากำลึงของเจ้าหน้าที่สรรพากรทั้งหมดในจังหวัดต่างๆ อัตราค่าจ้างของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรจำแนกตามหน่วยงาน แสดงในตารางที่ 3.3

(2) ต้นทุนในด้านค่าเช่า ประกอบด้วย

(2.1) ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ที่ใช้สำหรับงานสำรวจผู้เสียภาษี จะใช้ข้อมูลตั้งแต่ ปี 2527 - 2536 มาคำนวณเนื่องจาก ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง เป็นทรัพย์สินถาวรซึ่งต้องรวมเงินงบประมาณที่ลงทุนไปแล้วในอดีตด้วยในที่นี้จะนับย้อนหลังไป 10 ปี

สำหรับ ปี 2536 ซึ่งมีข้อมูลค่อนข้างชัดเจนคำนวณดังนี้

ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างของสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ 1-10 ใช้ข้อมูลจากหมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างของงานป้องกันและปราบปราม ที่เป็นงบประมาณรายจ่ายของ สพท.1-10 ในเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 4 ของกรมสรรพากร คูณด้วยอัตราส่วนของอัตรากำลึงของเจ้าหน้าที่สำรวจในแต่ละ สพท. ต่ออัตรากำลึงของเจ้าหน้าที่สรรพากรทั้งหมดในแต่ละ สพท.

ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างของสำนักงานสรรพากรจังหวัด 76 จังหวัดใช้ข้อมูลจากวงเงินจังหวัด คูณด้วยอัตราส่วนของอัตรากำลึงของเจ้าหน้าที่สำรวจที่ปฏิบัติงานจริงในจังหวัดต่างๆต่ออัตรากำลึงของเจ้าหน้าที่สรรพากรทั้งหมดในจังหวัดต่างๆ

ตารางที่ 3.3

อัตรากำลังข้าราชการและลูกจ้างประจำ ของกรมสรรพากร ปี 2536

ส่วนราชการ	อัตรากำลัง
ก. ราชการบริหารส่วนกลาง	
1. กรมสรรพากร	9
2. งานตรวจสอบภายใน	15
3. งานตรวจราชการ 1	13
4. งานตรวจราชการ 2	13
5. สำนักเลขานุการกรม	67
6. กองการเจ้าหน้าที่	99
7. กองคลัง	107
8. กองอากรและพัสดุ	194
9. กองนโยบายและแผน	93
10. กองบริหารงานกรรมวิธีแบบแสดงรายการภาษี	72
11. กองกรรมวิธีแบบแสดงรายการภาษี	438
12. กองปฏิบัติการกลาง	275
13. กองฝึกอบรม	46
14. กองภาษีหัก ณ ที่จ่ายและคืนภาษี	279
15. กองกฎหมายและระเบียบ	61
16. กองคดีภาษีอากร	90
17. กองอุทธรณ์ภาษีอากร	137
18. กองบริหารงานตรวจภาษีอากร	109
19. กองบริหารงานเร่งรัดภาษีอากรค้าง	63
20. กองตรวจภาษีอากร	340
21. กองสืบสวนและประมวลหลักฐาน	88
22. สำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ 1	201
23. สำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ 2	211
24. สำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ 3	219
25. สำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ 4	199

ส่วนราชการ	อัตรากำลัง
26. สำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ 5	236
27. สำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ 6	180
28. สำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ 7	203
29. สำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ 8	193
30. สำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ 9	95
31. สำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ 10	103
32. สำนักงานสรรพากรเขต 1	68
33. สำนักงานสรรพากรเขต 2	67
34. สำนักงานสรรพากรเขต 3	60
35. สำนักงานสรรพากรเขต 4	63
36. สำนักงานสรรพากรเขต 5	63
37. สำนักงานสรรพากรเขต 6	58
38. สำนักงานสรรพากรเขต 7	61
39. สำนักงานสรรพากรเขต 8	61
40. สำนักงานสรรพากรเขต 9	62
รวมส่วนกลาง	5,011
ข้าราชการบริหารส่วนภูมิภาค	
41. สำนักงานสรรพากรกรุงเทพมหานคร	250
42. สำนักงานสรรพากรเขต (36 เขต) ใน กทม.	870
43. สำนักงานสรรพากรจังหวัด (72 จังหวัด)	4,412
44. สำนักงานสรรพากรอำเภอเมือง และ อำเภออื่นๆ	4,012
รวมส่วนภูมิภาค	9,544

ที่มา : ฝ่ายทะเบียนประวัติฯ กรมสรรพากร

ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างที่คำนวณได้ข้างต้น เป็นเงินลงทุน สำหรับ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ซึ่งมีอายุการใช้งานหลายปี จึงต้องนำมาคำนวณ ค่าเช่าแอบแฝง (Imputed rent) ต่อปี ของครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ค่าเช่าแอบแฝงนี้เป็นค่าเช่าที่เกิดขึ้นเมื่อนำครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างไปให้เช่าในตลาด (Open Market) ซึ่งจะมีค่าเท่ากับค่าเสื่อมราคาคงดอกเบียดูที่สูญเสียไปในการนำเงินจำนวนดังกล่าวมาลงทุนในครุภัณฑ์ ที่ดินและ สิ่งก่อสร้างเหล่านี้ ดังแสดงด้วยสมการ

$$R = \frac{Cr}{(1+r)^t - 1} + Cr$$

โดยที่	R	คือ ค่าเช่าแอบแฝง
	C	คือ ต้นทุนของค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง
	r	คือ อัตราดอกเบี้ยต่อปีในที่นี้กำหนดให้อัตราดอกเบี้ยต่อปี เท่ากับ 10 %
	t	คือ อายุของการใช้งานของครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ในที่นี้ให้อายุ

การใช้งานเท่ากับ 20 ปี

สำหรับปี 2527 - 2535 จำนวนดังนี้

ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างของสำนักงานภาชีสรรพากรเขต พื้นที่ 1 -10 ใช้ข้อมูลจากหมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างของงานป้องกันและปราบปรามที่มีงบประมาณประมาณรายจ่ายของ สพท. 1 - 10 ในเอกสาร *งบประมาณ ฉบับที่ 4 รายละเอียด ประกอบงบประมาณรายจ่าย * ประจำปีงบประมาณในแต่ละปี คูณด้วยอัตราส่วนของอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่สำรวจในแต่ละ สพท. ต่อ อัตรากำลังของเจ้าหน้าที่สรรพากรทั้งหมดในแต่ละ สพท. ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างของสำนักงานสรรพากรจังหวัด 76 จังหวัดใช้ข้อมูลจากหมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างของงานบริหารและจัดเก็บภาษีอากรส่วนภูมิภาค คูณด้วยอัตราส่วนของเงินจังหวัด (ปี 2536) ต่อเงินงบประมาณในหมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างของงานบริหารและจัดเก็บภาษีอากรส่วนภูมิภาค (ปี 2536) คูณด้วยอัตราส่วนของอัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำรวจที่ปฏิบัติงานจริงในจังหวัดต่างๆ ต่ออัตรากำลังของเจ้าหน้าที่สรรพากรทั้งหมดในจังหวัดต่างๆ

นำตัวเลขที่คำนวณได้มาหาค่าเช่าแอบแฝง โดยใช้สมการการคำนวณข้างต้น เสร็จแล้วปรับด้วย GDP Deflator เพื่อให้ค่าเช่าแอบแฝงที่คำนวณได้อยู่ ณ. ระดับราคาของปี 2536 ต่อจากนั้นจึงหามูลค่าปัจจุบัน ณ. ปี 2536 ของค่าเช่าแอบแฝงในแต่ละปี

* วิธีการคำนวณดู Mark Blaug, " The Rate of Return to Investment in Education in Thailand ", A Report to the National Education Council on the Third Educational Development Plan, Bangkok, December 1971*

ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างที่ใช้สำหรับงานสำรวจผู้เสียภาษีในปี 2536 จะได้จากการนำเอามูลค่าปัจจุบันของค่าเช่าแบบแฝงของปี 2527 - 2535 มารวมกับค่าเช่าแบบแฝงของปี 2536

(2.2) ค่าเช่าสถานที่

ค่าเช่าสถานที่ ของสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ 1-10 ใช้ข้อมูลจาก กองคลัง กรมสรรพากร คูณด้วยอัตราส่วนของอัตรากำล้างของเจ้าหน้าที่สำรวจในแต่ละ สพท. ต่ออัตรากำล้างของเจ้าหน้าที่สรรพากรทั้งหมดในแต่ละ สพท.

ค่าเช่าสถานที่ของสำนักงานสรรพากรจังหวัด 76 จังหวัด ใช้ข้อมูลจาก กองคลัง กรมสรรพากร คูณด้วยอัตราส่วนของอัตรากำล้างของเจ้าหน้าที่สำรวจที่ปฏิบัติงานจริงในจังหวัดต่างๆ ต่ออัตรากำล้างของเจ้าหน้าที่สรรพากรทั้งหมดในจังหวัดต่างๆ

(3) ต้นทุนธุรกรรม ประกอบด้วย

(3.1) ค่าใช้จ่ายในการอบรมการสัมมนา ที่ใช้ไปเพื่อฝึกหัดเจ้าหน้าที่สำรวจผู้เสียภาษีให้มีประสิทธิภาพการทำงานที่สูงขึ้น ใช้ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการอบรม สัมมนา สำหรับเจ้าหน้าที่สำรวจของกรมสรรพากร

(3.2) ต้นทุนทางด้านเวลา (Time Cost) ที่สูญเสียไปกับงานสำรวจแหล่งภาษีอากรทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร และฝ่ายผู้ประกอบการที่ถูกสำรวจ โดยแบ่งเป็น

ประเภทที่ 1 ต้นทุนทางด้านเวลาที่หัวหน้าสรรพากรเขตพื้นที่ และสำนักงานสรรพากรจังหวัดใช้ไปกับงานสำรวจผู้เสียภาษี คำนวณจากเวลาเฉลี่ยที่หัวหน้า สพท. และ หัวหน้าสำนักงานสรรพากรจังหวัด ใช้ไปเพื่อดูแลงานสำรวจผู้เสียภาษี จากแบบสอบถามที่ส่งไปยังสรรพากรพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศ (ตารางที่ 3) คูณด้วยเงินเดือนของหัวหน้าสพท. และสำนักงานสรรพากรจังหวัด

ประเภทที่ 2 ต้นทุนทางด้านเวลาที่หัวหน้าฝ่ายสำรวจ และตรวจปฏิบัติการใช้ไปกับงานสำรวจผู้เสียภาษี โดยคำนวณจากเงินเดือนของหัวหน้าฝ่ายสำรวจและตรวจปฏิบัติการคูณด้วยสัดส่วนของเวลาที่หัวหน้าฝ่ายสำรวจ และตรวจปฏิบัติการให้แก่งานสำรวจ จากแบบสอบถามที่ส่งไปยังสรรพากรพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศ (ตารางที่ 3.4)

ประเภทที่ 3 ต้นทุนทางด้านเวลาของผู้ประกอบการที่ถูกสำรวจ ซึ่งเกิดขึ้นในขณะที่ถูกสำรวจ โดยประเมินจากรายได้ทั้งหมดต่อวันคูณด้วยสัดส่วนของเวลาที่สูญเสียไปในขณะถูกสำรวจต่อเวลาทำการทั้งหมดต่อวัน (ขณะถูกสำรวจ แต่ครั้งผู้ประกอบการจะเสียเวลาประมาณ 30 นาที) คูณด้วยจำนวนรายที่ถูกสำรวจ (ตารางที่ 3.5)

ตารางที่ 3.4
ค่าเฉลี่ยเวลาที่ให้กับงานสำรวจ

	หัวหน้าสรรพากรจังหวัด	หัวหน้าฝ่ายสำรวจและตรวจปฏิบัติการ
สพท. 1-10	8%	24%
จังหวัดในเขต 1	18%	33%
จังหวัดในเขต 2	12%	16%
จังหวัดในเขต 3	10%	18%
จังหวัดในเขต 4	13%	25%
จังหวัดในเขต 5	8%	21%
จังหวัดในเขต 6	20%	32%
จังหวัดในเขต 7	11%	14%
จังหวัดในเขต 8	7%	25%
จังหวัดในเขต 9	23%	40%

ที่มา : สำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่และสรรพากรจังหวัด

ตารางที่ 3.5

จำนวนรายที่สำรวจได้และจำนวนรายที่มาพบเจ้าหน้าที่ ปี 2536

สำนักงานสรรพากร	จำนวนรายที่สำรวจได้	จำนวนรายที่มาพบเจ้าหน้าที่
สพท. 1	10,642	4,670
สพท. 2	14,683	12,648
สพท. 3	12,308	24,598
สพท. 4	10,659	2,858
สพท. 5	8,736	10,791
สพท. 6	11,445	5,761
สพท. 7	6,338	5600*
สพท. 8	8,381	5,761
รวม สพท. 1-8	83,192	72,687
สพท. 9	3,565	2,134
สพท. 10	3,750	1,353
จังหวัดในเขต 1	29,998	1,977
จังหวัดในเขต 2	32,852	3,080
จังหวัดในเขต 3	34,697	3,225
จังหวัดในเขต 4	29,624	5,275
จังหวัดในเขต 5	26,689	3,969
จังหวัดในเขต 6	41,492	2,144
จังหวัดในเขต 7	37,329	2,744
จังหวัดในเขต 8	25,056	2,606
จังหวัดในเขต 9	18,056	1,871
รวมภูมิภาค	256,108	30,378

ที่มา : ฝ่ายประเมินผล กองบริหารงานภาษีอากร กรมสรรพากร และ รายงาน

ผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษีอากรที่ได้รับจดหมายเชิญ จากเจ้าหน้าที่สำรวจและ

รายงานการแจกใน สร.11 ในแต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * เป็นตัวเลขประมาณการ เนื่องจากไม่มีข้อมูล

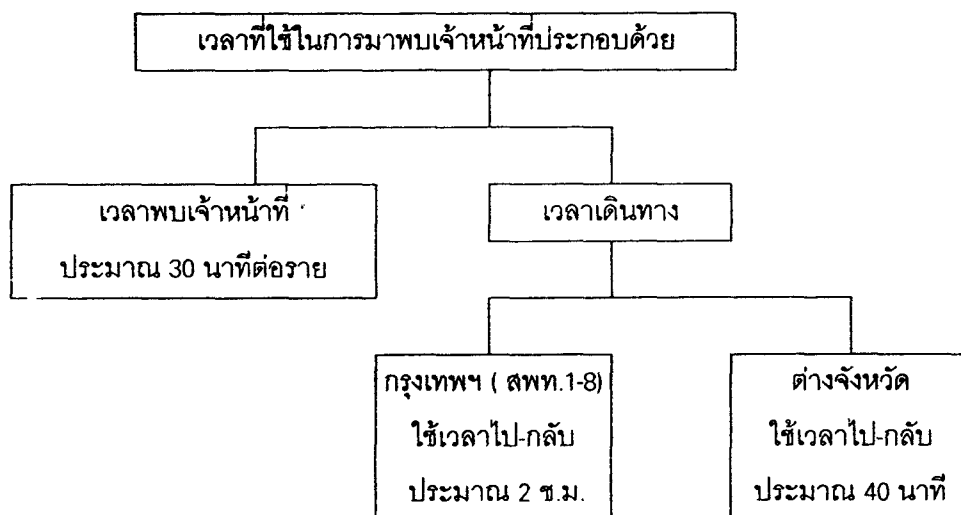
เวลาทำงานในแต่ละวันคำนวณจากเวลาทำงานเฉลี่ยของผู้ที่ประกอบอาชีพการค้า จากรายงานผลการสำรวจแรงงาน (การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร) ที่ราชอาณาจักร (รอบที่ 3) สำนักงานสถิติแห่งชาติ

รายได้ทั้งหมดต่อวันของผู้ประกอบการ ประมาณการจากรายได้ทั้งสิ้นของผู้ประกอบการธุรกิจ การค้าและอุตสาหกรรม จากสถิติการสำรวจสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ปี 2533 (เป็นข้อมูลปีล่าสุด) ปรับเป็นรายได้ปี 2536 ด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค ปี 2536 และอัตราการเจริญเติบโตของรายได้ประชาชาติในแต่ละปี

ประเภทที่ 4 ต้นทุนทางด้านเวลาของผู้ประกอบการที่ต้องเสียไป เพื่อมาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ ตามหนังสือนัดให้ไปพบเจ้าพนักงาน (สร.11) และตามจดหมายเชิญให้ไปพบเจ้าพนักงาน โดยที่ต้นทุนของผู้ประกอบการที่เสียไปเพื่อมาพบเจ้าหน้าที่ ประเมินจากรายได้ทั้งหมดต่อวัน (ใช้ตัวเลขเดียวกับการคำนวณต้นทุนทางด้านเวลาของผู้ประกอบการที่ถูกสำรวจ) คูณด้วยสัดส่วนของเวลาที่ต้องสูญเสียไปในการมาพบเจ้าหน้าที่ต่อเวลาทำการทั้งหมดต่อวัน (เวลาทำการทั้งหมดใช้ตัวเลขเดียวกับการคำนวณ ต้นทุนทางด้านเวลาของผู้ประกอบการที่ถูกสำรวจ) คูณด้วยจำนวนรายที่มาพบเจ้าหน้าที่ (ตารางที่ 3.5)

แผนผังที่ 3.1

แสดงเวลาที่ผู้ประกอบการต้องสูญเสียไปในการมาพบเจ้าหน้าที่

การจัดกลุ่มสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัดแยกตามภาค แสดงในตารางที่ 3.6

รายได้ทั้งหมดต่อวันของผู้ประกอบการ เวลาทำงานเฉลี่ยต่อวัน สัดส่วนของเวลาของผู้ประกอบการสูญเสียไปขณะถูกสำรวจต่อเวลาทำการทั้งหมดต่อวัน และสัดส่วนของเวลาของผู้ประกอบการสูญเสียไปเพื่อมาพบเจ้าหน้าที่ต่อเวลาทำการทั้งหมดต่อวัน จำแนกเป็นรายภาคแสดงในตารางที่ 3.7

(3.3) ค่าเดินทาง ค่าเดินทางคำนวณโดยนำค่าเดินทางไป-กลับต่อรายคูณด้วยจำนวนรายที่มาพบเจ้าหน้าที่ โดยค่าเดินทางจะจำแนกดังนี้

- ในกรุงเทพ (สพท. 1 - 8) ระยะทางจากสถานประกอบการมายัง สพท ประมาณ 5 ก.ม. (โดยเฉลี่ย) ระยะทางไป-กลับ คิดเป็น 10 ก.ม. คิดเป็นค่าเดินทางประมาณ 100 บาทต่อราย โดยประมาณจากค่าโดยสารรถแท็กซี่

- ต่างจังหวัด คิดเป็นค่าเดินทางไป-กลับเฉลี่ย 20 บาทต่อราย จากการสุ่มสอบถามเจ้าหน้าที่สำรวจในต่างจังหวัด ถึงค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ไป-กลับ ของผู้ประกอบการที่มาพบเจ้าหน้าที่ โดยใช้ค่าโดยสารรถประจำทางและรถรับจ้างในจังหวัดนั้นๆ เป็นเกณฑ์

ต้นทุนในด้านต่างๆ สามารถจำแนกเป็น ต้นทุนเฉพาะ และต้นทุนทั่วไป ต้นทุนเฉพาะ คือ ต้นทุนที่เสียไปกับการสำรวจ โดยไม่สามารถโยกย้ายทรัพยากรดังกล่าวไปทำงานอื่นได้ ถ้าไม่มีการสำรวจเกิดขึ้น ส่วนต้นทุนทั่วไป คือ ต้นทุนที่สามารถโยกย้ายไปทำประโยชน์อย่างอื่นได้ ถ้าไม่มีการสำรวจอีกต่อไป ต้นทุนของงานสำรวจแหล่งภาษีดังกล่าวข้างต้น จะจัดเป็นต้นทุนทั่วไปทั้งหมด เนื่องจากสามารถโยกย้ายทรัพยากรต่างๆที่ใช้ไปกับการสำรวจไปทำงานอื่นๆได้

(4) ต้นทุนทางด้านอื่นๆ ประกอบด้วย

(4.1) ค่าวัสดุและค่าใช้สอยที่ใช้สำหรับงานสำรวจผู้เสียภาษี ค่าวัสดุ และค่าใช้สอยของสำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ 1-10 ใช้ข้อมูลค่าวัสดุและ ค่าเช่าทรัพย์สิน ของงานป้องกันและปราบปราม ในเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 4 ของกรมสรรพากร (47,496,000 บาท) นำไปคูณกับ สัดส่วนของอัตราค่าจ้างของเจ้าหน้าที่สำรวจในแต่ละ สพท. ต่ออัตราค่าจ้างของเจ้าหน้าที่สรรพากรทั้งหมดในหน่วยงานต่างๆของงานป้องกันและปราบปราม^๕

สำหรับค่าวัสดุและค่าใช้สอยของสำนักงานสรรพากรจังหวัด จะอาศัย ข้อมูลในหมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ จากวงเงินจังหวัด โดยจะคิดเฉพาะค่าวัสดุและค่าใช้สอยเท่านั้น

^๕ งานป้องกันและปราบปราม ประกอบด้วย หน่วยต่างๆดังนี้

1. กองตรวจภาษีอากร
2. กองสืบสวนและประมวลหลักฐาน
3. กองบริหารงานเร่งรัดภาษีอากร
4. กองบริหารงานตรวจภาษีอากร
5. สำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ 1 - 10

ตารางที่ 3.6

การจัดกลุ่มสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัด แยกตามภาค

ภาค	การจัดกลุ่ม
กรุงเทพฯ	สพท. 1 - 8
ภาคกลาง	จังหวัดในเขต 1,2,7 และ สพท.9
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จังหวัดในเขต 3 และ 4
ภาคเหนือ	จังหวัดในเขต 5 และ 6
ภาคใต้	จังหวัดในเขต 8,9 และ สพท.10

ที่มา : จากการจัดกลุ่มในงานวิจัย

ตารางที่ 3.7

รายได้ เวลาทำงาน สัดส่วนของเวลาที่สูญเสียไปขณะถูกสำรวจ และสัดส่วนของเวลาที่สูญเสียไป
ในการมาพบเจ้าหน้าที่ของผู้ประกอบการเป็นรายภาค

	รายได้ทั้งหมดต่อวัน (บาท)	เวลาทำงานเฉลี่ยต่อวัน (ช.ม.)	สัดส่วนของเวลาที่สูญเสียไป ในขณะที่ถูกสำรวจต่อเวลา ทำงานทั้งหมดต่อวัน (a)	สัดส่วนของเวลาที่สูญเสีย ไปเพื่อมาพบเจ้าหน้าที่ต่อ เวลาทำงานทั้งหมดต่อวัน
กรุงเทพมหานคร	618	7.6	0.07	0.33 (b)
ภาคกลาง	369	7.3	0.07	0.16 (c)
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	249	7.6	0.07	0.15 (c)
ภาคเหนือ	381	8	0.06	0.15 (c)
ภาคใต้	299	7.7	0.06	0.15 (c)

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ: (a) คำนวณจาก 0.5 (30 นาที) / เวลาทำงานเฉลี่ยต่อวัน

(b) คำนวณจาก 2.5 (2 ช.ม. 30 นาที) / เวลาทำงานเฉลี่ยต่อวัน

(c) คำนวณจาก 1.17 (70 นาที) / เวลาทำงานเฉลี่ยต่อวัน

โดยนำเอาสัดส่วนของค่าวัสดุและค่าใช้สอย⁶ ต่อค่าตอบแทนใช้สอย และวัสดุของงานบริหาร และจัดเก็บภาษีอากรส่วนภูมิภาค จากเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 4 ของกรมสรรพากร คูณด้วยค่าใช้จ่ายในหมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุจากวงเงินจังหวัด ต่อจากนั้นนำมาคูณด้วยอัตราส่วนของอัตรากำล้างของเจ้าหน้าที่สำรวจที่ปฏิบัติงานจริงในจังหวัดต่างๆต่ออัตรากำล้างของเจ้าหน้าที่สรรพากรทั้งหมดในจังหวัดต่างๆ

(4.2) ค่าสาธารณูปโภคที่ใช้ในงานสำรวจผู้เสียภาษี

ค่าสาธารณูปโภคของสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ 1-8 ใช้ข้อมูลค่าสาธารณูปโภคของงานบริหารทั่วไปในเอกสารงบประมาณฉบับที่ 4 ของกรมสรรพากร (34,286,000 บาท) นำมาคูณด้วยอัตราส่วนของอัตรากำล้างของเจ้าหน้าที่สำรวจในแต่ละ สพท. ต่ออัตรากำล้างของ เจ้าหน้าที่สรรพากรทั้งหมดในหน่วยงานต่างๆ ของงานบริหารทั่วไป

ค่าสาธารณูปโภคของสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ 9,10 ใช้ข้อมูลค่าสาธารณูปโภคจากวงเงินจังหวัดคูณด้วยอัตราส่วนของอัตรากำล้างของเจ้าหน้าที่สำรวจใน สพท. 9-10 ต่ออัตรากำล้างของเจ้าหน้าที่สรรพากรทั้งหมดใน สพท. 9-10

ค่าสาธารณูปโภคของสำนักงานสรรพากรจังหวัด 76 จังหวัดใช้ข้อมูลจากวงเงินจังหวัดคูณด้วยอัตราส่วนของอัตรากำล้างของเจ้าหน้าที่สำรวจที่ปฏิบัติงานจริงในจังหวัดต่างๆต่ออัตรากำล้างของเจ้าหน้าที่สรรพากรทั้งหมดในจังหวัดต่างๆ

หมายเหตุ : อัตราส่วนของอัตรากำล้างเจ้าหน้าที่สำรวจที่ปฏิบัติงานจริงในจังหวัดต่างๆต่ออัตรากำล้างของเจ้าหน้าที่สรรพากรทั้งหมดในจังหวัดต่างๆที่ใช้ในการคำนวณต้นทุนข้างต้น คือ 0.1 (843.27/8424)

⁶ ค่าวัสดุและค่าใช้สอย ประกอบด้วย ค่าซ่อมแซมยานพาหนะและขนส่ง ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์ ค่าซ่อมแซมสิ่งก่อสร้าง ค่าเช่าทรัพย์สิน ค่าจ้างเหมาบริการ และค่าวัสดุ

⁷ สัดส่วนดังกล่าว คือ $21,956,400/88,962,000 = 0.25$

⁸ ค่าใช้จ่ายหมวดสาธารณูปโภคของงานบริหารทั่วไปจะครอบคลุมค่าสาธารณูปโภคของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้ 1. สำนักเลขานุการกรม 2. กองการเจ้าหน้าที่ 3. กองอากรและทัสสุ 4. กองคลัง 5. กองฝึกอบรม 6. กองนโยบายและแผนงาน 7. กองตรวจภาษีอากร 8. กองสืบสวนและประมวลหลักฐาน 9. กองบริหารงานเร่งรัดภาษีอากร 10. กองบริหารงานตรวจภาษี 11. สำนักงานภาษี สรรพากรเขตพื้นที่ 1 - 10 12. กองกฎหมายและระเบียบ 13. กองคดีภาษีอากร 14. กองอุทธรณ์ภาษีอากร 15. กองปฏิบัติการกลาง 16. กองภาษีหัก ณ ที่จ่าย และคืนภาษี 17. กองกรรมวิธีแบบแสดงรายการภาษี 18. กองบริหารงานกรรมวิธีแบบแสดงรายการภาษี 19. กรมสรรพากร 20. งานตรวจสอบภายใน 21. งานตรวจราชการ 1 22. งานตรวจราชการ 2

- รายงานผลการคำนวณต้นทุนทางตรง

ต้นทุนทางตรงของปี 2536

(1) ต้นทุนในด้านแรงงาน

ประเภทที่ 1 เงินเดือนประจำของเจ้าหน้าที่ที่ออกไปสำรวจผู้เสียภาษี ในเขตกรุงเทพฯ คิดเป็นเงิน 14,329,780 บาท ส่วนภูมิภาคคิดเป็นเงิน 81,974,153 บาท รวมทั้งประเทศคิดเป็นเงิน 96,303,933 บาท

ประเภทที่ 2 ค่าตอบแทนเหมาจ่ายที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่สำรวจผู้เสียภาษี และค่าใช้จ่ายอื่นๆที่ใช้ไปในการสำรวจผู้เสียภาษี ในเขตกรุงเทพฯ คิดเป็นเงิน 530,350 บาท ส่วนภูมิภาค คิดเป็นเงิน 2,186,644 บาท รวมทั้งประเทศ คิดเป็นเงิน 2,716,994 บาท

ประเภทที่ 3 ค่าสวัสดิการต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่ที่ออกไปสำรวจผู้เสียภาษีได้รับในเขตกรุงเทพฯ คิดเป็นเงิน 1,865,974 บาท ส่วนภูมิภาคคิดเป็นเงิน 9,574,389 บาท รวมทั้งประเทศคิดเป็นเงิน 11,440,363 บาท

รวมต้นทุนทางด้านแรงงาน คิดเป็นเงิน 110,461,290 บาทรายละเอียดของต้นทุนทางด้านแรงงาน แสดงอยู่ในตารางที่ ผ6-2

2. ต้นทุนในด้านค่าเช่า

ประเภทที่ 1 ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างในส่วน สทท. 1 - 10 คิดเป็นเงิน 334,472 บาท ในส่วนภูมิภาค (ไม่รวม สทท. 9,10) คิดเป็นเงิน 1,216,907 บาท รวมทั้งประเทศคิดเป็นเงิน 1,551,379 บาท

ประเภทที่ 2 ค่าเช่าสถานที่ ในเขตกรุงเทพฯ คิดเป็นเงิน 19,343 บาท ในส่วนภูมิภาคคิดเป็นเงิน 1,112,715 บาท รวมทั้งประเทศคิดเป็นเงิน 1,132,058 บาท

รวมต้นทุนในด้าน ค่าเช่าคิดเป็นเงิน 2,683,437 บาท รายละเอียดของต้นทุนในด้านค่าเช่า แสดงอยู่ในตารางที่ ผ6-3

3 ต้นทุนธุรกรรม

ประเภทที่ 1 ค่าใช้จ่ายในการอบรมและสัมมนา ในปี 2536 ไม่มีการอบรมและสัมมนาเจ้าหน้าที่สำรวจโดยตรง

ประเภทที่ 2 ต้นทุนทางด้านเวลา (Time Cost)

กรณีที่ 1 ต้นทุนทางด้านเวลาที่หัวหน้าสรรพากรเขตพื้นที่และสำนักงานสรรพากรจังหวัดใช้ไปกับงานสำรวจผู้เสียภาษี ในเขตกรุงเทพฯ คิดเป็นเงิน 191,827 บาท ส่วนภูมิภาคคิดเป็นเงิน 2,830,141 บาท รวมทั้งประเทศคิดเป็นเงิน 3,021,968 บาท

กรณีที่ 2 ต้นทุนทางด้านเวลาที่หัวหน้าฝ่ายสำรวจ และตรวจปฏิบัติการ ใช้ไปกับงานสำรวจ ผู้เสียภาษีในเขตกรุงเทพฯ คิดเป็นเงิน 444,989 บาท ในส่วนภูมิภาคเป็นเงิน 3,435,637 บาท รวมทั้งประเทศคิดเป็นเงิน 3,880,626 บาท

กรณีที่ 3 ต้นทุนทางด้านเวลาของผู้ประกอบการที่ถูกสำรวจ ซึ่งเกิดขึ้นขณะที่ถูกสำรวจ ในเขตกรุงเทพฯ คิดเป็นเงิน 3,598,886 บาท ในส่วนภูมิภาคคิดเป็นเงิน 6,200,145 บาท รวมทั้งประเทศคิดเป็นเงิน 9,799,031 บาท

กรณีที่ 4 ต้นทุนทางด้านเวลาของผู้ประกอบการเพื่อมาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ ในเขตกรุงเทพฯ คิดเป็นเงิน 14,823,787 บาท ในส่วนภูมิภาคคิดเป็นเงิน 1,503,788 บาท รวมทั้งประเทศคิดเป็นเงิน 16,327,575 บาท

ประเภทที่ 3 ค่าเดินทางมาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ ในเขตกรุงเทพฯ คิดเป็นเงิน 7,268,700 บาท ในส่วนภูมิภาคคิดเป็นเงิน 607,560 บาท รวมทั้งประเทศคิดเป็นเงิน 7,876,260 บาท

รวมต้นทุนธุรกรรมคิดเป็นเงิน 40,905,460 บาทรายละเอียดของต้นทุนธุรกรรม แสดงอยู่ในตารางที่ ผ6-4

4 ต้นทุนทางด้านอื่นๆ

ประเภทที่ 1 ค่าวัสดุและค่าใช้สอย ในเขตกรุงเทพฯ คิดเป็นเงิน 3,134,017 บาท ในส่วนภูมิภาคคิดเป็นเงิน 13,667,072 บาท รวมทั้งประเทศคิดเป็นเงิน 16,801,089 บาท

ประเภทที่ 2 ค่าสาธารณูปโภคในเขตกรุงเทพฯ คิดเป็นเงิน 1,241,018 บาท ในส่วนภูมิภาคคิดเป็นเงิน 6,679,560 บาท รวมทั้งประเทศคิดเป็นเงิน 7,920,578 บาท

รวมต้นทุนทางด้านอื่นๆ คิดเป็นเงิน 24,721,667 บาท รายละเอียดของต้นทุนทางด้านอื่นๆ แสดงอยู่ในตารางที่ ผ6-5

รวมต้นทุนทางตรงทั้งหมด คิดเป็นเงิน 178,771,854 บาท ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3.8

รายละเอียดตารางต้นทุนเพิ่มเติมคู่ได้ในภาคผนวกที่ 6

ตารางที่ 3.8

ต้นทุนทั้งหมดที่ใช้ไปในการสำรวจผู้เสียภาษีอากร ปี 2536

ต้นทุนด้านต่างๆ	จำนวนเงิน (บาท)
ต้นทุนทางด้านแรงงาน	
1. เงินเดือนประจำ (1)	96,303,933
-สพท. 1-8	14,329,780
-สพท. 9-10	1,252,680
-ส่วนภูมิภาค	80,721,473
2. ค่าตอบแทนเหมาจ่าย และค่าใช้จ่ายอื่นๆ (2)	2,716,994
-สพท. 1-8	530,350
-สพท. 9-10	138,420
-ส่วนภูมิภาค	2,048,224
3. ค่าสวัสดิการต่างๆ (3)	11,440,363
-สพท. 1-8	1,865,974
-สพท. 9-10	108,197
-ส่วนภูมิภาค	9,466,192
รวม	110,461,290
ต้นทุนทางด้านค่าเช่า	
1. ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง (4)	1,551,379
-สพท. 1-10	334,472
-ส่วนภูมิภาค	1,216,907
2. ค่าเช่าสถานที่ (5)	1,132,058
-สพท. 1-8	19,343
-สพท. 9-10	293,470
-ส่วนภูมิภาค	819,245
รวม	2,683,437

ต้นทุนด้านต่างๆ	จำนวนเงิน (บาท)
ต้นทุนธุรกรรม	
1. ค่าใช้จ่ายในการอบรม สัมมนา	0
2. ต้นทุนทางด้านเวลาของหัวหน้า สพท. และหัวหน้าสรรพากรจังหวัด (6)	3,021,968
-สพท. 1-8	191,827
-สพท. 9-10	45,581
-ส่วนภูมิภาค	2,784,560
3. ต้นทุนทางด้านเวลาของหัวหน้าฝ่ายสำ รวจและตรวจปฏิบัติการ (7)	3,880,626
-สพท. 1-8	444,989
-สพท. 9-10	80,755
-ส่วนภูมิภาค	3,354,882
4. ต้นทุนทางด้านเวลาของผู้ประกอบการ ที่ถูกสำรวจ (8)	9,799,030
-สพท. 1-8	3,598,886
-สพท. 9-10	159,359
-ส่วนภูมิภาค	6,040,785
5. ต้นทุนทางด้านเวลาของผู้ประกอบการ ที่มาพบเจ้าหน้าที่ (9)	16,327,575
-สพท. 1-8	14,823,787
-สพท. 9-10	175,591
-ส่วนภูมิภาค	1,328,197
6. ค่าเดินทางของผู้ประกอบการในการมา พบเจ้าหน้าที่ (10)	7,876,260
-สพท. 1-8	7,268,700
-สพท. 9-10	69,740
-ส่วนภูมิภาค	537,820
รวม	40,905,460

ต้นทุนด้านต่างๆ	จำนวนเงิน (บาท)
ต้นทุนทางด้านอื่นๆ	
1. ค่าวัสดุและค่าใช้จ่าย (11)	16,801,089
-สพท. 1-8	3,134,017
-สพท. 9-10	291,989
-ส่วนภูมิภาค	13,375,083
2. ค่าสาธารณูปโภค (12)	7,920,578
-สพท. 1-8	1,241,018
-สพท. 9-10	30,390
-ส่วนภูมิภาค	6,649,170
รวม	24,721,667
รวมต้นทุนทั้งหมด	178,771,854

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ :

- (1) สพท. 1-10 ใช้ข้อมูลเงินเดือนประจำของเจ้าหน้าที่สำรวจที่ส่งมาจาก สพท. 1-10 ส่วนภูมิภาคใช้ข้อมูลเงินเดือนประจำที่ส่งมาจากทั่วประเทศ คุณด้วย สัดส่วนของอัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำรวจที่ปฏิบัติงานจริงของจังหวัดต่างๆ ต่ออัตรากำลังที่ส่งมาจากสำนักงานสรรพากรจังหวัดต่างๆ
- (2) ใช้ข้อมูลที่ส่งมาจากทั่วประเทศ
- (3) ดูรายละเอียดการคำนวณในการคำนวณต้นทุนทางตรง หน้า 57
- (4) ดูรายละเอียดการคำนวณใน การคำนวณต้นทุนทางตรง หน้า 57-60
- (5) ดูรายละเอียดการคำนวณใน การคำนวณต้นทุนทางตรง หน้า 61
- (6) คำนวณจากเงินเดือนของหัวหน้า สพท. และหัวหน้าสำนักงานสรรพากรจังหวัด คุณด้วย สัดส่วนของเวลาที่หัวหน้าสพท.และหัวหน้าสรรพากรจังหวัดให้กับงานสำรวจ
- (7) คำนวณจากเงินเดือนของหัวหน้าฝ่ายสำรวจและตรวจปฏิบัติการ คุณด้วย สัดส่วนของเวลาที่หัวหน้าฝ่ายสำรวจและตรวจปฏิบัติการให้กับงานสำรวจ
- (8) คำนวณจากรายได้ทั้งหมดต่อวัน คุณด้วย สัดส่วนของเวลาที่เสียไปในขณะถูกสำรวจ ต่อเวลาการทั้งหมดต่อวัน คุณด้วย จำนวนรายได้ถูกสำรวจ (ดูรายละเอียดในการคำนวณต้นทุนทางตรงหน้า 61)

- (9) คำนวณจากรายได้ทั้งหมดต่อวัน คูณด้วยสัดส่วนของเวลาที่สูญเสียไปในการมาพบเจ้าหน้าที่สำรวจต่อเวลาทำการทั้งหมดต่อวัน คูณด้วย จำนวนรายที่มาพบเจ้าหน้าที่ (ดูรายละเอียดในการคำนวณต้นทุนทางตรงหน้า 64)
- (10) สพท. 1-8 คำนวณโดยนำจำนวนรายที่มาพบเจ้าหน้าที่ คูณด้วย ค่าเดินทาง (100 บาท) ส่วนภูมิภาค(รวมสพท. 9,10) คำนวณโดยนำจำนวนรายที่มาพบเจ้าหน้าที่ คูณด้วย ค่าเดินทาง (20 บาท) (ดูรายละเอียดในการคำนวณต้นทุนทางตรงหน้า 65)
- (11) ดูรายละเอียดการคำนวณใน การคำนวณต้นทุนทางตรง หน้า 65
- (12) ดูรายละเอียดการคำนวณใน การคำนวณต้นทุนทางตรง หน้า 68

ค. ต้นทุนส่วนเพิ่มของสังคมต่อภาษี (Social marginal cost of public funds; SMCF)

ในส่วนนี้จะกล่าวถึง วิธีการคำนวณหาสูตร SMCF และผลที่ได้อย่างคร่าวๆ ส่วนรายละเอียดของสูตร และวิธีการคำนวณดูได้ในภาคผนวกที่ 7

การคำนวณเริ่มจากการกำหนดให้ สวัสดิการสังคม เป็นผล ฟังก์ชันของสวัสดิการของคน n คน

$$S = S(V_1, \dots, V_n)$$

SMCF คือ ต้นทุนส่วนเพิ่มของรายรับภาษี 1 หน่วย แสดงโดย $\frac{ds}{dR}$

การเปลี่ยนแปลงในสวัสดิการสังคม คือ ผลของการเปลี่ยนแปลงในสวัสดิการที่เกิดกับคนทั้ง n คน

ถ้าสวัสดิการของคนใดในสังคมเพิ่มขึ้น สวัสดิการของสังคมก็จะเพิ่มขึ้น $\frac{ds}{dv_j} > 0$

$$\begin{aligned} dS &= \sum_{j=1}^n S_j dV_j \\ &= -\sum_{j=1}^n f_j \omega_j Y_j dt_j \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} dV_i &= -\lambda_i Y_i dm_i + \lambda_i dZ_i \\ &= -\lambda_i Y_i dt_i \end{aligned}$$

$$\omega_j = \text{distributional weight} = \lambda_j S_j$$

λ_j คือ อรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มของรายได้ (Marginal Utility of Income)

f_j คือ ประชากรในชั้นรายได้ j

v_j คือ รายได้ระดับที่ j

การเปลี่ยนแปลงในอรรถประโยชน์ของทุกคนในชั้นภาษี j เท่ากับ อรรถประโยชน์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราภาษีเฉลี่ย บนชั้นภาษี j

อีกส่วนหนึ่ง คือ การเปลี่ยนแปลงในรายรับ (dR)

$$dR = \sum_{j=1}^n f_j \cdot dR_j$$

การเปลี่ยนแปลงในรายรับภาษีทั้งสิ้น เท่ากับผลรวมของการเปลี่ยนแปลงในรายรับภาษีทุกชั้นนั่นเอง ด้วยเหตุที่ว่าภาษีเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของคนงาน การเปลี่ยนแปลงในรายรับของรัฐจะอยู่ในรูปฟังก์ชันของการเปลี่ยนแปลงในอัตราภาษีส่วนเพิ่ม (m_j) และอัตราภาษีเฉลี่ยรวมถึง ความยืดหยุ่นของเส้นอุปทานแรงงานที่มีการตอบแทนในรูปของรายได้ และความยืดหยุ่นของเส้นอุปทานแรงงานต่อรายได้

$$\text{โดยการแทนค่าใน } SMCF = -\frac{dS}{dR}$$

$$SMCF = \frac{\sum_{j=1}^n \omega_j \gamma_j \cdot dt_j}{\sum_{j=1}^n \gamma_j \left[dt_j - \frac{m_j}{1-m_j} (\eta_j^c \cdot dm_j + \theta_j \cdot dt_j) \right]}$$

- γ_j เป็นสัดส่วนของรายได้รวม ในระดับรายได้ j
- η_j^c Compensated elasticity ของอุปทานแรงงาน
- θ_j Income elasticity ของอุปทานแรงงาน
- ω Distributional Weight น้ำหนักการกระจายตัวของภาษี
- dm การเปลี่ยนแปลงในอัตราภาษีส่วนเพิ่ม
- dt การเปลี่ยนแปลงในอัตราภาษีเฉลี่ย

ค่าของตัวแปรที่ใช้

ω_j = 1, 5 หมายความว่า เงิน 1 บาท ของคนรวยสุดมีค่าเท่ากับ เงิน 5 บาท ของคนจนสุด

γ_j = 0.005, 0.1692

dm = 0, 0.01

dt = 0.00026, 0.00998

η_j, θ_j = (.30, -.20)

= (.28, -.17) จากงานวิจัยของ อ.นิพนธ์ พัวพงศกร

ผลที่ได้

SMCF = 2.466 และ 2.469

เพราะฉะนั้น เราจึงเลือกใช้ SMCF = 2.5⁹

⁹ L. Jones, P. Tandon และ I. Vogelsang (1990) ก็พบว่า SMCF ของไทยมีค่า ประมาณ 2.5

ง. ความสูญเสียส่วนเพิ่ม (Marginal Loss)

หลักการคำนวณหาความสูญเสียส่วนเพิ่ม ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีว่าการหนีภาษีจะคุ้มหรือไม่ เพราะหากหนีภาษีได้สำเร็จก็จะมีรายได้เพิ่ม แต่ถ้าถูกจับก็จะมีรายได้ลดลง รวมทั้งพฤติกรรมของการหลบเลี่ยงมากน้อยแค่ไหน

แบบจำลอง Tax evasion model ได้กำหนดสูตรการหา marginal loss (me) ดังนี้

$$ML := \sum_{i=1}^M \omega_i \cdot \tau(y_i) \cdot \left[1 - \left[\frac{1}{2} \cdot A_i \cdot \tau(y_i) \right] \right]$$

สมการข้างต้นมีตัวแปรใหญ่ ๆ 3 ตัวแปรด้วยกัน คือ distributive weighting (w_i), tax paid ($\tau(y_i)$) และ risk aversion index (A_i) โดยที่ M คือจำนวนของกลุ่มหนีภาษี

สูตรนี้แสดงในระดับบุคคล แต่เราไม่มีข้อมูลของบุคคล มีแต่ข้อมูลรวม ดังนั้นสูตรดังกล่าวต้องมีการเปลี่ยนแปลงโดยใช้ข้อมูลค่าเฉลี่ยแทนที่ข้อมูลของบุคคล การคูณผลลัพธ์ที่ได้จากข้อมูลค่าเฉลี่ยด้วยจำนวนของกลุ่มหนีภาษี (M) โดยสมมติให้เท่ากับการรวมผลลัพธ์ที่ได้จากข้อมูลของแต่ละบุคคลเข้าด้วยกัน นั่นคือ

$$ML := M \cdot \bar{\omega} \cdot \bar{\tau}(\bar{y}) \cdot \left[1 - \left[\frac{1}{2} \cdot \bar{A} \cdot \bar{\tau}(\bar{y}) \right] \right]$$

โดยที่ $\bar{\omega}$, $\bar{\tau}(\bar{y})$ และ $\bar{A}$ คือค่าเฉลี่ยของตัวแปรทั้งสาม

ต่อไปนี้จะเป็นการแสดงถึงหลักการในการคำนวณตัวแปรทั้งสามวิธีอย่างละเอียด

(1) ภาษีที่ต้องเสีย (tax paid)

เราไม่รู้เลยว่า Tax paid ของกลุ่มที่หนีภาษีที่อยู่ภายใต้งานสำรวจ (กลุ่ม C) มีขนาดเท่าไร แต่เราอาจสมมติว่า Tax paid โดยเฉลี่ยของกลุ่มนี้เท่ากับ Tax paid ของกลุ่มที่ปฏิบัติการเสียภาษีไม่ถูกต้องและถูกสำรวจพบ โดยสมมติว่าพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสียภาษีของทั้งสองกลุ่มใกล้เคียงกัน ดังนั้นเงินภาษีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหลบหนีการสำรวจก็อาจเท่า ๆ กันก็ได้ โปรดสังเกตว่า Tax paid นี้เป็น current tax paid ไม่ได้เป็น Expected tax to be paid

(2) Distributive weighting

ค่าถ่วงน้ำหนักการกระจายรายได้ (Distributive weighting) เป็นการนำเอาความจริงที่ว่าระบบภาษีอาจมีจุดประสงค์ในการกระจายรายได้รวมอยู่ด้วย นั่นคือในสายตาของสังคม การเก็บภาษีจำนวนหนึ่งบาทจากกลุ่มคนยากจนมีมูลค่ามากกว่าเงินภาษีจำนวนเดียวกันจากกลุ่มคนรวย

ดังนั้น เราจึงต้องวัดว่า ผู้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร จะมีการให้ค่าเงินภาษีจากประชาชนกลุ่มต่าง ๆ หรือระดับการกระจายรายได้ที่ควรจะเป็นอย่างไร จึงจะทำให้ทราบว่าความสูญเสียที่เกิดขึ้นแก่ผู้หนีภาษีที่ถูกนำเข้าสู่ระบบจะมีมากน้อยอย่างไร

การวัดค่านี้ทำโดยการออกแบบสอบถามดังแสดงไว้ในภาคผนวก 2 โดยถามผู้เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายในกรมสรรพากร 6 ท่านด้วยกัน เราจะใช้ข้อมูลค่าของเงินภาษีของคนร่ำรวยที่สุดเป็นหลัก โดยให้ค่าเท่ากับหนึ่ง เราแบ่งผู้มีหน้าที่เสียภาษีออกเป็น 5 กลุ่ม ตามระดับรายได้ที่มีการเสียอัตราภาษีที่ต่างกันออกไป

(3) Risk aversion index

เราอาจใช้วิธีการวัด Risk aversion coefficient ได้หลายวิธี เช่นวิธีการ Standard gamble เพื่อหาค่า probability ที่ทำให้ผู้เสียภาษีรู้สึกไม่แตกต่างระหว่างการแจ้งรายได้ที่เป็นจริงกับแจ้งภาษีต่ำกว่าความจริง แต่เสี่ยงที่จะถูกสำรวจพบและต้องเสียภาษีที่ถูกต้องและเสียค่าปรับด้วย

ค่า Probability และรายได้ของแต่ละคน ประกอบกับค่าตัวแปรอื่น ๆ อันได้แก่ ค่าปรับ ภาษีที่แท้จริง ภาษีที่แจ้งต่ำกว่าความเป็นจริง สามารถให้ค่า Expected income (หรือ wealth) ได้

จากนั้นเมื่อเราแทนค่าตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้ใน Utility function ที่ให้ risk aversion coefficient คงที่ นั่นคือ $u(w) = -e^{-aw}$

โดยที่ $U ()$ = Utility function

W = wealth

e = natural logarithm

a = risk aversion coefficient

เราก็จะได้ค่า a (Risk aversion coefficient)

นอกจากวิธีนี้ซึ่งเป็นวิธีที่เราต้องออกไปสำรวจข้อมูลระดับบุคคล เราอาจนำค่า Risk aversion coefficient ที่ปรากฏในงานวิจัยอื่นที่มีอยู่ซึ่งเป็นการสำรวจข้อมูลระดับบุคคลในประเทศไทยมาใช้เลย

จากการสำรวจฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ (Econlit) พบว่ามีงานอยู่กลุ่มหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการวัด risk aversion coefficient ในงานเกษตรกรรมของชาวนาทางภาคเหนือของประเทศไทย(Binswanger's " Attitudes toward risk : Experimental measurement in rural India " ใน American Agricultural Economics Association ปี 1980, August, PP.395-407 และ Binswanger and Sillers' "Risk aversion and credit constraints in farmers decision-making : A reinterpretation" ใน The Journal of Development studies ปี 1983, PP.5-21)

วิธีการในงานวิจัยกลุ่มนี้มีดังนี้คือ บุคคลในการศึกษานี้จะถูกเสนอ ทางเลือกชุดหนึ่งที่มีความเสี่ยงที่แตกต่างกันดังแสดงในตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 3.9
ทางเลือกที่เสี่ยงแบบต่าง ๆ ในงานวิจัย

ทางเลือก	Risk aversion Class	high pay-off (Monetary unit)	low pay-off (Monetary unit)
O	Extreme	0.50	0.50
A	Severe	0.95	0.45
B	Intermediate	1.20	0.40
C	Moderate	1.60	0.20
E	Slight-to-neutral	1.90	0.10
F	Neutral-to-negative	2.00	0

ที่มา : Binswanger and Sillers (1983)

หลังจากที่บุคคลได้เลือกทางเลือกแล้ว เขาก็โยนเหรียญเพื่อตัดสินใจว่าเขาจะได้จำนวนเงินพนันมาก (high pay-off) (เช่น เมื่อออกหัว) หรือ จำนวนเงินพนันน้อย (low pay-off) (เมื่อออกก้อย) ในทางเลือกที่เขา เลือกไว้ การจ่ายเงินในการศึกษาคั้งนี้ได้จ่ายกันจริง ๆ ด้วยเงินสด

ผลการวิเคราะห์ของ Binswanger (1980) พบว่า ชาวนาไทยถึง 92.3-97.4 % มี Risk coefficient อยู่ในชั้น B และ C

การคำนวณหาค่าความสูญเสียส่วนเพิ่ม

ส่วนนี้จะเสนอผลของการวัดตัวแปรต่าง ๆ และการคำนวณค่าความสูญเสียส่วนเพิ่ม ถ้าเราได้ค่ามากกว่า 1 ค่าสำหรับตัวแปรใด ๆ เราก็เอาค่าที่ดีที่สุดสำหรับคำนวณ base-case scenario ส่วนค่าอื่น ๆ ก็ใช้ในการทำ sensitivity analysis

(1) ภาษีที่ต้องเสีย (Tax paid) จากการคำนวณในส่วนของ ภาษีส่วนเพิ่ม เราพบว่า $T(y)$ มีค่าเท่ากับ 1483.40 บาท

(2) Risk aversion index

ซึ่งเราสามารถคำนวณได้จากงานของ Binawanger (1980) ชาวนาไทย (ซึ่งได้รายงานใน Table 1 ของเขา) ว่า Partial risk aversion¹⁰ ใน classes B และ C เป็นช่วงๆ กล่าวคือ class B มีค่า partial risk aversion coefficient ระหว่าง 1.74 ถึง 0.812 (โดยมี average payoff เป็น 80) และ class C มีค่าระหว่าง 0.812 ถึง 0.316 (โดยมี average payoff เป็น 90) ดังนั้น Absolute risk aversion coefficients ที่เป็นไปได้เสี่ยงจากน้อยไปมากได้ดังนี้ คือ 0.003511, 0.0090222, 0.01015 และ 0.02175 โดยมีค่าเฉลี่ยเป็น 0.0111083 แต่ค่าเฉลี่ย Risk aversion coefficient ที่ได้นี้คำนวณมาจากเงินพนันที่เป็น certainty equivalent ในช่วงระหว่าง 66.60 บาท และ 200 บาท (ค่าเฉลี่ยเป็น 133.30 บาท) ที่เราทราบกันดีว่า utility function โดยทั่วไปจะมีลักษณะเป็น concave นั่นคือ เมื่อมีเงินพนันที่ต้องเสี่ยงสูงขึ้น บุคคลก็มี Risk aversion coefficient น้อยลงไปอีก (อยากเสี่ยงน้อยลง) ดังนั้น ถ้าเราพิจารณา Tax paid เฉลี่ยของผู้ปฏิบัติเสียภาษีที่ผิดและถูกสำรวจเป็นจำนวน 1483 บาท Risk aversion coefficient อาจคำนวณได้จากการ Extrapolate ดังนี้¹¹

เมื่อจำนวนเงินที่ต้องเสี่ยงเป็น 133.30 บาท บุคคลมี Risk aversion coefficient เป็น 0.0111083

แต่เมื่อจำนวนเงินที่ต้องเสี่ยงเพิ่มเป็น 1483.40 บาท บุคคลมี Risk aversion coefficient เป็น

$$0.0111083 \times 133.30 = 0.000998$$

$$1483.40$$

เช่นเดียวกัน ค่าอื่น ๆ ของ Risk aversion coefficient เป็น 0.0003155, 0.000811, 0.000912 และ 0.0019545

¹⁰ หมายเหตุ : Partial risk aversion = $\frac{\text{absolute risk aversion coefficient}}{\text{the certainty equivalent of payoff}}$

¹¹ Extrapolate แบบเส้นตรงไม่ขัดต่อลักษณะ concave utility function ทั้งนี้เพราะเราไม่ได้ใช้ utility โดยตรง แต่เราจะดู risk aversion coefficient ซึ่งเป็นสัดส่วนของ the first to the second derivative of the utility function ซึ่งเปรียบเสมือนว่าความโค้งของ utility function ถูกปรับให้มาอยู่ในลักษณะเส้นตรงแล้ว ดังนั้น การ extrapolate ซึ่งเป็นเส้นตรงจึงสอดคล้องกับ risk aversion coefficient ที่ถูกศึกษา

ค่าความสูญเสียส่วนเพิ่มที่สำคัญ 2 ค่า แสดงในตารางต่อไปนี้

	BASE CASE	WORST CASE
M	88,949	88,949
W	2.5	2.5
X	1,483.40	1,483.40
A	0.000998	0.0003155
ML	85.7 ล้านบาท	252.6 ล้านบาท

จ. ผลการวิเคราะห์ ว่า กรมสรรพากรควรดำเนินการสำรวจต่อไปหรือไม่

ตามหลักการที่ได้ให้ไว้ข้างต้นว่า ความคุ้มค่าของการสำรวจการเสียภาษีขึ้นอยู่กับ 2 ส่วนด้วยกัน คือ ผลประโยชน์ส่วนเพิ่ม และผลเสียส่วนเพิ่ม โดยที่ผลประโยชน์ส่วนเพิ่มประกอบด้วย ผลคูณของ SMCF และ (MR - MC) และผลเสียส่วนเพิ่มคือ ML

ถ้า SMCF (MR - MC) มากกว่า ML ก็คุ้มที่จะมีการสำรวจ

ถ้า SMCF (MR - MC) เท่ากับ ML ก็ไม่รู้สึกแตกต่างว่าจะมีการสำรวจหรือไม่

ถ้า SMCF (MR - MC) น้อยกว่า ML ก็ไม่คุ้มที่จะมีการสำรวจ

โดยที่

SMCF คือ Social Marginal Cost of Public Fund

MR คือ รายรับจากการสำรวจภาษี

MC คือ ต้นทุนทางตรงจากการสำรวจภาษี

ML คือ ความสูญเสียหน่วยสุดท้ายของบุคคลในธุรกิจระดับเล็ก

ถ้าเราแทน ค่า SMCF, MR, MC และ ML ที่คำนวณได้จากส่วนต่างๆ ในบทนี้ ในสมการข้างต้นแล้วเราอาจได้ base - case - scenario ดังนี้ คือ

$$SMCF (MR - MC) > ML$$

$$2.5(384,740,646.20 - 178,771,854) = 514,921,980.5 \text{ บาท มากกว่า } 85,694,066 \text{ บาท}$$

นั่นคือ การสำรวจการเสียภาษีในปี พ.ศ. 2536 มีผลประโยชน์ส่วนเพิ่มสูงกว่าผลเสียส่วนเพิ่มถึง 429,227,914.5 บาท ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุ้มที่จะดำเนินการสำรวจการเสียภาษีในปีนั้น

ส่วนการวิเคราะห์ความไวต่อข้อสรุป (sensitivity analysis) เราเปลี่ยนข้อสมมติบางประการ ได้แก่ การสมมุติว่า ผู้ถูกนำเข้าสู่ระบบภาษีจะยังคงอยู่ในระบบภาษีเพียง 3 ปี (กรณีฐานคือ 6 ปี) ทำให้ผลประโยชน์ส่วนเพิ่มมีค่าต่ำลง และสมมุติว่าผู้ถูกสำรวจเป็นผู้ที่ขอบเสี่ยงในการทำผิดกฎหมาย ผลการคำนวณมี ดังนี้

$$SMCF (MR - MC) > ML$$

$$2.5(305,766,351.10 - 178,771,854) = 317,486,242.8 \text{ บาท มากกว่า } 252,676,308 \text{ บาท}$$

นั่นคือ การสำรวจการเสียภาษี โดยการวิเคราะห์ความไวต่อข้อสรุป (sensitivity analysis) จะได้ข้อสรุปเหมือนเดิม การสำรวจภาษีก็จะคุ้มค่า แม้แต่ในที่นี้เป็นกรณีข้อสมมุติสุดโต่ง ซึ่งเกิดขึ้นได้ยาก

อย่างไรก็ตาม หากมีการใช้วิธีการที่แตกต่างกันไปจากนี้ เช่น การคิดต้นทุนส่วนเพิ่มของขนาดการสำรวจที่มีขนาดที่ขยายเพิ่มขึ้น การเปลี่ยน Decaying rate จาก Linear form มาเป็น Exponential form การจัดต้นทุนของผู้ถูกสำรวจไว้ในความสูญเสียส่วนเพิ่ม และรวมเอาขนาดของการสำรวจเพิ่มขึ้นมาซึ่งน้ำหนักให้กับค่า Absolute Risk Aversion แล้ว ก็จะทำให้ได้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกันออกไป ในบทความชิ้นหนึ่งที่จะถูกนำมาตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศมีการใช้วิธีการที่แตกต่างดังได้กล่าวมา การประมาณการเบื้องต้นของบทความนั้นแสดงให้เห็นถึงการไม่คุ้มค่าของการสำรวจในกรณีพื้นฐาน แต่ในกรณีที่ดีที่สุดการสำรวจก็จะคุ้มค่า (ดูภาคผนวกที่ 11) ดังนั้นจึงขอให้ถือว่าผลลัพธ์ในบทความนั้นเป็นหนึ่งในความเป็นไปได้ในการวิเคราะห์ความไวต่อผลลัพธ์

ตามหลักการเศรษฐศาสตร์แล้ว การที่ผลประโยชน์ส่วนเพิ่มสูงกว่าผลเสียส่วนเพิ่มแสดงให้เห็นว่าขนาดของการสำรวจการเสียภาษียังไม่ได้ไปถึงจุดที่เหมาะสมที่สุด (optimum point) ดังนั้นหากสมมุติให้ตัวแปรต่างๆในปี พ.ศ. 2536 คงเดิมแล้ว การขยายขนาดของการสำรวจการเสียภาษีก็ย่อมที่จะทำได้ ซึ่งก็จะทำให้ส่วนต่างระหว่างผลประโยชน์ส่วนเพิ่มน้อยลงๆ จนถึงจุดที่เหมาะสมที่สุดของการดำเนินการสำรวจฯ ที่มีค่าทั้งสองเท่ากัน

ในการวิจัยนี้เราคงจะบอกไม่ได้ว่าควรขยายขนาดของการสำรวจการเสียภาษีเท่าไร (เช่น จะเพิ่มเจ้าหน้าที่สำรวจกี่คน เป็นต้น) จึงจะถึงจุดเหมาะสมที่สุดของการสำรวจการเสียภาษี ทั้งนี้เพราะการตอบคำถามแบบนี้ต้องอาศัยข้อมูลอื่นๆประกอบการวิเคราะห์ โดยเฉพาะข้อมูลอนุกรมเวลา (time - series) ที่มีจำนวนมากพอสมควร ดังนั้น กรมสรรพากรควรเริ่มต้นรวบรวมข้อมูลผู้ถูกสำรวจเป็นรายบุคคลไว้ในแฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ต่อไปภายหน้า

บทที่ 4

การพยากรณ์จำนวนผู้เสียชีวิตในอนาคต

ในบทนี้จะเป็นการเปรียบเทียบขนาดของกลุ่มผู้ถูกสำรวจที่ปฏิบัติการเสียชีวิตอย่างถูกต้องและขนาดของกลุ่มผู้ถูกสำรวจที่ปฏิบัติผิด โดยใช้ตัวเลขจากงานสำรวจในช่วงปี พ.ศ. 2533 ถึง พ.ศ. 2536 ต่อกันนั้น ก็จะทดสอบเพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะปฏิบัติการอย่างถูกต้อง (หรือไม่ถูกต้อง) โดยใช้ข้อมูล สร. 20 ที่ส่งมาจากทั่วประเทศในปี 2533 และปี 2536 ส่วนตอนสุดท้ายจะเป็นการนำแบบจำลองที่ได้ ไปใช้พยากรณ์จำนวนของบุคคลในกลุ่มทั้งสอง โดยใช้ข้อสมมติต่างๆ เกี่ยวกับค่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มทั้งสองใน 5 ปีข้างหน้าได้

4.1 การเปรียบเทียบจำนวนของกลุ่มผู้เสียชีวิตและกลุ่มผู้ปฏิบัติผิดในการเสียชีวิตที่สำรวจพบในช่วงปี พ.ศ. 2533 ถึง พ.ศ. 2536

เนื่องจากข้อจำกัดทางข้อมูลที่จัดเก็บโดยกรมสรรพากร เราจึงมีเพียงข้อมูลของ ปี 2533 ถึงปี 2536 เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ข้อมูลของปี 2536 มีความสมบูรณ์กว่าข้อมูลของปีอื่นๆ เพราะมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งทำให้เราสามารถคำนวณหาจำนวนของกลุ่มอื่น ๆ ได้ตามที่เสนอไว้ในส่วนที่ 3.2 ของบทที่ 3 บทนี้จึงนำผลการคำนวณมาสรุปอีกครั้งหนึ่งในตารางที่ 4.1 ส่วนตารางที่ 4.2 แสดงผลของการคำนวณหาจำนวนของกลุ่มต่างๆ ด้วยวิธีเดียวกันสำหรับข้อมูลปี พ.ศ.2533 แต่เนื่องจากมีข้อมูลที่น้อยกว่า ทำให้ไม่สามารถคำนวณหาจำนวนบุคคลในบางกลุ่ม เช่น จำนวนบุคคลที่ถูกสำรวจพบตอนต้นแต่ไม่สามารถนำตัวมาเข้าสู่ระบบภาษีได้ (เรียกว่าผู้หนีภาษี)

ตารางที่ 4.1
จำนวนกลุ่มผู้มีหน้าที่เสียภาษีต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2536

	ถูกสำรวจ	ไม่ถูกสำรวจ	จำนวนทั้งหมด
1. ปฏิบัติถูกต้อง	315,336	627,292 - 889,067	942,628 - 1,204,403
2. ปฏิบัติผิด	45,448	90,354 - 128,022	
3. หนีภาษี	88,949	(1) 168,920 - 177,109 (2) 231,224 - 239,413	

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลที่รวบรวมได้จาก สพท. เขต/จังหวัดทั่วประเทศไทย โดย TDRI

ตารางที่ 4.2
จำนวนกลุ่มผู้มีหน้าที่เสียภาษีต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2533

	ถูกสำรวจ	ไม่ถูกสำรวจ	จำนวนทั้งหมด
1. ปฏิบัติถูกต้อง	313,804	845,623	1,159,427
2. ปฏิบัติผิดและถูกสำรวจ โดยงานสำรวจ	54,037 ก	(คำนวณไม่ได้เพราะไม่มี ข้อมูลเพียงพอ)	
3. หนีภาษี	ข ค ง	(คำนวณไม่ได้เพราะไม่มี ข้อมูลเพียงพอ)	

ที่มา : จำนวนจากข้อมูลที่ได้รวบรวมจาก สพท. เขต/จังหวัดทั่วประเทศไทย โดย TDRI
หมายเหตุ ก, ข, ค, และ ง เป็นกลุ่มที่เราคำนวณไม่ได้ เพราะไม่มีข้อมูล

ตารางที่ 4.3
แสดงจำนวนผู้ปฏิบัติถูกและผิดของปีต่าง ๆ
รวมทั้งการเพิ่มหรือลดลงจากปีก่อน (ราย)

ปี พ.ศ.	ผู้ปฏิบัติถูกกฎ หมาย จำนวนรวม	ส่วนเพิ่ม จากปีก่อน	จำนวนผู้ปฏิบัติ ผิดกฎหมาย ที่ถูกสำรวจ จำนวนรวม	ส่วนเพิ่ม จากปีก่อน
2533	327,832		54,037	
2534	367,856	40,024 (12.2%)	63,204	9,167 (17%)
2535 ¹	280,476	-87,380 (-23.8%)	36,658	-26,546 (-42%)
2536	365,716	85,240 (30.4%)	44,998	8,340 (22.8%)

ที่มา : รายงานการปฏิบัติงานสำรวจ รวบรวมโดยกรมสรรพากร

หมายเหตุ : จำนวนของกลุ่มต่างๆระหว่างตารางที่ 4.1 และ 4.2 กับตารางที่ 4.3
 แตกต่างกันเพราะใช้แหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน

¹ ปี พ.ศ. 2535 เป็นปีแรกที่เริ่มนำเอาระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้เป็นครั้งแรก จึงทำให้กรมสรรพากรเน้นการตรวจและนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มโดยไม่เน้นเป้าหมายการสำรวจ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีผู้หนึ่งให้ความเห็นว่า ข้อมูลในปี 2535 ไม่อาจนำมาเปรียบเทียบกับปีอื่นๆในการวิจัยนี้ได้

จากตารางที่ 4.3 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงจำนวนผู้ปฏิบัติถูกและผิดกฎหมายปี ต่างๆ เราจะเห็นว่าเมื่อพบจำนวนผู้ที่ปฏิบัติถูกเพิ่มขึ้นก็พบจำนวนผู้ที่ปฏิบัติผิดมากขึ้นตามไปด้วย และในด้านตรงกันข้ามหากปีใดมีการพบจำนวนผู้ที่ปฏิบัติถูกลดลงก็พบผู้ปฏิบัติผิดลดลงตามไปด้วย ดังนั้น จำนวนของสองกลุ่มนี้อาจมีความสัมพันธ์เป็นสัดส่วนอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เนื่องจากข้อมูลมีอย่างจำกัด (นั่นคือ มีแค่ 4 observations เท่านั้น) ทำให้ไม่อาจจะวิเคราะห์เชิงปริมาณ และทดสอบทางสถิติได้อย่างชัดเจน แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลเท่าที่มีอยู่ก็ได้แสดงให้เห็นถึงแนวโน้ม (trend) จำนวนของกลุ่มทั้งสอง ดังนั้น เราอาจตั้งข้อ คาคณะ (Hypothesis) ได้ว่าหากมีการเพิ่มขนาดของงานสำรวจ ก็จะพบจำนวนผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกสำรวจมากขึ้นไปด้วย แต่ทั้งนี้ต้องไม่เพิ่มขนาดการสำรวจจนใหญ่เกินไปจนทำให้ประสิทธิภาพการสำรวจด้อยลงไป

4.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนของกลุ่มทั้งสอง ในปี พ.ศ. 2533 และปีพ.ศ. 2536

เราต้องการรู้ว่า ปัจจัยอะไรที่มีผลต่อขนาดของกลุ่มผู้เสียหายที่ปฏิบัติถูกและปัจจัยอะไรที่มีผลต่อจำนวนของกลุ่มผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกสำรวจ ข้อมูลในตอนที่ 4.1 ไม่สามารถตอบคำถามนี้ได้ เพราะ observation มีไม่เพียงพอ นั่นคือ มีเพียง 2 observations เท่านั้น (ของปีพ.ศ. 2533 และปี พ.ศ. 2536) แต่ข้อมูลอื่นที่มีอยู่อาจตอบคำถามในลักษณะที่ว่าระหว่างปี 2533 และปี 2536 ปัจจัยอะไรเป็นต้นเหตุให้จำนวนผู้เสียหายทั้งสองกลุ่มต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากเราพบว่าในช่วง 2 ปีนี้ มีการเปลี่ยนแปลงในขนาดของกลุ่มผู้ปฏิบัติถูก ในการเสียหายเพิ่มขึ้น 37,884 ราย หรือ 11.6% ขณะที่กลุ่มที่ปฏิบัติผิดที่ถูกสำรวจ ลดลง 10,353 ราย หรือ 19.2%

สมมุติฐานของเราก็คือ มีปัจจัยบางประเภทในระหว่าง 2 ปีนี้ที่เป็นตัวการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในจำนวนของผู้ที่ปฏิบัติถูกและจำนวนผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกสำรวจ

เราแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ข้อมูลชุดปี พ.ศ. 2533 และข้อมูลชุดปี พ.ศ. 2536 ซึ่งได้มีการทดสอบ ปัจจัยต่าง ๆ ตามที่ได้บันทึกไว้ใน สร.20 โดยดูว่าในระหว่าง สองปีนี้ค่าเฉลี่ยของปัจจัยอะไรบ้างที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานของการทดสอบ คือ ข้อมูล 2 ปี (2533 และ 2536) นี้มาจากกลุ่มประชากรเดียวกันหรือไม่ เนื่องจากข้อมูลในแต่ละปีมีมาก ดังนั้น จึงใช้ Z-test (normal distribution test) เป็น test statistic ดังแสดงในสมการต่อไปนี้คือ

$$Z := \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\left[\frac{(\sigma_1)^2}{n_1} \right] + \left[\frac{(\sigma_2)^2}{n_2} \right]}}$$

null hypothesis ของการทดสอบคือ ปัจจัย X ในทั้งสองปีไม่มีความแตกต่างกัน (อนึ่ง σ^2 เป็น variance ของ population ซึ่งเราไม่รู้ ดังนั้น คงต้องแทนด้วย estimated variance ของ samples) การทดสอบจะทดสอบเฉพาะปัจจัยหรือตัวแปรที่มีลักษณะเป็นเชิงปริมาณ เท่านั้น ทั้งนี้เพราะ Z-test เป็น parametric test ที่ต้องการค่าต่อเนื่องของตัวแปร

ตารางที่ 4.4 และ 4.5 แสดงสถิติพื้นฐานของตัวแปรต่างๆ ที่นำมาจาก ส.ร. 20 ที่จะใช้คำนวณในบทนี้ และผลของการวิเคราะห์ Z-test แสดงไว้ใน ตารางที่ 4.6 ซึ่งชี้ให้เห็นว่ารายรับต่อเดือนของกิจการเป็นตัวแปรที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงตัวเดียวในจำนวน ห้า ตัวแปรต่อเนื่อง ข้อสรุปคือการสำรวจภาษีในปี พ.ศ.2533 ครอบคลุมกิจการที่มีรายรับต่อเดือนแตกต่างไปจากการสำรวจภาษีในปี พ.ศ. 2536

เป็นที่น่าสังเกตว่า ปัจจัยที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใน 2 ช่วงเวลานั้นไม่แน่ว่าจะต้องเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงในจำนวนของกลุ่มทั้งสองเสมอไป (กล่าวคืออาจเป็นเหตุบังเอิญที่มี correlation กันเท่านั้น) แต่ข้อสรุปนี้ก็เป็แนวทางที่ทำให้เราได้ทราบอย่างคร่าว ๆ ว่า รายรับต่อเดือนของกิจการเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติถูกต้องและผิดเกี่ยวกับการเสียภาษี รวมทั้งเป็นพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์พฤติกรรมการเสียภาษีระดับบุคคลในแต่ละปี ซึ่งข้อสรุปที่ได้ก็อาจนำกลับมาสนับสนุนถึงผลการทดสอบนี้ได้เช่นกัน

ตารางที่ 4.4

จำนวนรายและร้อยละของลักษณะบางประเภทของผู้ถูกสำรวจการเสียภาษี 2533 และ 2536

ตัวแปรเชิงคุณภาพ	จำนวนรายในปี 2533 (ราย)	จำนวนรายในปี 2536 (ราย)	รวมทั้งสองปี (ราย)*
1. ผู้ปฏิบัติผิดประเภทภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาที่ถูกรายงาน	552	464	1016 (10.4%)
2. ผู้ปฏิบัติถูกประเภทภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาที่ถูกรายงาน	3486	3765	7251 (74.4%)
3. ผู้ปฏิบัติผิดประเภทภาษีนิติบุคคลที่ถูกรายงาน	4	69	73 (0.7%)
4. ผู้ปฏิบัติถูกประเภทภาษีนิติบุคคลที่ถูกรายงาน	19	758	777 (7.9%)
5. ผู้ปฏิบัติผิดประเภทภาษีการค้าที่ถูกรายงาน	318	60	378 (3.9%)
6. ผู้ปฏิบัติถูกประเภทภาษีการค้าที่ถูกรายงาน	750	251	1001 (10.3%)
7. ผู้ปฏิบัติผิดประเภทภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกรายงาน	0**	66	66 (0.7%)
8. ผู้ปฏิบัติถูกประเภทภาษีมูลค่าเพิ่มที่ถูกรายงาน	0**	1669	1669 (17.1%)
9. ผู้ปฏิบัติผิดประเภทภาษีธุรกิจเฉพาะที่ถูกรายงาน	0**	67	67 (0.7%)
10. ผู้ปฏิบัติถูกประเภทภาษีธุรกิจเฉพาะที่ถูกรายงาน	0**	40	40 (0.4%)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ตัวแปรเชิงคุณภาพ	จำนวนรายในปี 2533 (ราย)	จำนวนรายในปี 2536 (ราย)	รวมทั้งสองปี (ราย)*
11. ผู้ปฏิบัติผิดประเภทภาษีหัก ณ ที่จ่าย ที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ	0**	869	869 (8.9%)
12. ผู้ปฏิบัติถูกประเภทภาษีหัก ณ ที่จ่าย ที่ถูกสำรวจ	0**	335	335 (3.4%)
13. ผู้ปฏิบัติผิดประเภทสรรพ สามิตที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ	0**	74	74 (0.8%)
14. ผู้ปฏิบัติถูกประเภทสรรพ สามิตที่ถูกสำรวจ	0**	43	43 (0.4%)
15. กิจการไม่ถึงเกณฑ์จด VAT หรือเข้าข่ายเสียภาษีประเภทอื่น	0**	3583	7781 (79.8%)
16. กิจการจดทะเบียน VAT 1.5%	0**	655	655 (6.7%)
17. กิจการจดทะเบียน VAT 7%	0**	1308	1308 (13.4%)
18. กิจการประเภทผู้ผลิต	170	187	357 (3.7%)
19. กิจการประเภทส่งออก	114	140	254 (2.6%)
20. กิจการประเภทขายส่ง	218	332	550 (5.6%)
21. กิจการประเภทขายปลีก	2948	3184	6132 (62.9%)
22. กิจการประเภทบริการ	730	1562	2992 (30.7%)
23. กิจการที่สถานประกอบการ เป็นของตนเอง	2661	3507	6168 (63.3%)
24. กิจการที่สถานประกอบการ เป็นการเช่า	965	1622	2587 (26.5%)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ตัวแปรเชิงคุณภาพ	จำนวนรายในปี 2533 (ราย)	จำนวนรายในปี 2536 (ราย)	รวมทั้งสองปี (ราย)*
25. สถานประกอบการที่มีการตกแต่งเป็นอย่างดี	0**	555	555 (5.7%)
26. สถานประกอบการที่มีการตกแต่งอย่างปานกลาง	0**	2546	2546 (26.1%)
27. สถานประกอบการที่มีการตกแต่งอย่างไม่ดี	0**	480	480 (4.9%)
28. สถานประกอบการที่มีแอร์คอนดิชัน	0**	825	825 (8.5%)
29. สถานประกอบการที่ไม่มีแอร์คอนดิชัน	0**	2407	2407 (24.7%)
30. สถานประกอบการที่อยู่ในย่านธุรกิจ	0**	333	333 (3.4%)
31. สถานประกอบการที่อยู่ในย่านชานเมือง	0**	474	474 (4.9%)
32. สถานประกอบการที่อยู่ติดถนนใหญ่	0**	2300	2300 (23.6%)
33. สถานประกอบการที่อยู่ในซอย	0**	1333	1333 (13.7%)
34. สถานประกอบการในกรุงเทพ	1721	522	2243 (23%)
35. สถานประกอบการในเขตปริมณฑล	259	444	703 (7.2%)
36. สถานประกอบการในภาคเหนือ	771	1115	1886 (19.3%)
37. สถานประกอบการในภาคอีสาน	583	1143	1726 (17.7%)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ตัวแปรเชิงคุณภาพ	จำนวนรายในปี 2533 (ราย)	จำนวนรายในปี 2536 (ราย)	รวมทั้งสองปี (ราย)*
38. สถานประกอบการในภาค กลาง	1265	535	1800 (18.5%)
39. สถานประกอบการในภาคใต้	581	793	1374 (14.1%)

ที่มา : คำนวณจากตัวอย่างแบบ สร. 20 ของกรมสรรพากร

หมายเหตุ : * ร้อยละในวงเล็บเป็นการเปรียบเทียบจำนวนรายของตัวแปรนั้นๆ กับจำนวนรวมทั้ง

หมดของ ส.ร.20 ทั้งสองปี ที่ใช้ในการคำนวณ นั่นคือ 9744 ราย

** เนื่องจากไม่มีการบันทึกใน ส.ร.20 ของปี พ.ศ. 2533

*** จำนวน ส.ร. 20 ของปี พ.ศ. 2535 ที่ใช้ในการคำนวณคือ 4,180 ราย และจำนวน

สร. 20 ของปี พ.ศ. 2536 ที่ใช้ในการคำนวณคือ 5,546 ราย

ตารางที่ 4.5

ค่าเฉลี่ยของตัวแปรเชิงปริมาณของลักษณะบางประการของสถานประกอบการที่ถูกสำรวจการเสียภาษี
ปี 2533 และ 2536

ตัวแปรเชิงปริมาณ	ปี พ.ศ. 2533	ปี พ.ศ. 2536	รวมทั้งสองปี
1. ค่าเช่าของสถานประกอบการ (บาทต่อกิจการ)	2351	4783	4019 บาท ²
2. ราคาสินค้าหน่วยละ (โดย ส่วนใหญ่ หรือโดยเฉลี่ย) ของ กิจการ (บาทต่อหน่วย)	10754	10872	10813 บาท ³
3. ราย รับผิดชอบต่อเดือนของกิจการ (บาทต่อเดือน)	2193380	1355036	1709932 บาท ⁴
4. จำนวนพนักงานและลูกจ้าง (คนต่อกิจการ)	31	49	40 คน ⁵
5. ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน (บาทต่อเดือน)	191062	197006	194034 บาท ⁶

ที่มา : คำนวณจากตัวอย่างแบบ สร. 20 ของกรมสรรพากร

หมายเหตุ : ดูหมายเหตุของตารางที่ 4.4

² คำนวณจาก 5,566 ราย

³ คำนวณจาก 1,967 ราย

⁴ คำนวณจาก 8,696 ราย

⁵ คำนวณจาก 5,748 ราย

⁶ คำนวณจาก 4,645 ราย

ตารางที่ 4.6

ผลการทดสอบความแตกต่างของลักษณะบางประการของสถานประกอบการที่ถูกสำรวจการเสียหาย
ปี 2533 และ 2536

ตัวแปรเชิงปริมาณ	Z - value
1. ค่าเช่าของสถานประกอบการ	- 1.95
2. ราคาหน่วยละ (โดยส่วนใหญ่ หรือโดยเฉลี่ย) ของกิจการ	- 0.23
3. รายรับต่อเดือนของกิจการ	2.72*
4. จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	0.17
5. ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน	-0.19

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 4.5 และข้อมูล สร. 20 ของกรมสรรพากร

หมายเหตุ : * แทนการมีนัยสำคัญทางสถิติที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ หรือน้อยกว่า 0.05

4.3 การวิเคราะห์ Logistic regression ของการปฏิบัติถูกต้องและผิดในการเสียหายของปี พ.ศ. 2533 และปี พ.ศ. 2536

เราได้ทำการทดสอบต่อไปอีกว่า ในระดับบุคคลนั้นมีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติ
การเสียหายอย่างถูกต้องหรือต่อการปฏิบัติผิดโดยใช้ข้อมูลรายบุคคลจากแบบ สร. 20 ของปี 2533 และ
2536

เราวิเคราะห์ปัญหานี้โดยใช้วิธีการ Logit model analysis ตามสมการต่อไปนี้

$$T_i = \chi_i + \text{VAT1.5} + \text{VAT7} + \text{EXPORT} + \text{WHOLESALE} + \text{RETAIL} + \text{SERVICE} + \text{OWN} + \text{RENT} + \\ \text{MODERATEDECORATION} + \text{POORDECORATION} + \text{AIRCONDITIONER} + \text{SUBURB} + \\ \text{MAINROAD} + \text{DRIVEWAY} + \text{PRODUCTPRICE} + \text{REVENUE} + \text{EMPLOYEE} + \\ \text{TOTALEXPENDITURE} + \text{VICINITY} + \text{CENTRAL} + \text{NORTH} + \text{SOUTHEAST} + \text{SOUTH} + \text{YEAR} + i + \\ \varepsilon_i$$

โดยที่

T	= 1 ถ้ามีการยื่นภาษีตลอด และเป็น 0 ถ้าไม่ได้ยื่นภาษี
X	= ค่าคงที่
VAT1.5	มีค่าเป็น 1 ถ้าเสียอัตราภาษี 1.5% ; ถ้าเป็นอื่น = 0
VAT7	มีค่าเป็น 1 ถ้าเสียอัตราภาษี 7% ; ถ้าเป็นอื่น = 0
EXPORT	มีค่าเป็น 1 ถ้าเป็นกิจการส่งออก ; ถ้าเป็นอื่น = 0
WHOLESALE	มีค่าเป็น 1 ถ้าเป็นกิจการขายส่ง ; ถ้าเป็นอื่น = 0
RETAIL	มีค่าเป็น 1 ถ้าเป็นกิจการขายปลีก ; ถ้าเป็นอื่น = 0
SERVICE	มีค่าเป็น 1 ถ้าเป็นกิจการให้บริการ ถ้าเป็นอื่น = 0
OWN	มีค่าเป็น 1 ถ้าเป็นของตนเอง และ = 0 ถ้าเป็นการเช่า
RENT	= ค่าเช่า
MODERATEDECORATION	มีค่าเป็น 1 ถ้ามีการตกแต่งที่ปานกลาง, ถ้าเป็นอื่น = 0
POORDECORATION	มีค่าเป็น 1 ถ้ามีการตกแต่งที่ไม่ดี, ถ้าเป็นอื่น = 0
AIRCONDITIONER	มีค่าเป็น 1 ถ้ามีแอร์คอนดิชัน, ถ้าเป็นอื่น = 0
SUBURB	มีค่าเป็น 1 ถ้าอยู่ในย่านชานเมือง, ถ้าเป็นอื่น = 0
MAINROAD	มีค่าเป็น 1 ถ้าอยู่ติดถนนใหญ่, ถ้าเป็นอื่น = 0
DRIVEWAY	มีค่าเป็น 1 ถ้าอยู่ในซอย, ถ้าเป็นอื่น = 0
PRODUCTPRICE	= ราคาสินค้าหน่วยละส่วนใหญ่ (โดยเฉลี่ย) (บาท)
REVENUE	= รายรับเฉลี่ยต่อเดือน (บาท)
EMPLOYEE	= จำนวนพนักงาน และลูกจ้าง (คน)
TOTALEXPENDITURE	= ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน (บาท)
VICINITY	= มีค่าเป็น 0 ถ้าเป็นอื่น, 1 ถ้าเป็นบริเวณทล
CENTRAL	= มีค่าเป็น 0 ถ้าเป็นอื่น, 1 ถ้าเป็นภาคเหนือ
NORTH	= มีค่าเป็น 0 ถ้าเป็นอื่น, 1 ถ้าเป็นภาคอีสาน
SOUTHEAST	= มีค่าเป็น 0 ถ้าเป็นอื่น, 1 ถ้าเป็นภาคกลาง
SOUTH	= มีค่าเป็น 0 ถ้าเป็นอื่น, 1 ถ้าเป็นภาคใต้
YEAR	= มีค่าเป็น 0 ถ้าเป็น พ.ศ.2533, 1 ถ้าเป็น พ.ศ.2536
i	= แต่ละบุคคล
ε	= error term

ภาษีทุกประเภทที่บันทึกไว้ใน ส.ร. 20 จะถูกนำมาวิเคราะห์ทั้งหมด การสำรวจในปี พ.ศ. 2533 จะมีการบันทึกเพียงภาษี 3 ประเภทเท่านั้น นั่นคือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีนิติบุคคล ภาษีการค้า ส่วนการสำรวจในปี พ.ศ. 2536 จะเพิ่มไปอีก 4 ประเภท คือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีหัก ณ ที่จ่าย และ ภาษีศุลกากร การวิเคราะห์ข้อมูลปี 2533 และปี 2536 รวมกัน แสดงผลของการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7

ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจปฏิบัติตามกฎหมายการเสียภาษีด้วย Logistic regression
(รวมข้อมูลปี 2533 และ 2536)

ตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระ	ภาษินิติบุคคล	ภาษีกการค้า
ค่าคงที่	3.4035*	3.7041*
กิจการประเภทส่งออก	-0.3835	0.2655
กิจการประเภทขายส่ง	0.6517	0.2022
กิจการประเภทขายปลีก	-0.0286	-0.7086*
กิจการประเภทบริการ	-0.3518*	0.2632*
สถานประกอบการเป็นการเช่า	0.0568	-0.1080*
ค่าเช่าของสถานประกอบการ	1.1×10^{-9}	1.1×10^{-10}
สถานประกอบการที่ตกแต่งอย่างปานกลาง	-0.0382	0.4306
สถานประกอบการที่ตกแต่งอย่างไม่ดี	-0.0087	-0.4735*
สถานประกอบการที่มีแอร์คอนดิชัน	0.0675	0.1469*
สถานประกอบการที่อยู่ในย่านธุรกิจ	-0.3612	-0.1101
สถานประกอบการที่อยู่ติดถนนใหญ่	0.1427	0.3128
สถานประกอบการที่อยู่ในซอย	0.1822	-0.1540
ราคาสินค้าหน่วยละ (โดยส่วนใหญ่ หรือ โดยเฉลี่ย) ของกิจการ	9×10^{-9} *	-5.7×10^{-9}
รายรับต่อเดือนของกิจการ	1.5×10^{-11} *	-8×10^{-12} *
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	-1.6×10^{-5} *	-6.1×10^{-6} *
ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน	-2.1×10^{-12} *	-5.3×10^{-11}
ปีของการสำรวจ	-0.1784	-0.2144
สถานประกอบการในเขตปริมณฑล	0.6765	-2.4111*
สถานประกอบการในภาคเหนือ	-1.0932	-2.1448*
สถานประกอบการในภาคอีสาน	-1.3191*	-1.6164*
สถานประกอบการในภาคกลาง	-2.7696*	-2.2730*
สถานประกอบการในภาคใต้	-0.4136	-1.9322*
Model Chi-Square	177*	371*

ที่มา : จากการคำนวณ ด้วยวิธี Logistic regression

หมายเหตุ : * แทนการมีนัยสำคัญทางสถิติที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับหรือน้อยกว่า 0.05

การคำนวณ Logistic regression จำเป็นต้องอาศัย ส.ร. 20 ที่มีข้อมูลของทุกตัวแปรที่สมบูรณ์ของผู้ถูกสำรวจแต่ละราย แต่เนื่องจาก ส.ร. 20 จำนวนมากไม่มีความสมบูรณ์ของข้อมูล จึงทำให้เหลือ ส.ร.20 จำนวนน้อยในการคำนวณ นอกจากนี้ เงื่อนไขที่เหมาะสมกับการคำนวณ คือตัวแปรแต่ละตัวต้องมีช่วงความแตกต่าง (Variation) มากพอสมควรจึงจะทำให้การคำนวณได้ผลที่น่าพึงพอใจ

ข้อมูลของ ส.ร.20 ทั้งสองปี (2533 และ 2536) ที่ได้รับมาจาก สำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่และสรรพากรจังหวัด ทั่วประเทศรวมกันมีเป็นจำนวนถึง 9,744 แบบ แยกเป็น ปี 2533 จำนวน 4,180 แบบ และปี 2536 จำนวน 5,546 แบบ และมีข้อมูลที่ไม่สามารถบ่งบอกปีได้ จำนวน 18 แบบ เราพบว่า

ประเด็นที่หนึ่ง ในการศึกษาการตัดสินใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา นั้น จำนวนรายที่มีข้อมูลสมบูรณ์พอเพียงต่อการคำนวณมีเพียง 146 รายเท่านั้น ยิ่งไปกว่านี้ ในจำนวน 146 รายดังกล่าว มีเพียง 2 รายเท่านั้นที่ถูกบันทึกว่ามีการปฏิบัติผิดในการเสียภาษีในอดีต หรือ 1.36% ดังนั้นการคำนวณจึงให้ผลในลักษณะที่ว่าโอกาสที่ผู้ปฏิบัติผิดมีน้อยเกือบเป็นศูนย์และโอกาสที่ผู้ปฏิบัติถูกต้องสูงเท่ากับหนึ่ง ด้วยความจำกัดทางข้อมูลที่ได้รับมาจึงทำให้เราไม่สามารถแสดงผลการคำนวณและไม่สามารถพิจารณาโอกาสของการที่ผู้ถูกสำรวจจะปฏิบัติผิดกฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้

ประเด็นที่สอง จำนวนรายที่มีข้อมูลสมบูรณ์พอเพียงต่อการคำนวณการปฏิบัติการเสียภาษีนิติบุคคล คือ 114 ราย โดยมีการปฏิบัติผิดเป็นจำนวน 5 ราย หรือ 4.18% ผลของการคำนวณที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.7 ชี้ให้เห็นว่า โอกาสที่ผู้เสียภาษีจะปฏิบัติการเสียภาษีนิติบุคคลผิด เมื่อพิจารณาถึงตัวแปรต่างๆ แล้วเป็น 0.125

ถ้าเราพิจารณาเฉพาะตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว เราพบว่ากิจการประเภทบริการมี การปฏิบัติการเสียภาษีผิดมากกว่ากิจการประเภทอื่น กิจการมีสินค้าราคาเฉลี่ยสูงก็ทำให้กิจการมีโอกาสที่ปฏิบัติการเสียภาษีประเภทนี้ผิดน้อยลงด้วย รายรับต่อเดือนของกิจการที่เพิ่มขึ้นนำไปสู่การปฏิบัติผิดน้อยลง แต่ในทางตรงกันข้าม เมื่อกิจการที่มีการจ้างพนักงานหรือลูกจ้างจำนวนมากขึ้น ทำให้มีโอกาสที่กิจการนั้นปฏิบัติผิดสูงขึ้น ประเด็นนี้ขัดแย้งกับความเชื่อทั่วไป สาเหตุน่าจะมาจากการที่เรามีข้อมูลผู้ทำผิดกฎหมายน้อยมากนั่นเอง กิจการในภาคกลางและภาคอีสานปฏิบัติผิดกฎหมายสูงกว่าภาคอื่นๆ

ประเด็นที่สาม แม้ว่าจำนวนรายที่มีข้อมูลสมบูรณ์พอเพียงแก่การคำนวณการปฏิบัติการเสียภาษีการค้ามีเพียง 20 ราย แต่ก็มียุ 1 รายที่ถูกสำรวจพบว่าปฏิบัติผิด จึงทำให้โดยเปรียบเทียบแล้ว ผู้ปฏิบัติผิดมีถึง 5% (ซึ่งสูงกว่าร้อยละของผู้ปฏิบัติผิดในการเสียภาษีประเภทอื่นๆ ทั้งหมด) ผลการคำนวณในตารางที่ 4.7 สรุปได้ว่า โอกาสของการปฏิบัติผิดเมื่อนำตัวแปรต่างๆ เข้ามาร่วมพิจารณาเป็น 0.001

เมื่อพิจารณาเฉพาะตัวแปรที่ให้ความมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วเราพบว่า โอกาสที่
กิจการประเภทขายปลีกปฏิบัติผิดมากกว่ากิจการประเภทอื่น ในขณะที่โอกาสที่กิจการประเภทให้บริการปฏิบัติถูกต้องมากกว่ากิจการอื่นๆ กิจการที่ต้องเช่าสถานประกอบการอยู่มีโอกาสปฏิบัติผิดสูงกว่ากิจการที่มี
สถานประกอบการเป็นของตนเอง สถานประกอบการที่มีการตกแต่งไม่ดีมีโอกาสดำเนินการปฏิบัติผิดสูงกว่าสถาน
ประกอบการที่มีการตกแต่งปานกลางและตกแต่งอย่างดี สถานประกอบการที่มีแอร์คอนดิชันมีโอกาสดำเนินการปฏิบัติถูกต้องมากกว่าสถานประกอบการที่ไม่มีแอร์คอนดิชัน รายรับต่อเดือนของกิจการที่สูงขึ้นและการจ้างพนักงาน
และลูกจ้างจำนวนมากขึ้น ทำให้โอกาสที่จะปฏิบัติผิดเพิ่มขึ้นตามไปด้วย กิจการในเขตปริมณฑล,
ในภาคกลาง, ในภาคเหนือ, ในภาคใต้ และในภาคอีสานมีโอกาสที่ปฏิบัติผิดสูงกว่ากิจการในกรุงเทพฯ

ประเด็นที่สี่ สำหรับภาษีมูลค่าเพิ่มของปี พ.ศ. 2536 ที่มีข้อมูลของตัวแปรทุกตัวครบมีถึง
279 ราย แต่ก็ไม่มีรายที่ปฏิบัติผิดรวมอยู่ด้วยเลย จึงทำให้ไม่มีความแตกต่างของตัวแปรตามในการคำนวณ
ดังนั้นผลการวิเคราะห์ชี้ว่า โอกาสที่ปฏิบัติถูกต้องจึงเป็นหนึ่ง และโอกาสที่ปฏิบัติผิดเท่ากับศูนย์ เราจึงไม่
คำนวณการปฏิบัติการเสียภาษีประเภทนี้

การคำนวณนี้ให้ข้อสังเกตที่สำคัญ ประการหนึ่งว่า ในกลุ่มผู้ปฏิบัติผิดการเสียภาษี
ประเภทใดก็ตาม เจ้าหน้าที่สำรวจมักไม่ได้บันทึกข้อมูลใน ส.ร.20 ไว้อย่างครบถ้วน ซึ่งเป็นสิ่งตรงข้ามกับ
หลักความจริงที่ว่า เราควรที่จะรู้ข้อมูลของผู้ปฏิบัติผิดมากกว่าผู้ปฏิบัติถูกต้องเสียอีก เพื่อที่จะได้ติดตามผู้ที่
ปฏิบัติผิดเหล่านี้เข้าสู่ระบบได้ รวมทั้งเป็นฐานของการประเมินภาษีที่รัฐควรจะได้จากกลุ่มนี้อย่างถูกต้อง
และเป็นธรรม

4.4 การพยากรณ์โอกาสที่ผู้ปฏิบัติผิดและผู้ปฏิบัติถูกต้องในการเสียภาษีประเภทต่างๆ

การทำ Simulation ด้วยผลการวิเคราะห์ Logistic regression ที่ได้รายงานในส่วนที่แล้ว เพื่อพยากรณ์
โอกาสที่เจ้าหน้าที่สำรวจพบผู้ปฏิบัติผิด และผู้ปฏิบัติถูกต้องจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรภายใน 5 ปี
ข้างหน้า จากการวิเคราะห์ทำให้เราพบว่า แม้ว่าให้มีการเพิ่มค่าของตัวแปรอิสระที่มีค่าต่อเนื่อง ซึ่ง (ได้แก่
ค่าเช่าของสถานประกอบการ ราคาสินค้าโดยส่วนใหญ่หรือโดยเฉลี่ยของกิจการ รายรับต่อเดือนของกิจการ
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง และค่าใช้จ่ารวมต่อเดือนของกิจการ) เป็น 2 เท่าหรือเพิ่ม 100% (ซึ่งเป็นข้อ
สมมุติที่อาจเรียกได้ว่าเป็นค่าสูงสุดของตัวแปรต่างๆ) ก็ไม่มีผลต่อโอกาสที่เจ้าหน้าที่สำรวจพบผู้ปฏิบัติผิด
และผู้ปฏิบัติถูกต้องแตกต่างไปจากปัจจุบัน

ผลของการพยากรณ์อาจหมายถึงว่า ตราบใดที่เจ้าหน้าที่สำรวจยังคงใช้ตัวแปรต่างๆ (เช่น ประเภท
ของกิจการ ลักษณะของสถานประกอบการ และที่ตั้งของสถานประกอบการ) และยังคงเคยชินกับการ
สำรวจกิจการที่มีรายรับต่อเดือน ราคาโดยเฉลี่ยของสินค้าที่ขาย ค่าใช้จ่ายต่อเดือนที่ค่อนข้างสูงแล้ว

ก็จะทำให้งานสำรวจไม่มีโอกาสที่จะนำผู้ปฏิบัติผิดเข้าสู่ระบบที่แตกต่างไปจากขณะนี้ ทั้งนี้เพราะตัวแปรเหล่านี้จะนำเจ้าหน้าที่สำรวจไปสู่เฉพาะกลุ่มผู้ปฏิบัติผิดส่วนเดียวเท่านั้น ซึ่งก็เป็นส่วนที่เจ้าหน้าที่สำรวจทำการสำรวจในปัจจุบันอยู่แล้ว

เพราะฉะนั้น ใน 5 ปีข้างหน้าหากงานสำรวจยังคงปฏิบัติ เช่น ในปัจจุบันก็จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงในข้อสรุปของการคําค่าของงานสำรวจ (ซึ่งได้กล่าวไว้ในบทที่ 3) เพราะว่ารายรับส่วนเพิ่มก็ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลง แม้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะต่างๆที่สำคัญของกิจการที่สมมุติให้อย่างสมเหตุผลในอนาคตก็ตาม

บทที่ 5

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของการสำรวจการเสียภาษี

ผลของการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า การสำรวจการเสียภาษีในปี พ.ศ. 2536 มีความคุ้มค่าเนื่องจากผลประโยชน์ส่วนเพิ่มสูงกว่าผลเสียส่วนเพิ่มถึงหกเท่า กรมสรรพากรควรจะขยายการสำรวจต่อไปจนถึงจุดที่ผลประโยชน์สุทธิส่วนเพิ่มเท่ากับผลเสียส่วนเพิ่ม

แนวทางการขยายการสำรวจการเสียภาษี โดยการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่สำรวจเป็นวิธีที่ตรงจุดและจะได้ผลลัพธ์สุทธิสูงสุด จากข้อมูลที่รวบรวมไว้ในบทก่อนๆ เราพบว่าจำนวนของกลุ่มผู้ปฏิบัติผิดที่อยู่นอกการสำรวจ และจำนวนของกลุ่มผู้ที่หนีภาษีทั้งในการสำรวจและนอกการสำรวจมีมากถึง 393,671 ราย (หรือ 501,832 ราย เป็นอย่างมาก) ดังนั้น เมื่อเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่สำรวจมากขึ้น โอกาสของการนำบุคคลที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องเข้าสู่ระบบภาษีจะมีสูงขึ้น นอกจากนี้ การนำผู้อยู่นอกระบบเข้าสู่ระบบก็ก่อให้เกิดความเป็นธรรมในการสำรวจการเสียภาษีด้วย แม้ว่าผลได้ประเภทยานี้ไม่ได้รวมไว้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ด้วย

นอกจากนี้เรายังพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้ที่อยู่นอกระบบที่ถูกนำเข้าสู่ระบบแล้ว จะออกจากระบบภาษีไปอีกมากถึง 9.5% ถึง 33% ต่อปี คนกลุ่มนี้น่าจะเป็นกลุ่มที่ควรติดตามให้คงอยู่ในระบบภาษี หรือนำกลับมาเข้าสู่ระบบอีกครั้งให้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าเจ้าหน้าที่สำรวจมีข้อมูลของกลุ่มนี้เป็นอย่างดี ทำให้ต้นทุนในการนำตัวเข้าสู่ระบบต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังนั้นจำนวนเจ้าหน้าที่สำรวจที่เพิ่มขึ้นควรมีหน้าที่สำรวจและติดตามกลุ่มผู้ปฏิบัติผิดและถูกนำเข้าสู่ระบบมานานหลายปีโดยเฉพาะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการสำรวจผู้เสียภาษี โดยอาศัยผลการวิจัยข้างต้น มีดังนี้

5.1 การปรับปรุงระบบการสำรวจ

เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการสำรวจ คือ การนำคนเข้าสู่ระบบภาษีให้มากขึ้น การศึกษาพบว่ายังมีผู้อยู่นอกระบบภาษี 3 กลุ่มใหญ่ กลุ่มแรกคือ ผู้ที่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเสียภาษี ซึ่งอยู่นอกเหนือการสำรวจของเจ้าหน้าที่จำนวน 90,000 - 128,000 คน กลุ่มนี้หากถูกสำรวจจะมีโอกาสเสียภาษีอย่างถูกต้องมากที่สุด กลุ่มที่สองคือ ผู้ที่ถูกสำรวจพบและหลบเลี่ยงการมาพบเจ้าหน้าที่ กลุ่มนี้มีจำนวนเกือบ 89,000 คน กลุ่มที่สาม คือผู้ที่หนีภาษีและไม่ได้ถูกสำรวจ จำนวนประมาณ 169,000 - 239,000 คน (ดูตารางที่ 4.1 ในบทที่ 4) หากการสำรวจเน้นการดึงคนสามกลุ่มนี้เข้าสู่ระบบภาษี จะทำให้ได้รับเงินภาษีเพิ่มขึ้นคุ้มกับค่าใช้จ่าย กลุ่มที่การสำรวจควรให้ความสนใจก่อนเพราะมีโอกาสดึงเข้าระบบภาษีง่ายที่สุดคือกลุ่มแรก (90,000 คน) รองลงมาคือ กลุ่มที่ถูกสำรวจพบแล้วแต่หลบเลี่ยงไป เพราะเจ้าหน้าที่ พอมี

พอมิ * ร่องรอย * เกี่ยวกับสถานประกอบการธุรกิจของคนกลุ่มนี้ วิธีการนำผู้หลบภาษีเข้าสู่ระบบอย่างมีประสิทธิภาพมีดังนี้

(1) การทำแผนผังของกิจการที่มีหน้าที่เสียภาษีในเขตชุมชน ย่านธุรกิจ เช่น บางลำภู พาหุรัด และร้านค้าย่อยในศูนย์การค้าขายส่ง (เช่น City Center, มานูญครอง เป็นต้น) ประโยชน์ของการจัดทำแผนผัง มีอยู่ด้วยกัน 3 ประการ คือ

- ใช้ในการติดตามสถานประกอบการที่ไม่เคยเข้าสู่ระบบภาษีได้ง่ายขึ้น เนื่องจาก การทำแผนผังจะสามารถทำให้รู้ว่าสถานประกอบการใดบ้างที่เคยได้รับการสำรวจไปแล้วในปีที่ผ่านมาและกิจการใดบ้างที่ยังไม่เคยได้รับการสำรวจ

- การทำแผนผังสามารถบอกถึงสถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจและปฏิบัติถูกต้องในปีที่ผ่านมาจึงทำให้เจ้าหน้าที่สำรวจไม่เสียเวลาไปกับการเดินสำรวจซ้ำสถานประกอบการเหล่านี้

- สถานประกอบการที่เสียภาษีถูกต้องอยู่แล้ว แต่เสียน้อย แผนผังก็สามารถ ทำให้เจ้าหน้าที่ติดตามสถานประกอบการเหล่านี้ให้มาเสียภาษีเพิ่มขึ้นได้ง่าย เมื่อสถานประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้น

ส่วนในระยะยาว ถ้าการจัดทำแผนผังในระยะสั้นประสบความสำเร็จและทางสรรพากรคิดว่า การจัดทำแผนที่สำรวจแบบสมบูรณ์ยังคงมีความจำเป็นอยู่ ก็สามารถดำเนินการได้

(2) การปรับปรุงระบบการสำรวจที่สำคัญมากที่สุดประการหนึ่ง ได้แก่ การทำฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ โดยบรรจุข้อมูลที่บ้านทีกใน สร.20 เพื่อใช้เสริมการสำรวจให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เช่น ก่อนออกสำรวจในเขตใด ก็ตรวจสอบข้อมูลที่มีอยู่ว่า ผู้ที่จะถูกสำรวจนี้ มีประวัติการเสียภาษีเช่นไร การทำฐานข้อมูลใส่ในคอมพิวเตอร์นี้ ทำให้การดึงเอาข้อมูลออกมาใช้จำนวนมากๆ โดยไม่เสียเวลามากนัก และไม่ต้องใช้ความพยายามหรือแรงงานมาก แต่การทำฐานข้อมูลนี้ จำเป็นต้องให้มีการบันทึกรายละเอียดใน สร.20 ที่ครบถ้วน มิฉะนั้น ประโยชน์ที่จะได้จากฐานข้อมูลคงไม่คุ้มกับการลงทุนทางด้านคอมพิวเตอร์ เพราะดึงได้แต่รายละเอียดที่บกพร่องจนใช้อะไรไม่ได้ การใช้ฐานข้อมูลในคอมพิวเตอร์ยังสามารถควบคุมให้ผู้ที่อยู่ในระบบภาษีแล้ว ไม่หนีออกจากระบบได้โดยง่าย เนื่องจากเจ้าหน้าที่สำรวจไม่มีอำนาจทางกฎหมายในการบังคับให้ผู้ประกอบการมาพบเจ้าหน้าที่ตาม สร. 11 ได้ การประสานงานระหว่างงานสำรวจและตรวจสอบจึงควรจะทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดการออกสำรวจนั้นสูญเปล่า

(3) มีระบบติดตามพวกที่สำรวจพบ แต่ยังไม่มาตามนัดของงานตรวจสอบ โดย

- พวกที่ไม่มาตามหนังสือนัด เจ้าหน้าที่ควรออกไปพบเอง โดยการติดตามควรเลือกเฉพาะสถานประกอบการที่อยู่ในย่านธุรกิจหนาแน่น และมีรายได้สูงเป็นอันดับแรกทั้งนี้เพราะกรมสรรพากรไม่มีทรัพยากรและเวลามากพอที่จะติดตามพวกที่ไม่มาตามนัดได้ทั้งหมด

- ควรมีการประสานงานกันระหว่างฝ่ายสำรวจและตรวจสอบ เพื่อให้การติดตามสถานประกอบการที่ไม่มาตามหนังสือนัดทำได้ดีขึ้นเนื่องจากเจ้าหน้าที่จะรู้ข้อมูลเบื้องต้นของสถานประกอบการที่จะออกไปติดตาม โดยเฉพาะสถานที่ตั้ง ทั้งนี้เพราะสถานประกอบการเหล่านี้เคยได้รับการสำรวจมาแล้วจากเจ้าหน้าที่สำรวจ จากข้อมูลทางกรมสรรพากรรวบรวมไว้ เราประมาณไว้ในบทที่ 3 ว่า เจ้าหน้าที่สำรวจได้ทั้งจำนวนผู้ปฏิบัติผิดที่ไม่สามารถติดตามได้ถึง 4536 ราย ในปี 2536 ซึ่งคิดเป็น 1 เปอร์เซ็นต์ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีภายใต้งานสำรวจ หรือ 10 เปอร์เซ็นต์ของผู้ปฏิบัติผิดกฎหมายภาษีซึ่งถูกการสำรวจนำเข้าสู่ระบบภาษี เมื่อฝ่ายสำรวจส่งรายชื่อมาให้ฝ่ายตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบไม่ได้ติดตามผู้ปฏิบัติผิดกฎหมายที่ฝ่ายสำรวจแจ้งมาอีกเป็นจำนวน 8,565 ราย คิดเป็น 1.9 เปอร์เซ็นต์ ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีภายใต้งานสำรวจ หรือ 19 เปอร์เซ็นต์ของผู้ปฏิบัติผิดในการเสียภาษีที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ ดังนั้น การเพิ่มประสิทธิภาพของฝ่ายตรวจสอบจะเป็นการเพิ่มปริมาณคนที่จะถูกนำเข้าสู่ระบบภาษีด้วย การทำงานของฝ่ายสำรวจและฝ่ายตรวจสอบนี้ ควรจะประสานงานกันให้ดีขึ้น แต่ไม่ควรรวมเป็นงานเดียวกัน เพราะทั้งสองงานมีภาระหน้าที่ที่สำคัญ แต่อาศัยความชำนาญต่างกัน เหตุผลสนับสนุนการให้ 2 หน่วยงานนี้ แยกจากกัน ก็เพื่อการปรับปรุงในส่วนที่จะเสนอในข้อ 6 ด้วย

(4) การสำรวจควรจะเน้นการสำรวจเฉพาะกลุ่มมากขึ้น โดยเน้นกิจการบางประเภทที่มีแนวโน้มการหนีภาษีสูง เช่น กิจการประเภทผลิตและขายบริการ หรือกิจการที่มีหลักแหล่ง หรือทำเลไม่แน่นอน เช่นกิจการจัดสวนปลูกหญ้า กิจการประเภทหาบเร่ แผงลอยเคลื่อนที่ แผงลอยบนรถ ที่มีอยู่ตามตลาดนัดต่างๆ นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 ชี้ให้เห็นว่าถ้าจะเน้นการสำรวจผู้ปฏิบัติผิดกฎหมายภาษี การสำรวจควรมุ่งไปที่กลุ่มประชากรต่อไปนี้ กิจการขายปลีก กิจการที่เช่าสถานประกอบการ หรือไม่ตกแต่งสถานประกอบการให้ดี กิจการที่มีรายได้สูงหรือมีลูกจ้างมาก และกิจการนอกกรุงเทพมหานคร

(5) การให้เอกชนเข้ามาดำเนินการสำรวจแทนราชการมีข้อควรพิจารณา 4 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นแรก คือค่าจ้างบริษัทเอกชนในปัจจุบัน กรมสรรพากรใช้เงินสำรวจผู้เสียภาษี (ต้นทุนส่วนเพิ่มที่เป็นเม็ดเงินอย่างเดียว) ปีละ 136.5 ล้านบาท หรือเฉลี่ย 373 บาทต่อผู้ถูกสำรวจ 1 รายหรือถ้าคิดต้นทุนส่วนเพิ่มทั้งส่วนที่เป็นเม็ดเงินและเป็นต้นทุนแฝง (implicit cost) จะเฉลี่ย 484 บาทต่อราย¹ ดังนั้น หากจะจ้างเอกชนทำสำรวจต้องเสียเงินค่าจ้าง (เม็ดเงิน) ต่ำกว่า 373 บาทต่อราย และต้องไม่ทำให้สังคมเสียต้นทุนทั้งเม็ดเงินและต้นทุนแฝงเกินกว่ารายละ 484 บาท โดยมีข้อสมมุติว่าเอกชนต้องทำงานได้ผลมากกว่ารัฐบาล เช่นสำรวจผู้เสียภาษีจำนวนเท่าเดิมแต่ได้รับเงินภาษีเพิ่มขึ้น หรือสามารถเพิ่มจำนวน ผู้ถูกสำรวจและเม็ดเงินภาษี

¹ ต้นทุนส่วนนี้ยังไม่ได้รวมค่าความสูญเสียที่เกิดต่อสังคม (Social Marginal Cost of Fund) เพราะการเก็บภาษี 1 บาทจะเกิด SMCF 2.5 บาท

ประเด็นที่สอง การว่าจ้างเอกชน จะต้องมีการทำสัญญาให้รัดกุม และมีต้นทุนการบังคับสัญญาที่สูงมาก ต้นทุนเหล่านี้ได้แก่ การวัดผลลัพธ์ของการสำรวจ (Output) และการตรวจสอบผลลัพธ์ ในปัจจุบันรัฐเองยังไม่สามารถที่จะบังคับให้เจ้าหน้าที่สำรวจมีผลงานตามอย่างที่ต้องการได้ด้วยอย่างเช่น การกรอกแบบสร. 20 ที่ไม่ครบถ้วน เป็นต้น

ประเด็นที่สาม ในความเป็นจริง งานสำรวจมีลักษณะที่ค่อนข้างยืดหยุ่น และตอบสนองนโยบายที่มี ลักษณะเป็นครั้งคราวและเร่งด่วน จะเห็นได้ว่าบางครั้งกรมสรรพากรมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่กวาดชันกิจการบางประเภทที่ถูกแพ่งเล็ง หรือ ถูกร้องเรียนมา แทนที่จะยึดถือหลักงานสำรวจทั่วไปเป็น มาตรฐาน ดังนั้น เมื่อเอกชนเข้ามาทำแล้ว การจะออกคำสั่ง ดังกล่าวคงทำได้ยากขึ้น เพราะเอกชนยึดถือตามสัญญาที่วางไว้ตั้งแต่ต้น

ประเด็นที่สี่ การสำรวจย่อมมีต้นทุนคงที่จำนวนหนึ่ง ในพื้นที่ซึ่งมีผู้เสียภาษีจำนวนมาก ต้นทุนของการสำรวจเฉลี่ยจะต่ำกว่าในพื้นที่ซึ่งมีคนเบาบาง กล่าวคือมี economy of scal ดังนั้นถ้าจะให้เอกชนดำเนินการสำรวจ คงจะทำได้ในพื้นที่หนาแน่น ส่วนพื้นที่ซึ่งมีจำนวนประชากรผู้เสียภาษีเบาบางอาจต้องให้สรรพากรรับผิดชอบต่อไป

(6) ควรมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ เพื่อไม่ให้เกิดความจำเจในการทำงานและป้องกันการใช้อำนาจในทางที่มิชอบในการให้ประโยชน์กับกิจการบางแห่งในเขตพื้นที่ของตน ในการออกสำรวจของคณะวิจัยยังครอบคลุมตัวอย่างน้อยและบางตัวอย่างอาจมีปัญหาอยู่ ดังนั้นข้อสรุปต่อไปนี้อาจใช้ไม่ได้ในกรณีทั่วไป

- จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำรวจ พบว่า เจ้าหน้าที่บางรายเบื่อน่ายกับงานที่ทำอยู่จึงต้องการสับเปลี่ยนตำแหน่งงาน หรือต้องการย้ายตำแหน่งงาน

- เจ้าหน้าที่สำรวจบางท่านให้สัมภาษณ์ว่า มีเจ้าหน้าที่สำรวจให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษกับสถานประกอบการบางแห่ง เนื่องจากมีความเห็นใจว่าหากจัดเก็บภาษีถูกต้อง ผู้ประกอบการอาจขาดทุนจนต้องเลิกกิจการ

5.2 การเพิ่มแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่สำรวจ

ข้อเสนอของเจ้าหน้าที่

แม้ว่ายังไม่มีการศึกษาและขาดหลักฐานที่จะบ่งชี้ว่า การเพิ่มค่าตอบแทนแก่เจ้าหน้าที่สำรวจแล้ว จะทำให้มีการนำผู้อยู่นอกระบบเข้าสู่ระบบมากขึ้น ในขณะที่ต้นทุนส่วนเพิ่มสูงขึ้นแน่นอน แต่อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายสำรวจและเจ้าหน้าที่สำรวจได้ให้ความเห็นว่า การกำหนดค่าตอบแทน 50 บาท สำหรับเป้าหมายการสำรวจในปัจจุบัน (6 รายต่อวัน) น้อยเกินไป โดยเสนอให้ลดจำนวนเป้าหมายต่ำ

กว่านี้ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลว่า จำนวน 6 รายต่อวันเป็นจำนวนที่มากเกินไปกว่าเจ้าหน้าที่สำรวจจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผลลัพธ์ก็คือ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สำรวจสามารถดำเนินการสำรวจได้ครบตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ในแต่ละวันเจ้าหน้าที่สำรวจจะนิยมสำรวจสถานประกอบการเดิมๆ แทนที่จะทำการสำรวจสถานประกอบการใหม่ๆที่ไม่เคยถูกสำรวจการเสียภาษี

ข้อเสนอของคณะวิจัย

การปรับอัตราค่าตอบแทนเหมาจ่าย ในปี 2536 เจ้าหน้าที่สำรวจสามารถสำรวจผู้เสียภาษีได้ 366,300 รายต่อปี (ข้อมูลจากการรวบรวมของกรมสรรพากร ดังตารางข้อมูลที่ 2.5) ได้ค่าตอบแทนเหมาจ่าย 50 บาทต่อ 6 ราย กรมสรรพากรใช้งบประมาณในด้านนี้ทั้งสิ้น 3.05 ล้านบาท (ในกรณีที่มีการเบิกค่าตอบแทนเหมาจ่ายทุกราย) แสดงว่าในหนึ่งปีเจ้าหน้าที่หนึ่งคนทำงาน 60 MAN-DAYS

อัตราค่าตอบแทนเหมาจ่ายอัตราเดิม 50 บาทต่อ 6 รายต่อวัน ซึ่งใช้มาตั้งแต่ปี 2536 ควรปรับเป็น 60 บาทต่อ 6 รายต่อวัน (การปรับอัตราใหม่นี้ใช้อัตราเงินเพื่อปีละ 5% เป็นเวลา 3 ปีมาเป็นตัวปรับ)

ข้อเสนอใหม่ เจ้าหน้าที่สำรวจหนึ่งคนจะต้องทำงานให้ได้ 6 รายต่อวันตามเดิม ในจำนวน 6 รายนี้ จะต้องเป็นผู้เสียภาษีที่อยู่นอกระบบ 2-3 ราย การให้ค่าตอบแทนเหมาจ่ายจะคิดเป็น 2 อัตราคือ

- การสำรวจผู้เสียภาษีที่อยู่ในระบบอยู่แล้ว ให้ค่าตอบแทน 10 บาทต่อราย แต่ในหนึ่งวันจะจ่ายให้ไม่เกิน 3-4 ราย

- การสำรวจพบผู้เสียภาษีที่อยู่นอกระบบ ให้ค่าตอบแทน 20 บาทต่อราย โดยมีเงื่อนไขว่าต้องสำรวจคนกลุ่มนี้อย่างน้อยวันละ 2-3 ราย

เพราะฉะนั้น งบประมาณค่าตอบแทนเหมาจ่ายจะเพิ่มขึ้นดังนี้ (โดยการคำนวณมีข้อสมมุติว่าเจ้าหน้าที่สำรวจพบผู้เสียภาษีที่อยู่ในระบบอยู่แล้ว 4 รายต่อวัน เจ้าหน้าที่สำรวจพบผู้เสียภาษีที่อยู่นอกระบบ 2 รายต่อวัน เจ้าหน้าที่ทำงานคนละ 60 MAN-DAYS ต่อปี จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานจริงคือ 1,019 คนต่อปี)

$$10 \text{ บาท} \times 4 \text{ ราย/วัน} \times 60 \text{ MAN-DAYS} \times 1,019 \text{ คน} = 2,445,600 \text{ บาท}$$

$$20 \text{ บาท} \times 2 \text{ ราย/วัน} \times 60 \text{ MAN-DAYS} \times 1,019 \text{ คน} = 2,445,600 \text{ บาท}$$

รวมเป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น 4,891,200 บาท แม้จะเพิ่มจากเดิม 60% แต่เมื่อเทียบกับต้นทุนค่าจ้างเจ้าหน้าที่ทั้งหมด ก็เพิ่มขึ้นเพียง 1.3 % เท่านั้น การใช้อัตราค่าตอบแทนเหมาจ่ายในอัตราใหม่นี้ จะเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ทำงานมากขึ้น ซึ่งจะทำให้จำนวน MAN-DAYS เพิ่มขึ้นด้วย โดยเจ้าหน้าที่สามารถเพิ่มขึ้นได้สูงสุดไม่เกิน 100 MAN-DAYS ต่อปี (1 ปีมี 365 วัน หักวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์)

ประมาณ 120 วัน หักวันลาป่วย ลาภิก ลาพักร้อนประมาณ 20 วัน จะเหลือประมาณ 225 วัน ให้เป็นวันออกสำรวจเต็มที่ 100 วัน ที่เหลือเป็นวันที่ให้ผู้ประกอบการมาพบเจ้าหน้าที่) เพราะฉะนั้น ถ้าเปลี่ยน ข้อสมมติใหม่เป็น ให้เจ้าหน้าที่ทำงานคนละ 100 MAN-DAYS งบประมาณจะเปลี่ยนไปดังต่อไปนี้ คือ

$$10 \text{ บาท} \times 4 \text{ ราย/วัน} \times 100 \text{ MAN-DAYS} \times 1,019 \text{ คน} = 4,076,000 \text{ บาท}$$

$$20 \text{ บาท} \times 2 \text{ ราย/วัน} \times 100 \text{ MAN-DAYS} \times 1,019 \text{ คน} = 4,076,000 \text{ บาท}$$

รวมเป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น 8,152,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นประมาณ 5 ล้านบาท แต่ก็ยังคุ้มกับรายได้ภาษีที่จะเพิ่มขึ้นมา เพราะผลการศึกษาพบว่าผลประโยชน์ส่วนเพิ่มของสังคมสูงกว่าต้นทุนส่วนเพิ่มของสังคมถึง 6 เท่าตัว (หรือประมาณ 432.74 ล้านบาท)

นอกจากนี้ กรมสรรพากรควรพิจารณาให้โบนัสให้กับเจ้าหน้าที่ที่สามารถสำรวจพบผู้เสียภาษีที่อยู่ในระบบได้มากกว่า 200 รายต่อปี (100 MAN-DAYS x 2 ราย) โดยให้ค่าตอบแทนในจำนวนรายที่เกินมาอีกรายละ 10 บาท เมื่อมีการใช้อัตราค่าตอบแทนเหมาะสมแล้วคาดว่าจะ เป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่พยายามสำรวจรายที่อยู่ในระบบ และดึงเข้ามาสู่ระบบได้มากขึ้น

การตั้งค่าตอบแทนระหว่างการสำรวจรายที่ปฏิบัติถูกต้อง และการสำรวจรายที่ปฏิบัติผิดและถูกนำเข้าสู่ระบบอาจกำหนดได้ในอีกแนวทางหนึ่งโดยพิจารณาถึงภาษีที่กรมสรรพากรจะได้จากผู้เสียภาษี 2 กลุ่ม นั่นคือ กรมสรรพากรควรจ่ายค่าตอบแทนที่สูงสำหรับรายที่ถูกทำการสำรวจที่ก่อให้เกิดจำนวนภาษีสูง และควรจ่ายค่าตอบแทนต่ำสำหรับรายที่ได้ภาษีน้อย จากส่วนที่ 3.2 เราคำนวณว่ากลุ่มที่ยินดีจ่ายภาษีทั้งที่ถูกสำรวจและที่ไม่ได้อยู่ในการสำรวจจำนวน 1,204,403 ราย โดยมีขนาดภาษีเป็น 106,645.37 ล้านบาท นั่นคือผู้เสียภาษีในกลุ่มนี้โดยเฉลี่ยก่อให้เกิดภาษีเป็นจำนวน 88,546 บาทต่อคนในปี พ.ศ. 2536 แต่สำหรับกลุ่มที่ปฏิบัติผิดและถูกนำเข้าสู่ระบบจำนวน 44,998 คน โดยมีการจัดเก็บภาษีเพิ่มจากกลุ่มนี้เป็น 66.75 ล้านบาท ดังนั้น ภาษีที่จัดเก็บได้โดยเฉลี่ยต่อรายเป็น 1483 บาท

เพราะฉะนั้นจะเห็นว่า ถ้ากำหนดให้สิ่งอื่นๆคงที่ การสำรวจผู้เสียภาษีที่ปฏิบัติถูกต้องที่อยู่ในระบบเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เสียภาษีกลุ่มนี้ออกจากระบบจะให้ผลประโยชน์ต่อกรมสรรพากรมากกว่าการนำ ผู้เสียภาษีที่อยู่ในระบบเข้ามา การตั้งค่าตอบแทนสำหรับการสำรวจผู้เสียภาษีที่ปฏิบัติผิดที่อยู่ในระบบรายหนึ่งมากกว่าค่าตอบแทนสำหรับการสำรวจผู้เสียภาษีที่ปฏิบัติผิดที่อยู่ในระบบรายหนึ่ง จึงเป็นเรื่องที่ขัดแย้งกับข้อเท็จจริงข้างต้น เพราะว่าถ้ามีการผลักดันโดยเพิ่มแรงจูงใจให้มีการสำรวจผู้ปฏิบัติผิดที่อยู่ในระบบเพิ่มขึ้นก็จะทำให้เจ้าหน้าที่ทำการสำรวจลดหรือละเลยการสำรวจผู้ปฏิบัติถูกต้องในระบบไป โดยที่นานเข้ากลุ่มผู้ปฏิบัติถูกต้องก็อาจออกไปจากระบบซึ่งจะทำให้กรมสรรพากรต้องสูญเสียมากกว่าได้รับผลประโยชน์

นอกจากนี้ การตั้งค่าตอบแทนตามวิธีการนี้อาจนำไปสู่การบันทึกการสำรวจผู้ปฏิบัติผิดที่อยู่นอก ระบบเนื่องด้วยค่าตอบแทนสำหรับกลุ่มนี้อาจต่ำกว่าค่าตอบแทนสำหรับการสำรวจกลุ่มที่ปฏิบัติถูกต้องที่อยู่ใน ระบบถึง 60 เท่า

5.3 การกระจายข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

สำนักงานบัญชีมีอิทธิพลอย่างมากต่อผู้มีหน้าที่เสียภาษี ต้นทุนส่วนหนึ่งที่เกิดกับผู้มีหน้าที่เสีย ภาษีก็คือ การที่สำนักงานบัญชีเก็บหลักฐานการเสียภาษีของผู้มีหน้าที่เสียภาษีไว้ แล้วสำนักงานบัญชี ก็เรียกร้องเงินจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการไปพบตามนัดของเจ้าหน้าที่สำรวจแทนผู้ที่ได้ รับการสำรวจผู้มีหน้าที่เสียภาษีส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าการเก็บหลักฐานไว้เองเพื่อแสดงกับเจ้าหน้าที่สำรวจจะ ทำให้ตนเองไม่ต้องเสียเวลาไปพบเจ้าหน้าที่สำรวจใหม่อีกครั้ง ทำให้ไม่เสียเงินเพื่อให้สำนักงานบัญชีไปพบ เจ้าหน้าที่สำรวจแทน (กรณีที่เจ้าหน้าที่สำรวจสามารถตรวจสอบหลักฐานการเสียภาษีได้อย่างครบถ้วน) หรือไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและค่าเวลาในการเดินทางไปพบเจ้าหน้าที่ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่าย แก่สำนักงานบัญชีกลับมองเห็นว่า เจ้าหน้าที่สำรวจเป็นผู้สร้างภาระค่าใช้จ่ายแก่เขา

ดังนั้น เราม่าจะลดค่าใช้จ่ายส่วนนี้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีและสร้างภาพพจน์ที่ดีแก่กรมสรรพากรได้ ด้วยการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลสารสนเทศที่แท้จริงแก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

5.4 การให้บริการถึงสถานประกอบการ

การขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษีของผู้ประกอบการ ทำให้ต้องเสียเวลาในการประกอบอาชีพ และผู้ประกอบการบางคนก็ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์เหล่านี้จากการสำรวจ ของเราพบว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีหลายคนพยายามซักถามข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้ถูกต้องกฎหมาย เพราะที่ผ่านมามันไม่มีความรู้ด้านนี้เลย ดังนั้นกรมสรรพากรควรมีประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ไปตามสถาน ประกอบการต่างๆ เพื่อแนะนำ ให้ความรู้ความเข้าใจกับผู้ประกอบการ รวมทั้งการให้บริการขอเลขประจำ ตัวผู้เสียภาษี ในบริเวณศูนย์การค้าสำคัญซึ่งจะช่วยลดต้นทุนด้านต่างๆของผู้ประกอบการลงได้มากและ ทำให้เราสามารถตรวจสอบข้อมูลการเสียภาษีของบุคคลเหล่านี้ ได้ง่ายขึ้น เมื่อเขาเข้ามาอยู่ในระบบแล้ว

ภาคผนวกที่ 1

**รายการข้อมูล และแบบสอบถาม
ที่ขอความอนุเคราะห์จาก กรมสรรพากร**

ข้อมูลที่ขออนุมัติจากกรมสรรพากร ครั้งที่ 1

1) ขอสำเนาแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 ปี 2535 ถึง 2536 ในแต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และสำนักงานสรรพากรเขต จำนวน 2 เปอร์เซ็นต์จากจำนวนทั้งหมดของแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 รวมกันโดยการเลือกแบบสุ่มตัวอย่าง เช่น จำนวนรวมทั้งหมดของแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 ในปี 2536 ของสำนักงานสรรพากรเขตเท่ากับ 10,000 ชุด โดยแบ่งเป็นแบบ ส.ร. 20 8,000 ชุด (80%) และ ส.ร. 21 2,000 (20%) ให้แต่ละสำนักงานสรรพากรเขตทำการสุ่มหยิบแบบ ส.ร. 20 จำนวน 160 ชุด (เท่ากับ $2\% \times 10,000 \times 80\%$) และแบบ ส.ร. 21 จำนวน 40 ชุด (เท่ากับ $2\% \times 10,000 \times 20\%$) ในการสุ่มหยิบตัวอย่างขอให้เจ้าหน้าที่เลือกแบบ ส.ร. ฉบับที่ 1, 10, 20, ... จนกระทั่งครบจำนวน นอกจากนี้ขอให้เลือกแบบ ส.ร. จากทุกๆเดือนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับมีการกระจายครอบคลุมทุกพื้นที่และทุกๆเดือน และเพื่อให้ข้อมูลของผู้เสียภาษีที่ได้รับการสุ่มตัวอย่างแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 เป็นความลับขอให้เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรทำการ ลบชื่อ, นามสกุล และข้อมูลที่อยู่ตามข้อ 1 ของแบบ ส.ร. 20 และแบบ ส.ร. 21 ออก

2) ขอสำเนาแบบ ภงด. 90 และ ภงด. 91 ของผู้เสียภาษีในกรุงเทพฯสำหรับปี 2533 และ 2536 จำนวน 1 เปอร์เซ็นต์จากจำนวนรวมทั้งหมดของแบบ ภงด. 90 และ ภงด. 91 โดยการเลือกแบบสุ่มตัวอย่าง

3) ขอสำเนาแบบ ภงด. 50 และ ภงด. 51 ของผู้เสียภาษีในกรุงเทพฯสำหรับปี 2533 และ 2536 จำนวน 1 เปอร์เซ็นต์จากจำนวนรวมทั้งหมดของแบบ ภงด. 50 และ ภงด. 51 โดยการเลือกแบบสุ่มตัวอย่าง

4) ขอสำเนาแบบ ภ.พ. 30 ของผู้เสียภาษีในกรุงเทพฯ สำหรับปี 2533 และ 2536 จำนวน 2 เปอร์เซ็นต์ จากจำนวนรวมทั้งหมดของแบบ ภ.พ. 30 โดยการเลือกแบบสุ่มตัวอย่าง

5) ขอสำเนาแบบ ภ.พ. 31 ของผู้เสียภาษีในกรุงเทพฯ สำหรับปี 2533 และ 2536 จำนวน 1 เปอร์เซ็นต์ จากจำนวนรวมทั้งหมดของแบบ ภ.พ. 31 โดยการเลือกแบบสุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลที่ขออนุมัติจากกรมสรรพากร ครั้งที่ 1 (ต่อ)

6) ขอเสนอคำสั่งภาวะกิจพิเศษของกรมสรรพากรในช่วงปี 2535 ถึง 2536 ที่มีถึงสำนักงานภาษี
สรรพากรเขตพื้นที่ และสำนักงานสรรพากรเขต ในเรื่องการสำรวจสถานประกอบการบางแห่งเป็นกรณี
พิเศษทั้งในภาคกลางวัน ภาคกลางคืน และเสาร์/อาทิตย์

รายการข้อมูลที่ขออนุมัติจากกรมสรรพากร ครั้งที่ 2

1) ขอจำนวนผู้ที่กระทำผิดทุกกรณี จากการสำรวจภาษีอากรของเจ้าหน้าที่สำรวจฯ ในปี 2534, 2535 และ 2536 และขอให้เจ้าหน้าที่สำรวจฯ ทำการเลือกผู้ที่กระทำผิดแบบสุ่มตัวอย่างจำนวน 10 เปอร์เซนต์ในแต่ละสรรพากรเขตพื้นที่และสรรพากรจังหวัด ปี 2534 ถึง 2536

2) ตรวจสอบว่า จากตัวอย่างจำนวนผู้ที่กระทำผิด (10 %) ในปี 2534 มีกี่รายที่มายื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีในปี 2535 และแต่ละรายเสียภาษีเป็นเงินเท่าไร และจากจำนวนผู้ที่กระทำผิดที่มายื่นแบบเสียภาษีในปี 2535 นี้ มีจำนวนกี่รายที่มายื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีและแต่ละรายเสียเป็นเงินเท่าไรในปี 2536 เช่น มีจำนวนผู้กระทำผิด 4,000 ราย ในปี 2534 เลือกผู้กระทำผิดแบบสุ่มจำนวน 10 เปอร์เซนต์จะได้ผู้กระทำผิด 400 ราย (เท่ากับ $10\% \times 4,000$) แล้วตรวจสอบว่าผู้กระทำผิด 400 รายนี้ มีจำนวนกี่รายที่มายื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีและแต่ละรายเสียเป็นเงินเท่าไรในปี 2535 ถ้าสมมติให้ตรวจสอบพบการมายื่นแบบจำนวน 150 ราย และจำนวน 150 รายนี้ มีจำนวนกี่รายที่มายื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีและแต่ละรายเสียเป็นเงินเท่าไรในปี 2536

3) ขอจำนวนผู้ที่กระทำผิดทุกกรณีจากการสำรวจภาษีอากรในปี 2535 และทำการเลือกผู้ที่กระทำผิดแบบสุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 เปอร์เซนต์ ในแต่ละสรรพากรเขตพื้นที่และสรรพากรจังหวัด แล้วตรวจสอบว่าในปี 2536 มีจำนวนผู้ที่กระทำผิดที่มายื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีและแต่ละรายเสียเป็นเงินเท่าไร

4) จำนวนแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 ในแต่ละสรรพากรเขตพื้นที่และสรรพากรจังหวัดโดยการแยกจำนวนแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 ในปี 2534 และ 2535

5) จำนวนเลขประจำตัวของผู้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม จำแนกตามการจดทะเบียนประเภท ภ.พ. 30, ภ.พ. 31, ภ.พ. 40 และการจดทะเบียน ภ.พ. 30 ร่วมกับ ภ.พ. 40 โดยขอข้อมูลจำแนกตามสรรพากรเขตพื้นที่และสรรพากรจังหวัดในปี 2536

6) จำนวนของผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษีอากรในแต่ละสรรพากรเขตพื้นที่ ตลอดปีงบประมาณ 2536

7) จำนวนของผู้ที่กระทำผิดที่เจ้าหน้าที่สำรวจตรวจพบในแต่ละสรรพากรเขตพื้นที่ ตลอดปีงบประมาณ 2536

รายการข้อมูลทีขออนุมัติจากกรมสรรพากร ครั้งที่ 2 (ต่อ)

8) จำนวนสถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษีอากรจากเจ้าหน้าที่สำรวจ และ จำนวนสถานประกอบการทั้งหมดที่มีอยู่ในแต่ละสรรพากรเขตพื้นที่และสรรพากรจังหวัด ปี 2533 ถึง 2536

9) สถิติจำนวนผู้เสียภาษีและจำนวนเงินภาษีจำแนกตามประเภทภาษี ได้แก่ ภาษีเงินได้, ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม, ภาษีนิติบุคคล, ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ ในแต่ละสรรพากรเขตพื้นที่และสรรพากรจังหวัด ปี 2533 ถึง 2536

10) สถิติการแจ้งเพิ่ม, การแจ้งเลิก และการคงอยู่ ของการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและการจดทะเบียนการค้าในแต่ละสรรพากรเขตพื้นที่และสรรพากรจังหวัด ปี 2533 ถึง 2536

แบบสอบถามอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ทำงานด้านสำรวจแหล่งภาษีอากรที่แท้จริง

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำรวจ ของปี 2533, 2534, 2535, 2536 ที่ทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดสงขลา ซึ่งอยู่ในช่องตาราง 'ยอดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำรวจที่ทางสรรพากรจังหวัดสงขลาให้' ทางสถาบันฯ อยากทราบว่า จากยอดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำรวจดังกล่าว จะมีเจ้าหน้าที่

1. ที่ทำงานด้านสำรวจเต็มเวลาที่คน
2. ทำงานด้านสำรวจ 2/3 ของเวลาขึ้นไปกี่คน
3. ทำงานด้านสำรวจ 1/3 ถึง 2/3 ของเวลาที่คน
4. ทำงานด้านสำรวจต่ำกว่า 1/3 ของเวลาที่คน

โดยขอให้ตอบคำถามลงในช่องตาราง

หน่วย : คน

ปี	2533	2534	2535	2536
เวลาที่ทำงานสำรวจ				
ทำงานเต็มเวลา				
ทำงาน 2/3 ของเวลาขึ้นไป				
ทำงาน 1/3 ถึง 2/3 ของเวลา				
ทำงานต่ำกว่า 1/3 ของเวลา				
ยอดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ สำรวจที่ทางสรรพากรจังหวัด สงขลาให้				

ผู้ตอบ.....

ตำแหน่ง.....

แบบสอบถามอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ทำงานด้านสำรวจแหล่งนกน้ำที่แท้จริง

อัตราค่าสิ่งจำหน่ายที่สำรวจ ของปี 2533, 2534, 2535, 2536 ที่ทางสำนักงานสรรพากรจังหวัดสงขลา
ซึ่งอยู่ในช่องตาราง * ยอดอัตราค่าสิ่งจำหน่ายที่สำรวจที่ทางสรรพากรจังหวัดสงขลาให้ * ทางสถาบันฯ อยาก
ทราบว่า จากยอดอัตราค่าสิ่งจำหน่ายที่สำรวจดังกล่าว จะมีเจ้าหน้าที่

1. ที่ทำงานด้านสำรวจเต็มเวลาก็คน
2. ทำงานด้านสำรวจ 2/3 ของเวลาขึ้นไปก็คน
3. ทำงานด้านสำรวจ 1/3 ถึง 2/3 ของเวลาก็คน
4. ทำงานด้านสำรวจต่ำกว่า 1/3 ของเวลาก็คน

โดยขอให้ตอบคำถามลงในช่องตาราง

หน่วย : คน

ปี	2533	2534	2535	2536
เวลาที่ทำงานสำรวจ				
ทำงานเต็มเวลา				
ทำงาน 2/3 ของเวลาขึ้นไป				
ทำงาน 1/3 ถึง 2/3 ของเวลา				
ทำงานต่ำกว่า 1/3 ของเวลา				
ยอดอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ สำรวจที่ทางสรรพากรจังหวัด ส่งมาให้				

ผู้ตอบ

ตำแหน่ง

แบบสอบถามหัวหน้าสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่

ท่านหัวหน้าสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ใช้เวลาไปกับการทำงานด้านสำรวจ คิดเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ของเวลางานทั้งหมดที่ท่านต้องรับผิดชอบ

ตอบ

ชื่อ

ตำแหน่ง

แบบสอบถามหัวหน้าสรรพากรจังหวัด

ท่านหัวหน้าสรรพากรจังหวัดใช้เวลาไปกับการทำงานด้านสำรวจคิดเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ของเวลางาน
ทั้งหมดที่ท่านต้องรับผิดชอบ

ตอบ

ชื่อ

ตำแหน่ง.....

แบบสอบถามหัวหน้าฝ่ายสำรวจและตรวจปฏิบัติการ

ท่านหัวหน้าฝ่ายสำรวจและตรวจปฏิบัติการใช้เวลาไปกับการทำงานด้านสำรวจคิดเป็นกี่เปอร์เซ็นต์
ของเวลางานทั้งหมดที่ท่านต้องรับผิดชอบ

ตอบ

ชื่อ

ตำแหน่ง

แบบสอบถามตามความคิดเห็นของสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่

1. ในความคิดของ สรรพากรเขตพื้นที่ ผู้ที่ปฏิบัติคิดต่อการเสียภาษีโดยการสำรวจพบของเจ้าหน้าที่สำรวจ แล้วถูกดึงเข้ามาสู่ระบบภาษีอากรในแต่ละปี

1.1 ☐ จะคงอยู่ในระบบภาษีตลอดไป

1.2 ☐ จะไม่อยู่ในระบบภาษีบางส่วน และอยู่ในระบบภาษีบางส่วน โดยสัดส่วนของผู้ที่จะหนีออกไปจากระบบ ต่อผู้ที่จะอยู่ในระบบตลอดไป คิดเป็นร้อยละเท่าไร

ก. พวกที่จะหนีออกไปจากระบบ โดยรวมแล้วจะอยู่ในระบบนานเท่าไรโดยเฉลี่ยก่อนที่จะหนีออกไปจากระบบภาษีอากร

ข. พวกที่จะหนีออกไปจากระบบในแต่ละปี คิดเป็นร้อยละเท่าไร

1.3 ☐ จะอยู่เพียงช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น

ก. ท่านคิดว่า โดยรวมแล้วจะอยู่ในระบบนานเท่าไรโดยเฉลี่ย ก่อนที่จะหนีออกไปจากระบบภาษีอากร.....

ข. ท่านคิดว่า ผู้ที่จะหนีออกไปจากระบบภาษีอากรในแต่ละปี คิดเป็นร้อยละเท่าไร.....

2. ตามประสบการณ์ของท่านเราอยากทราบว่า

2.1 ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแต่ปฏิบัติผิด และผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีนิติบุคคลแต่ปฏิบัติผิด โดยการถูกสำรวจพบจากเจ้าหน้าที่สำรวจ แล้วถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีอากร อยากทราบว่า สัดส่วนของผู้ที่ปฏิบัติผิดในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ต่อผู้ที่ปฏิบัติผิดในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นเท่าไร

ตอบ (2.1).....

2.2 ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแต่ปฏิบัติผิด ที่ถูกสำรวจพบและนำเข้ามาสู่ระบบภาษี โดยงานสำรวจ แล้วหนีออกไปจากระบบอีกในปีหลายๆ โดยรวมแล้วใน 1 ปี จำนวนผู้ที่ปฏิบัติผิดกลุ่มนี้ คิดเป็นร้อยละเท่าไร ของจำนวนผู้ที่ปฏิบัติผิดทั้งหมดที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบโดยงานสำรวจ

ตอบ (2.2).....

2.3 ผู้ที่มีหน้าที่เสียบายเงินได้นิติบุคคลแต่ปฏิบัติผิด ที่ถูกสำรวจพบและนำเข้ามาสู่ระบบภาษีโดยงานสำรวจ แล้วหนีออกไปจากระบบอีกในปีหลายๆ โดยรวมแล้วใน 1 ปี จำนวนผู้ที่ปฏิบัติผิดกลุ่มนี้ คิดเป็นร้อยละเท่าไร ของจำนวนผู้ที่ปฏิบัติผิดทั้งหมดที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบโดยงานสำรวจ

ตอบ (2.3).....

3. ท่านคิดว่า ผู้เสียบายเงินได้นิติบุคคล และผู้เสียบายเงินได้บุคคลธรรมดา ที่ปฏิบัติผิดแล้วถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีโดยงานสำรวจ ทั้งสองกลุ่มนี้ จะมีแนวโน้มที่จะหนีออกไปจากระบบภาษีอากรอีก แตกต่างกันหรือไม่

3.1 ☐ ไม่แตกต่าง

3.2 ☐ แตกต่าง

ก. ท่านคิดว่า ผู้ที่ถูกดึงเข้ามาสู่ระบบภาษี กลุ่มนิติบุคคล

- จะมีการหนีออกไปจากระบบภาษีอีก คิดเป็นร้อยละเท่าไรของจำนวนผู้ที่ถูกดึงเข้ามาอยู่ในระบบภาษีอากรประเภทนิติบุคคลทั้งหมด

- จะอยู่ในระบบภาษีนานเท่าไรก่อนที่จะออกจากระบบ

ข. ท่านคิดว่า ผู้ที่ถูกดึงเข้ามาสู่ระบบภาษี กลุ่มเงินได้บุคคลธรรมดา

- จะมีการหนีออกไปจากระบบภาษีอีก คิดเป็นร้อยละเท่าไรของจำนวนผู้ที่ถูกดึงเข้ามาอยู่ในระบบภาษีอากรประเภทภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งหมด

- จะอยู่ในระบบภาษีนานเท่าไรก่อนที่จะออกจากระบบ

4. อยากทราบว่า

4.1 ในกลุ่มผู้ที่ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีจากงานสำรวจ ทั้งหมด โดยเฉลี่ยแล้วมีผู้ที่ต้องจ่ายเงินภาษีย้อนหลัง น้อยกว่า 1 ปี เป็นจำนวนร้อยละเท่าไรของจำนวนผู้ที่ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีจากงานสำรวจทั้งหมด

ตอบ(4.1)และเสียบายย้อนหลังโดยเฉลี่ย..... เดือน

4.2 ในกลุ่มผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีจากงานสำรวจ ทั้งหมด โดยเฉลี่ยแล้วมีผู้ที่ต้องจ่ายเงินภาษีย้อนหลัง 1 ปี เป็นจำนวนร้อยละเท่าไรของจำนวนผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีจากงานสำรวจทั้งหมด

ตอบ(4.2)

4.3 ในกลุ่มผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีจากงานสำรวจ ทั้งหมด โดยเฉลี่ยแล้วมีผู้ที่ต้องจ่ายเงินภาษีย้อนหลัง มากกว่า 1 ปี เป็นจำนวนร้อยละเท่าไรของจำนวนผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีจากงานสำรวจทั้งหมด และโดยเฉลี่ยจะเสียภาษีย้อนหลังกี่ปี

ตอบ(4.1) และเสียภาษีย้อนหลังโดยเฉลี่ย..... ปี

4.4 กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ต้อง จ่ายเงินภาษีย้อนหลังประเภท ภาษีมูลค่าเพิ่ม

- ก. คิดเป็นร้อยละเท่าไรของ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ทั้งหมดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ
- ข. โดยเฉลี่ยแล้วผู้เสียภาษีประเภท ภาษีมูลค่าเพิ่มนี้จะเสียภาษีย้อนหลัง.....เดือน
- ค. เงินภาษีที่จัดเก็บได้จากกลุ่มที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (ผู้ที่ต้องเสียภาษีย้อนหลังและไม่ย้อนหลังรวมกัน) โดยเฉลี่ยแล้วเก็บได้คิดเป็นจำนวนเท่าไรต่อหนึ่งราย
- ง. เงินภาษีที่จัดเก็บได้จากกลุ่มที่ต้องจ่ายภาษีย้อนหลัง โดยเฉลี่ยแล้วเก็บได้คิดเป็นจำนวนเท่าไรต่อหนึ่งราย

4.5 กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ต้อง จ่ายเงินภาษีย้อนหลังประเภท ภาษีนิติบุคคล

- ก. คิดเป็นร้อยละเท่าไรของ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ทั้งหมดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ
- ข. โดยเฉลี่ยแล้วผู้เสียภาษีประเภท ภาษีนิติบุคคลนี้จะเสียภาษีย้อนหลัง.....ปี
- ค. เงินภาษีที่จัดเก็บได้จากกลุ่มที่ต้องเสียภาษีนิติบุคคล (ผู้ที่ต้องเสียภาษีย้อนหลังและไม่ย้อนหลังรวมกัน) โดยเฉลี่ยแล้วเก็บได้คิดเป็นจำนวนเท่าไรต่อหนึ่งราย
- ง. เงินภาษีที่จัดเก็บได้จากกลุ่มที่ต้องจ่ายภาษีย้อนหลัง โดยเฉลี่ยแล้วเก็บได้คิดเป็นจำนวนเท่าไรต่อหนึ่งราย

4.6 กลุ่มผู้ปฏิบัติผิดที่ต้อง จ่ายเงินภาษีย้อนหลังประเภท ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ก. คิดเป็นร้อยละเท่าไรของ ผู้ปฏิบัติผิดทั้งหมดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ

ข. โดยเฉลี่ยแล้วผู้เสียภาษีประเภท ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต้องเสียภาษีย้อนหลัง.....ปี

ค. เงินภาษีที่จัดเก็บได้จากกลุ่มที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ผู้ที่ต้องเสียภาษีย้อนหลังและไม่ย้อนหลังรวมกัน) โดยเฉลี่ยแล้วเก็บได้คิดเป็นจำนวนเท่าไรต่อหนึ่งราย

ง. เงินภาษีที่จัดเก็บได้จากกลุ่มที่ต้องจ่ายภาษีย้อนหลัง โดยเฉลี่ยแล้วเก็บได้คิดเป็นจำนวนเท่าไรต่อหนึ่งราย

5. จำนวนเงินภาษีที่จัดเก็บได้จากกลุ่มที่ปฏิบัติผิด กรณีไม่ยื่นแบบเสียภาษี ที่ทางสรรพากรพื้นที่รายงานยังกรมสรรพากรเป็นประจำ อยากทราบว่า จำนวนเงินภาษีคร่าวๆได้รวมค่าปรับไว้ด้วยหรือไม่ (ดังตัวอย่างเอกสารที่แนบมา " รายงานผลการสำรวจและติดตามผลการยื่นแบบ " ในช่อง " มีผลให้ยื่นแบบ ")

☐ ไม่รวม

☐ รวม แล้วค่าปรับโดยเฉลี่ยในแต่ละปี คิดเป็นเงินเท่าไรต่อหนึ่งราย

6. จำนวนผู้ที่เสียค่าปรับจากการปฏิบัติผิด คิดเป็นร้อยละเท่าไรของผู้ปฏิบัติผิดทั้งหมดที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษี

ตอบ

แบบสอบถามความคิดเห็นของสรรพากรจังหวัด

1. ในความคิดของ สรรพากรจังหวัด ผู้ที่ปฏิบัติผิดต่อการเสียภาษีโดยการสำรวพบของเจ้าหน้าที่สำรวจ แล้วถูกดึงเข้ามาสู่ระบบภาษีอากรในแต่ละปี

1.1 ☐ จะคงอยู่ในระบบภาษีตลอดไป

1.2 ☐ จะไม่อยู่ในระบบภาษีบางส่วน และอยู่ในระบบภาษีบางส่วน โดยสัดส่วนของผู้ที่จะหนีออกไปจากระบบ ต่อผู้ที่จะอยู่ในระบบตลอดไป คิดเป็นร้อยละเท่าไร

ก. พวกที่จะหนีออกไปจากระบบ โดยรวมแล้วจะอยู่ในระบบนานเท่าไรโดยเฉลี่ยก่อนที่จะหนีออกไปจากระบบภาษีอากร

ข. พวกที่จะหนีออกไปจากระบบในแต่ละปี คิดเป็นร้อยละเท่าไร

1.3 ☐ จะอยู่เพียงช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น

ก. ท่านคิดว่า โดยรวมแล้วจะอยู่ในระบบนานเท่าไรโดยเฉลี่ย ก่อนที่จะออกไปจากระบบภาษีอากร.....

ข.ท่านคิดว่า ผู้ที่จะหนีออกไปจากระบบภาษีอากรในแต่ละปี คิดเป็นร้อยละเท่าไร

2. ตามประสบการณ์ของท่านเราอยากทราบว่

2.1 ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นุคคลธรรมดาแต่ปฏิบัติผิด และผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีนิติบุคคลแต่ปฏิบัติผิด โดยการถูกสำรวจพบจากเจ้าหน้าที่สำรวจ แล้วถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีอากร อยากทราบว่า สัดส่วนของผู้ที่ปฏิบัติผิดในการเสียภาษีเงินได้นุคคลธรรมดา ต่อผู้ที่ปฏิบัติผิดในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเท่าไร

ตอบ (2.1).....

2.2 ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นุคคลธรรมดาแต่ปฏิบัติผิด ที่ถูกสำรวจพบและนำเข้ามาสู่ระบบภาษี โดยงานสำรวจ แล้วหนีออกไปจากระบบอีกในปีหลังๆ โดยรวมแล้วใน 1 ปี จำนวนผู้ที่ปฏิบัติผิดกลุ่มนี้ คิดเป็นร้อยละเท่าไร ของจำนวนผู้ที่ปฏิบัติผิดทั้งหมดที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบโดยงานสำรวจ

ตอบ (2.2).....

2.3 ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลแต่ปฏิบัติผิด ที่ถูกสำรวจพบและนำเข้ามาสู่ระบบภาษีโดยงานสำรวจ แล้วหนีออกไปจากระบบอีกในปีหลังๆ โดยรวมแล้วใน 1 ปี จำนวนผู้ที่ปฏิบัติผิดกลุ่มนี้ คิดเป็นร้อยละเท่าไร ของจำนวนผู้ที่ปฏิบัติผิดทั้งหมดที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบโดยงานสำรวจ

ตอบ (2.3).....

3. ท่านคิดว่า ผู้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่ปฏิบัติผิดแล้วถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีโดยงานสำรวจ ทั้งสองกลุ่มนี้ จะมีแนวโน้มที่จะหนีออกไปจากระบบภาษีอากรอีก แตกต่างกันหรือไม่

3.1 ☐ ไม่แตกต่าง

3.2 ☐ แตกต่าง

ก. ท่านคิดว่า ผู้ที่ถูกดึงเข้ามาสู่ระบบภาษี กลุ่มนิติบุคคล

- จะมีการหนีออกไปจากระบบภาษีอีก คิดเป็นร้อยละเท่าไรของจำนวนผู้ที่ถูกดึงเข้ามาอยู่ในระบบภาษีอากรประเภทนิติบุคคลทั้งหมด

- จะอยู่ในระบบภาษีนานเท่าไรก่อนที่จะออกจากระบบ

ข. ท่านคิดว่า ผู้ที่ถูกดึงเข้ามาสู่ระบบภาษี กลุ่มเงินได้บุคคลธรรมดา

- จะมีการหนีออกไปจากระบบภาษีอีก คิดเป็นร้อยละเท่าไรของจำนวนผู้ที่ถูกดึงเข้ามาอยู่ในระบบภาษีอากรประเภทภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งหมด

- จะอยู่ในระบบภาษีนานเท่าไรก่อนที่จะออกจากระบบ

4. อยากทราบว่า

4.1 ในกลุ่มผู้ที่ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีจากงานสำรวจ ทั้งหมด โดยเฉลี่ยแล้วมีผู้ที่ต้องจ่ายเงินภาษีย้อนหลัง น้อยกว่า 1 ปี เป็นจำนวนร้อยละเท่าไรของจำนวนผู้ที่ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีจากงานสำรวจทั้งหมด

ตอบ(4.1)และเสียภาษีย้อนหลังโดยเฉลี่ย..... เดือน

4.2 ในกลุ่มผู้ที่ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีจากงานสำรวจ ทั้งหมด โดยเฉลี่ยแล้วมีผู้ที่ต้องจ่ายเงินภาษีย้อนหลัง 1 ปี เป็นจำนวนร้อยละเท่าไรของจำนวนผู้ที่ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีจากงานสำรวจทั้งหมด

ตอบ(4.2)

4.3 ในกลุ่มผู้ที่ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีจากงานสำรวจ ทั้งหมด โดยเฉลี่ยแล้วมีผู้ที่ต้องจ่ายเงินภาษีย้อนหลัง มากกว่า 1 ปี เป็นจำนวนร้อยละเท่าไรของจำนวนผู้ที่ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษีจากงานสำรวจทั้งหมด และโดยเฉลี่ยจะเสียภาษีย้อนหลังกี่ปี

ตอบ(4.1) และเสียภาษีย้อนหลังโดยเฉลี่ย..... ปี

4.4 กลุ่มผู้ปฏิบัติผิดที่ต้อง จ่ายเงินภาษีย้อนหลังประเภท ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ก. คิดเป็นร้อยละเท่าไรของ ผู้ปฏิบัติผิดทั้งหมดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ

ข. โดยเฉลี่ยแล้วผู้เสียภาษีประเภท ภาษีมูลค่าเพิ่มนี้จะเสียภาษีย้อนหลัง.....เดือน

ค. เงินภาษีที่จัดเก็บได้จากกลุ่มที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (ผู้ที่ต้องเสียภาษีย้อนหลังและไม่ย้อนหลังรวมกัน) โดยเฉลี่ยแล้วเก็บได้คิดเป็นจำนวนเท่าไรต่อหนึ่งราย

ง. เงินภาษีที่จัดเก็บได้จากกลุ่มที่ต้องจ่ายภาษีย้อนหลัง โดยเฉลี่ยแล้วเก็บได้คิดเป็นจำนวนเท่าไรต่อหนึ่งราย

4.5 กลุ่มผู้ปฏิบัติผิดที่ต้อง จ่ายเงินภาษีย้อนหลังประเภท ภาษีนิติบุคคล

ก. คิดเป็นร้อยละเท่าไรของ ผู้ปฏิบัติผิดทั้งหมดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ

ข. โดยเฉลี่ยแล้วผู้เสียภาษีประเภท ภาษีนิติบุคคลนี้จะเสียภาษีย้อนหลัง.....ปี

ค. เงินภาษีที่จัดเก็บได้จากกลุ่มที่ต้องเสียภาษีนิติบุคคล (ผู้ที่ต้องเสียภาษีย้อนหลังและไม่ย้อนหลังรวมกัน) โดยเฉลี่ยแล้วเก็บได้คิดเป็นจำนวนเท่าไรต่อหนึ่งราย

ง. เงินภาษีที่จัดเก็บได้จากกลุ่มที่ต้องจ่ายภาษีย้อนหลัง โดยเฉลี่ยแล้วเก็บได้คิดเป็นจำนวนเท่าไรต่อหนึ่งราย

4.6 กลุ่มผู้ปฏิบัติผิดที่ต้อง จ่ายเงินภาษีย้อนหลังประเภท ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

- ก. คิดเป็นร้อยละเท่าไรของ ผู้ปฏิบัติผิดทั้งหมดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ
- ข. โดยเฉลี่ยแล้วผู้เสียภาษีประเภท ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานี้ต้องเสียภาษีย้อนหลัง.....ปี
- ค. เงินภาษีที่จัดเก็บได้จากกลุ่มที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ผู้ที่ต้องเสียภาษีย้อนหลังและไม่ย้อนหลังรวมกัน) โดยเฉลี่ยแล้วเก็บได้คิดเป็นจำนวนเท่าไรต่อหนึ่งราย
- ง. เงินภาษีที่จัดเก็บได้จากกลุ่มที่ต้องจ่ายภาษีย้อนหลัง โดยเฉลี่ยแล้วเก็บได้คิดเป็นจำนวนเท่าไรต่อหนึ่งราย

5. จำนวนเงินภาษีที่จัดเก็บได้จากกลุ่มที่ปฏิบัติผิด กรณีไม่ขึ้นแบบเสียภาษี ที่ทางสรรพากรพื้นที่รายงานมายังกรมสรรพากรเป็นประจำ อยากทราบว่า จำนวนเงินภาษีดังกล่าวได้รวมค่าปรับไว้ด้วยหรือไม่ (ดังตัวอย่างเอกสารที่แนบมา รายงานผลการสำรวจและติดตามผลการขึ้นแบบ " ในช่อง " มีผลให้ขึ้นแบบ ")

☐ ไม่รวม

☐ รวม แล้วค่าปรับโดยเฉลี่ยในแต่ละปี คิดเป็นเงินเท่าไรต่อหนึ่งราย

6. จำนวนผู้ที่เสียค่าปรับจากการปฏิบัติผิด คิดเป็นร้อยละเท่าไรของผู้ปฏิบัติผิดทั้งหมดที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบภาษี

ตอบ

ภาคผนวกที่ 2

**แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ของผู้เสียภาษี
และแบบจำลองการสำรวจผู้เสียภาษี**

แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของผู้เสียภาษี

แบบจำลองตามหลักการต้นทุนและประโยชน์ของการสำรวจผู้เสียภาษีนี้เป็นแบบจำลองที่ปรากฏ อยู่ในเอกสารประกอบการสัมมนาของ Professor Bev Dahlby จากคณะเศรษฐศาสตร์ แห่ง University of Alberta Canada. ที่สถาบัน TDRI (Thailand Development Research Institute) เชิญมาเป็นที่ปรึกษาสำหรับงานวิจัยนี้โดยเฉพาะ

เพื่อความง่ายและไม่สับสนในการวิเคราะห์ แบบจำลองที่ให้มีข้อสมมุติว่ามี คน 2 กลุ่มในสังคมอันได้แก่ ผู้ประกอบกิจการรายย่อยที่ถูกสำรวจโดยงานสำรวจภาษี และ บุคคลอื่นๆที่จ่ายภาษีอยู่ในปัจจุบัน เจ้าของกิจการรายเล็กนี้จะมีโอกาสถูกสำรวจด้วยความน่าจะเป็น p แต่ถ้าพวกเขาเลือกที่จะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ พวกเขาจะต้องจ่ายภาษีในอัตรา t หากพวกเขาไม่ถูกสำรวจพวกเขาก็จะไม่จ่ายภาษี ความเป็นอยู่ของผู้ประกอบกิจการรายย่อยจะลดลงเมื่อถูกเก็บภาษี และเมื่อความน่าจะเป็นในการถูกสำรวจสูงขึ้น ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ที่คาดหวังไว้จะอยู่ ในรูปแบบดังนี้

$$EU = EU(t, p); \quad (1)$$

$$EU_t < 0,$$

$$EU_p < 0$$

$$EU_t = \frac{\partial EU}{\partial t}, \quad t = \text{tax rate}$$

$$EU_p = \frac{\partial EU}{\partial p}, \quad p = \text{probability of being detected}$$

เพื่อความสะดวก เราสมมุติด้วยว่า ผู้จ่ายภาษีรายอื่นก็จ่ายภาษีในอัตรา t ซึ่งข้อสมมุตินี้จะได้ใช้ในการวิเคราะห์ในอันดับต่อไป ฟังก์ชันอรรถประโยชน์โดยอ้อม สามารถเขียนได้ดังนี้

$$V = V(t); \quad V_t < 0 \quad (2)$$

สมการที่ (2) หมายความว่า อรรถประโยชน์แปรผกผันกับอัตราภาษี คือ ถ้าอัตราภาษีสูงขึ้นอรรถประโยชน์จะลดลง

ฟังก์ชันระดับการกินอยู่ของสังคม (Social Welfare Function) ของบุคคลทั้งสองกลุ่ม สวัสดิการสังคมหรือ

$$S = S(V(t), EU(t, p)); \quad S_1 > 0, S_2 > 0 \quad (3)$$

หมายความว่าถ้าผู้จ่ายภาษีธรรมดาหรือธุรกิจรายเล็กมีความเป็นอยู่ดีขึ้นจะถือว่าสวัสดิการของสังคมดีขึ้นเราจะมองข้ามความเป็นจริงที่ว่าเจ้าของธุรกิจรายเล็กอาจมีภาวะการกินอยู่ที่ดีขึ้น โดยกิจการที่ผิดกฎหมายดังเช่น การหลบเลี่ยงภาษี (Tax Evasion) โดยการไม่แจ้งรายได้ที่ไม่ต้องเสียภาษี การไม่ลงทะเบียนผู้เสียภาษี แต่ก็อาจมีการโต้แย้งว่าการเพิ่มขึ้นของความเป็นอยู่ของผู้หลบภาษี ไม่มีผลสำคัญต่อสังคม ในกรณีนี้ $S_2 = 0$ นั่นเอง

สมมติให้รายได้ภาษีทั้งหมดที่รวบรวมจากผู้จ่ายภาษีธรรมดาและธุรกิจรายย่อยซึ่งให้ความร่วมมือเมื่อถูกติดตามโดยการสำรวจเป็น

$$R = R(t, p); \quad R_t > 0, R_p > 0 \quad (4)$$

t = ภาษี

p = ค่าความน่าจะเป็นของการถูกสำรวจ

ถ้าสมมติว่า อัตราภาษีที่สูงขึ้นจะนำมาซึ่งรายได้ที่สูงขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือระบบเศรษฐกิจไม่อยู่ทางด้านที่ภาษีมียลตอบแทนเป็นลบของ Laffer Curve การเพิ่มขนาดของการสำรวจจะเพิ่มความน่าจะเป็นที่ขนาดของธุรกิจรายย่อยจะได้รับการสำรวจพบ และย่อมจะเพิ่มรายได้ภาษีให้กับรัฐบาล เมื่อขนาดของการสำรวจกำหนดความน่าจะเป็นของการสำรวจธุรกิจขนาดย่อย เราจึงสามารถเพิ่มความน่าจะเป็นที่จะสำรวจพบธุรกิจรายย่อยที่ยังไม่ได้เสียภาษีโดยการเพิ่มทรัพยากรขยายขนาดของการสำรวจ ดังนั้นเราสามารถวัดขนาดของการสำรวจด้วย p และต้นทุนทั้งหมดของการสำรวจจะเป็นฟังก์ชันที่แปรผันโดยตรงกับ p

$$C = C(p), \quad C_p > 0 \quad (5)$$

จุดประสงค์ของเรา คือ ต้องการทราบว่าถ้าเพิ่มขนาดของการสำรวจซึ่งก็คือการเพิ่มในความน่าจะเป็นที่จะถูกสำรวจพบผู้เสียภาษีไม่ถูกต้อง (p) จะมีผลให้ความเป็นอยู่ของสังคม (Social Welfare) สูงขึ้นหรือถ้าจะพุ่งไปถึงการลดภาษีที่เป็นกลาง ซึ่งก็คือภาษีที่ไม่ทำให้ราคาเปรียบเทียบเปลี่ยนแปลง เช่น ภาษีเหมาจ่าย

การเปลี่ยนแปลงใน t (ภาษี) หรือ ความน่าจะเป็นที่จะสำรวจพบผู้เสียภาษีไม่ถูกต้อง (p) ที่เป็นกลางต่อ รายรับ (ไม่ทำให้ราคาเปรียบเทียบเปลี่ยนแปลง)

$$R_p dp + R_t dt = C_p dp \quad (6)$$

การเปลี่ยนแปลงในระดับความเป็นอยู่ของสังคมเมื่อ t และ p เปลี่ยน

$$dS = S_1 V_t dt + S_2 EU_t dt + S_3 EU_p dp \quad (7)$$

$$S_1 V_t dt < 0$$

$$S_2 EU_t dt < 0$$

$$S_3 EU_p dp < 0$$

การเพิ่มภาษี t และการเพิ่มโอกาสของการถูกสำรวจพบจะทำให้สวัสดิการสังคมลดลงและมีผลเป็นกลางต่อรายได้

การลดในอัตราภาษีที่ทำได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งการเพิ่มใน p , จาก (6)

$$dt = \left[\frac{C_p - R_p}{R_t} \right] dp, \quad (8)$$

แทนค่า dt จาก (8) ลงใน (7) เราจะได้

$$dS = \left[\left(S_1 V_t + S_2 EU_t \right) \left(\frac{C_p - R_p}{R_t} \right) + S_3 EU_p \right] dp, \quad (9)$$

การเพิ่มขนาดของการสำรวจที่ไม่เปลี่ยนราคาเปรียบเทียบ (มีผลเป็นกลางต่อรายได้) จะคุ้มค่าถ้าวง

เล็บ ใหญ่สุดของ (9) มีค่าเป็นบวก หรือ $\frac{ds}{dp} > 0$ นั้นเอง

เพื่อความเข้าใจที่ดีขึ้นเราแทนรายรับส่วนเพิ่มจากการเพิ่ม p หรือ เพิ่มการสำรวจว่า $MR = R_p$, ต้นทุนส่วนเพิ่มของการสำรวจว่า $MC = C_p$, ความสูญเสียหน่วยท้ายที่ตกกับบุคคลในธุรกิจขนาดเล็ก $ML = -S_2 EU_p$ และต้นทุนสังคมของการใช้จ่ายส่วนเพิ่มของรัฐบาล

$$SMCF = \frac{-(S_1 V_t + S_2 EU_t)}{R_t}, \quad (10)$$

แทนสมการ (10) ลงในสมการ (9) กรมสรรพากรควรจะเพิ่มการสำรวจถ้า

$$SMCF (MR - MC) > ML \quad (11)$$

ทั้งนี้เพราะตามเงื่อนไขของการมีการกินดีของสังคมสูงสุดคือ

$$SMCF (MR - MC) = ML \quad (12)$$

$MR - MC$ คือรายรับส่วนเพิ่มที่เกิดจากต้นทุนส่วนเพิ่มของการสำรวจ

$SMCF$ คือ ต้นทุนของภาษี 1 บาทในสายตาของสังคม

ดังนั้น ทางซ้ายของสมการก็คือต้นทุนสังคมทั้งหมดของการสำรวจหน่วยท้าย (การสำรวจปี 2535) ส่วนทางขวาของสมการคือการสูญเสียของธุรกิจรายเล็กที่เป็นผลจากการสำรวจ แสดงว่า ขณะนี้การสำรวจภาษีอยู่ที่จุดที่ทำให้สังคมได้รับประโยชน์สูงสุดแล้ว กรมสรรพากรไม่ควรมีการเพิ่มการสำรวจภาษี ถ้าผลลัพธ์ เป็นสมการที่ (12) กรมสรรพากรควรเพิ่มการสำรวจภาษี หากผลลัพธ์ คือ สมการที่ (11) หรืออีกนัยหนึ่งการเพิ่มการสำรวจจะคุ้มค่าถ้าการเพิ่มในต้นทุนทางสังคม ที่เกิดจากการใช้จ่ายของรัฐ มากกว่า การสูญเสียของสังคมบนธุรกิจรายเล็ก

เงื่อนไขของการบังคับใช้ภาษีที่ดีที่สุด ก็ได้รับการพัฒนาโดย Sandmo (1981) , Stomrod และ Yitzhaki (1987) และ Yamanda (1990) ถึงแม้พวกเขาจะไม่ได้บ่งบอกถึงองค์ประกอบของสมการที่ (11) อย่างชัดเจนโดย Atkinson และ Stern (1974) โดยเงื่อนไขดังกล่าวให้หรับระดับการจัดหาสินค้าสาธารณะที่ให้ประโยชน์สูงสุดก็ยังได้รับการพัฒนา

ถ้า S_2 มากกว่า 0 , เงื่อนไขที่สำคัญของการเพิ่ม p เพื่อเพิ่มการกินดีอยู่ดีของสังคมไทยคือ

$$MR = MC$$

ถ้า $MR = MC$ ซึ่งเป็นการหารายได้สูงสุดจากการสำรวจภาษี หมายความว่า จะมีการใช้ทรัพยากรในการสำรวจมากไปเพราะ ด้านซ้ายของสมการ (11) จะมีค่าเป็นศูนย์ เพราะปริมาณการสำรวจอยู่เลยจุดที่ให้ประโยชน์สูงสุดแล้ว

อย่างไรก็ตามถ้า $S_2 = 0$ เราไม่ต้องการรับรู้ผลประโยชน์จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ผิดกฎหมาย ดังนั้น กรมสรรพากรควรลดทรัพยากรในการสำรวจ ถ้า $MR > MC$.

$$SMCF (MR - MC) > 0$$

ระดับการสำรวจ ที่เหมาะที่สุดได้แก่ระดับการสำรวจที่ทำให้สวัสดิการที่สูงสูญเสียไปของสังคม เท่ากับ สวัสดิการที่สูงสูญเสียไปของธุรกิจรายย่อย ซึ่งแสดงโดยสมการที่ (12) ดังนั้นเงื่อนไขจึงชี้ว่าไม่ควรมีการเพิ่มการสำรวจแล้ว แต่ถ้าเราลดการสำรวจลงจากเงื่อนไขที่ว่า การสำรวจมีผลผลิตส่วนเพิ่มที่ลดลง และ ML ที่มากขึ้นขณะที่มีการสำรวจเพิ่ม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง $SMCF (MR - MC)$ ลดลงแต่ ML เพิ่มขึ้นเมื่อเพิ่มการสำรวจ ดังนั้นถ้าลดการสำรวจลง $SMCF (MR - MC)$ ก็จะมากกว่า ML ซึ่งเป็นกรณีของสมการ (11)

เราอาจจะแสดงหลักเกณฑ์ดังกล่าวในรูปแบบสัดส่วนของ MR ต่อ MC

$$\frac{MR}{MC} > 1 + \frac{ML}{SMCF \cdot MC}$$

ดังนั้น ถ้า $SMCF$ สูง อัตราส่วน MR ต่อ MC ที่จำเป็นสำหรับการเพิ่มการสำรวจที่คุ้มค่าจะต้องเล็กลง

แบบจำลองการสำรวจภาษี

รูปที่ ผ2-1
การสำรวจผู้เสียภาษีของประเทศไทย

← S →	← 1-S →
a	α
b	β
c	γ

↑
N
↓

สมมติให้ประชาชนทั้งหมดของธุรกิจรายเล็กที่อาจโดนสำรวจมีจำนวนเท่ากับ N

ขนาดของการสำรวจคือ S โดยที่ กลุ่ม S เป็นกลุ่มประชากรที่มีหน้าที่เสียภาษีและงานสำรวจแหล่งภาษี
อากรของเจ้าหน้าที่สำรวจแหล่งภาษีของกรมสรรพากรได้เข้าครอบคลุมถึง ได้แก่

a ประกอบด้วย

a.1 ผู้ที่ยืนยันแบบเสียภาษีด้วยตนเองที่สำนักงานเขตพื้นที่ต่างๆของกรมสรรพากรผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีกลุ่มนี้ สม่ัครงใจที่จะเสียภาษีและปฏิบัติตามระเบียบการเสียภาษีถูกต้อง ซึ่งเจ้าหน้าที่สำรวจได้เข้าทำการสำรวจ

a.2 ผู้ที่ทำการเสียภาษีด้วยตนเอง แต่มีหลักฐานการเสียภาษีไม่ครบถ้วน เมื่อเจ้าหน้าที่สำรวจของกรมสรรพากร แนะนำก็สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง

b กลุ่มที่ไม่รู้ว่ามึหน้าที่ต้องเสียภาษี แต่เมื่องานสำรวจแหล่งภาษีอากรของกรมสรรพากรตรวจพบก็สามารถทำให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีกลุ่มนี้เข้าใจ และปฏิบัติได้ถูกต้อง ซึ่งกรณีความผิดได้แก่

- ไม่มีบัตรประจำตัวผู้เสียภาษี
- ไม่ยื่นแบบการเสียภาษี
- ผิดทั้งไม่มีบัตรประจำตัวผู้เสียภาษี และไม่ยื่นแบบการเสียภาษี

c ประกอบด้วย

c.1 ผู้ที่เจ้าหน้าที่สำรวจของกรมสรรพากรตรวจพบว่าหนีภาษี และผู้หนีภาษีไม่มาตามนัดของเจ้าหน้าที่สำรวจตามแบบหนังสือนัดให้ไปพบเจ้าพนักงาน (ส.ร. 11) แบ่งได้เป็น 2 กรณี

ก. เจ้าหน้าที่สำรวจส่งเรื่องมายังฝ่ายตรวจสอบ

- เจ้าหน้าที่ตรวจสอบไม่สามารถตามตัวผู้กระทำความผิดได้
- เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสามารถตามตัวผู้กระทำความผิดได้

ข. เจ้าหน้าที่สำรวจไม่ได้ส่งเรื่องมายังฝ่ายตรวจสอบ ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ได้ถูกติดตามโดยฝ่ายตรวจสอบ

c.2 ผู้ที่เจ้าหน้าที่สำรวจของกรมสรรพากรไม่ได้เข้าทำการสำรวจแหล่งภาษีในบางสถานประกอบการขณะทำการออกสำรวจแหล่งภาษีอากรได้แก่กรณี

ก. หัวหน้าสำรวจส่งเจ้าหน้าที่สำรวจไม่ให้เข้าสถานประกอบการบางแห่ง

ข. เจ้าหน้าที่สำรวจไม่ได้เข้าทำการสำรวจสถานประกอบการบางแห่ง

กลุ่ม 1- S เป็นกลุ่มประชากรที่มีหน้าที่เสียภาษีแต่งงานสำรวจแหล่งภาษีอากรของเจ้าหน้าที่สำรวจแหล่งภาษีอากรของกรมสรรพากรเข้าครอบคลุมไม่ถึง ได้แก่

α กลุ่มที่ยื่นแบบเสียภาษีด้วยตนเองที่สำนักงานเขตพื้นที่ต่างๆ ของกรมสรรพากรผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีกลุ่มนี้ สมควรใจที่จะเสียภาษีและปฏิบัติตามระเบียบการเสียภาษีถูกต้องโดยที่เจ้าหน้าที่สำรวจของกรมสรรพากรไม่ได้เข้าทำการสำรวจ

β กลุ่มที่ไม่รู้ว่าต้องมีหน้าที่เสียภาษี และงานสำรวจของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรเข้าครอบคลุมไม่ถึง

γ กลุ่มที่หนีภาษี เนื่องจากไม่ต้องการเสียภาษี และงานสำรวจของเจ้าหน้าที่ กรมสรรพากรเข้าครอบคลุมไม่ถึง

การสำรวจ แสดงตัวอย่างการสุ่ม จากประชากรของธุรกิจรายย่อยของประเทศไทย จำนวนธุรกิจที่ได้รับการสำรวจคือ $(a + b + c)$ พื้นที่ a แสดงถึงบริษัทที่เป็นผู้เสียภาษีที่ถูกต้องอยู่แล้ว พื้นที่ b เป็นจำนวนบริษัทที่ถูกสำรวจ และก็ได้ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สรรพากรและจ่ายภาษีในที่สุด พื้นที่ c คือ จำนวนธุรกิจที่ถูกสำรวจแต่ไม่ได้ให้การ ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่และหลุดรอดจากระบบภาษี เมื่อเอาพื้นที่ $(a+\alpha)$ ซึ่งแสดงจำนวนผู้เสียภาษีทั้งหมด เราจึงสามารถประเมินขนาดของการสำรวจโดยสัมพัทธ์ได้โดย

$$s = \frac{a}{a + \alpha}$$

และ จำนวนประชากรธุรกิจรายเล็กทั้งหมดคือ

$$N = \frac{a+b+c}{s} = (a+b+c) \frac{a+\alpha}{\alpha}$$

พื้นที่ β และ γ คือ

$$\beta = \frac{b(1-s)}{s}$$

ความน่าจะเป็นที่แต่ละบริษัทที่ไม่จ่ายภาษีจะถูกสำรวจ โดยการสำรวจในแต่ละปี คือ

$$p = \frac{b+c}{b+c+\beta+\gamma} = s$$

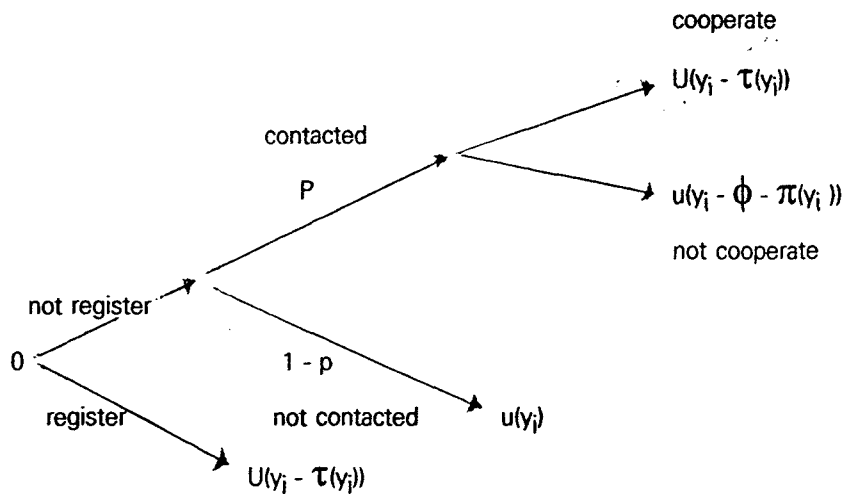
แต่ละกลุ่ม เป็นตัวอย่างการเลือกปฏิบัติที่สุ่มจากตัวอย่างของการสำรวจ ส่วนต่อไปอธิบายแบบจำลองแบบง่าย ๆ ของการหลบเลี่ยงภาษีซึ่งสามารถอธิบายพฤติกรรมของการเลือกปฏิบัติได้

เกณฑ์การตัดสินใจว่าจะสำรวจต่อไปหรือไม่ : Tax evasion model

แบบจำลองของการหลบเลี่ยงภาษี (Tax Evasion)

แบบจำลองการตัดสินใจที่ใช้อธิบายพฤติกรรมของผู้ประกอบการรายเล็กอยู่ในรูปที่ ผ2-2

รูปที่ ๘2-2
ปัญหาการตอบรับภาษีของบริษัท

ณ เวลา 0 บริษัทที่มีรายได้ y_i ต้องตัดสินใจว่าจะจดทะเบียนบริษัท i คือ $U(Y_i - \tau(Y_i))$ โดยที่ $\tau(Y_i)$ เป็นภาษีที่จ่ายโดยบริษัท เราสมมติว่า $\tau'(Y_i)$ และ $\tau''(Y_i) \geq 0$ ซึ่งหมายความว่า อัตราภาษีส่วนเพิ่ม (Marginal Tax Rate) ไม่ใช่ปริมาณที่เป็นลบ คืออย่างน้อยที่สุดมีค่าเป็น ศูนย์และไม่ลดลงกับรายได้ที่เพิ่มขึ้น มาจากการที่บริษัทดังกล่าวไม่ลงทะเบียน โดยสมมติกับเจ้าหน้าที่สรรพากร รายได้สุทธิของบริษัทจะเป็นตัวแปรสุ่ม ด้วยความน่าจะเป็น p บริษัทจะถูกติดต่อโดยเจ้าหน้าที่สำรวจ และบริษัทต้องตัดสินใจว่าจะร่วมมือหรือไม่กับเจ้าหน้าที่สำรวจถ้าให้ความร่วมมือเจ้าของกิจการมีอรรถประโยชน์ $U(Y_i - \tau(Y_i))$ ซึ่งเป็นปริมาณเดียวกับอรรถประโยชน์ของผู้สมัครใจจดทะเบียน ส่วนนี้แสดงถึงความจริงที่ว่าบริษัทหรือผู้ประกอบการไม่ถูกลงโทษถ้าไม่ได้สมัครใจจดทะเบียนกับเจ้าหน้าที่สรรพากร แต่ถ้าไม่ร่วมมือ, บริษัทหรือประกอบการก็จะได้รับต้นทุนของการหลบหลีกเจ้าหน้าที่สรรพากร

ต้นทุนของการหลบหนีภาษีมียี่ 2 ส่วน ส่วนหนึ่งเป็นต้นทุนคงที่, ϕ , ซึ่งจะไม่ขึ้นอยู่กับรายได้ และอีกส่วนหนึ่งคือ $\pi(Y_i)$ ซึ่งขึ้นอยู่กับรายได้ เราสมมติว่า $\pi(0) = 0$ และ $\pi'(Y_i) \geq 0$ ต้นทุนของการหลบหนีภาษีนี้นี้สามารถพิจารณาเป็นต้นทุนของการย้ายธุรกิจจากทำเลหนึ่งไปอีกทำเลหนึ่ง หรือ ต้นทุนของการเปลี่ยนที่อยู่อาศัย โดยปราศจาก การแจ้งเจ้าหน้าที่สรรพากร

แบบจำลองง่ายๆนี้ ชี้พฤติกรรมสำคัญของผู้เสียภาษี 2 ประการ

(1) บริษัทจะไม่จดทะเบียนภาษีโดยสมัครใจ เพราะสิ่งทีเลวร้ายที่สุดที่อาจเกิดขึ้น ถ้าเขาไม่ลงทะเบียนคือ เขาต้องจ่ายภาษีที่ตกค้างอยู่ แต่มีความน่าจะเป็น $(1-p)$ ที่เขาอาจไม่ต้องเสียภาษี ดังนั้น ถ้าไม่มีการ

ลงโทษปรับหรือจำคุกเจ้าของบริษัทหรือผู้ประกอบการพวกเขาจะไม่จ่ายภาษีโดยสมัครใจเป็นแน่ กรณีนี้เปรียบได้กับกรณีของประเทศปากีสถานซึ่งประกาศให้อภัย (Amnesties) ต่อผู้หลบหนีภาษี โดยที่ผู้หลบหนีภาษีแค่จ่ายค่าปรับต่ำ ๆ ซึ่งทำให้มีจำนวนผู้หลบหนีภาษีมากขึ้น^{๔2-1}

(2) บริษัทจะร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สรรพากรถ้าภาษีที่ต้องจ่ายน้อยกว่าต้นทุนของการหลบหนีภาษี ข้อสรุปนี้ ไม่ขึ้นกับการที่เจ้าของบริษัทเกลียดความเสี่ยงหรือไม่ บริษัทจะไม่ร่วมมือถ้าถูกสำรวจและหลบหนีภาษีถ้าผลประโยชน์จากการไม่ร่วมมือ ไม่น้อยกว่า 0 (อย่างน้อยเท่ากับ 0 นั่นเอง)

$$G(Y_i) = \pi(Y_i) - \phi \geq 0$$

ผลตอบแทนจากการไม่ร่วมมือ แปรผันโดยตรงหรือ โดยผกผันกับ รายได้ ขึ้นกับเงื่อนไข

$$\frac{\partial \pi(Y_i)}{\partial Y_i} > \text{ or } < \frac{\partial \phi(Y_i)}{\partial Y_i}$$

ซึ่งหมายความว่า ตัวกระตุ้นให้มีการหนีภาษีจะแปรผันตามรายได้ ถ้าอัตราภาษีส่วนเพิ่ม (Marginal Tax Rate; MTR) มากกว่าต้นทุนหน่วยท้ายของการหนีภาษี (Marginal Cost of Tax Evasion)

- พิจารณากรณีพิเศษ 2 กรณี

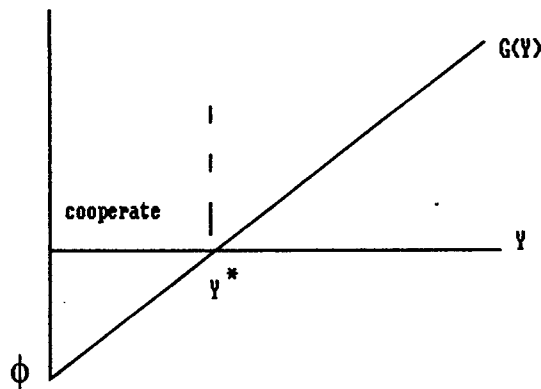
(1) ถ้าสมมติว่า อัตราภาษีส่วนเพิ่ม (MTR) และ ต้นทุนหน่วยท้ายของการหนีภาษี (MC) คงที่ อัตรา π ถ้า $\phi > 0$,บริษัทจะร่วมมือ ถ้า $\pi \geq m$ แต่ถ้า $m > \pi$, ผลตอบแทนจากการหนีภาษี จะแปรผันตามรายได้ และบริษัทจะร่วมมือถ้า

$$Y_i < Y^* = \frac{\phi}{m - \pi}; \quad m > \pi$$

^{๔2-1} Ahmad, Ehtisham and Stern, Nicholas, (1991) The Theory and Practice of Tax Reform in Developing Countries: Cambridge University Press, Cambridge, New York.

รูปที่ ผ2-3

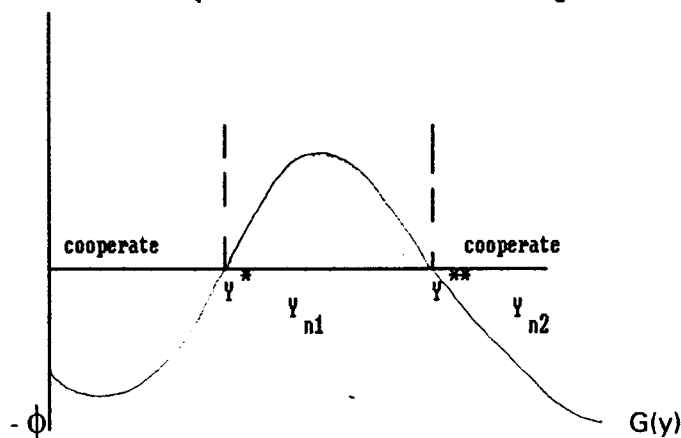
ผลตอบแทนของการหลบหลีกภาษีเมื่ออัตราภาษีส่วนเพิ่ม
และต้นทุนการหลบภาษีส่วนเพิ่มมีค่าคงที่

กรณีนี้แสดงโดยรูป ผ2-3 กิจการที่มีรายได้ต่ำ เช่น $Y < Y^*$ เท่านั้นที่จะให้ความร่วมมือในการสำรวจภาษี ขบวนการเลือกปฏิบัตินี้จะอธิบายว่าทำไมรายได้ที่ได้จากการทำสำรวจจึงไม่มากเท่าที่ควรดังในรูป ผ2-3 รายได้เฉลี่ย ของบริษัทที่ให้การร่วมมือกับการสำรวจ $E(Y|Y < Y^*)$ น้อยกว่ารายได้เฉลี่ยของทั้งกลุ่มธุรกิจระดับเล็ก, $E(Y)$ การเปรียบเทียบการกระจายรายได้ของบริษัทที่ให้ความร่วมมือต่อการสำรวจกับข้อมูลการกระจายรายได้จากแหล่งที่ไม่เกี่ยวกับภาษี หรือ การสอบถามเจ้าหน้าที่ในหลายๆ ระดับของ กรมสรรพากรรวมทั้งเจ้าหน้าที่สำรวจ จะช่วยยืนยันขบวนการเลือกปฏิบัติในรูป ผ2-3

รูปที่ ผ2-4

ผลตอบแทนของการไม่ร่วมมือกับการสำรวจภาษี เมื่ออัตราภาษีหน่วยท้าย
และอัตราต้นทุนหน่วยท้ายของการหลบภาษีสูงขึ้น

(2) กรณีที่ 2 เราพิจารณากรณีที่ผลตอบแทนสุทธิจากการหนีภาษี ไม่แปรผันตามระดับรายได้โดยตลอดเนื่องมาจากต้นทุนส่วนเพิ่มของการหนีภาษีอาจเพิ่มขึ้นตามรายได้ รูปที่ ๘2-4 แสดงกรณีที่อัตราภาษีส่วนเพิ่มต่ำในช่วงรายได้ต่ำอย่างไรก็ตามอัตราภาษีส่วนเพิ่มนี้ เพิ่มขึ้นเร็วกว่า ต้นทุนส่วนเพิ่มของการหนีภาษี ผลตอบแทนจากการหนีภาษี จะเพิ่มขึ้นตามรายได้ และ ณ รายได้ระดับหนึ่งดังเช่น Y^* บุคคลจะเริ่มหนีภาษี สมมติต่อไปว่าหลังจาก Y^* ต้นทุนส่วนเพิ่มของการหนีภาษี เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และผลตอบแทนจากการหนีภาษีจะลดลงขณะการหนีภาษี จะลดลงขณะที่ Y เพิ่มขึ้นในระดับรายได้ที่เกิน Y^{**} บุคคลจะหันกลับมาร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สำรวจ ถ้าฟังก์ชัน $G(Y_i)$ เป็นดังที่อธิบายในรูปที่ ๘2-4 และบริษัทที่ใหญ่ที่สุดมีรายได้ Y_{n1} การร่วมมือกับการสำรวจจะเกิดในหมู่บริษัทเล็กๆ แต่ ถ้าบริษัทที่ใหญ่ที่สุดมีรายได้ Y_{n2} การร่วมมือจะเกิดในหมู่บริษัทเล็กๆและบริษัทที่ใหญ่ๆ โดยที่บริษัทขนาดกลางจะ ไม่ให้ความร่วมมือกับการสำรวจ รายได้เฉลี่ยของทุกบริษัทที่ร่วมมืออาจมากกว่าหรือน้อยกว่ารายได้เฉลี่ย จากประชากรทั้งหมดของธุรกิจขนาดเล็ก

แบบจำลองทั้งสองมีความเป็นไปได้ทั้งคู่ ถ้าเราสมมติว่ามีต้นทุนคงที่ของการหนีภาษี และระดับภาษีต่ำ โดย เปรียบเทียบที่ระดับรายได้ต่ำๆ ระดับรายได้ต่ำๆจะมีแนวโน้มที่จะร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สำรวจ การไม่ร่วมมือจะเกิดขึ้นในระดับรายได้สูงๆ ที่มีภาระภาษีสูง การที่การร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สรรพากรจะปรากฏอีกที่ระดับรายได้สูงๆ อีกหนหนึ่งขึ้นกับการเพิ่มขึ้นของต้นทุนส่วนเพิ่มในการหนีภาษี ว่าจะเพิ่มขึ้นเร็วเท่าไรเมื่อเทียบกับอัตราภาษีส่วนเพิ่ม

การที่การสำรวจเน้นการนำเอาธุรกิจระดับเล็กเข้าสู่ระบบภาษีเป็นเครื่องชี้แนะว่า บริษัทใหญ่ที่มีรายได้สูงๆ เกิน Y^{**} เป็นบริษัทที่มีทำเลการผลิตที่แน่นอนจึงไม่จำเป็นที่หน่วยสำรวจจะต้องติดตามนำบริษัทเหล่านี้เข้าสู่ระบบภาษี เจ้าหน้าที่สรรพากรติดต่อธุรกิจใหญ่ๆที่มีทำเลแน่นอนโดยผ่านกิจกรรมปกติทางธุรกิจและดังนั้นจึงไม่จำเป็นที่จะต้องรวมพวกเขาในการสำรวจ

แบบจำลองนี้ทำนายว่าการเพิ่มของภาษีจะลดจำนวนของธุรกิจที่ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สรรพากร ซึ่งแบบจำลองนี้สมมติว่าการสำรวจมีเพียงคนเดียว แบบจำลองนี้ควรมีความต่อเนื่องมากขึ้น ถ้ามีการสำรวจอย่างต่อเนื่อง จำนวนผู้จ่ายภาษีจะเป็นฟังก์ชันของจำนวนบริษัทที่ได้รับการสำรวจในอดีต

- ส่วนประกอบของหลักการ ต้นทุน-ผลประโยชน์

หลักการ ต้นทุน-ผลประโยชน์ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

(1) ต้นทุนส่วนเพิ่ม (Marginal Cost)

เราสมมติว่า เจ้าหน้าที่สำรวจติดต่อ O บริษัท มีเจ้าหน้าที่สำรวจ L_s และเจ้าหน้าที่แต่ละคนได้รับค่าจ้าง w จำนวนบริษัททั้งหมด คือ N เพราะฉะนั้น ความน่าจะเป็นในการสำรวจบริษัทหนึ่งคือ

$$p = \frac{\sigma L_S}{N}$$

ต้นทุนแปรผันของการสำรวจ คือ

$$C = wL_S = \left(\frac{w \cdot N}{\sigma} \right) \cdot p$$

ดังนั้นต้นทุนส่วนเพิ่มของการเพิ่มต้นทุนในการสำรวจ ผู้ประกอบการหรือบริษัท คือ

$$MC = \frac{dc}{dp} = \frac{w \cdot N}{\sigma}$$

MC คือ ต้นทุนส่วนเพิ่มต่อการเพิ่มในความน่าจะเป็นของการถูกสำรวจพบ หรือต่อการเพิ่มการสำรวจ 1 ปีเต็ม MC ในที่นี้ก็คือ ต้นทุนทั้งหมดของงานสำรวจใน 1 ปีนั่นเอง

N คือ จำนวนบริษัททั้งหมด ได้มาจาก สมการที่ (4) อีกนัยหนึ่งคือ ต้นทุนส่วนเพิ่มก็คือต้นทุนของการสำรวจผู้ประกอบการทั้งหมด

(2) รายรับส่วนเพิ่ม (Marginal Revenue)

รายรับทั้งหมดที่คาดว่าจะได้จากการสำรวจคือ ภาษีที่คาดว่าจะเก็บได้จากบุคคล i คูณกับจำนวนคนที่ถูกสำรวจเข้ามาสู่ระบบโดยการสำรวจ

$$R = E(t_i Y_i | Y_i < Y^*; Y_i > Y^{**}) \cdot s(a + \alpha) \frac{b}{a}$$

โดยที่

$$R = E(t_i Y_i | Y_i < Y^*; Y_i > Y^{**}) \quad \text{เป็นภาษีที่คาดว่าจะต้องจ่ายโดยบริษัท}$$

โดยมีเงื่อนไขว่าบริษัทให้ความร่วมมือกับการสำรวจ

S

เป็นขนาดของการสำรวจ

$$s \cdot (a + \alpha) \cdot \frac{b}{a} = b$$

$$s = \frac{a}{(a + \alpha)}$$

เพราะฉะนั้น

$$(a + \alpha) \frac{b}{a}$$

เป็นจำนวนประเมินของบุคคลทั้งหมดที่จะให้การร่วมมือกับการสำรวจ เพราะ $p = S$

การตัดสินใจที่จะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สำรวจไม่ขึ้นกับความน่าจะเป็นที่จะถูกสำรวจ รายรับส่วนเพิ่มจากการเพิ่มการสำรวจคือ

$$MR = \frac{dR}{ds} = E(t_i Y_i | Y_i < Y^*; Y_i > Y^{**}) (a + \alpha) \frac{b}{a}$$

$$MR = E(t_i Y_i) (b + \beta)$$

MR หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในรายได้ภาวียต่อการเปลี่ยนแปลงในขนาดของการสำรวจ ในที่นี้ MR คือ รายได้ที่ประเมินได้ซึ่ง จะรวบรวมไว้ถ้าประชากรทั้งหมดของบริษัทถูกสำรวจ

เนื่องจากขนาดของการสำรวจมีหน่วยเป็นเปอร์เซ็นต์ (ในที่นี้ 10%) การเพิ่มขึ้นของ S 1 หน่วย จึงทำให้ R เปลี่ยนไปมาก

ถ้าเราคำนวณหาอัตราส่วน MR ต่อ MC เราจะได้

$$\frac{MR}{MC} = \frac{E(t_i Y_i | Y_i < Y^*; Y_i > Y^{**}) (b + \beta)}{\frac{w \cdot N}{\sigma}}; \quad \frac{b}{a} = \frac{\beta}{\alpha}$$

$$= \frac{E(t_i Y_i | Y_i < Y^*; Y_i > Y^{**}) b}{w L_s}; \quad (b + \beta) \cdot p = b$$

$$= \frac{TR}{TC}$$

สัดส่วนของ MR ต่อ MC มีค่าเท่ากับ สัดส่วนของ TR ต่อ TC เพราะ ทั้ง TR และ TC เป็นสัดส่วนของขนาดการสำรวจซึ่งเท่ากับ p

(3) ความสูญเสียหน่วยท้าย (Marginal Loss) กับการสำรวจส่วนเพิ่ม

การวัดความสูญเสียหน่วยท้ายที่ตกอยู่กับบริษัทหรือผู้ประกอบการที่ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สำรวจเจ้าของกิจการคาดหวัง อรรถประโยชน์โดย

$$EU_c(Y_i) = (1-p) \cdot U(Y_i) + p \cdot U(Y_i - \tau(Y_i))$$

$$\frac{\partial EU_c}{\partial p} = U(Y_i - \tau(Y_i)) - U(Y_i)$$

การประเมินโดยใช้อนุกรม Taylor

$$\frac{\partial EU_c}{\partial p} = -U'(Y_i - \tau(Y_i)) \cdot \tau(Y_i) \left[1 - \frac{1}{2} A_i \cdot \tau(Y_i) \right]$$

โดย A_i เป็นสัมประสิทธิ์ ของการเกลี่ยความเสี่ยงของเจ้าของกิจการ วัดค่าที่ $(Y_i - \tau(Y_i))$ การประเมินแบบเดียวกัน ใช้วัดอัตราการลดลงของอรรถประโยชน์ที่คาดหวังของผู้ที่ไม่ร่วมมือ แต่การทำเช่นนี้ก็ ต้องมีการประเมิน $\tau(Y_i)$ สมมติว่าเราสามารถประเมิน $\tau(Y_i)$ ได้การสูญเสียทั้งสิ้นจากการเพิ่ม การสำรวจคือ

$$ML = \sum_{i=1}^N \omega_i \cdot \tau(Y_i) \left[1 - \frac{1}{2} A_i \cdot \tau(Y_i) \right]$$

โดยที่ $\omega_i = s_{2i} U'(Y_i - \tau(Y_i))$ คือ น้ำหนักการกระจายตัวของภาษีที่ให้กับเงิน 1 บาทที่ได้จากบุคคลที่ i

สมการ ML บ่งให้เห็นว่า การสูญเสียของบุคคลในสังคมน้อยกว่าภาษีที่เก็บได้ (หรือภาษีที่จะเก็บได้) ถ้าหากเขา เป็นคนเกลี่ยความเสี่ยง และ A_i เป็นบวก มูลค่าทางสังคมของการสูญเสียเหล่านี้ขึ้นกับกลุ่มการกระจายตัวของภาษีระหว่างผู้เสียภาษีในแต่ละชั้นรายได้

ภาคผนวกที่ 3

การคำนวณภาษีที่จ่ายโดยผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ

ภาคผนวกที่ 3

การคำนวณภาษีที่จ่ายโดยผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกลำเลียงเข้าสู่ระบบ

การคำนวณภาษีที่จ่ายโดยผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกลำเลียงเข้าสู่ระบบจะทำให้รัฐบาลได้รายได้เพิ่มคนละ 827.27 บาท (จากผลการคำนวณในภาคผนวกที่ 3 นี้) แต่อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะทำการคำนวณ เราต้องพิจารณาถึงปัจจัย 3 อย่าง ที่จะส่งผลทำให้ค่าที่คำนวณได้ผิดไปจากความเป็นจริง^{๓-1}

ดังนั้น วิธีแก้ไขและปรับให้จำนวนภาษีของปีหลังจาก ปี พ.ศ. 2536 ต้องนำเอาปัจจัยทั้ง 3 มาร่วมพิจารณา โดยเราได้ส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่และสรรพากรจังหวัดทั่วประเทศ (ดูรายละเอียดแบบสอบถามในภาคผนวกที่ 1) เพื่อถามความเห็นว่ามีแต่ละ สรรพากรพื้นที่ต่างๆ โดยเฉลี่ยแล้ว

ประเด็นที่ 1 มีผู้เสียภาษีย้อนหลังมากกว่า 1 ปี เป็นร้อยละเท่าไรของ ผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกลำเลียงเข้าสู่ระบบทั้งหมด และการย้อนหลังภาษีเป็นระยะเวลาเท่าไร โดยมีภาษีย้อนหลังทั้งหมดที่จัดเก็บได้จากกลุ่มนี้เป็นเงินเท่าไร

ประเด็นที่ 2 มีผู้เสียภาษีย้อนหลังน้อยกว่า 1 ปี เป็นร้อยละเท่าไรของ ผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกลำเลียงเข้าสู่ระบบทั้งหมด และการย้อนหลังภาษีเป็นระยะเวลาเท่าไร โดยมีภาษีย้อนหลังทั้งหมดที่จัดเก็บได้จากกลุ่มนี้เป็นเงินเท่าไร

ประเด็นที่ 3 ค่าปรับทั้งหมดที่จัดเก็บได้ในปี พ.ศ. 2536 จากกลุ่มผู้ปฏิบัติผิดทั้งหมดเป็นจำนวนเท่าไร

สมมติว่า

- จำนวนผู้จ่ายภาษีย้อนหลังมากกว่า 1 ปี มีจำนวน x % โดยจ่ายเป็นเงินภาษีจำนวน y บาท ซึ่งครอบคลุมเป็นระยะเวลา z ปี ที่หลบเลี่ยงภาษีในอดีต ดังนั้น สำหรับกลุ่มนี้เงินภาษีที่จะจ่ายให้กับรัฐบาลในปีต่อไปควรจะเป็น $44,998 (x/100) (y/z) = L$ บาท

^{๓-1} ปัจจัยที่จะมีผลทำให้ค่าที่คำนวณได้ผิด ได้แก่

1. มีจำนวนผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกระบุภาษีย้อนหลังมากกว่า 1 ปี จึงทำให้ค่าในข้อมูลที่มีอยู่ Overestimate ของภาษีปีต่อไปได้ หากใช้ภาษีของปี 2536

2. มีจำนวนผู้ปฏิบัติผิด ที่ถูกระบุภาษีย้อนหลังน้อยกว่า 1 ปี ก็ทำให้ได้ค่า Underestimate ภาษีของปีต่อไป หากใช้ภาษี ปี 2536

3. มีผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกลำเลียงเข้าสู่ระบบจำนวนหนึ่งที่เสียค่าปรับ ซึ่งทำให้ค่านี้ Overestimate ภาษีของปีต่อไป หากใช้ภาษี ปี 2536

- จำนวนผู้จ่ายภาษีย้อนหลังน้อยกว่า 1 ปี มีจำนวน s % โดยจ่ายเป็นเงินภาษีจำนวน t บาท ซึ่งครอบคลุมเป็นระยะเวลา n เดือนที่หลบเลี่ยงภาษีในอดีต ดังนั้น สำหรับกลุ่มนี้เงินภาษีที่จะจ่ายให้กับรัฐบาลในปีต่อไปควรจะเป็น $44,998 (s/100) (t/n) 12 = M$ บาท

- ส่วนค่าปรับที่เก็บได้ทั้งหมดในปี พ.ศ. 2536 กำหนดให้เป็น N บาท
เพราะฉะนั้นภาษีในแต่ละปีจากกลุ่มผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบหลังจากปี พ.ศ.2536 จึงเป็น

$$66.75 \text{ ล้าน} - (z-1)L + [(12-u)/12]M - N \text{ บาท}$$

หรือภาษีส่วนเพิ่มโดยเฉลี่ยหลังปีพ.ศ. 2536 ก็จะเป็น

$$66.75 \text{ ล้าน} - (z-1)L + [(12-u)/12]M - N \text{ บาท}$$

44,998 คน

จากข้อมูลที่ได้รับจาก สำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัด 48 แห่งที่ส่งข้อมูลเข้ามา (จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั่วประเทศ) พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วผู้ปฏิบัติผิดประเภทภาษีนิติบุคคลและผู้ปฏิบัติผิดประเภทภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจ่ายภาษีย้อนหลังมากกว่า 1 ปี ในขณะที่ผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มจ่ายภาษีย้อนหลังน้อยกว่า 1 ปีเป็นส่วนมาก ดังนั้น ค่า L ในสูตรข้างต้นสามารถแยกออกเป็น L จากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (L_p) และ L จากภาษีนิติบุคคล (L_c) สูตรการคำนวณ L_p และ L_c ก็เป็นเช่นเดิมเพียงแต่ใช้ x, y และ z ที่เป็นของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีนิติบุคคล (นั่นคือ x_p, y_p, z_p และ x_c, y_c, z_c)

ค่าของตัวแปรต่างๆมีดังต่อไปนี้

$x_p = 54.7\%$	$y_p = 2,771.90$ บาท	$z_p = 1.2$ ปี
$x_c = 16\%$	$y_c = 35,884.80$ บาท	$z_c = 1.6$ ปี
$s = 15\%$	$t = 9,588.60$ บาท	$u = 4.8$ เดือน

ทำให้ได้ค่า $L_c = 161,474,423$ บาท

ทำให้ได้ค่า $L_p = 56,855,872.96$ บาท

ทำให้ได้ค่า $M = 161,800,433.60$ บาท

$$N = 54.289\% \text{ ของ } 44,998 \text{ รายที่ถูกปรับด้วยค่าปรับเฉลี่ยเป็น } 750 \text{ บาทต่อราย}$$

$$= 18,321,723.17 \text{ บาท}$$

ดังนั้นภาษีเพียงอย่างเดียวของปีหนึ่งๆหลัง ปี พ.ศ. 2536 จึงเป็น

$$66,750,000 - \{ (1.6-1) \times 161,474,423 \} - \{ (1.2-1) \times 56,855,872.96 \} + \{ \frac{(12-4.8)}{12} \times 161,800,433.60 \} - 18,321,723.17$$

$$= 66,750,000 - 96,884,653.80 - 11,371,174.59 + 97,080,260.16 - 18,321,723.17$$

$$= 37,252,708.60 \text{ บาท}$$

นั่นคือ ภาษีหลังปี พ.ศ. 2536 โดยเฉลี่ยแล้วรัฐบาล จะเก็บภาษีจากกลุ่มผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกลำนำเข้าสู่ระบบเป็นจำนวน 37,252,708.60 บาท หรือ 827.87 บาทต่อราย

44,998 (ราย)

ภาคผนวกที่ 4

**การคำนวณโอกาสที่ผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ
แล้วออกไปจากระบบอีก**

ภาคผนวกที่ 4

การคำนวณโอกาสที่ผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบแล้วออกไปจากระบบอีก

ถ้าหากให้ผู้ปฏิบัติผิดที่เสียภาษีนิติบุคคลที่ถูกนำเข้าสู่ระบบอยู่ในระบบเป็นเวลา a ปี ก่อนที่จะออกไปจากระบบอีกและผู้ปฏิบัติผิดที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาที่ถูกนำเข้าสู่ระบบอยู่ในระบบเป็นเวลา b ปี ก่อนที่จะออกไปจากระบบอีก และให้ c % และ d % เป็นร้อยละของ ผู้ปฏิบัติผิดที่เสียภาษีนิติบุคคลเทียบกับผู้ปฏิบัติผิดทั้งหมดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ และร้อยละของผู้ปฏิบัติผิดที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาเทียบกับผู้ปฏิบัติผิดทั้งหมดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบ ตามลำดับ โดยที่ e % และ f % เป็นร้อยละของผู้ปฏิบัติผิดที่เสียภาษีนิติบุคคลที่ถูกนำเข้าสู่ระบบและออกไปจากระบบอีกเทียบกับ ผู้ปฏิบัติผิดที่เสียภาษีนิติบุคคลที่ถูกนำเข้าสู่ระบบทั้งหมด และร้อยละของผู้ปฏิบัติผิดที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาที่ถูกนำเข้าสู่ระบบและออกไปจากระบบอีกเทียบกับผู้ปฏิบัติผิดที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาที่ถูกนำเข้าสู่ระบบทั้งหมด ดังนั้น ค่า P โดยเฉลี่ยของแต่ละปี = $(c \times e)/a + (d \times f)/b$ จากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาบางส่วน ของ สำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่และสรรพากรจังหวัดทั่วประเทศ (แบบสอบถามคู่ได้ในภาคผนวกที่ 1) พบว่าผู้ที่ถูกนำเข้ามาสู่ระบบจะออกไปจากระบบหลังจากอยู่ในระบบ 2.2 - 2.5 ปี โดยเฉลี่ยแต่ข้อถามว่าโอกาสที่ผู้ถูกนำเข้าสู่ระบบจะออกไปจากระบบอีกเป็นร้อยละเท่าไรต่อปี คำตอบที่ได้กลับเป็น 0.12-0.26 ต่อปี หรือหมายความว่า 12%-26% ต่อปีของผู้ที่ถูกนำเข้าสู่ระบบแล้วออกไปจากระบบอีก

นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยของ a, b, c, d, e และ f ที่ได้รับสามารถให้ผลลัพธ์ของการ คำนวณสมการข้างต้นได้ดังต่อไปนี้ คือ

$$p \text{ ของแต่ละปีโดยเฉลี่ย} = \frac{0.1793}{3.6} + \frac{0.113}{2.5}$$

$$= 0.095 \text{ หรือ } 9.5\%$$

เพราะฉะนั้นเราอาจสรุปได้ว่า

ประการที่ 1 ถ้าโอกาสที่ผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกลำเข้าสู่ระบบแล้วออกไปจาก ระบบอีกเป็น 9.5% ต่อปี Expected tax ที่จะได้จะเป็นไปตามสมการดังต่อไปนี้

$$E(t y) = T_t + \frac{0.905T_{t+1}}{(1+r)} + \frac{0.81T_{t+2}}{(1+r)^2} + \frac{0.715T_{t+3}}{(1+r)^3} + \frac{0.62T_{t+4}}{(1+r)^4} + \frac{0.525T_{t+5}}{(1+r)^5} + \frac{0.43T_{t+6}}{(1+r)^6} +$$

$$\frac{0.335T_{t+7}}{(1+r)^7} + \frac{0.24T_{t+8}}{(1+r)^8} + \frac{0.145T_{t+9}}{(1+r)^9} + \frac{0.05T_{t+10}}{(1+r)^{10}}$$

ประการที่ 2 ถ้าโอกาสที่ผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกลำเข้าสู่ระบบแล้วออกไปจาก ระบบอีกเป็น 0.12 ต่อปี Expected tax ที่จะได้จะเป็นไปตามสมการดังต่อไปนี้

$$E(t y) = T_t + \frac{0.88T_{t+1}}{(1+r)} + \frac{0.76T_{t+2}}{(1+r)^2} + \frac{0.64T_{t+3}}{(1+r)^3} + \frac{0.52T_{t+4}}{(1+r)^4} + \frac{0.4T_{t+5}}{(1+r)^5} + \frac{0.28T_{t+6}}{(1+r)^6} +$$

$$\frac{0.16T_{t+7}}{(1+r)^7} + \frac{0.04T_{t+8}}{(1+r)^8}$$

ประการที่ 3 ถ้าโอกาสที่ผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกลำเข้าสู่ระบบแล้วออกไปจาก ระบบอีกเป็น 0.17 ต่อปีตาม การเก็บข้อมูลที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น Expected tax ที่จะได้จะเป็นไปตามสมการดังต่อไปนี้

$$E(t y) = T_t + \frac{0.70T_{t+1}}{(1+r)} + \frac{0.53T_{t+2}}{(1+r)^2} + \frac{0.36T_{t+3}}{(1+r)^3} + \frac{0.17T_{t+4}}{(1+r)^4} + \frac{0.02T_{t+5}}{(1+r)^5}$$

ประการที่ 4 ถ้าโอกาสที่ผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบแล้วออกไปจากระบบอีกเป็น 0.26 ต่อปี Expected tax ที่จะเก็บได้จะเป็นไปตามสมการดังต่อไปนี้

$$E(t y) = T_t + \frac{0.74T_{t+1}}{(1+r)} + \frac{0.48T_{t+2}}{(1+r)^2} + \frac{0.22T_{t+3}}{(1+r)^3}$$

ประการที่ 5 ถ้าโอกาสที่ผู้ปฏิบัติผิดอยู่ในระบบเพียง 3 ปี Expected tax ที่จะเก็บได้จะเป็นไปตามสมการดังต่อไปนี้

$$E(t y) = T_t + \frac{0.66T_{t+1}}{(1+r)} + \frac{0.33T_{t+2}}{(1+r)^2}$$

กรณีของประการที่ 3 ซึ่งถูกกำหนดไว้เป็นกรณีพื้นฐาน ก็น่าจะได้รับการสนับสนุน โดยที่ปรากฏว่าค่าของประการที่ 3 นี้ อยู่ตรงกลางของค่าทั้งหมด ค่าของกรณีอื่นๆจะถูกนำไปทำ Sensitivity analysis เพื่อดูว่าโอกาสของผู้ปฏิบัติผิดที่ถูกนำเข้าสู่ระบบแล้วออกไปจากระบบ จะมีผลอย่างไรต่อผลลัพธ์ของการคำนวณความคุ้มค่าของการสำรวจ

ภาคผนวกที่ 5

**การคำนวณหาจำนวนผู้เสียภาษีและจำนวนผู้นิภาษี
และจำนวนเงินภาษีที่จัดเก็บได้**

ภาคผนวกที่ 5

การคำนวณหาจำนวนผู้เสียภาษีและจำนวนผู้หนีภาษีและจำนวนเงินภาษีที่จัดเก็บได้

การคำนวณตามสมการต่างๆ จะใช้ข้อมูลปี 2536 เป็นตัวอย่าง เพราะว่า เป็นปีที่มีข้อมูลของทุกตัวแปรที่สมบูรณ์มากที่สุด

(1) วิธีการประมาณการค่าตัวแปรบางตัวแปร ก่อนการคำนวณ เราจำเป็นต้องมีการปรับปรุงตัวแปรบางตัวเพราะข้อมูลที่มีอยู่ (จากสำนักงานสรรพากร ทั่วประเทศ) ไม่ตรงกับลักษณะที่เรา กำลังศึกษาอยู่โดยรายละเอียดของการปรับปรุงจะได้ กล่าวดังต่อไปนี้

จำนวน $(a + \alpha)$

จากข้อมูลของ "ผลการจัดเก็บภาษีอากรปีงบประมาณ 2536" เราทราบค่าจำนวนราย (หรือสถานประกอบการ) ที่มายื่นแบบเสียภาษีถูกต้อง (พวกที่อยู่ในระบบ) และจำนวนเงินภาษีที่จัดเก็บได้ทั้งหมดทั่วประเทศที่อยู่ภายใต้งานสำรวจภาษีของกรมสรรพากรโดยการทอนจำนวนแบบ(ซึ่งเป็นข้อมูลที่ มีอยู่) ให้เป็นจำนวนราย ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(1.1) สมมุติว่า ในรายการที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผู้เสียภาษี 1 ราย ยื่น

ภงด.90 1 แบบ โดยที่เราจะไม่รวม ภงด.91 และภงด.94 ทั้งนี้เพราะว่า ภงด.91 ส่วนใหญ่จะเป็น ภาษีจากค่าจ้างเงินเดือน จำนวนของ ภงด.91 ส่วนมากจะไม่อยู่ภายใต้งานสำรวจ แม้ว่าจะงานสำรวจอาจ ครอบคลุมถึงลูกจ้างในสถานประกอบการและตรวจสอบการชำระภาษีของลูกจ้างเหล่านั้น ส่วนภงด.94 เป็นการยื่นภาษีครึ่งปี ดังนั้น หากคิดเฉพาะ ภงด. 90 ก็จะได้ข้อมูลต่ำกว่าจำนวนภงด. 91 ที่อยู่ภายใต้ การสำรวจไป อย่างไรก็ตาม เราก็คาดคะเนว่า underestimation จะมีค่าไม่มากนักเมื่อเทียบกับจำนวนผู้เสีย ภาษีที่อยู่ภายใต้งานสำรวจ ส่วน ภงด.93 เราจะไม่รวมเข้ามาในการคำนวณ เพราะเป็นการส่งภาษีล่วงหน้า ซึ่งในที่สุด ภงด.90 ก็จะมีรวมเอาไว้ หากรวม ภงด.90 และ ภงด.93 เข้าด้วยกันก็จะทำให้ค่าตัวเลขสูงกว่า ความจริงไป

แต่อย่างไรก็ตามการนับเฉพาะจำนวน ภงด.90 ก็จะมีทั้งปัญหา overestimation และ underestimation การ overestimation เกิดจากการรวมผู้เสียภาษีที่ไม่มีสถานประกอบการ (เช่น เงินปันผล) เข้าไป ส่วนปัญหา underestimation เกิดจากสถานประกอบการหลายแห่งอาจมีการยื่นแบบร่วมกัน (เช่น สาขาย่อย หรือเจ้าของร่วมกัน) ในขั้นต้นเราจะสมมุติว่าปัญหาทั้งสองจะลบล้างซึ่งกันและกัน

(1.2) ในรายการที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล เราสมมุติว่าผู้เสียภาษี 1 รายจะยื่น ภพ.50 1 แบบ หรือ ภงด.52 1แบบ หรือ ภงด.55 ส่วน ภงด.51 จะไม่รวมไว้เพราะว่าได้รวมไว้ใน ภงด.50 ในที่สุดแล้ว ก็จะทำให้ไม่นับซ้ำ

(1.3) ในรายที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เราก็จะสมมติว่าผู้เสียภาษี 1 ราย จะยื่น ภงด. 30 จำนวน 12 ครั้งใน 1 ปี เป็นอย่างน้อย (ในความเป็นจริงแล้วอาจมีมากกว่านี้ ถ้ามีการยื่นผิดแล้วไปยื่นใหม่ซึ่งกรมสรรพากรก็ได้บันทึกการยื่นแบบทุกครั้งไว้) เนื่องจากเราไม่มีตัวเลขว่าในแต่ละรายยื่นกี่ครั้งจึงต้องใช้วิธีเอาตัวเลขอย่างน้อยที่สุดมาคำนวณ ดังนั้น จำนวนภาษีที่ได้จากการคำนวณด้วยวิธีนี้ ก็จะ overestimate (หรือจะยื่น ภพ.31 จำนวน 12 ครั้งใน 1 ปี เหตุผลก็เช่นเดียวกับ ภพ.30)

ส่วนผู้ยื่น ภพ.36 นั้นจะยื่นก็ต่อเมื่อมีการกิจกรรมการขายหรือโอนส่วนตัว ดังนั้นเราแทบจะไม่รู้ว่า 1 รายจะยื่นแบบกี่ครั้ง อย่างไรก็ตาม แบบที่ยื่น ภพ.36 มีจำนวนน้อย ดังนั้นเพื่อความง่ายต่อการคำนวณ เราสมมติว่า 1 รายจะมี ภพ.36 1 แบบใน 1 ปี (ดังนั้นตัวเลขนี้จะ overestimate ไป)

(1.4) ภาษีธุรกิจเฉพาะ บางกิจการจะยื่น 12 ครั้งต่อปี (เช่นเดียวกับ ภพ.30 และ ภพ.31) แต่มีบางกิจการยื่นต่อเมื่อมีกิจกรรมการขายหรือโอนสินค้าเกิดขึ้น ดังนั้น ขอสมมติว่า 1 รายจะยื่น 12 แบบใน 1 ปี (เพราะฉะนั้นตัวเลขที่ได้ก็จะ underestimate ด้วย)

(1.5) ภาษีการค้า เช่นเดียวกับ ภพ.30 และ ภพ.31 ที่ผู้เสียภาษีการค้า ต้องยื่นทุกเดือน ดังนั้น 1 รายจะยื่นทั้งหมด 12 แบบ เนื่องด้วยผู้ที่ใช้ภาษีการค้าในปัจจุบัน เป็นผู้ที่ต้องมีกิจการที่ดำเนินอยู่คาบเกี่ยวกับกิจการในอดีต ซึ่งยังดำเนินมาไม่ครบหรือเสร็จ โดยมีการผูกพันที่จะต้องใช้ภาษีการค้าไปจนกิจกรรมนี้สิ้นสุด นอกจากนี้ ผู้มีกิจการเหล่านี้ โดยส่วนใหญ่จะไปจดทะเบียนภาษี มูลค่าเพิ่มมูลค่าเพิ่มแล้ว ก็จะทำให้สถานประกอบการประกอบกิจการในช่วงเวลาปัจจุบันได้ ดังนั้นอาจตัดทะเบียน ภค.40 ออกไปได้เลยเพื่อที่จะไม่ได้นับซ้ำ

จากข้อ (1.1) ถึง (1.5) เราจะคำนวณรายที่มีการยื่นแบบเสียภาษีซึ่งอยู่ภายใต้งานสำรวจจากจำนวนแบบที่ยื่นได้ดังต่อไปนี้

ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	767,110 ราย
ผู้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล	163,649 + 3,948 + 7,921
	= 175,518 ราย
ผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	173,892 + 52,342 + 18,499
	= 244,715 ราย
ผู้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ	17,060 ราย

ดังนั้นจำนวนรายทั้งหมดเท่ากับ 1,204,403 ราย (โดยสมมติว่าแต่ละราย จะยื่นภาษีอย่างใด อย่างหนึ่งเท่านั้น นั่นคือการรวมรายทั้งหมดจะไม่มีการนับซ้ำเกิดขึ้นเนื่องจากการยื่นภาษีมามากกว่า 1 แบบใน 1 ราย) ถ้าภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะเป็นภาษีที่ต้องยื่นร่วมกับ ภงด.90 หรือ

ค่า P

ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลสำหรับตัวแปรนี้ แต่จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของ สพท.เขต3 ได้ประเมินว่า P มีจำนวนไม่เกิน 20% ของจำนวนที่ถูกสำรวจทั้งหมด ดังนั้น เราจะใช้ค่าสูงสุดคือ 20% ของจำนวนที่ถูกสำรวจทั้งหมด สำหรับค่า P

จำนวนรวมของ F3 ,F4 และ F5

ผลบวกของจำนวน F3,F4 และ F5 หาได้จาก สร.11 ที่ไม่ได้มาพบตามคํานัดของเจ้าหน้าที่งานสำรวจที่เราได้ถามจำนวนกลุ่มรวมนี้จาก สพท. เขตและจังหวัด เป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของประเทศ และเป็นเวลาครึ่งปีของ พ.ศ.2536 (เดือนเว้นเดือน) ถ้าสมมุติว่าในแต่ละพื้นที่ที่มีจำนวนของกลุ่มนี้ในระยะเวลา 1 ปี เป็น 2 เท่าของครึ่งปี ตามที่ได้รายงานมา(นั่นคือ เอา 4 คูณผลรวมของจำนวนกลุ่มนี้) เพราะฉะนั้น

จำนวนรวมของ $F3 + F4 + F5 = 17,340$ ราย

จำนวน F3 ของ สพท.เขต/จังหวัด(1/5 ของทั้งหมด) $100 \times 4.5 = 450$ ราย⁵¹

จำนวน F4 ของ สพท.เขต/จังหวัด(1/5 ของทั้งหมด) = 4,536 ราย*

จำนวน F5 ของ สพท.เขต/จังหวัด(70.3% ของทั้งหมด) = $(5,430 \times 1.422) + 1156^* = 8,878$ ราย และขาดรายงานอีก 3,476 ราย (ซึ่งไม่สามารถจะบ่งชี้ได้ว่าควรจำแนกอยู่ในกลุ่มไหน หรือ ยังเป็นส่วนที่ดำเนินการอยู่ จึงไม่อาจสรุปได้ว่าจะจัดอยู่ในกลุ่มไหน)

- การคำนวณ

สำหรับสมการที่ 1 :

จำนวน กลุ่ม a = จำนวน (สร.20 + สร.21) - จำนวน F2

จำนวน กลุ่ม a = $360,334 - 44,998$

= 31,5336 ราย

สำหรับสมการที่ 2 : เราได้ค่าจำนวนผู้มีหน้าที่เสียภาษีรวมทั้งหมด ดังนี้

จำนวน กลุ่ม B = จำนวน (จำนวนกลุ่ม a + F2 + F3 + F4 + F5) + จำนวน P

จำนวน กลุ่ม B = $(31,5336 + 44,998 + 17,340)(1+0.2)$

= 453,209 ราย

⁵¹ ได้จากจำนวนส่งตรวจสอบหักด้วยจำนวนที่ ตรวจสอบได้ติดตาม นั่นคือ $6,142 - 450 - 4,536 = 1,156$ ราย

สำหรับสมการที่ 3 : คำนวณได้จาก

จำนวน ($a+\alpha$) ทั่วประเทศ = จำนวน (สร.20 + สร.21 - F2) + จำนวนกลุ่ม α หรือ

จำนวนกลุ่ม α = จำนวน ($a+\alpha$) ทั่วประเทศ - จำนวน (สร.20 + สร.21 - F2) ดังนั้น

จำนวน ($a+\alpha$) ทั่วประเทศ = (360,334 - 44,998) + 627,292

= 942,628 ^{#5-2} ราย หรือ

จำนวนกลุ่ม α = 942,628 - 315,336

= 627,292 ราย หรือ

ถ้าใช้ ($a+\alpha$) ทั่วประเทศ = 1,204,403 ราย จะได้

จำนวนกลุ่ม α = 1,204,403 - 315,536

= 889,067 ราย

สำหรับสมการที่ 4 คำนวณได้จาก สัดส่วนของจำนวนผู้เสียภาษี = $\frac{\text{จำนวน กลุ่ม } a}{\text{จำนวน กลุ่ม } \alpha}$

ถูกต้องและมีหลักฐานครบในงานสำรวจต่อจำนวนผู้เสียภาษีถูกต้องแล้วมีหลักฐานครบที่ยื่นนอก
การสำรวจ (ขอเรียกย่อเป็น R ตรงกับ s ในแบบจำลอง)
1-s

R = 315,336

627,292

= 0.503

หรือ = $\frac{315,336}{889,067} = 0.355$

889,067

^{#5-2} ค่าที่ estimate ได้ใกล้เคียงกับตัวเลขของสถานประกอบการทั้งหมด คือ 939,754 ราย ซึ่งรายงานโดยกรมสรรพากร และแสดงไว้ในตารางที่ ผ.10-2

สำหรับสมการที่ 5 :

$$\text{จำนวน (G2 + G3)} = \frac{\text{จำนวน (F2 + F3)}}{R}$$

$$\text{จำนวน (G2 + G3)} = \frac{44,998 + 450}{0.503} = 90,354$$

$$\text{หรือ} = \frac{44,998 + 450}{0.355} = 128,022 \text{ ราย}$$

สำหรับสมการที่ 6 :

$$\text{จำนวน (G4 + G5)} = \frac{\text{จำนวน (F4 + F5)}}{R}$$

$$\text{จำนวน (G4 + G5)} = \frac{4,536 + 8,878}{0.503} = 26,667 \text{ ราย}$$

$$\text{หรือ} = \frac{4,536 + 8,878}{0.355} = 37,786 \text{ ราย}$$

สำหรับสมการที่ 7 :

$$\text{จำนวนของกลุ่ม A} = (\text{จำนวน } \alpha + G2 + G3 + G4 + G5) + P$$

$$\text{จำนวนของกลุ่ม A} = (627,292 + 90,354 + 26,046)(1 + 0.2) = 892,430 \text{ ราย}$$

$$\text{หรือ} = (889,067 + 128,022 + 36,904)(1 + 0.2) = 1,264,792 \text{ ราย}$$

สำหรับสมการที่ 8 :

$$R = \frac{\text{จำนวนกลุ่ม B ทั้งหมด}}{\text{จำนวนกลุ่ม A ทั้งหมด}}$$

$$0.503 = \frac{453,209}{\text{จำนวน กลุ่ม A}}$$

$$\begin{aligned} \text{เพราะฉะนั้น จำนวน กลุ่ม A} &= 901,012 \text{ ราย} \\ \text{หรือ } 0.355 &= \frac{453,209}{\text{จำนวน กลุ่ม A}} \end{aligned}$$

$$\text{เพราะฉะนั้น จำนวน กลุ่ม A} = 1,276,645 \text{ ราย}$$

สำหรับสมการที่ 9 :

$$\text{จำนวน N} = \text{จำนวนกลุ่ม B ทั้งหมด} + \text{จำนวนกลุ่ม A ทั้งหมด}$$

$$\text{จำนวน N} = 453,209 + 901,012$$

$$= 1,354,221 \text{ ราย}$$

$$\text{หรือ จำนวน N} = 453,209 + 1,276,645$$

$$= 1,729,854 \text{ ราย}$$

ภาคผนวกที่ 6

ตารางข้อมูล ต้นทุนเพิ่มเติม

ตารางที่ ผ 6-1

ตารางอัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2536

สำนักงานสรรพากร	อัตรากำลังที่ปฏิบัติงานจริง	อัตรากำลังที่ส่งมา
สพท. 1	18.00	18
สพท. 2	24.00	24
สพท. 3	19.00	19
สพท. 4	18.00	18
สพท. 5	19.00	19
สพท. 6	22.00	22
สพท. 7	23.00	23
สพท. 8	18.00	18
รวม สพท. 1-8	161.00	161
สพท. 9-10		
สพท. 9	7.00	7
สพท. 10	8.00	8
รวม สพท. 9 และ 10	15.00	15
เขต 1		
อยุธยา	5.67	34
ลพบุรี	18.50	33
ชัยนาท	6.17	12
สิงห์บุรี	4.83	14
อ่างทอง	9.50	11
สระบุรี	16.00	23
ปทุมธานี	10.79	13
นนทบุรี	5.67	14
รวม	77.12	154
เขต 2		
ชลบุรี	11.67	24
ฉะเชิงเทรา	24.00	24
นครนายก	10.00	10

ตารางที่ ผ 6-1 (ต่อ)

สำนักงานสรรพากร	อัตรากำลังที่ปฏิบัติงานจริง	อัตรากำลังที่ส่งมา
ปราจีนบุรี	11.67	14
สระแก้ว*	0.00	0
ระยอง	12.83	18
ตราด	10.83	13
จันทบุรี	20.00	20
สมุทรปราการ	12.47	14
รวม	113.47	137
เขต 3		
นครราชสีมา	44.33	69
ชัยภูมิ	26.00	26
บุรีรัมย์	28.00	52
สุรินทร์	6.59	31
ศีร์ษะเกษ	37.00	37
อุบลราชธานี	24.00	44
อำนาจเจริญ	2.83	12
ยโสธร	8.33	26
รวม	177.09	297
เขต 4		
อุดรธานี	11.46	43
หนองบัวลำภู	0.50	1
หนองคาย	2.67	6
เลย	5.83	25
สกลนคร	6.17	30
นครพนม	5.50	23
ขอนแก่น	24.00	48
มหาสารคาม	3.67	12
ร้อยเอ็ด	9.83	54

ตารางที่ ผ 6-1 (ต่อ)

สำนักงานสรรพากร	อัตรากำลังที่ปฏิบัติงานจริง	อัตรากำลังที่ส่งมา
กาฬสินธุ์	6.42	30
มุกดาหาร	2.83	12
รวม	78.88	284
เขต 5		
เชียงใหม่	11.00	54
ลำปาง	7.67	34
แม่ฮ่องสอน	3.50	21
เชียงราย	38.83	49
น่าน	5.83	21
ลำพูน	2.67	7
แพร่	9.33	18
พะเยา	3.33	15
รวม	82.17	219
เขต 6		
พิษณุโลก	6.17	22
อุตรดิตถ์	3.67	22
สุโขทัย	2.50	3
ตาก	16.00	16
อุทัยธานี	11.00	22
กำแพงเพชร	2.33	3
พิจิตร	13.01	20
เพชรบูรณ์	11.00	11
นครสวรรค์	23.17	41
รวม	88.84	160
เขต 7		
นครปฐม	6.00	9
สุพรรณบุรี	12.67	24
กาญจนบุรี	12.83	23

ตารางที่ ผ 6-1(ต่อ)

สำนักงานสรรพากร	อัตรากำลังที่ปฏิบัติงานจริง	อัตรากำลังที่ส่งมา
ราชบุรี	14.50	22
เพชรบุรี	16.00	16
สมุทรสาคร	8.00	8
สมุทรสงคราม	5.50	7
ประจวบคีรีขันธ์	13.83	17
รวม	89.33	126
เขต 8		
นครศรีธรรมราช	27.81	29
ชุมพร	21.00	26
สุราษฎร์ธานี	6.67	40
ระนอง	7.33	22
กระบี่	0.17	1
พังงา	9.00	16
ภูเก็ต	8.00	8
รวม	79.98	142
เขต 9		
สงขลา	5.33	7
ตรัง	8.88	25
พัทลุง	6.67	30
สตูล	2.50	3
ปัตตานี	2.50	3
ยะลา	7.00	14
นราธิวาส	23.50	26
รวม	56.38	108
รวมภูมิภาค	858.27	1,640
รวมทั่วประเทศ	1,019.27	1,803

แหล่งที่มา : สำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ และสำนักงานสรรพากร
จังหวัดทั่วประเทศ

ตารางที่ ผ 6-2

ต้นทุนที่ใช้ในการสำรวจผู้เสียภาษีประเภทต้นทุนทางด้านแรงงาน ปี 2536

สำนักงานสรรพากร	เงินเดือน	ค่าตอบแทนเหมาจ่าย	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	ค่าเช่าบ้าน	ค่ารักษาพยาบาล, ช่วยเหลือบุตร, ค่าเล่าเรียนบุตร (เงินนอกกลาง)	รวม
กรุงเทพฯ						
สพท. 1	1,538,880	34,450	-	48,548	(b)	(b)
สพท. 2	2,113,080	102,800	-	46,211	(b)	(b)
สพท. 3	1,448,400	76,250	-	48,908	(b)	(b)
สพท. 4	1,850,160	76,050	-	41,876	(b)	(b)
สพท. 5	1,733,640	59,850	-	50,375	(b)	(b)
สพท. 6	1,704,580	81,650	-	67,669	(b)	(b)
สพท. 7	2,257,440	45,500	-	48,269	(b)	(b)
สพท. 8	1,683,600	53,800	-	36,591	(b)	(b)
รวม	14,329,780	530,350	0	388,446	1,477,528	16,726,105
สพท. 9	576,480	16,500	-	37,749	0	630,729
สพท. 10	676,200	121,920(a)	-	49,695	20,753	868,568
รวม	1,252,680	138,420	0	87,444	20,753	1,499,297
เขต 1						
อยุธยา	1,493,400	90,730	-	124,981	97,964	1,807,065
ลพบุรี	1,609,365	60,000	-	101,271	28,775	1,799,411
ชัยนาท	507,683	-	-	69,165	35,275	612,124
สิงห์บุรี	503,316	9,711(a)	-	77,758	37,083	627,867
อ่างทอง	1,502,114	60,000	-	50,147	36,563	1,648,823
สระบุรี	1,057,906	13,470	-	112,563	0	1,183,939
ปทุมธานี	640,876	-	-	123,698	56,975	821,550
นนทบุรี	536,083	-	-	113,074	77,176	726,333
รวม	7,850,744	233,911	0	772,657	369,801	9,227,113
เขต 2						
ชลบุรี	865,551	-	-	173,635	76,927	1,116,112
ฉะเชิงเทรา	230,556	21,660	-	77,099	41,393	370,708
นครนายก	827,280	11,820	-	40,573	72,847	952,520
ปราจีนบุรี	1,115,900	3,850(a)	-	83,406	53,962	1,257,118
สระแก้ว	-	-	-	-	0	0
ระยอง	1,195,245	-	-	75,957	22,683	1,293,885
ตราด	1,585,800	160,300(a)	-	43,728	18,994	1,808,822
จันทบุรี	1,788,383	-	-	79,721	65,738	1,933,842
สมุทรปราการ	972,909	-	-	127,480	57,430	1,157,819
รวม	8,581,625	197,630	0	701,598	409,974	9,890,826
เขต 3						
นครราชสีมา	4,778,240	113,150	15600	246,530	44,010	5,197,530
ชัยภูมิ	3,509,880	45,228(a)	-	90,808	39,917	3,685,833

ตารางที่ ผ 6-2 (ต่อ)

สำนักงานสรรพากร	เงินเดือน	ค่าตอบแทนเหมาจ่าย	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	ค่าเช่าบ้าน	ค่ารักษาพยาบาล, ช่วยเหลือบุตร, ค่าเล่าเรียนบุตร (เงินนอกกลาง)	รวม
บุรีรัมย์	2,760,434	92,960(๒)	-	111,502	51,844	3,016,740
สุรินทร์	708,659	23,970	4986	69,799	0	807,414
ศีร์ษะเกษ	3,456,282	13,360	5350	109,477	32,245	3,616,714
อุบลราชธานี	1,833,533	14,680	2886	118,681	47,154	2,016,934
อำนาจเจริญ	407,591	72,050	12800	26,340	6,944	525,726
ยโสธร	741,678	30,960	-	34,021	30,674	837,333
รวม	18,196,297	406,358	41,622	807,158	252,788	19,704,224
เขต 4						
อุดรธานี	1,180,119	37,000	9000	145,143	40,872	1,412,134
หนองบัวลำภู	54,123	49,055	-	-	0	103,178
หนองคาย	171,413	-	-	69,958	15,341	256,712
เลย	593,572	22,480	-	59,173	18,656	693,881
สกลนคร	563,838	27,820	3200	84,840	36,611	716,310
นครพนม	525,274	22,730	200	48,336	19,890	616,430
ขอนแก่น	2,356,113	21,522	4350	133,004	40,569	2,555,558
มหาสารคาม	409,572	-	-	81,846	15,675	507,092
ร้อยเอ็ด	994,827	9,470(๒)	-	75,745	31,365	1,111,408
กาฬสินธุ์	603,891	8,400(๒)	-	71,159	35,529	718,978
มุกดาหาร	347,301	3,300	3100	48,009	17,065	418,775
รวม	7,800,042	201,777	19,850	817,213	271,573	9,110,456
เขต 5						
เชียงใหม่	1,181,363	26,210	-	161,511	149,697	1,518,781
ลำปาง	643,434	7,830	11,500	115,717	72,508	850,989
แม่ฮ่องสอน	254,390	76,930	-	35,231	13,449	380,001
เชียงราย	3,664,424	27,000(๒)	-	207,414	24,734	3,923,572
น่าน	702,533	10,900	-	61,715	36,160	811,308
ลำพูน	585,371	15,750	-	69,294	21,906	692,322
แพร่	871,982	14,980	9,600	56,394	24,188	977,144
พะเยา	351,520	10,800	-	58,441	24,255	445,016
รวม	8,255,019	190,400	21,100	765,717	366,898	9,599,133
เขต 6						
พิษณุโลก	656,615	39,360	-	118,716	71,966	886,657
อุตรดิตถ์	349,534	4,050	-	74,234	26,355	454,173
สุโขทัย	214,200	1,200	-	93,179	41,028	349,606
ตาก	1,928,280	-	-	50,765	17,987	1,997,031
อุทัยธานี	922,446	13,396	1,140	53,919	25,306	1,016,207
กำแพงเพชร	76,316	8,000	-	68,409	29,269	181,994
พิจิตร	1,256,610	-	-	98,391	40,657	1,395,658
เพชรบูรณ์	985,080	400	-	70,492	34,644	1,090,616

ตารางที่ ผ 6-2 (ต่อ)

สำนักงานสรรพากร	เงินเดือน	ค่าตอบแทนเหมาจ่าย	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	ค่าเช่าบ้าน	ค่ารักษาพยาบาล, ช่วยเหลือบุตร, ค่าเล่าเรียนบุตร (เงินบกลาง)	รวม
นครสวรรค์	2,133,390	63,194	27,500	138,791	70,749	2,433,624
รวม	8,522,471	129,600	28,640	766,895	357,960	9,805,566
เขต 7						
นครปฐม	675,280	-	-	124,029	106,026	905,335
สุพรรณบุรี	1,364,580	47,130	-	90,704	69,453	1,571,866
กาญจนบุรี	1,281,414	-	-	81,292	23,618	1,386,324
ราชบุรี	1,245,524	10,200	-	118,723	160,556	1,535,002
เพชรบุรี	1,338,390	5,240	12,600	88,423	45,123	1,489,776
สมุทรสาคร	642,600	23,760	6,000	62,996	103,055	838,411
สมุทรสงคราม	541,954	11,150	-	42,004	27,290	622,398
ประจวบคีรีขันธ์	1,241,875	20,870	5,460	65,746	20,816	1,354,767
รวม	8,331,617	118,350	24,060	673,915	555,937	9,703,880
เขต 8						
นครศรีธรรมราช	2,967,702	134,188	-	163,573	42,527	3,307,991
ชุมพร	536,332	30,336	1,800	46,581	27,710	642,759
สุราษฎร์ธานี	631,175	67,362	-	53,196	29,460	781,192
ระนอง	684,600	-	-	59,441	42,050	786,092
กระบี่	19,870	-	-	162,653	49,311	231,833
พังงา	900,869	17,000	-	27,636	14,091	959,595
ภูเก็ต	639,320	6,300	-	79,894	29,445	754,959
รวม	6,379,867	255,186	1,800	592,974	234,594	7,464,421
เขต 9						
สงขลา	526,629	24,000	-	135,597	83,695	769,920
ตรัง	695,548	48,900	-	64,847	64,394	873,690
พัทลุง	532,064	22,590(a)	-	36,433	21,761	612,848
สตูล	997,100	7,450(a)	-	70,276	0	1,074,826
ปัตตานี	172,100	3,000	-	68,517	24,749	268,366
ยะลา	603,228	-	-	53,964	33,738	690,930
นราธิวาส	3,277,122	72,000	-	65,990	24,579	3,439,691
รวม	6,803,791	177,940	0	495,624	252,916	7,730,270
รวมภูมิภาค	81,974,153	2,049,572	137,072	6,481,196	3,093,193	93,735,186
รวมทั้งประเทศ	96,303,933	2,579,922	137,072	6,869,642	4,570,721	110,461,290

แหล่งที่มา : สำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ 1-10 , สำนักงานสรรพากรจังหวัด 76 จังหวัด และ กองคลัง กรมสรรพากร

หมายเหตุ :

(a) เบี้ยเลี้ยง + ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

(b) ไม่มีข้อมูลแยกในแต่ละ สทท.

(c) เงินเดือน + เบี้ยเลี้ยง + ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

* รวมอยู่ที่ จังหวัด ปราจีนบุรี

ตารางที่ ผ 6-3

ต้นทุนที่ใช้ในการสำรวจผู้เสียภาษีประเภทต้นทุนทางด้านค่าเช่า ปี 2536

จังหวัด	ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	ค่าเช่าสถานที่	รวม
กรุงเทพฯ			
สหท. 1	-	19,343	19,343
สหท. 2	-	0	0
สหท. 3	-	0	0
สหท. 4	-	0	0
สหท. 5	-	0	0
สหท. 6	-	0	0
สหท. 7	-	0	0
สหท. 8	-	0	0
รวม	-	19,343	35,998
สหท. 9 และ 10			
สหท. 9	-	88,421	88,421
สหท. 10	-	205,049	205,049
รวม	334,472 (สหท.1-10)	293,470	294,614
เขต 1			
นนทบุรี	-	0	0
ปทุมธานี	-	0	0
อยุธยา	-	601	601
อ่างทอง	-	22,824	22,824
ลพบุรี	-	0	0
สิงห์บุรี	-	0	0
ชัยนาท	-	12,012	12,012
สระบุรี	-	0	0
รวม	-	35,437	45,708

ตารางที่ ผ 6-3 (ต่อ)

จังหวัด	ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	ค่าเช่าสถานที่	รวม
เขต 2			
ชลบุรี	-	0	0
ระยอง	-	0	0
จันทบุรี	-	0	0
ตราด	-	8,409	8,409
ฉะเชิงเทรา	-	0	0
ปราจีนบุรี	-	18,019	18,019
สระแก้ว	-	0	0
นครนายก	-	12,012	12,012
สมุทรปราการ	-	0	0
รวม	-	38,440	52,043
เขต 3			
นครราชสีมา	-	9,610	9,610
บุรีรัมย์	-	10,811	10,811
สุรินทร์	-	44,446	44,446
ศรีสะเกษ	-	0	0
อุบลราชธานี	-	0	0
อำนาจเจริญ	-	19,220	19,220
ยโสธร	-	24,025	24,025
ชัยภูมิ	-	18,019	18,019
รวม	-	126,130	173,718
เขต 4			
ขอนแก่น	-	18,019	18,019
อุดรธานี	-	0	0
หนองบัวลำภู	-	48,050	48,050
เลย	-	4,204	4,204

ตารางที่ ผ 6-3 (ต่อ)

จังหวัด	ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	ค่าเช่าสถานที่	รวม
หนองคาย	-	36,037	36,037
มหาสารคาม	-	72,074	72,074
ร้อยเอ็ด	-	0	0
กาฬสินธุ์	-	12,012	12,012
สกลนคร	-	0	0
นครพนม	-	7,808	7,808
มุกดาหาร	-	6,006	6,006
รวม	-	204,211	228,200
เขต 5			
เชียงใหม่	-	0	0
ลำพูน	-	4,805	4,805
ลำปาง	-	0	0
แม่ฮ่องสอน	-	14,415	14,415
แพร่	-	9,009	9,009
น่าน	-	9,610	9,610
พะเยา	-	0	0
เชียงราย	-	0	0
รวม	-	37,839	45,349
เขต 6			
อุดรดิตร	-	12,012	12,012
นครสวรรค์	-	0	0
อุทัยธานี	-	1,805	1,805
กำแพงเพชร	-	18,019	18,019
ตาก	-	18,019	18,019
สุโขทัย	-	14,415	14,415
พิษณุโลก	-	0	0

ตารางที่ ผ 6-3 (ต่อ)

จังหวัด	ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	ค่าเช่าสถานที่	รวม
พิจิตร	-	24,025	24,025
เพชรบูรณ์	-	24,025	24,025
รวม	-	115,319	124,201
เขต 7			
ราชบุรี	-	24,025	24,025
กาญจนบุรี	-	0	0
สุพรรณบุรี	-	0	0
นครปฐม	-	0	0
สมุทรสาคร	-	0	0
สมุทรสงคราม	-	10,811	10,811
เพชรบุรี	-	21,622	21,622
ประจวบคีรีขันธ์	-	30,031	30,031
รวม	-	86,489	93,201
เขต 8			
นครศรีธรรมราช	-	9,610	9,610
กระบี่	-	12,012	12,012
พังงา	-	9,610	9,610
ภูเก็ต	-	18,019	18,019
สุราษฎร์ธานี	-	0	0
ระนอง	-	7,207	7,207
ชุมพร	-	36,037	36,037
รวม	-	92,495	96,670
เขต 9			
สงขลา	-	0	0
สตูล	-	12,012	12,012
ตรัง	-	24,025	24,025

ตารางที่ ผ 6-3 (ต่อ)

จังหวัด	ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	ค่าเช่าสถานที่	รวม
พัทลุง	-	0	0
ปัตตานี	-	24,025	24,025
ยะลา	-	10,811	10,811
นราธิวาส	-	12,012	13,216
รวม	-	82,886	85,918
รวมภูมิภาค	1,216,907	1,112,715	1,239,622
รวมทั้งประเทศ	1,551,379	1,132,058	1,275,620

แหล่งที่มา : กองคลัง กรมสรรพากร

ตารางที่ ผ 6-4

ต้นทุนที่ใช้ในการสำรวจผู้เสียภาษีอากรประเภทต้นทุนทางด้านการจัดการ ปี 2536

สำนักงานสรรพากร	ค่าใช้จ่าย ในการอบรม สัมมนา	ต้นทุนทางด้านเวลา ของหัวหน้า สทท. และ หัวหน้าสรรพากรจังหวัด	ต้นทุนทางด้านเวลา ของหัวหน้าฝ่ายสำรวจ และตรวจปฏิบัติการ	ต้นทุนทางด้านเวลา ของผู้ประกอบ การที่ถูกสำรวจ	ต้นทุนทางด้านเวลา ของผู้ประกอบการ เพื่อมาพบเจ้าหน้าที่	ค่าเดินทางในการ มาพบเจ้าหน้าที่ ที่ของฝ่ายสำรวจ	รวม
กรุงเทพฯ							
สทท. 1	-	26,016	48,211	460,373	952,400	467,000	1,954,000
สทท. 2	-	25,018	46,253	635,187	2,579,433	1,264,800	4,550,690
สทท. 3	-	24,058	48,211	532,444	5,016,516	2,459,800	8,081,029
สทท. 4	-	23,136	61,920	461,108	582,861	285,800	1,414,825
สทท. 5	-	25,018	52,186	377,919	2,200,717	1,079,100	3,734,939
สทท. 6	-	24,058	64,368	495,111	1,174,898	576,100	2,344,535
สทท. 7	-	23,136	61,920	274,182	1,142,064	560,000	2,061,302
สทท. 8	-	21,389	61,920	362,562	1,174,898	576,100	2,196,869
รวม	-	191,827	444,969	3,598,886	14,823,787	7,268,700	26,328,189
สทท. 9-10							
สทท. 9	-	20,563	40,378	92,084	95,710	42,680	291,415
สทท. 10	-	25,018	40,378	67,275	79,881	27,060	239,611
รวม	-	45,581	80,755	159,359	175,591	69,740	531,026
จังหวัดในเขต 1							
อยุธยา	-	50,047	66,290	-	-	-	116,338
ลพบุรี	-	46,267	63,598	-	-	-	109,865
ชัยนาท	-	56,290	58,212	-	-	-	114,502
สิงห์บุรี	-	50,047	60,905	-	-	-	110,952
อ่างทอง	-	50,047	63,598	-	-	-	113,645
สระบุรี	-	52,056	60,905	-	-	-	112,961
ปทุมธานี	-	52,056	66,290	-	-	-	118,346
นนทบุรี	-	50,047	81,378	-	-	-	131,425
รวม	-	406,858	521,176	774,848	116,722	39,540	1,859,143
จังหวัดในเขต 2							
ชลบุรี	-	34,704	29,530	-	-	-	64,234
ฉะเชิงเทรา	-	33,365	29,530	-	-	-	62,894
นครนายก	-	32,083	34,790	-	-	-	66,874
ปราจีนบุรี	-	32,083	29,530	-	-	-	61,613
สระแก้ว	-	-	-	-	-	-	0
ระยอง	-	34,704	30,835	-	-	-	65,539
ตราด	-	36,086	30,835	-	-	-	66,922
จันทบุรี	-	32,083	30,835	-	-	-	62,918
สมุทรปราการ	-	36,086	30,835	-	-	-	66,922
รวม	-	271,195	246,720	848,567	181,843	61,600	1,609,925
จังหวัดในเขต 3							
นครราชสีมา	-	27,804	37,827	-	-	-	65,431
ชัยภูมิ	-	30,072	34,690	-	-	-	64,762
บุรีรัมย์	-	27,804	31,752	-	-	-	59,556
สุรินทร์	-	26,736	31,752	-	-	-	58,488
ศรีสะเกษ	-	26,736	36,158	-	-	-	62,894
อุบลราชธานี	-	27,804	30,283	-	-	-	58,087

ตารางที่ ผ 6-4 (ต่อ)

สำนักงานสรรพากร	ค่าใช้จ่าย ในการอบรม สัมมนา	ต้นทุนทางด้านเวลา ของหัวหน้า สทท. และ หัวหน้าสรรพากรจังหวัด	ต้นทุนทางด้านเวลา ของหัวหน้าฝ่ายสำรวจ และตรวจปฏิบัติการ	ต้นทุนทางด้านเวลา ของผู้ประกอบ การที่ถูกสำรวจ	ต้นทุนทางด้านเวลา ของผู้ประกอบการ เพื่อมาพบเจ้าหน้าที่	ค่าเดินทางในการ มาพบเจ้าหน้าที่ ที่รองฝ่ายสำรวจ	รวม
อำนาจเจริญ	-	-	-	-	-	-	0
ยโสธร	-	26,736	34,690	-	-	-	61,426
รวม	-	193,692	236,952	604,769	120,454	64,500	1,220,367
จังหวัดในเขต 4							
อุดรธานี	-	37,596	44,100	-	-	-	81,696
หนองบัวลำภู	-	-	0	-	-	-	0
หนองคาย	-	34,757	44,100	-	-	-	78,857
เลย	-	33,415	42,060	-	-	-	75,475
สกลนคร	-	37,596	42,060	-	-	-	79,656
นครพนม	-	34,757	46,140	-	-	-	80,897
ขอนแก่น	-	37,596	50,220	-	-	-	87,816
มหาสารคาม	-	34,757	44,100	-	-	-	78,857
ร้อยเอ็ด	-	36,145	44,100	-	-	-	80,245
กาฬสินธุ์	-	34,757	42,060	-	-	-	76,817
มุกดาหาร	-	33,415	42,060	-	-	-	75,475
รวม	-	354,791	441,000	516,346	197,021	105,500	1,614,658
จังหวัดในเขต 5							
เวียงจันทน์	-	24,058	40,471	-	-	-	64,529
ลำปาง	-	24,058	43,898	-	-	-	67,956
แม่ฮ่องสอน	-	29,389	35,330	-	-	-	64,719
เชียงราย	-	23,136	40,471	-	-	-	63,607
น่าน	-	21,389	37,044	-	-	-	58,433
ลำพูน	-	22,243	42,185	-	-	-	64,428
แพร่	-	22,243	37,044	-	-	-	59,287
พะเยา	-	22,243	35,330	-	-	-	57,574
รวม	-	188,758	311,774	610,111	226,828	79,380	1,416,852
จังหวัดในเขต 6							
พิษณุโลก	-	73,472	61,670	-	-	-	135,142
อุตรดิตถ์	-	51,408	56,448	-	-	-	107,856
สุโขทัย	-	55,608	56,448	-	-	-	112,056
ตาก	-	55,608	53,837	-	-	-	109,445
อุทัยธานี	-	57,840	61,670	-	-	-	119,510
กำแพงเพชร	-	53,472	56,448	-	-	-	109,920
พิจิตร	-	53,472	61,670	-	-	-	115,142
เพชรบูรณ์	-	62,544	56,448	-	-	-	118,992
นครสวรรค์	-	55,608	66,893	-	-	-	122,501
รวม	-	519,032	531,533	948,507	122,530	42,880	2,164,481
จังหวัดในเขต 7							
นครปฐม	-	33,079	26,981	-	-	-	60,060
สุพรรณบุรี	-	31,812	26,981	-	-	-	58,793
กาญจนบุรี	-	31,812	29,266	-	-	-	61,078
ราชบุรี	-	33,079	26,981	-	-	-	60,060
เพชรบุรี	-	30,584	26,981	-	-	-	57,565

ตารางที่ ผ 6-4 (ต่อ)

สำนักงานสรรพากร	ค่าใช้จ่าย ในการอบรม สัมมนา	ต้นทุนทางด้านเวลา ของหัวหน้า สทท. และ หัวหน้าสรรพากรจังหวัด	ต้นทุนทางด้านเวลา ของหัวหน้าฝ่ายสำรวจ และตรวจปฏิบัติการ	ต้นทุนทางด้านเวลา ของผู้ประกอบ การที่ถูกสำรวจ	ต้นทุนทางด้านเวลา ของผู้ประกอบการ เพื่อมาพบเจ้าหน้าที่	ค่าเดินทางในการ มาพบเจ้าหน้าที่ ที่รองฝ่ายสำรวจ	รวม
สมุทรสาคร	-	31,812	26,981	-	-	-	58,793
สมุทรสงคราม**	-	40,410	32,911	-	-	-	73,321
ประจวบคีรีขันธ์	-	30,584	25,838	-	-	-	56,423
รวม	-	263,173	222,919	964,208	162,006	54,880	1,667,186
จังหวัดในเขต 8							
นครศรีธรรมราช	-	19,463	44,100	-	-	-	63,563
ชุมพร	-	18,715	44,100	-	-	-	62,815
สุราษฎร์ธานี	-	20,244	50,220	-	-	-	70,464
ระนอง	-	18,715	56,520	-	-	-	75,235
กระบี่	-	17,993	44,100	-	-	-	62,093
พังงา	-	18,715	48,180	-	-	-	66,895
ภูเก็ต	-	19,463	48,180	-	-	-	67,643
รวม	-	133,308	335,400	449,505	116,879	52,120	1,087,212
จังหวัดในเขต 9							
สงขลา	-	63,949	67,296	-	-	-	131,245
ตรัง	-	63,949	73,824	-	-	-	137,773
พัทลุง	-	61,493	84,048	-	-	-	145,541
สตูล	-	84,493	64,032	-	-	-	148,525
ปัตตานี	-	59,119	77,088	-	-	-	136,207
ยะลา	-	63,949	73,824	-	-	-	137,773
นราธิวาส	-	56,801	67,296	-	-	-	124,097
รวม	-	453,753	507,408	323,925	83,914	37,420	1,406,421
รวมภูมิภาค	-	2,830,141	3,435,637	6,200,145	1,503,788	607,560	14,577,271
รวมทั้งประเทศ	-	3,021,968	3,880,626	9,799,031	16,327,575	7,876,260	40,905,460

แหล่งที่มา : กองคลัง กรมสรรพากร

หมายเหตุ : * รวมอยู่ที่จังหวัด ปกาจันบุรี

- หมายถึง ไม่มีข้อมูล

ตารางที่ ผ 6-5

ต้นทุนที่ใช้ในการสำรวจผู้เสียภาษีประเภทต้นทุนทางด้านอื่นๆ ปี 2536

หน่วย : บาท

จังหวัด	ค่าวัสดุ และ ค่าใช้สอย	ค่าสาธารณูปโภค	รวม
กรุงเทพฯ			
สหท. 1	350,387	138,747	489,134
สหท. 2	467,183	184,996	652,179
สหท. 3	369,853	146,455	516,308
สหท. 4	350,387	138,747	489,134
สหท. 5	369,853	146,455	516,308
สหท. 6	428,251	169,580	597,831
สหท. 7	447,717	177,288	625,005
สหท. 8	350,387	138,747	489,134
รวม	3,134,017	1,241,018	4,375,034
สหท. 9 และ 10			
สหท. 9	136,262	12,526	148,788
สหท. 10	155,728	17,864	173,592
รวม	291,989	30,390	322,380
เขต 1			
นนทบุรี	193,053	30,431	223,485
ปทุมธานี	176,795	109,913	286,709
อยุธยา	420,928	112,216	533,144
อ่างทอง	142,887	59,161	202,048
ลพบุรี	165,597	93,697	259,294
สิงห์บุรี	121,112	72,875	193,987
ชัยนาท	117,142	76,679	193,821
สระบุรี	383,536	95,298	478,834
รวม	1,721,051	650,271	2,371,321
เขต 2			
ชลบุรี	372,495	158,864	531,359
ระยอง	126,947	74,877	201,824
จันทบุรี	156,335	89,092	245,427
ตราด	100,183	49,351	149,534

ตารางที่ ผ 6-5 (ต่อ)

จังหวัด	ค่าวัสดุ และ ค่าใช้สอย	ค่าสาธารณูปโภค	รวม
ฉะเชิงเทรา	175,105	91,795	266,899
ปราจีนบุรี	169,316	99,903	269,219
สระแก้ว	0	0	0
นครนายก	91,156	50,152	141,308
สมุทรปราการ	108,045	112,016	220,061
รวม	1,299,583	726,049	2,025,632
เขต 3			
นครราชสีมา	447,950	242,670	690,621
บุรีรัมย์	174,958	122,927	297,884
สุรินทร์	154,545	88,792	243,337
ศรีสะเกษ	168,442	110,414	278,856
อุบลราชธานี	414,459	126,831	541,289
อำนาจเจริญ	111,904	129,253	241,158
ยโสธร	0	31,553	31,553
ชัยภูมิ	160,134	82,385	242,519
รวม	1,632,393	934,824	2,567,217
เขต 4			
ขอนแก่น	383,640	156,982	540,622
อุดรธานี	379,727	150,455	530,182
หนองบัวลำภู	0	0	0
เลย	141,590	71,173	212,764
หนองคาย	147,303	83,386	230,689
มหาสารคาม	131,449	80,086	211,631
ร้อยเอ็ด	166,492	91,995	258,487
กาฬสินธุ์	146,503	83,086	229,589
สกลนคร	165,233	95,499	260,732
นครพนม	129,307	68,270	197,578
มุกดาหาร	90,123	86,810	176,933
รวม	1,881,367	967,742	2,849,207

ตารางที่ ผ 6-5 (ต่อ)

จังหวัด	ค่าวัสดุ และ ค่าใช้สอย	ค่าสาธารณูปโภค	รวม
เขต 5			
เชียงใหม่	429,787	183,289	613,077
ลำพูน	114,580	75,077	189,658
ลำปาง	197,298	104,608	301,905
แม่ฮ่องสอน	99,661	70,132	169,793
แพร่	128,671	59,862	188,533
น่าน	128,974	69,071	198,045
พะเยา	104,436	61,964	166,400
เชียงราย	320,823	126,130	446,953
รวม	1,524,230	750,134	2,274,363
เขต 6			
อุดรดิตร	134,659	74,076	208,735
นครสวรรค์	338,971	122,226	461,197
อุทัยธานี	115,073	65,868	180,941
กำแพงเพชร	125,244	78,281	203,525
ตาก	115,750	77,880	193,631
สุโขทัย	139,737	89,292	229,029
พิษณุโลก	162,711	118,923	281,634
พิจิตร	144,701	90,794	235,495
เพชรบูรณ์	151,494	8,269	159,763
รวม	1,428,341	725,609	2,153,949
เขต 7			
ราชบุรี	202,181	103,407	305,587
กาญจนบุรี	177,177	80,183	257,360
สุพรรณบุรี	182,443	84,988	267,431
นครปฐม	195,423	102,005	297,428
สมุทรสาคร	125,244	67,870	193,114
สมุทรสงคราม	98,042	55,157	153,199
เพชรบุรี	145,948	81,884	227,832
ประจวบคีรีขันธ์	141,110	77,380	218,489
รวม	1,267,567	652,874	1,920,440

ตารางที่ ผ 6-5 (ต่อ)

จังหวัด	ค่าวัสดุ และ ค่าใช้สอย	ค่าสาธารณูปโภค	รวม
เขต 8			
นครศรีธรรมราช	384,489	173,709	558,198
กระบี่	108,913	55,057	163,970
พังงา	136,761	87,600	224,361
ภูเก็ต	121,640	68,371	190,011
สุราษฎร์ธานี	414,981	141,346	556,327
ระนอง	87,072	42,444	129,516
ชุมพร	144,659	92,395	237,055
รวม	1,398,519	660,922	2,059,438
เขต 9			
สงขลา	423,975	148,353	572,328
สตูล	106,075	61,163	167,239
ตรัง	144,530	70,973	215,503
พัทลุง	126,112	78,281	204,393
ปัตตานี	137,780	69,171	206,951
ยะลา	121,478	66,719	188,197
นราธิวาส	162,086	85,989	248,075
รวม	1,222,037	580,649	1,802,686
รวมภูมิภาค	13,667,072	6,679,560	20,346,633
รวมทั้งประเทศ	16,801,089	7,920,578	24,721,667

แหล่งที่มา ; กองคลัง กรมสรรพากร

ภาคผนวกที่ 7

สูตรและวิธีการคำนวณ SMCF และผลที่ได้

สูตรการคำนวณหา SMCF

ที่มาของ SMCF อาศัยข้อสมมติและสมการดังต่อไปนี้

ข้อสมมุติที่ 1. ฟังก์ชันอรรถประโยชน์โดยอ้อม (Indirect Utility Function)

$$V_i = V((1 - m_i)w_i, Z_i)$$

อรรถประโยชน์เป็นฟังก์ชันของอัตราภาษีส่วนเพิ่ม (m_i) ค่าจ้าง (w_i) และส่วนเพิ่มของรายได้ที่จะนิยามในขั้นต่อไป ถ้าอัตราภาษีเพิ่ม อรรถประโยชน์จะลด ถ้าค่าจ้างเพิ่ม อรรถประโยชน์จะเพิ่ม และถ้าส่วนเพิ่มของรายได้เพิ่ม อรรถประโยชน์ก็จะเพิ่ม

ข้อสมมุติที่ 2. รายได้ที่เพิ่มขึ้นอันเป็นผลจากการที่ไม่ต้องเสียภาษีรายได้ในอัตราภาษีส่วนเพิ่มซึ่งมากกว่าอัตราภาษีโดยเฉลี่ย

$$\begin{aligned} Z_i &= m_i Y_i - R_i \\ &= (m_i - t_i) Y_i, \quad m_i > t_i \end{aligned}$$

ดังนั้น Z_i จึงเป็นรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการที่ไม่ได้เสียภาษีรายได้ในอัตราภาษีส่วนเพิ่ม ซึ่งมากกว่าอัตราภาษีโดยเฉลี่ย

ข้อสมมุติที่ 3. รายได้จากแรงงานทั้งหมด (Total Labor Income)

$$Y_i = w_i \cdot L_i((1 - m_i)w_i, Z_i)$$

สมมติให้รายได้จากแรงงานทั้งหมดของบุคคลที่ i เท่ากับค่าแรงของบุคคล i คูณด้วยจำนวนแรงงานซึ่งเป็นฟังก์ชันของค่าแรงหลังหักภาษี และรายได้ที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการที่ไม่ได้เสียภาษีรายได้ในอัตราภาษีส่วนเพิ่ม

ข้อสมมุติที่ 4. ค่าความยืดหยุ่นของอุปทานของแรงงาน

$$\eta_i = \eta_i^c + \theta_i$$

η_i^c = ค่าความยืดหยุ่นที่ได้รับการตอบแทนทางรายได้ของอุปทานแรงงาน

θ_i = ค่าความยืดหยุ่นของอุปทานแรงงานเมื่อเทียบกับรายได้ หรือเราอาจให้ความหมายว่าเป็น
แนวโน้มส่วนเพิ่มของรายได้ส่วนที่ไม่ได้มาจากแรงงาน

$$\theta_i = (1 - m_i)w_i \cdot \frac{\partial L_i}{\partial Z_i}$$

จากการแยกผลของการเปลี่ยนอัตราค่าจ้างบนอุปทานแรงงานออกเป็นผลทางการทดแทน
(Substitution Effect) และผลทางรายได้ (Income Effect) ดังจะแสดงในอันดับต่อไป

$$\begin{aligned} \frac{\partial L}{\partial w} &= \frac{\partial L}{\partial w} + \frac{\partial L}{\partial Y} \cdot \frac{\partial Y}{\partial w} \\ &= \frac{\partial L}{\partial w} + \frac{\partial L}{\partial Y} \cdot (1 - m)w \\ &= \frac{\partial L}{\partial w} + \frac{\partial L}{\partial Z} \cdot (1 - m)w \end{aligned}$$

ข้อสมมุติที่ 5. รายรับภาษีทั้งหมด ที่คำนวณตามชั้นอัตราภาษีตามกฎหมาย (Statutory Tax Rate)

$$R_i = m_i(Y_i - X_{i-1}) + \sum_{j=1}^i m_j(X_j - X_{j-1})$$

โดยที่ $X_{i-1} \leq Y_i \leq X_i$, X_{i-1} คือชั้นรายได้ที่ต้องเริ่มเสียภาษีในอัตราภาษี m_i และ
 $0 < m_1 < m_2 \dots < m_n < 1$ ซึ่งหมายถึงอัตราภาษีก้าวหน้า ตัวอย่างเช่น ชั้นรายได้ 0-100,000 บาท
เสีย 5 เปอร์เซ็นต์ ชั้นรายได้ 100,001-500,000 บาท เสีย 10 เปอร์เซ็นต์ ถ้าผู้เสียภาษีมีรายได้ 500,000 บาท
บุคคลผู้นั้นต้องเสียภาษีสำหรับ 100,000 บาทแรก 5 เปอร์เซ็นต์ คือ 5,000 บาท นั่นเอง ส่วนที่เหลือคือ
400,000 บาท เขาจะเสียภาษี 10 เปอร์เซ็นต์ คือ 40,000 บาท ทั้งหมดเขาจะเสียภาษี 45,000 บาท เป็นต้น

ข้อสมมุติที่ 6. อัตราภาษีโดยเฉลี่ย (Average Tax Rate)

$$t_i = \sum_{j=1}^i \beta_{ij} m_j$$

โดยที่

β_{ij} เป็นสัดส่วนของรายได้ของบุคคลที่ i ที่เสียภาษีส่วนเพิ่มด้วยอัตราภาษี m_j

ข้อสมมุติที่ 7. การเปลี่ยนแปลงใน Z_i , (dZ_i)

$$dZ_i = Y_i(dm_i - dt_i)$$

ข้อสมมุติที่ 8. การเปลี่ยนแปลงในรายรับภาษี (dR_i)

$$\text{จาก } Z_i = m_i Y_i - R_i$$

เราได้ว่า

$$R_i = m_i Y_i - Z_i$$

$$dR_i = w_i L_i dm_i + m_i w_i \left[\frac{\partial L_i}{\partial (1 - m_i) w_i} \cdot \frac{\partial (1 - m_i) w_i}{\partial m_i} \cdot dm_i + \frac{\partial L_i}{\partial Z_i} \cdot dZ_i \right] - dZ_i$$

$$dR_i = Y_i \left[-\frac{m_i}{1 - m_i} \cdot \eta_i^e dm_i + \left(1 - \frac{m_i}{1 - m_i} \cdot \theta_i \right) dt_i \right]$$

เพื่อความง่ายในการวิเคราะห์ สมมติว่าทุกคนในชั้นภาษีเดียวกันมีรายได้เท่ากัน

$$dR = \sum_{j=1}^n f_j \cdot dR_j$$

f_j คือประชากรในชั้นภาษี j

รายรับภาษีที่เพิ่มขึ้นทั้งหมด เท่ากับผลรวมของการเพิ่มในรายได้ภาษี n ชั้น

ข้อสมมุติที่ 9. ผลสุทธิที่ตกบนสวัสดิการของบุคคล เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในอัตราภาษีเฉลี่ยจาก

$$V_i = V((1 - m_i)w_i, Z_i)$$

จะได้ว่า

$$\begin{aligned} dV_i &= \frac{\partial V_i}{\partial Y_i} \cdot \frac{\partial Y_i}{\partial m_i} \cdot dm_i + \frac{\partial V_i}{\partial Y_i} \cdot \frac{\partial Y_i}{\partial Z_i} \cdot dZ_i \\ \frac{\partial V_i}{\partial Y_i} &= \lambda_i, \quad \frac{\partial Y_i}{\partial Z_i} = 1 \end{aligned}$$

เราได้ว่า

$$\begin{aligned} dV_i &= -\lambda_i Y_i dm_i + \lambda_i dZ_i \\ &= -\lambda_i Y_i dt_i \end{aligned}$$

ทั้งนี้เพราะ จากข้อ (7)

$$Y_i dm_i - dZ_i = Y_i dt_i$$

โดยที่

λ_i คืออรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มของรายได้

ข้อสมมุติที่ 10. ฟังก์ชันสวัสดิการสังคม (Social Welfare Function)

$$S = S(V_1, V_2, \dots, V_n)$$

$$\frac{\partial S}{\partial V_i} = S_i > 0 \quad \text{for all } i$$

$$dS = \sum_{j=1}^n S_j dV_j$$

$$= - \sum_{j=1}^n f_j \omega_j Y_j dt_j$$

$$\omega_j = \text{distributional weight} = \lambda_j S_j$$

ดังนั้น distributional weight หรือน้ำหนักการแจกแจงของภาษีก็คือ อรรถประโยชน์ทั้งหมดของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อสวัสดิการของบุคคลที่ j เปลี่ยนไป

ข้อสมมุติที่ 11. $SMCF = - \frac{dS}{dR}$

ดังนั้นสมการ SMCF ขั้นสุดท้ายคือ

จากสูตร

$$SMCF = \frac{\sum_{j=1}^n \omega_j \gamma_j dt_j}{\sum_{j=1}^n \gamma_j \left[dt_j - \frac{m_j}{1-m_j} (\eta_j dm_j + \theta_j dt_j) \right]}$$

โดยที่ γ_j เป็นสัดส่วนของรายได้รวม ในระดับรายได้ j และสมมุติว่าอรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มของรายได้ลดลง

$$\text{และ } dt_j = \sum_{k=1}^j \beta_{jk} dm_k$$

การคำนวณหา SMCF ต้องใช้ตัวแปรต่อไปนี้

- อัตราภาษีส่วนเพิ่ม (The Marginal Tax Rate) ของรายได้ทุกลักษณะ แยกตามรายได้พึงประเมินในแต่ละช่วงภาษี j (m_j)
- อัตราภาษีเฉลี่ย (The Average Tax Rate) ของรายได้ทุกลักษณะ แยกตามรายได้พึงประเมินในแต่ละช่วงภาษี j (t_j)
- ระดับรายได้รวมที่มีการเปลี่ยนในอัตราภาษีส่วนเพิ่ม (X_j)
- สัดส่วนของรายได้รวมของผู้จ่ายภาษี i (γ_i)
- สัดส่วนของรายได้ที่ผู้เสียภาษีในช่วงภาษี i ต่อช่วงภาษีที่ j (β_{ij})
- The Compensated Elasticity of Labor Supply (η_j) และ The Marginal Propensity to Earn Labor Income (θ_j) สำหรับผู้เสียภาษีแต่ละคน (ชั้นรายได้)
- น้ำหนักการกระจายตัวของภาษี (The Distributional Weight, ω_j) ที่ให้กับเงินภาษี 1 บาทที่เก็บจากผู้เสียภาษีในแต่ละระดับรายได้ของผู้เสียภาษี
- การคำนวณการเปลี่ยนแปลงในอัตราภาษีโดยเฉลี่ย (dt_j) และการเปลี่ยนแปลงในอัตราภาษีส่วนเพิ่ม (dm_j)

- อัตราภาษีส่วนเพิ่ม (Marginal Tax Rate: m_j)

อัตราภาษีส่วนเพิ่ม (Marginal Tax Rate) นี้เป็นอัตราภาษีส่วนเพิ่มที่ผู้เสียภาษีในแต่ละระดับภาษี j ต้องเผชิญ

$$m_j = \text{อัตราภาษีรายได้} + \text{อัตราภาษีทางอ้อม}$$

อัตราภาษีทางอ้อมนี้ประมาณได้จากบัญชีรายได้ประชาชาติ โดยรวมภาษีนำเข้า (Import Tax) ภาษีสรรพสามิต (Excise Tax) และภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax) ไว้ด้วยกันเป็นปริมาณภาษีทางอ้อม เมื่อหารด้วยรายได้ประชาชาติจึงได้เป็นอัตราภาษีทางอ้อม ซึ่งในปี 2536 ภาษีทางอ้อมคิดเป็นประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ ของรายได้ประชาชาติ

ระดับรายได้ตามที่มีการเปลี่ยนแปลงในอัตราภาษีส่วนเพิ่ม (X_j)

ในการคำนวณหาอัตราภาษีส่วนเพิ่ม (Marginal Tax Rate) นี้ จะเริ่มโดยการคำนวณหา ระดับรายได้เฉลี่ย (Average Income) ระดับค่าลดหย่อนเฉลี่ย (Average Deduction) และ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (Average Expenditure) ของแต่ละระดับรายได้ (Income Range) จากนั้นค่า ทั้ง 3 ก็จะถูกนำมาคำนวณหาค่าทำนายของระดับรายได้ที่ต้องเสียภาษี (Predicted Taxable Income) โดยใช้สมการ

$$\text{Predicted Taxable Income} = \text{Average Income} - \text{Average Deduction} - \text{Average Expenditure}$$

จากการทำนายระดับรายได้ที่ต้องเสียภาษีของแต่ละระดับรายได้ เราสามารถทำนายอัตราภาษีส่วนเพิ่ม (MTR) ได้ โดยจัดว่ากลุ่มรายได้ที่ทำนายไว้แต่ละกลุ่มตกอยู่ในอัตราภาษีใด

เนื่องจากมีส่วนลดหย่อน และค่าใช้จ่ายที่สามารถลดรายได้ที่ต้องจ่ายภาษีจริง ดังนั้นเราจึงต้องคำนวณว่า ณ ระดับรายได้รวมก่อนหักภาษีระดับใด ผู้เสียภาษีจึงเริ่มเสียภาษี ในแต่ละอัตราภาษี จากข้อมูลที่มีอยู่ เราสามารถคำนวณระดับรายได้ที่เป็นจุดเริ่มของอัตราภาษีแต่ละขั้นได้ โดยให้

$$\begin{aligned} TI_j &= XL_j - D_j - 0.015XL_j - 0.4XL_j \\ TI_j + D_j &= XL_j(1 - 0.015 - 0.4) \\ &= XL_j(.585) \\ XL_j &= (TI_j + D_j)/.585 \end{aligned}$$

D คือ ค่าลดหย่อนภาษีที่หักจากรายได้ก่อนเสียภาษี

0.4XL คือ ค่าใช้จ่ายที่ลดหย่อนภาษีหักจากรายได้ก่อนเสียภาษี (40% ของรายได้)

0.015XL คือ เงินประกันสังคมที่หักจากรายได้ก่อนเสียภาษี (1.5% ของรายได้) กำหนดให้

$$\begin{aligned} XL1_j &= (TI_j + D_j)/.585 \\ XL2_j &= TI_j + D_j + E_j \end{aligned}$$

E คือ ค่าใช้จ่ายที่ลดหย่อนภาษี

$$XL_j = \begin{cases} XL1_j; & j \leq 1 \\ XL2_j; & j > 1 \end{cases}$$

XL_j คือชั้นภาษีของภาษีส่วนเพิ่ม

$XL1_j$ รวมค่าประกันสังคม ชั้นภาษีนี้ใช้เป็นจุดเริ่มของอัตราภาษีส่วนเพิ่มขึ้นแรก เพราะการหักค่าใช้จ่ายของกลุ่มนี้ต่ำกว่ากลุ่มอื่นมาก และเป็นกลุ่มที่ได้รับประโยชน์จากค่าประกันสังคมมากที่สุด จึงเป็นกลุ่มที่จะจ่ายค่าประกันสังคม

จากนั้นเมื่อคำนวณหา X_j ได้แล้ว เรายังนำ X_j ไปหาค่าตัวแปรอื่น ๆ อีกต่อหนึ่ง สมมติว่ามี n ช่วงภาษี อัตราภาษี m_j เมื่อรายได้อยู่ระหว่าง X_{j-1} กับ X_j ซึ่ง $X_0 = 0$ และ $X_n = \infty$ รายได้ภาษีที่รวบรวมได้จากบุคคลที่ i คือ

$$R_i = m_i(Y_i - X_{i-1}) + \sum_{j=1}^{i-1} m_j(X_j - X_{j-1}), \quad i > j$$

ซึ่ง $X_{i-1} \leq Y_i < X_i$

โดยสมมติว่า

$0 < m_1 < m_2 < \dots < m_n < 1$ ซึ่งหมายถึงอัตราภาษีแผนก้าวหน้า

y_i คือรายได้ของบุคคล i ตามเอกสาร 40(1) เป็นรายได้ตามลักษณะ 1 ถึง 7 ซึ่งรวมถึง เงินเดือน ค่าจ้าง จำนวนภาษีที่นายจ้างออกให้และอื่นๆ และเงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะออกจากงาน

$$n = 23$$

สัดส่วนของรายได้รวมของผู้เสียภาษี i (γ_i)

สัดส่วนของรายได้รวมของผู้เสียภาษีแต่ละกลุ่มนั้น คำนวณได้โดยการนำเอารายได้ที่ต้องเสียภาษีเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มรายได้ หาคำด้วยรายได้รวมของทุกระดับรายได้

- สัดส่วนของรายได้ของผู้เสียภาษี i ต่อรายได้แต่ละกลุ่มสามารถคำนวณหาได้ดังต่อไปนี้

$$\beta_{ij} = \frac{X_j - X_{j-1}}{Y_i}, i > j$$

$$\beta_{ii} = \frac{Y_i - X_{i-1}}{Y_i}, i = j$$

$$\beta_{ij} = 0, i < j$$

- และอัตราภาษีเฉลี่ย (Average Tax Rate) ที่บุคคลที่ i จ่ายคือ

$$t_i = \sum_{j=1}^i \beta_{ij} m_j$$

โดยที่ β เป็นสัดส่วนของรายได้ของบุคคลที่ i

The Compensated and Uncompensated Elasticity of Labor Supply (η_j^c, η_j) และ
The Marginal Propensity to Earn Labor Income (θ_j)

ค่า compensated and uncompensated elasticity of labor supply อาจหาได้จากงานวิจัยของ Rochjadi และ Leuthold (1994) ซึ่งได้ศึกษาค่าความยืดหยุ่นของเส้นอุปทานแรงงานของประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาระดับเดียวกับประเทศไทย โดยอาศัยความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

$$\eta_j^c = \eta_j - \theta_j$$

นักเศรษฐศาสตร์ทั้งสองพบว่า ค่าความยืดหยุ่นของเส้นอุปทานแรงงานที่มีการตอบแทนในรายได้มีค่าเป็นบวกตามที่ได้วางสมมติฐานไว้ หรือตามที่ทฤษฎีได้บอกไว้

η_j มีค่าอยู่ระหว่าง .33 ถึง .58

θ_j มีค่าอยู่ระหว่าง -.38 ถึง -.63

ถ้า $\eta_j = .33$, $\theta_j = -.38$

ถ้า $\eta_j = .58$, $\theta_j = -.63$

n

เราจะใช้ค่าทั้งคู่มาคำนวณค่า SMCF เพื่อดูความไวของ SMCF ค่าความยืดหยุ่นของทั้งสองเป็นตัวแทนที่ดีของค่าความยืดหยุ่นทั้งสองของไทย

ค่าการกระจายตัวของภาษี (The Distributional Weight, ω_j)

ค่าการกระจายตัวของภาษี (The Distributional Weight, ω_j) นี้เป็นมูลค่าที่เจ้าหน้าที่สรรพากรให้กับเงินภาษี 1 บาทที่เก็บจากผู้เสียภาษีในแต่ละชั้นภาษี ค่า ω_j นี้เป็นค่าที่ใช้แสดงความสนใจต่อผล กระทบของการกระจายตัวของภาษีต่อ SMCF ค่า ω_j ของชั้นภาษีที่ต่ำที่สุดและสูงที่สุดสามารถหามาได้จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ระดับสูงของกรมสรรพากร ω_j ในระดับภาษีชั้นกลางจะถูกคำนวณโดยสูตร

$$\omega_j = \left[\frac{(1 - t_n)Y_n}{(1 - t_j)Y_j} \right]^\delta$$

โดยที่

$$\delta = \frac{\ln \omega_1}{\ln(1 - t_n)Y_n - \ln(1 - t_1)Y_1}$$

Y คือรายได้เฉลี่ยในกลุ่มรายได้สูงสุด และ คือ distributional weight สำหรับชั้นภาษีที่ต่ำที่สุด

ภาษีนำเข้า (Import Tax), ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)

ภาษีทั้งสองสามารถถูกนำมาพิจารณาในการคำนวณ SMCF ในรูปของ Indirect Tax ซึ่งปรากฏอยู่ในการคำนวณอัตราภาษีเฉลี่ย (t_j)

$$t_j = \sum_{k=1}^n \beta_{jk} m_k$$

m_k คือ อัตราภาษีรายได้รวมกับอัตราภาษีทางอ้อม บนรายได้ที่เกิดจากแรงงานซึ่งเกิดจากภาษีนำเข้า (Import Tax) ภาษีสรรพสามิต (Excise Tax) และภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ตัวอย่างเช่น

$$t_1 = \beta_{1,0.00}(.20+0.00) + \beta_{1,0.05}(.20+0.05) + \beta_{1,0.10}(.20+0.10) + \\ + \beta_{1,0.20}(.20+0.20) + \beta_{1,0.30}(.20+0.30) + \beta_{1,0.37}(.20+0.37)$$

อัตราภาษีส่วนเพิ่มแต่ละอัตราเป็นผลรวมระหว่างอัตราภาษีรายได้ทางตรง (Direct Tax) และอัตราภาษีทางอ้อม (Indirect Tax) ในตัวอย่างด้านบน อัตราภาษีรายได้ทางตรงเปลี่ยนระหว่าง 0.00 ถึง 0.37 ส่วนอัตราภาษีทางอ้อมอยู่ที่ .20

การคำนวณหาการเปลี่ยนแปลงในอัตราภาษีโดยเฉลี่ย (dt_j) และการเปลี่ยนแปลงในอัตราภาษีส่วนเพิ่ม (dm_j)

สำหรับงานวิจัยนี้ dm_j เป็นตัวแปรที่กำหนดโดยนโยบาย ซึ่งในที่นี้มีค่าเป็น 1 เปอร์เซนต์ในแต่ละชั้นรายได้ที่เสียภาษี ยกเว้นระดับรายได้ที่ไม่เสียภาษีเท่านั้นที่มีค่าเท่ากับ ศูนย์ ตัวอย่างเช่น

$$dt_1 = \beta_{1,0.00}dm_1 + \beta_{1,0.05}dm_2 + \beta_{1,0.10}dm_3 \\ + \beta_{1,0.20}dm_4 + \beta_{1,0.30}dm_5 + \beta_{1,0.37}dm_6 \\ = \beta_{1,0.00}(0) + \beta_{1,0.05}(0.1) + \beta_{1,0.10}(0.1) \\ + \beta_{1,0.20}(0.1) + \beta_{1,0.30}(0.1) + \beta_{1,0.37}(0.1)$$

การตีความ SMCF และการเลือกค่าที่เหมาะสม

Social Marginal Cost of Public Fund (SMCF) คือ ดัชนีที่แสดงต้นทุนส่วนเพิ่มที่ตกกับสังคมของการใช้จ่ายของรัฐบาล SMCF นี้วัดโดยสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงในสวัสดิการสังคมต่อหน่วยของรายรับ หรือต่อหน่วยภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บ โดยความหมาย SMCF จึงวัดว่า ในภาษี 1 บาท ที่รัฐบาลเก็บได้ คิดเป็นต้นทุนกี่บาทในสายตาของสังคมโดยรวม

การคิดต้นทุนทางสังคมแบบเดิมคือ การหาพื้นที่สามเหลี่ยมเหนือเส้นอุปทานแรงงาน ที่เป็นผลเนื่องมาจากการที่ภาษีทำให้ค่าแรงลดลงอันเป็นเหตุให้ผู้ขายแรงงานขาดผลประโยชน์ส่วนเพิ่มจากการขายแรงงาน การประเมินต้นทุนสูญเสียแบบนี้ให้น้ำหนักของภาษีที่ตกบนผู้มีรายได้แต่ละชั้นรายได้เท่ากัน แต่การใช้ SMCF ในการคำนวณหาต้นทุนสังคม ทำให้เราสามารถให้น้ำหนักที่ตกเป็นภาระแก่ผู้มีรายได้ในแต่ละระดับต่างกันออกไป SMCF ใช้รายได้ภาษีจากแต่ละระดับรายได้ต่อรายได้ภาษีทั้งหมด (γ) และค่าการกระจายตัวของภาษี (ω) เป็นน้ำหนักในการปรับต้นทุนทางสังคมที่เกิดกับแต่ละระดับรายได้ของผู้ที่รายได้เป็นค่าจ้าง เงินเดือน และเงินที่นายจ้างจ่ายให้เป็นบางครั้ง การกระจายตัวของภาษีนี้นี้คือน้ำหนักของภาษีต่อหน่วยที่เก็บจากผู้มีรายได้ระดับต่างกันในสายตาของนักบริหารของกรมสรรพากร โดยทั่วไปภาษีที่เก็บจากคน 1 บาท จะมีค่ามากกว่าภาษี 1 บาท ที่เก็บจากคนที่รวยกว่า นั่นหมายความว่า ในสายตาของนักบริหารของกรมสรรพากร อรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มของเงินบาทสุดท้ายของคนมีรายได้น้อย จะสูงกว่าอรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มของเงินบาทสุดท้ายของคนมีรายได้สูงกว่า

เมื่อพิจารณาสูตรการคำนวณ SMCF จะเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงในสวัสดิการของสังคมขึ้นกับปัจจัย γ, ω ซึ่งคือ สัดส่วนรายรับภาษีของรายได้แต่ละชั้นต่อรายรับภาษีทั้งหมด และน้ำหนักการกระจายตัวของภาษี ถ้าพิจารณาดารงแสดงค่าของ γ, ω , dt จะเห็นว่า ค่าของ γ ส่งตั้งแต่ชั้นที่ 11 จนถึง 15 ซึ่งก็คือรายได้ 1 แสนบาท ถึง 5 แสนบาทต่อปี ซึ่งฐานภาษีคือข้าราชการนั้นเอง เมื่อถ่วงน้ำหนักด้วยค่า การกระจายตัวของภาษีที่ให้น้ำหนักกับบุคคลเหล่านี้ค่อนข้างสูง จึงทำให้ค่าของ SMCF ค่อนข้างสูง ส่วนรายได้ต่ำๆ ชั้น 1 ถึง 6 มิได้มีส่วนทำให้ SMCF มีค่าสูงเพราะรายได้ช่วยต่ำนี้มี dt เป็นศูนย์

ถ้าพิจารณาดารง SMCF ในภาคผนวกจะพบว่า ถ้าผลรวมของ η_j, θ_j เป็นบวก ค่าของ SMCF จะสูงขึ้น และถ้าผลรวมเป็นลบ ค่า SMCF จะลดลง และถ้า ω ลดลง ค่า SMCF ก็ลดลง ค่า SMCF ไม่ไวต่อการเปลี่ยนแปลงของผลรวมของ η_j, θ_j แต่ไวต่อการเปลี่ยนแปลงใน ω ดังนั้นในที่นี้เราจะแทนค่า η_j, θ_j ด้วย (.30 - .20) และ (.40 - .20) เพราะค่าทั้งคู่ใกล้เคียงกับค่าที่ได้จากการศึกษาอุปทานแรงงานของอาจารย์ นิพนธ์ พัวพงศกร (1978)

เป็นที่น่าสังเกตว่า การให้น้ำหนักการกระจายตัวของภาษี (ω) เท่ากับ 1 ตลอดทุกระดับรายได้เปรียบเสมือนกับการกำหนดให้อรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มรายได้ของคนจนเท่ากับอรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มของรายได้คนรวย ถ้าให้น้ำหนักการกระจายตัวของภาษี (ω) แกว่งอยู่ระหว่าง 5 จนถึง 1 ซึ่งหมายความว่าภาษี

1 บาทจากคนรายได้ต่ำสุดมีค่าเป็น 5 เท่าของภาษี 1 บาท จากคนรวยที่สุด หรือหมายความว่า อรรถประโยชน์ของคนรายได้หน่วยสุดท้ายมีค่าลดลง แต่ในอัตราที่ไม่เร็ว ยิ่ง ω ของคนมีรายได้ต่ำสุด ยิ่งสูงมาก เมื่อเทียบกับคนมีรายได้สูงสุด อรรถประโยชน์ก็ยิ่งลดลงในอัตราเร็ว ขณะที่รายได้กำลังเพิ่มขึ้น ในงานวิจัยนี้ เราจะใช้ค่า $\omega = 5$ และ $\omega = 1$ เพื่อดูความแตกต่างระหว่างการที่อรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มของคนรายได้ คงที่ และลดลงในอัตราต่ำ ในขณะที่ระดับรายได้เพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อดูค่า SMCF ของทั้งสองกรณีที่เราคาดว่าจะสมเหตุสมผล ถ้า ω เริ่มจาก 20 ค่า SMCF จะอยู่ประมาณ 4-5 ซึ่งหมายความว่า ทุก 1 บาท ที่รัฐบาลเก็บภาษี ได้ ตกเป็นต้นทุนสังคม ถึง 4.5 บาท และถ้า $\omega = 10$ ค่า SMCF จะอยู่ประมาณ 3-4 บาท ซึ่งหมายความว่า ทุก 1 บาท ที่รัฐบาลเก็บภาษี จะตกเป็นต้นทุนของสังคมถึง 3-4 บาท ถ้า $\omega = 5$ SMCF อยู่ระหว่าง 2 ถึง 2.7 และ $\omega = 1$ ให้ค่า SMCF ระหว่าง 1 ถึง 1.5 ในที่นี้ค่า $\omega = 5$ และ 1 จึงเป็นกรณีที่ให้ค่า SMCF ที่ค่อนข้างเหมาะสมกว่าอีกสองกรณี

This program calculates the SMCF for an one percentage point increase in the marginal tax rate in each income tax bracket.

ORIGIN:=1 n := 23 i = 1..n j := 1..n

	6058.5132	31418.9448	2423.2614		0.0	0.0
	15353.9025	31756.1773	6140.8027		0.0	0.0
	25522.4185	32046.4352	10208.2039		0.0	0.0
	35792.7905	33596.5931	14328.3004		0.0	0.0
	45348.3163	35085.798	18139.9916		0.0	0.0
	55054.1619	34856.487	22021.5813		0.0	0.0
	64833.1303	36959.5008	25933.6538		1939.9756	0.05
	74735.492	38888.3596	29894.6418		5952.4906	0.05
	85060.8539	41467.926	34024.0774		9568.8506	0.05
	94871.0707	42490.349	37948.3377		14432.384	0.05
	121295.204	47052.8394	48516.5178		25725.8468	0.05
Data1 :=	172535.3432	50490.6175	60092.2036	Data2 :=	61952.522	0.05
	242620.0177	53881.5543	60202.5355		128535.928	0.1
	378127.0935	56960.1684	60200.7465		260966.1786	0.1
	598759.4175	60139.367	60391.8041		478228.2465	0.1
	859182.534	65601.6464	60615.6049		732965.2827	0.2
	1342857.6141	72577.057	60469.4887		1209811.0684	0.3
	2701892.9348	85809.7826	60370.1087		2555713.0435	0.3
	4780061.2813	94395.5432	60000.0		4625665.7382	0.37
	6744516.4835	105406.5934	60000.0		6579109.8901	0.37
	8670407.4074	122592.5926	60000.0		8487814.8148	0.37
	11887230.7692	82000.0	60000.0		11745230.7692	0.37
	25279333.3333	115333.3333	60000.0		25104000.0	0.37

Y := Data1^{<1>}

D := Data1^{<2>}

E := Data1^{<3>}

TI := Data2^{<1>}

NMYTR := Data2^{<2>}

$$NMYTR_j := \text{if}(Y_j \leq 150000, 0.6 NMYTR_j, NMYTR_j)$$

	0.0002	0.0	0.0045
	0.0008	0.0	0.0082
	0.0021	0.0	0.0121
	0.006	0.0	0.025
	0.0157	0.0	0.0514
	0.0457	0.0018	0.1236
	0.0426	0.0042	0.0979
	0.0412	0.0058	0.0821
	0.0386	0.0066	0.0675
	0.0348	0.0069	0.0546
	0.1692	0.0411	0.2077
Data3 :=	0.1068	0.0395	0.0922
	0.1382	0.0942	0.0848
	0.1426	0.1625	0.0562
	0.0718	0.1103	0.0179
	0.0347	0.0755	0.006
	0.0529	0.1691	0.0059
	0.0359	0.1659	0.002
	0.0124	0.0676	0.0004
	0.0044	0.0268	0.0001
	0.0017	0.0108	0.0
	0.0011	0.0075	0.0
	0.0005	0.0039	0.0

$$\gamma := \text{Data3}^{<1>}$$

$$\rho := \text{Data3}^{<2>}$$

$$f := \text{Data3}^{<3>}$$

γ represents Share of Gross Income

ρ represents Share of Revenue

f represents Share of Population

$$\text{XL}_{0.00} := 0$$

$$\text{XL}_{0.30} := 1126218$$

$$\text{XL}_{0.05} := 63179.487$$

$$\text{XL}_{0.37} := 4133046$$

$$\text{XL}_{0.10} := 210583$$

$$\text{XL}_{0.20} := 614083$$

$$b_{0.00j} = \text{if} \left(Y_j < XL_{0.05}, \frac{Y_j - XL_{0.00}}{Y_j}, \frac{XL_{0.05} - XL_{0.00}}{Y_j} \right)$$

$$\beta_{0.00j} = \text{if}(b_{0.00j} < 0, 0, b_{0.00j})$$

$$b_{0.05j} = \text{if} \left(Y_j < XL_{0.10}, \frac{Y_j - XL_{0.05}}{Y_j}, \frac{XL_{0.10} - XL_{0.05}}{Y_j} \right)$$

$$\beta_{0.05j} = \text{if}(b_{0.05j} < 0, 0, b_{0.05j})$$

$$b_{0.10j} = \text{if} \left(Y_j < XL_{0.20}, \frac{Y_j - XL_{0.10}}{Y_j}, \frac{XL_{0.20} - XL_{0.10}}{Y_j} \right)$$

$$\beta_{0.10j} = \text{if}(b_{0.10j} < 0, 0, b_{0.10j})$$

$$b_{0.20j} = \text{if} \left(Y_j < XL_{0.30}, \frac{Y_j - XL_{0.20}}{Y_j}, \frac{XL_{0.30} - XL_{0.20}}{Y_j} \right)$$

$$\beta_{0.20j} = \text{if}(b_{0.20j} < 0, 0, b_{0.20j})$$

$$b_{0.30j} = \text{if} \left(Y_j < XL_{0.37}, \frac{Y_j - XL_{0.30}}{Y_j}, \frac{XL_{0.37} - XL_{0.30}}{Y_j} \right)$$

$$\beta_{0.30j} = \text{if}(b_{0.30j} < 0, 0, b_{0.30j})$$

$$b_{0.37j} = \frac{Y_j - XL_{0.37}}{Y_j}$$

$$\beta_{0.37j} = \text{if}(b_{0.37j} < 0, 0, b_{0.37j})$$

$$B = \beta_{0.00} + \beta_{0.05} + \beta_{0.10} + \beta_{0.20} + \beta_{0.30} + \beta_{0.37}$$

$B =$	$\beta_{0.00} =$	$\beta_{0.05} =$	$\beta_{0.10} =$
1	1	0	0
1	1	0	0
1	1	0	0
1	1	0	0
1	1	0	0
1	1	0	0
1	1	0	0
1	1	0	0
1	1	0	0
1	0.97449	0.02551	0
1	0.84537	0.15463	0
1	0.74276	0.25724	0
1	0.66595	0.33405	0
1	0.52087	0.47913	0
1	0.36618	0.63382	0
1	0.26041	0.60755	0.13205
1	0.16709	0.38983	0.44309
1	0.10552	0.24618	0.6483
1	0.07353	0.17156	0.46963
1	0.04705	0.10977	0.30048
1	0.02338	0.05456	0.14934
1	0.01322	0.03084	0.08441
1	0.00937	0.02186	0.05983
1	0.00729	0.017	0.04654
1	0.00531	0.0124	0.03394
1	0.0025	0.00583	0.01596

$\beta_{0.20} =$

0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0.28527
0.38138
0.18955
0.10714
0.07593
0.05907
0.04308
0.02026

 $\beta_{0.30} =$

0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0.16133
0.58317
0.62904
0.44582
0.34679
0.25295
0.11894

 $\beta_{0.37} =$

0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0.13536
0.3872
0.52332
0.65231
0.8365

Calculation of average and marginal tax rates

$$t_I = 0.20$$

$$t_{I_j} = 0.20$$

$$m_j = \text{NMYTR}_j + t_{I_j}$$

$$t_j = \beta_{0.00_j} \cdot 0.20 + \beta_{0.05_j} \cdot (0.20 + 0.05) + \beta_{0.10_j} \cdot (0.20 + 0.10) \dots$$

$$+ \beta_{0.20_j} \cdot (0.20 + 0.20) + \beta_{0.30_j} \cdot (0.20 + 0.30) \dots$$

$$+ \beta_{0.37_j} \cdot (0.20 + 0.37)$$

t =	0.2	m =	0.2
	0.2		0.2
	0.2		0.2
	0.2		0.2
	0.2		0.2
	0.2		0.2
	0.20128		0.23
	0.20773		0.23
	0.21286		0.23
	0.2167		0.23
	0.22396		0.23
	0.23169		0.25
	0.24358		0.3
	0.2638		0.3
	0.27714		0.3
	0.3126		0.4
	0.36021		0.5
	0.43052		0.5
	0.4702		0.57
	0.49927		0.57
	0.51498		0.57
	0.52987		0.57
	0.55113		0.57

Calculation of changes in marginal and average tax rate changes

$$dm_{0.00} := 0 \quad dm_{0.05} := 0.01 \quad dm_{0.10} := 0.01$$

$$dm_{0.20} := 0.01 \quad dm_{0.30} := 0.01 \quad dm_{0.37} := 0.01$$

$$dt_j := \left[\begin{array}{l} \beta_{0.00j} \cdot dm_{0.00} + \beta_{0.05j} \cdot (dm_{0.05}) + \beta_{0.10j} \cdot (dm_{0.10}) \dots \\ + \beta_{0.20j} \cdot (dm_{0.20}) + \beta_{0.30j} \cdot (dm_{0.30}) \dots \\ + \beta_{0.37j} \cdot dm_{0.37} \end{array} \right]$$

dt =

0
0
0
0
0
0
0.00026
0.00155
0.00257
0.00334
0.00479
0.00634
0.0074
0.00833
0.00894
0.00926
0.00953
0.00977
0.00987
0.00991
0.00993
0.00995
0.00998

dm =

dm 0.00
dm 0.00
dm 0.00
dm 0.00
dm 0.00
dm 0.00
dm 0.00
dm 0.05
dm 0.05
dm 0.05
dm 0.05
dm 0.10
dm 0.10
dm 0.20
dm 0.20
dm 0.30
dm 0.37
dm 0.37
dm 0.37
dm 0.37
dm 0.37
dm 0.37
dm 0.37
dm 0.37

dm =

0
0
0
0
0
0
0.01
0.01
0.01
0.01
0.01
0.01
0.01
0.01
0.01
0.01
0.01
0.01
0.01
0.01
0.01
0.01

Parameters

$$\eta_{c_j} = 0.278$$

$$\theta_j = -0.168$$

$$\omega_1 = 5 \quad \delta = \frac{\ln(\omega_1)}{\ln\left(\frac{(1-t_n) \cdot Y_n}{(1-t_1) \cdot Y_1}\right)} \quad \delta = 0.20744 \quad \omega_j = \left[\frac{(1-t_n) \cdot Y_n}{(1-t_j) \cdot Y_j}\right]^\delta$$

$$\omega = \begin{matrix} 5 \\ 4.12281 \\ 3.7103 \\ 3.45893 \\ 3.29324 \\ 3.16337 \\ 3.05889 \\ 2.97502 \\ 2.90012 \\ 2.83807 \\ 2.70224 \\ 2.51699 \\ 2.35274 \\ 2.15793 \\ 1.96914 \\ 1.84618 \\ 1.70808 \\ 1.51359 \\ 1.36495 \\ 1.28583 \\ 1.22865 \\ 1.15826 \\ 1 \end{matrix}$$

$$SMCF = \frac{\sum_j \omega_j \cdot \gamma_j \cdot dt_j}{\sum_j \gamma_j \cdot dt_j - \frac{m_j}{1 - m_j} \cdot (\eta_{c_j} \cdot dm_j + \theta_j \cdot dt_j)}$$

RES

$$SMCF = 2.46915$$

Parameters

$$\eta_{c_j} = 0.30$$

$$\theta_j = 0.20$$

$$\omega_1 = 5 \quad \delta = \frac{\ln(\omega_1)}{\ln \left(\frac{1 + t_n \cdot Y_n}{1 + t_1 \cdot Y_1} \right)} \quad \delta = 0.20744 \quad \omega_j$$

$\omega =$	5
	4.12281
	3.7103
	3.45893
	3.29324
	3.16337
	3.05889
	2.97502
	2.90012
	2.83807
	2.70224
	2.51699
	2.35274
	2.15793
	1.96914
	1.84618
	1.70808
	1.51359
	1.36495
	1.28583
	1.22865
	1.15826
	1

$$SMCF = \frac{\sum_j \omega_j \cdot \gamma_j \cdot dt_j}{\sum_j \gamma_j \left[dt_j - \frac{m_j}{1 - m_j} \cdot (\eta_{c_j} \cdot dm_j + \theta_j \cdot dt_j) \right]}$$

RES

$$SMCF = 2.46616$$

ตารางที่ พ7-1

องค์ประกอบ SMCF

No.	Gamma	Omega20 $\omega = 20$	Omega10 $\omega = 10$	Rev. Share	Popt. Share	dm	dt
1	0.002	20	10	0	0.0045	0	0
2	0.008	13.96662	7.58826	0	0.0082	0	0
3	0.0021	11.47815	6.5259	0	0.0121	0	0
4	0.006	10.07302	5.9027	0	0.025	0	0
5	0.0157	9.19346	5.50239	0	0.0514	0	0
6	0.0457	8.53014	5.19461	0.0018	0.1236	0	0
7	0.0426	8.0132	4.95091	0.0042	0.0979	0.01	0.00026
8	0.0412	7.60906	4.75785	0.0058	0.0821	0.01	0.00155
9	0.0386	7.25637	4.58741	0.0066	0.0675	0.01	0.00257
10	0.0348	6.97004	4.44763	0.0069	0.0546	0.01	0.00334
11	0.1692	6.36198	4.14628	0.0411	0.2077	0.01	0.00479
12	0.1068	5.57418	3.74568	0.0395	0.0922	0.01	0.00634
13	0.1382	4.91622	3.40097	0.0942	0.0848	0.01	0.0074
14	0.1426	4.18565	3.00539	0.1625	0.0562	0.01	0.00833
15	0.0718	3.52982	2.63642	0.1103	0.0179	0.01	0.00894
16	0.0347	3.13061	2.40409	0.0755	0.006	0.01	0.00926
17	0.0529	2.70881	2.15102	0.1691	0.0059	0.01	0.00953
18	0.0359	2.16301	1.8094	0.1659	0.002	0.01	0.00977
19	0.0124	1.78444	1.56067	0.0676	0.0004	0.01	0.00987
20	0.0044	1.59673	1.43288	0.0268	0.001	0.01	0.00991
21	0.0017	1.46709	1.34258	0.0108	0	0.01	0.00993
22	0.0011	1.31452	1.23392	0.0075	0	0.01	0.00995
23	0.0005	1	1	0.0039	0	0.01	0.00998

ตารางที่ ผ7-2

ค่า SMCF ที่มีค่า (DISTRIBUTIONAL WEIGHT) ที่ต่างกัน

OMEGA 20 หมายถึง ให้ค่า ω อยู่ระหว่าง 1 ถึง 20

		SMCF			
	OMEGA20	OMEGA10	OMEGA5	OMEGA1	
.20,-.20	4.66149	3.24361	2.2858	1.0387	
.30,-.20	4.99402	3.49955	2.46616	1.12066	
.40,-.20	5.42182	3.79933	2.67742	1.21666	
.50,-.20	5.92978	4.15528	2.92826	1.33064	
.40,-.30	5.10049	3.57416	2.51874	1.14455	
.45,-.30	5.31464	3.72422	2.62449	1.1926	
.50,-.30	5.54755	3.88744	2.73951	1.24487	
.40,-.40	4.81513	3.37419	2.37782	1.08051	
.40,-.50	4.56	3.19541	2.25183	1.02326	
.30,-.50	4.25354	2.98066	2.1005	0.95449	
.20,-.50	3.98569	2.79296	1.96822	0.89439	
อิน โคนีเซีย					
.33,-.38	4.6534	3.23799	2.28184	1.0369	
.58,-.63	4.88951	3.40228	2.39762	1.08951	
อ.นิพนธ์					
.208,-.232	4.57679	3.20718	2.26013	1.02703	Non-B M
.278,-.168	5.00007	3.50379	2.46915	1.12201	Non-B F
0.0,0.0	4.45633	3.12276	2.20064	1	B Male
.133,-.165	4.4932	3.1486	2.21885	1.00827	B Female

Non-B M (Non Bangkok Male) ชายที่ไม่ได้อยู่ในกรุงเทพฯ

Non-B F (Non Bangkok Female) หญิงที่ไม่ได้อยู่ในกรุงเทพฯ

B Male (Bangkok Male) ชายที่อยู่ในกรุงเทพฯ

B Female (Bangkok Female) หญิงที่อยู่ในกรุงเทพฯ

ภาคผนวกที่ 8

เอกสารที่ใช้ในการสำรวจ

ภาคผนวกที่ 8

เอกสารที่ใช้ในการสำรวจ^{๘8-1}

แบบพิมพ์เกี่ยวกับการสำรวจตามระเบียบนี้

- (1) แบบ ส.ร.10 หนังสือนำตัว ใช้สำหรับแสดงตัวผู้รับการสำรวจ
- (2) แบบ ส.ร.11 หนังสือนัดให้ไปพบเจ้าพนักงาน ใช้สำหรับนัดผู้รับการสำรวจให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ
- (3) แบบ ส.ร.20 แบบสำรวจกิจการทั่วไป ใช้สำหรับผู้ประกอบการทุกประเภท เว้นผู้ประกอบการธุรกิจเฉพาะ
- (4) แบบ ส.ร.21 แบบสำรวจกิจการที่ต้องจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะใช้สำหรับผู้ประกอบการที่อยู่ในข่ายจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ
- (5) แบบ ส.ร. 30 แบบหนังสือแจ้งให้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร (เฉพาะจากการสำรวจพบ)
- (6) แบบ ส.ร.31 แบบหนังสือแจ้งให้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและหรือภาษีธุรกิจเฉพาะ (เฉพาะจากการสำรวจพบ)
- (7) แบบ ส.ร.40 บัญชีคุมการสำรวจ ให้สำหรับติดตามการสำรวจ
- (8) แบบ ส.ร.41 ทะเบียนการสำรวจ ให้สำหรับทำทะเบียนผู้รับการสำรวจ
- (9) แบบ ส.ร.50 รายงานผลการสำรวจภาษีอากร ให้สำหรับจัดทำรายงานผลการสำรวจ

แบบพิมพ์ที่ใช้สำหรับบริการผู้เสียภาษีอากรในกรณีต่างๆ ได้แก่

- (1) แบบ ภ.พ.01 แบบคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- (2) แบบ ภ.พ.01.1 แบบคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นการชั่วคราว
- (3) แบบ ภ.พ.09 แบบแจ้งการเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (รวมถึงการเพิ่ม ลด จำนวนสาขา)
- (4) แบบ ภ.พ.30 แบบแสดงรายการภาษามูลค่าเพิ่ม (อัตราภาษีร้อยละ 7)
- (5) แบบ ภ.พ.31 แบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (อัตราภาษีร้อยละ 1.5)
- (6) แบบ ภ.ธ.01 แบบคำขอจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ

^{๘8-1} -1 ข้อมูลชุดนี้มาจาก ระเบียบกรมสรรพากร ว่าด้วย การสำรวจแหล่งทรัพยากรและการติดตามการยื่นแบบแสดงรายการภาษี พ.ศ. 2535 หมวด3 เอกสารที่ใช้ในการสำรวจ

(7) แบบ ภ.ธ.09 แบบแจ้งการเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ (รวมถึงการเพิ่ม ลด จำนวน สาขา)

(8) แบบ ภ.ธ.40 แบบแสดงรายการภาษีธุรกิจเฉพาะ

(9) แบบ ภ.ค.40 แบบแสดงรายการภาษีการค้า

(10) แบบ ล.ป.10 คำร้องขอมี/คืนเลข และบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร
หรือแบบแสดงรายการภาษี แบบพิมพ์อื่นใดที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษีอากร

ภาคผนวกที่ 9

แบบสอบถาม

ภาคผนวกที่ 9

แบบสอบถามสำหรับผู้ที่มีส่วนในการกำหนดนโยบาย

ถ้าให้ค่าของเงินภาษีที่เก็บได้ 1 บาท จากกลุ่มผู้มีรายได้สูงสุด มากกว่า 4,000,001 บาทต่อปี มีค่าเท่ากับ 1 แล้วท่านคิดว่าค่าของเงินภาษีที่เก็บได้ 1 บาท จากกลุ่มผู้มีเงินได้กลุ่มอื่นๆ มีค่าเท่าไร

กลุ่มผู้มีเงินได้ต่ำสุด 1 - 100,000 บาทต่อปี	ค่าของเงินภาษีเท่ากับ_____
กลุ่มผู้มีเงินได้ต่ำสุด 100,001 - 500,000 บาทต่อปี	ค่าของเงินภาษีเท่ากับ_____
กลุ่มผู้มีเงินได้ต่ำสุด 500,001 - 1,000,000 บาทต่อปี	ค่าของเงินภาษีเท่ากับ_____
กลุ่มผู้มีเงินได้ต่ำสุด 1,000,001 - 4,000,001 บาทต่อปี	ค่าของเงินภาษีเท่ากับ_____

ชื่อผู้กรอก _____

ตำแหน่ง _____

ค่าถ่วงน้ำหนักความสำคัญของการกระจายรายได้

กลุ่มผู้เสียภาษี	มูลค่าของเงินภาษี 1 บาท ^{#9-1-1}	มูลค่าของเงินภาษี 1 บาท ^{#9-1-2}
1. มากกว่า 4,000,001 บาท	1	1
2. 1,000,001 ถึง 4,000,001 บาท	2	2.16263
3. 500,001 ถึง 1,000,000 บาท	4.17	3.84988
4. 100,001 ถึง 500,000 บาท	10	9.30406
5. 1 ถึง 100,000 บาท	20	20
	ค่าเฉลี่ย	7.2633

^{#9-1-1} (1) ข้อมูลจากผู้บริหารกรมสรรพากร 5 ราย (จากแบบสอบถามที่ส่งออก 6 ราย)

(2) มูลค่าเงินบาทนี้เป็นค่ามัธยฐาน (Modian) เพราะขนาดของตัวอย่างเล็กมาก

^{#9-2-2} สูตรของ Professor Dahlby

ภาคผนวกที่ 10

ตารางข้อมูล

จำนวนสถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ และ สถานประกอบการทั้งหมดที่มีอยู่

ในส่วนกลาง ปี 2533 ถึง 2536

หน่วย ราย

สพท.	สถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ				สถานประกอบการทั้งหมด			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
สพท.1	13,240	10,525	7,887	1,273	*	*	*	*
สพท.2	10,246	10,128	2,455	15,424	*	*	*	*
สพท.3	*	*	*	*	33,904	32,092	42,188	43,648
สพท.4	10,764	10,278	3,899	10,280	*	*	*	*
สพท.5	8,674	10,777	5,692	8,736	29,304	29,965	53,375	57,144
สพท.6	7,422	7,116	3,183	11,445	13,523	20,026	22,172	24,024
สพท.7	9,972	13,356	7,584	6,338	*	*	*	*
สพท.8	11,232	11,041	96,007	8,381	20,500	21,500	23,000	25,000
รวมส่วนกลาง	71,550	73,221	126,707	61,877	97,231	103,583	140,735	149,816

ที่มา : รายงานจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด และจำนวนสถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ

แต่ละสำนักงานภาชีสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึงไม่มีข้อมูล

จำนวนสถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ และ สถานประกอบการทั้งหมดที่มีอยู่

ปี 2533 ถึง 2536

หน่วย : ราย

จังหวัด	สถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ				สถานประกอบการทั้งหมด			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
กรุงเทพฯ	71,550	73,221	126,707	61,877	97,231	103,583	140,735	149,816
ปริมณฑล								
นครปฐม	4,411	4,757	1,410	7,270	*	*	*	*
นนทบุรี	2,376	4,709	3,282	4,850	5,280	5,960	6,792	7,947
ปทุมธานี	3,672	5,124	4,099	7,462	4,590	5,790	5,775	8,208
สมุทรปราการ	6,400	7,967	5,613	8,609	15,212	18,146	19,836	22,609
สมุทรสาคร	2,194	2,592	1,715	4,378	*	*	*	*
รวมปริมณฑล	19,053	25,149	16,119	32,569	25,082	29,896	32,403	38,764
ภาคกลาง								
กาญจนบุรี	4,800	5,111	4,397	5,266	5,472	5,757	5,906	6,573
จันทบุรี (ก)	4,911	4,911	4,911	4,911	937	937	937	937
ฉะเชิงเทรา	4,276	4,371	3,500	4,149	7,297	7,426	7,763	7,922
สพท. 9 (บางละมุง)	2,665	2,060	2,857	3,565	*	*	*	*
ชลบุรี	7,373	5,521	6,137	7,468	9,406	10,146	10,499	10,930
ชัยนาท	2,780	2,325	8,172	1,184	3,780	4,144	4,259	4,274
ตราด	2,319	2,008	1,715	1,141	2,707	2,359	2,328	2,885
นครนายก	1,480	1,494	1,259	1,040	2,205	2,375	2,546	2,719
ประจวบคีรีขันธ์	2,191	4,605	2,635	3,014	3,805	4,910	5,012	5,115
ปราจีนบุรี	4,035	5,787	4,040	2,864	4,736	5,844	5,668	4,338
อยุธยา	6,190	7,915	7,054	4,226	7,720	8,510	8,651	9,726
เพชรบุรี	3,308	3,456	3,169	4,121	3,638	3,801	4,111	4,533
ระยอง (ข)	233	233	233	233	*	*	*	*

ตารางที่ ผ10-2 (ต่อ)

จำนวนสถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ และ สถานประกอบการทั้งหมดที่มีอยู่

ปี 2533 ถึง 2536

หน่วย ราย

จังหวัด	สถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ				สถานประกอบการทั้งหมด			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
ราชบุรี	4,269	5,597	4,611	5,744	9,712	10,070	10,552	11,153
ลพบุรี	3,725	4,783	3,935	3,270	4,925	5,401	5,832	6,411
สมุทรสงคราม	*	2,697	2,038	1,994	*	*	*	*
สระบุรี	4,642	4,831	5,857	5,099	7,496	8,739	9,355	9,873
สิงห์บุรี	2,960	3,106	2,282	1,586	2,527	2,552	2,518	2,556
สุพรรณบุรี	4,743	5,733	5,046	5,522	7,455	8,755	9,639	10,520
อ่างทอง	3,515	2,935	2,956	2,019	3,659	3,915	3,995	3,865
รวมภาคกลาง	70,415	79,479	76,804	68,416	87,477	95,641	99,571	104,330
ภาคเหนือ								
กำแพงเพชร	3,374	3,478	2,340	2,986	3,641	4,164	4,467	4,657
เชียงราย	4,496	5,899	5,068	5,789	*	*	*	*
เชียงใหม่	9,105	9,123	4,550	8,588	25,000	27,500	29,000	30,000
ตาก(ค)	1,210	1,353	994	816	1,210	1,353	994	816
นครสวรรค์	5,922	6,283	5,421	5,336	10,652	11,007	12,531	13,678
น่าน	3,649	3,121	3,017	1,599	3,701	3,666	3,703	3,570
พะเยา	2,397	2,603	1,703	1,629	6,680	7,006	4,922	4,510
พิจิตร	4,494	4,183	2,476	2,982	1,150	1,200	980	432
พิษณุโลก	6,928	7,866	8,200	8,918	5,230	4,257	4,158	4,316
เพชรบูรณ์	4,325	4,512	3,251	3,310	*	*	*	*
แพร่	2,389	2,937	2,333	1,949	2,395	2,937	2,573	2,681
แม่ฮ่องสอน	*	1,034	1,888	1,174	1,574	1,499	1,505	1,624
ลำปาง	3,545	3,597	3,481	3,576	5,718	5,896	5,298	5,259

จำนวนสถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ และ สถานประกอบการทั้งหมดที่มีอยู่

ปี 2533 ถึง 2536

หน่วย : ราย

จังหวัด	สถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ				สถานประกอบการทั้งหมด			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
ลำพูน	338	434	1,030	1,959	3,262	3,346	3,317	3,746
สุโขทัย	3,093	3,317	2,593	2,437	8,072	8,279	8,492	8,710
อุตรดิตถ์	3,035	3,490	2,732	2,372	4,898	5,012	5,196	5,523
อุทัยธานี	2,686	2,281	2,341	1,557	3,157	3,165	3,003	3,241
รวมภาคเหนือ	60,986	65,511	53,418	56,977	86,340	90,287	90,139	92,763
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ								
กาฬสินธุ์	3,480	4,376	3,395	1,384	4,513	4,982	5,187	5,241
ขอนแก่น	8,788	9,941	7,981	7,970	12,039	12,831	14,514	16,096
ชัยภูมิ	4,630	4,977	4,269	4,192	6,992	7,319	7,558	7,768
นครพนม	3,350	3,167	2,972	2,372	6,277	6,168	5,851	6,447
นครราชสีมา	11,658	13,453	15,686	11,384	19,044	18,816	20,651	19,925
บุรีรัมย์	5,186	4,597	4,921	3,902	7,374	8,198	9,048	9,452
มหาสารคาม	2,837	3,298	5,528	3,283	5,510	6,326	9,371	8,153
มุกดาหาร	2,522	1,899	1,502	1,186	3,957	2,629	2,476	2,796
ยโสธร	*	2,138	2,420	1,850	1,979	2,055	2,151	2,280
ร้อยเอ็ด	5,076	4,131	5,384	2,046	7,207	7,238	8,271	8,536
เลย	*	3,447	2,902	2,313	*	29,171	29,318	30,225
ศรีสะเกษ (ง)	5,869	5,869	5,869	5,869	1,445	1,445	1,445	1,445
สกลนคร	5,096	3,736	4,795	2,240	7,249	6,904	7,180	7,413
สุรินทร์	2,638	5,008	4,274	3,000	7,013	7,569	7,853	8,147
หนองคาย	*	4,688	3,789	3,116	5,392	6,799	6,598	7,100
อุดรธานี	2,174	3,226	7,605	5,025	10,080	11,270	12,750	13,060

ตารางที่ ผ10-2 (ต่อ)

จำนวนสถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ และ สถานประกอบการทั้งหมดที่มีอยู่

ปี 2533 ถึง 2536

หน่วย ราย

จังหวัด	สถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ				สถานประกอบการทั้งหมด			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
อุบลราชธานี	5,200	9,370	8,107	5,968	14,285	15,341	16,831	16,808
อำนาจเจริญ	*	*	*	*	*	*	*	*
สระแก้ว	*	*	*	*	*	*	*	*
หนองบัวลำภู	*	*	*	*	*	*	*	*
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	68,504	87,321	91,399	67,100	120,356	155,061	167,053	170,892
ภาคใต้								
ชุมพร	2,846	3,980	4,008	2,670	4,536	7,270	5,826	6,814
กระบี่	2,211	2,534	2,998	1,340	2,323	2,560	2,498	2,570
ตรัง	2,287	3,231	2,726	2,032	2,342	3,301	2,814	2,160
นครศรีธรรมราช	7,636	7,944	5,876	7,570	266,999	277,936	290,501	300,501
นราธิวาส	3,340	4,746	3,216	2,620	12,320	13,010	14,200	15,150
ปัตตานี	2,770	3,779	653	1,936	3,735	3,955	4,261	4,730
พังงา	2,950	2,052	2,720	1,858	3,097	2,250	2,850	2,900
พัทลุง	2,400	2,472	2,159	1,536	*	*	*	*
ภูเก็ต	2,184	2,377	2,351	4,979	3,205	4,042	5,170	6,369
ยะลา	3,070	3,411	2,584	2,439	6,235	6,438	6,619	6,739
ระนอง	770	2,053	1,246	1,061	2,424	2,521	2,781	2,737
สพท. 10 (หาดใหญ่)	3,772	4,168	2,815	3,750	9,287	9,724	10,332	10,824
สงขลา	7,115	7,992	5,689	6,058	8,523	9,685	10,871	11,016
สตูล	2,436	2,010	1,903	1,435	2,550	2,295	2,005	2,085
สุราษฎร์ธานี	7,404	7,867	4,094	5,268	7,559	7,875	8,169	8,594
รวมภาคใต้	53,191	60,616	45,038	46,552	335,135	352,862	368,897	383,189

ตารางที่ ศ10-2 (ต่อ)

จำนวนสถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ และ สถานประกอบการทั้งหมดที่มีอยู่

ปี 2533 ถึง 2536

หน่วย ราย

จังหวัด	สถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ				สถานประกอบการทั้งหมด			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
รวมทั่วประเทศ	343,699	391,297	409,485	333,491	751,621	827,330	898,798	939,754

ที่มา : รายงานจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด และจำนวนสถานประกอบการที่ได้รับการสำรวจ

แต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

(ก), (ข), (ง) หมายถึง จังหวัดไม่ได้แยกข้อมูลในแต่ละปีมาให้ ดังนั้นจึงใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย

ตั้งแต่ปี 2533 ถึง 2536 และ (ค) หมายถึง จังหวัดไม่ได้ทำการแยกจำนวนสถานประกอบการ

ทั้งหมดและที่ได้รับการสำรวจในแต่ละปีมาให้ ดังนั้นจึงใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย

จำนวนแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 ในส่วนกลาง ปี 2533 ถึง 2536

หน่วย : แบบ

สพท.	ส.ร. 20				ส.ร. 21			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
สพท.1	10,859	8,630	8,242	10,856	2,361	1,894	88	63
สพท.2 (ก)	11,300	5,078	1,238	14,600	3,700	5,078	1,238	1,400
สพท.3	5,450	12,648	3,257	11,450	-	-	161	1,300
สพท.4	*	6,045	4,046	6,550	*	4,233	108	300
สพท.5	8,674	10,777	5,627	7,935	-	-	65	100
สพท.6	7,600	4,480	2,905	12,250	-	2,636	278	1,050
สพท.7	5,200	*	7,535	6,350	5,200	*	49	-
สพท.8	3,085	3,037	9,558	8,350	8,147	8,004	49	31
รวมส่วนกลาง	52,168	50,695	42,408	78,341	19,408	21,845	2,036	4,244

ที่มา : รายงานการออกแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 ในแต่ละสำนักงาน

ภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

(ก) หมายถึง ข้อมูลที่ได้รับไม่ได้แยกจำนวนแบบ ส.ร. 20

และ ส.ร. 21 ออกจากกันในแต่ละปี ดังนั้น จึงหาค่าเฉลี่ย

ของแบบ ส.ร. 20, ส.ร. 21 ของปี 2534 และ 2535

ตารางที่ ผด-4

จำนวนแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 ปี 2533 ถึง 2536

หน่วย : แบบ

จังหวัด	ส.ร. 20				ส.ร. 21			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
กรุงเทพฯ	52,168	50,695	42,408	78,341	19,408	21,845	2,036	4,244
ปริมณฑล								
นครปฐม	1,550	4,757	1,410	7,100	-	-	-	-
นนทบุรี	1,750	4,709	3,266	2,900	1,450	-	16	2,400
ปทุมธานี	4,450	5,124	3,939	7,650	-	-	160	-
สมุทรปราการ	3,200	7,947	5,590	2,050	5,400	82	96	3,800
สมุทรสาคร	1,300	2,577	1,703	6,200	500	15	12	2,350
รวมปริมณฑล	12,250	25,114	15,908	25,900	7,350	97	284	8,550
ภาคกลาง								
กาญจนบุรี	950	5,111	4,397	6,500	-	-	-	450
จันทบุรี	3,550	3,476	3,284	3,050	500	95	14	400
ฉะเชิงเทรา	3,000	3,702	3,490	3,950	1,350	669	10	300
สพท. 9 (บางละมุง)	500	1,113	2,765	3,450	2,150	947	92	150
ชลบุรี	4,100	4,507	1,220	4,700	2,950	4,745	154	3,300
ชัยนาท	2,800	2,325	1,872	1,200	-	-	-	-
ตราด	1,950	1,494	1,715	1,200	-	514	-	50
นครนายก	1,080	1,050	446	1,036	400	1,146	143	4
ประจวบคีรีขันธ์	2,050	4,605	2,624	2,100	550	-	11	850
ปราจีนบุรี	900	5,787	4,040	1,400	150	42	24	-
อยุธยา	6,800	3,562	6,984	4,300	-	4,353	70	200
เพชรบุรี	2,950	3,150	3,117	4,350	600	358	52	-
ระยอง	2,850	2,986	2,543	4,100	-	143	26	50
ราชบุรี	3,200	5,997	4,611	5,750	1,500	-	57	50

ตารางที่ ผ 10-4 (ต่อ)

จำนวนแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 ปี 2533 ถึง 2536

หน่วย แบบ

จังหวัด	ส.ร. 20				ส.ร. 21			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
ลพบุรี	3,100	4,028	3,922	3,100	1,500	741	13	50
สมุทรสงคราม	900	2,687	2,086	2,050	-	10	2	-
สระบุรี	3,100	4,026	4,699	4,850	550	933	160	150
สิงห์บุรี	2,960	3,106	2,248	1,444	-	16	27	1
สุพรรณบุรี	4,750	2,818	5,016	5,250	-	2,915	30	250
อ่างทอง	3,900	2,519	2,954	1,850	-	473	2	-
รวมภาคกลาง	55,390	68,049	64,033	65,630	12,200	18,100	887	6,255
ภาคเหนือ								
กำแพงเพชร	3,374	2,791	2,421	2,986	-	687	9	-
เชียงราย	3,100	5,803	4,845	5,550	-	396	223	100
เชียงใหม่	10,100	7,305	4,516	6,300	800	1,818	34	500
ตาก	1,750	2,496	1,987	1,000	1,150	210	-	650
นครสวรรค์	5,150	6,199	5,391	4,650	100	84	30	1,150
น่าน	3,650	3,121	3,017	1,600	-	-	-	-
พะเยา	2,334	2,075	1,700	1,626	-	528	8	-
พิจิตร	3,950	3,659	2,903	3,250	-	524	73	50
พิษณุโลก	5,200	2,544	4,158	4,300	-	1,703	-	-
เพชรบูรณ์	3,850	2,956	3,203	2,350	50	1,556	12	-
แพร่	1,289	2,867	2,331	1,799	1,100	70	2	150
แม่ฮ่องสอน	750	1,034	1,888	1,300	-	-	16	-
ลำปาง	2,650	2,236	3,433	6,550	1,550	2,422	382	-
ลำพูน	250	434	1,024	1,850	-	-	6	50
สุโขทัย	3,200	2,534	2,285	2,450	500	448	121	400

ตารางที่ ๑๐-๔ (ต่อ)

จำนวนแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 ปี 2533 ถึง 2536

หน่วย : แบบ

จังหวัด	ส.ร. 20				ส.ร. 21			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
อุดรดิตถ์	2,850	3,490	2,721	2,400	650	-	11	-
อุทัยธานี	2,788	2,466	2,459	1,557	-	-	11	-
รวมภาคเหนือ	56,235	54,010	50,282	51,518	5,900	10,446	938	3,050
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ								
กาฬสินธุ์	3,300	4,095	3,447	1,200	700	369	127	250
ขอนแก่น	8,800	9,223	7,489	7,700	-	718	492	200
ชัยภูมิ	7,200	5,378	4,411	3,600	200	401	142	450
นครพนม	3,800	3,079	2,840	2,250	150	88	132	-
นครราชสีมา	10,900	5,206	15,585	7,550	500	8,247	101	3,000
บุรีรัมย์	5,450	4,552	4,898	3,800	200	45	23	100
มหาสารคาม	4,650	2,909	5,281	1,900	-	227	183	-
มุกดาหาร	2,100	1,549	1,391	1,150	-	350	111	50
ยโสธร	2,100	2,138	2,420	1,800	-	-	-	50
ร้อยเอ็ด	4,685	4,131	5,384	2,026	-	83	20	20
เลย	3,650	3,447	2,902	1,950	-	-	-	-
ศรีสะเกษ	4,200	6,747	6,199	6,350	-	-	1	-
สกลนคร	5,100	3,736	4,795	2,750	-	-	-	-
สุรินทร์	1,700	5,006	4,268	3,500	-	2	6	50
หนองคาย	-	4,688	3,789	3,116	-	-	-	-
อุดรธานี	2,500	3,201	7,573	4,500	-	25	32	100
อุบลราชธานี	5,200	9,370	8,107	6,000	-	-	-	-
อำนาจเจริญ	950	*	*	1,000	-	*	*	-
สระแก้ว	*	*	*	*	*	*	*	*

ตารางที่ ผ10-4 (ต่อ)

จำนวนแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 ปี 2533 ถึง 2536

หน่วย : แบบ

จังหวัด	ส.ร. 20				ส.ร. 21			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
หนองบัวลำภู	650	*	*	900	*	*	*	100
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	76,935	78,455	90,779	63,042	1,750	10,555	1,370	4,370
ภาคใต้								
ชุมพร	2,300	3,910	4,008	2,500	-	70	-	-
กระบี่	1,700	2,524	2,498	1,340	500	-	-	-
ตรัง	1,500	1,500	2,688	1,800	800	1,731	38	250
นครศรีธรรมราช	2,950	7,944	5,212	7,600	1,100	-	492	250
นราธิวาส	3,800	4,746	3,216	2,250	-	-	-	-
ปัตตานี	3,750	3,779	653	2,000	-	-	-	-
พังงา	2,350	2,052	2,720	2,450	-	-	-	-
พัทลุง(ก)	2,050	1,236	2,159	1,200	850	1,236	-	-
ภูเก็ต	2,300	2,377	2,481	4,970	100	-	10	80
ยะลา	2,500	2,386	2,454	2,650	850	1,025	130	-
ระนอง	770	2,053	1,238	1,059	-	-	8	2
สพท. 10 (หาดใหญ่)	3,750	4,168	2,800	3,700	-	15	-	50
สงขลา	5,150	7,992	5,658	5,350	2,050	-	31	100
สตูล	400	1,995	1,881	1,350	1,250	15	22	100
สุราษฎร์ธานี	5,850	7,853	4,076	4,800	450	14	24	1,050
รวมภาคใต้	41,120	56,515	43,742	45,019	7,950	4,106	755	1,882
รวมทั่วประเทศ	294,098	332,838	307,152	329,450	54,558	65,149	6,270	28,351

ที่มา : รายงานการออกแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 ในแต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

(ก) ข้อมูลในปี 2534 ไม่ได้ทำการแยกแบบ ส.ร. 20 และ ส.ร. 21 ออกจากกัน ดังนั้นจึงใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย

ตารางที่ ผ10-5

จำนวนแบบ ส.ร. 11 ที่เจ้าหน้าที่สำรวจมอบให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจ ในส่วนกลาง

สพท.	จำนวน ส.ร. 11				มาตาม ส.ร. 11				ไม่มาตาม ส.ร. 11			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
สพท.1	1,059	6,714	1,128	5,972	855	5,419	910	4,670	204	1,295	218	1,302
สพท.2	8,196	8,102	1,954	12,339	4,459	3,931	1,092	6,732	3,737	4,171	862	5,607
สพท.3	*	14,545	5,060	14,013	*	13,065	4,475	12,299	*	1,480	585	1,714
สพท.4	2,400	2,360	2,080	3,251	2,197	2,168	1,928	2,858	203	192	152	393
สพท.5	-	8,877	4,233	7,759	-	5,358	3,051	5,396	-	3,519	1,182	2,363
สพท.6	-	-	1,094	6,060	-	-	841	4,894	-	-	253	1,166
สพท.7	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	1,748	977
สพท.8	8,760	9,053	6,878	6,718	5,399	5,432	4,196	4,233	3,361	3,621	2,682	2,485
รวมส่วนกลาง	20,415	49,651	22,427	56,112	12,910	35,373	16,493	41,082	7,505	14,278	7,682	16,007

ที่มา : รายงานการแจกใบ ส.ร. 11 ในแต่ละ สำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

จำนวนแบบ ส.ร. 11 ที่เจ้าหน้าที่สำรวจมอบให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจ

หน่วย : แบบ

จังหวัด	จำนวน ส.ร. 11				มาตาม ส.ร. 11				ไม่มาตาม ส.ร. 11			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
กรุงเทพฯ	20,415	49,651	22,427	56,112	12,910	35,373	16,493	41,082	7,505	14,278	7,682	16,007
ปริมาณพล												
นครปฐม	44	29	36	118	44	29	36	114	-	-	-	4
นนทบุรี	90	114	344	531	86	100	323	450	4	14	21	81
ปทุมธานี	95	191	135	174	92	185	129	167	3	6	6	7
สมุทรปราการ	627	785	568	866	627	785	568	866	-	-	-	-
สมุทรสาคร	136	133	722	1,555	136	133	552	1,317	-	-	170	238
รวมปริมาณพล	992	1,252	1,805	3,244	985	1,232	1,608	2,914	7	20	197	330
ภาคกลาง												
กาญจนบุรี	-	-	57	177	-	-	57	177	-	-	-	-
จันทบุรี (ก)	37	37	37	37	37	37	37	37	-	-	-	-
ฉะเชิงเทรา (ข)	162	162	162	162	162	162	162	162	-	-	-	-
สพท. 9 (บางละมุง)	975	726	1,122	1,235	799	581	918	1,000	176	145	204	235
ชลบุรี	394	385	760	1,275	357	358	712	1,182	37	27	48	93
ชัยนาท	70	63	65	76	69	58	63	69	1	5	2	7
ตราด	18	22	21	43	18	22	21	43	-	-	-	-

ตารางที่ ผ10-6 (ต่อ)

จำนวนแบบ ส.ร. 11 ที่เจ้าหน้าที่สำรวจมอบให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจ

หน่วย : แบบ

จังหวัด	จำนวน ส.ร. 11				มาตาม ส.ร. 11				ไม่มาตาม ส.ร. 11			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
นครนายก	-	94	-	32	-	85	-	29	-	9	-	3
ประจวบคีรีขันธ์	24	55	58	147	24	53	47	129	-	2	11	18
ปราจีนบุรี	-	460	836	491	-	460	830	490	-	-	6	1
อยุธยา	30	59	37	320	29	59	37	295	1	-	-	25
เพชรบุรี	177	94	103	151	172	94	103	151	5	-	-	-
ระยอง	-	-	211	176	-	-	165	125	-	-	46	51
ราชบุรี	359	317	396	397	317	273	361	367	42	44	35	30
ลพบุรี	54	21	36	139	54	21	36	139	-	-	-	-
สมุทรสงคราม	*	228	283	111	*	107	171	92	*	121	112	19
สระบุรี	-	-	201	294	-	-	201	290	-	-	-	4
สิงห์บุรี	6	12	41	83	6	12	32	81	-	-	9	2
สุพรรณบุรี	125	101	67	122	100	73	53	90	25	28	14	32
อ่างทอง	1	8	2	-	-	4	2	-	1	4	-	-
รวมภาคกลาง	2,432	2,844	4,495	5,468	2,144	2,459	4,008	4,948	288	385	487	520

ตารางที่ พ10-6 (ต่อ)

จำนวนแบบ ส.ร. 11 ที่เจ้าหน้าที่สำรวจมอบให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจ

หน่วย : แบบ

จังหวัด	จำนวน ส.ร. 11				มาตาม ส.ร. 11				ไม่มาตาม ส.ร. 11			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
ภาคเหนือ												
กำแพงเพชร	72	359	20	78	72	359	20	78	-	-	-	-
เชียงราย (ค)	105	105	105	105	89	89	89	89	16	16	16	16
เชียงใหม่	2,385	3,057	624	2,146	1,977	2,531	540	1,773	408	526	84	373
ตาก	27	156	21	8	16	156	18	8	11	-	3	-
นครสวรรค์	121	135	162	188	101	112	141	164	20	23	21	24
น่าน	30	27	8	15	30	27	8	15	-	-	-	-
พะเยา	49	82	6	38	49	82	6	38	-	-	-	-
พิจิตร	162	344	221	209	162	344	221	209	-	-	-	-
พิษณุโลก	977	823	206	322	977	823	206	322	-	-	-	-
เพชรบูรณ์ (ง)	77	77	77	77	63	63	63	63	14	14	14	14
แพร่	18	-	36	44	18	-	33	36	-	-	3	8
แม่ฮ่องสอน	-	-	-	33	-	-	-	23	-	-	-	10
ลำปาง	39	60	139	190	39	60	139	178	-	-	-	12
ลำพูน	-	-	9	27	-	-	9	27	-	-	-	-
สุโขทัย	96	76	96	108	50	60	66	70	46	16	30	38

ตารางที่ ผ10-6 (ต่อ)

จำนวนแบบ ส.ร. 11 ที่เจ้าหน้าที่สำรวจมอบให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจ

หน่วย : แบบ

จังหวัด	จำนวน ส.ร. 11				มาตาม ส.ร. 11				ไม่มาตาม ส.ร. 11			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
อุดรดิตถ์	9	459	166	41	9	459	166	41	-	-	-	-
อุทัยธานี	9	8	53	27	9	8	53	27	-	-	-	-
รวมภาคเหนือ	4,176	5,768	1,949	3,656	3,661	5,173	1,778	3,161	515	595	171	495
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ												
กาฬสินธุ์ (จ)	34	34	34	34	34	34	34	34	-	-	-	-
ขอนแก่น (จ)	376	376	376	376	369	369	369	369	7	7	7	7
ชัยภูมิ	54	115	272	410	40	100	238	349	14	15	34	61
นครพนม	89	55	376	226	86	52	376	226	3	3	-	-
นครราชสีมา	589	376	203	394	589	376	203	394	-	-	-	-
บุรีรัมย์	117	177	234	336	105	163	216	304	12	14	18	32
มหาสารคาม	406	562	3,361	1,914	406	194	3,019	1,865	-	368	342	49
มุกดาหาร	29	146	26	10	29	140	26	10	-	6	-	-
ยโสธร	41	83	108	104	31	38	46	81	10	45	62	23
ร้อยเอ็ด (ช)	71	71	71	71	67	67	67	67	4	4	4	4
เลย	-	20	54	39	-	20	54	39	-	-	-	-
ศรีสะเกษ (ช)	503	503	503	503	418	418	418	418	85	85	85	85

ตารางที่ ผ10-6 (ต่อ)

จำนวนแบบ ส.ร. 11 ที่เจ้าหน้าที่สำรวจมอบให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจ

หน่วย : แบบ

จังหวัด	จำนวน ส.ร. 11				มาตาม ส.ร. 11				ไม่มาตาม ส.ร. 11			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
สกลนคร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สุรินทร์ (ณ)	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
หนองคาย	-	901	638	470	-	901	638	470	-	-	-	-
อุดรธานี	308	419	402	379	287	407	394	372	21	12	8	7
อุบลราชธานี	118	135	115	125	113	131	107	120	5	4	8	5
อำนาจเจริญ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สระแก้ว	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
หนองบัวลำภู	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,736	3,974	6,774	5,392	2,575	3,411	6,206	5,119	161	563	568	273
ภาคใต้												
ชุมพร	79	32	29	5	44	26	21	5	35	6	8	-
กระบี่	198	491	165	44	198	491	165	44	-	-	-	-
ตรัง	204	283	375	134	200	281	366	131	4	2	9	3
นครศรีธรรมราช	204	314	190	216	82	139	61	80	122	175	129	136
นราธิวาส	200	230	220	210	183	208	202	180	17	22	18	30
ปัตตานี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ ผ10-6 (ต่อ)

จำนวนแบบ ส.ร. 11 ที่เจ้าหน้าที่สำรวจมอบให้ผู้ที่ได้รับการสำรวจ

หน่วย : แบบ

จังหวัด	จำนวน ส.ร. 11				มาตาม ส.ร. 11				ไม่มาตาม ส.ร. 11			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
พังงา (ด)	77	77	77	77	75	75	75	75	2	2	2	2
พัทลุง	-	-	12	41	-	-	12	41	-	-	-	-
ภูเก็ต	983	1,039	1,447	1,740	950	990	1,350	1,586	33	49	97	154
ยะลา	107	136	94	54	76	99	70	39	31	37	24	15
ระนอง	107	422	62	19	62	171	42	10	45	251	20	9
สพท. 10 (หาดใหญ่)	1,348	1,492	760	1,432	1,026	1,252	652	1,209	322	240	108	223
สงขลา	-	-	60	18	-	-	60	18	-	-	-	-
สตูล	137	112	85	150	126	109	78	135	11	3	7	15
สุราษฎร์ธานี	-	4	1	25	-	1	1	25	-	3	-	-
รวมภาคใต้	3,644	4,632	3,577	4,165	3,022	3,842	3,155	3,578	622	790	422	587
รวมทั่วประเทศ	34,395	68,121	41,027	78,037	25,297	51,490	33,248	60,802	9,098	16,631	9,527	18,212

ที่มา : รายงานการแจกใบ ส.ร. 11 ในแต่ละ สำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : ' ' ' หมายถึงไม่มีข้อมูล

(ก), (ข), (ค), (ง), (จ), (ฉ), (ช), (ซ), (ณ), (ด) หมายถึง จังหวัดไม่ได้แยกข้อมูลในแต่ละปีมาให้

ดังนั้นจึงใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยข้อมูลตั้งแต่ปี 2533 ถึง 2536

จำนวนรวมทั่วประเทศของการมาตาม ส.ร.11 และไม่มาตาม ส.ร.11 ในปี 2535 และ 2536

จะได้ยอมรวมไม่เท่ากับจำนวน ส.ร. 11 ในปีเดียวกันทั้งนี้เพราะในตารางที่ ผ4-5 สพท.7

มีข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์จึงทำให้ยอดรวมที่ได้ของการมาตาม ส.ร.11 และการไม่มาตาม ส.ร.11ใน 2 ปีนี้

เพิ่มขึ้นอีก 1748 และ 977 ตามข้อมูลของ สพท.7

แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษี ที่ได้รับจดหมายเชิญ

ให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ ในส่วนกลาง ปี 2535 และ 2536

หน่วย : ราย

สพท.	จำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ									
	รวมผู้ที่ได้รับ จดหมาย		มาพบตาม จดหมาย		ไม่มาพบตามจดหมาย					
					รวมไม่มาพบ		ส่งเรื่องให้ ตรวจสอบ		ไม่ได้ส่งเรื่อง ให้ตรวจสอบ	
	2535	2536	2535	2536						
สพท.1	218	1,302	*	*	*	*	16	14	*	*
สพท.2	601	9,128	416	5,916	185	3,212	165	2,463	20	749
สพท.3	5,060	14,013	4,475	12,299	585	1,714	-	-	585	1,714
สพท.4	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
สพท.5	4,233	7,758	3,051	5,395	1,182	2,363	-	-	1,182	2,363
สพท.6	430	965	426	867	4	98	4	71	-	27
สพท.7	1,748	971	*	*	*	*	*	*	*	*
สพท.8	1,967	2,471	1,035	1,528	932	943	932	943	-	-
รวมส่วนกลาง	14,257	36,608	9,403	26,005	2,888	8,330	1,117	3,491	1,787	4,853

ที่มา : รายงานผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษีอากร ที่ได้รับจดหมายเชิญจากเจ้าหน้าที่สำรวจ

ในแต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

: จำนวนรวมการมาพบตามจดหมาย และการไม่มาพบตามจดหมายจะไม่เท่ากับ

ผู้ที่ได้รับจดหมายทั้งหมดทั้งนี้เพราะข้อมูลที่ได้รับในพื้นที่ สพท. ไม่สมบูรณ์

แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษี ที่ได้รับจดหมายเชิญ ให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2535 และ 2536

จังหวัด	จำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ (ราย)									
	รวมผู้ที่ได้รับ จดหมาย		มาพบตาม จดหมาย		ไม่มาพบตามจดหมาย					
					รวมไม่มาพบ		ส่งเรื่องให้ ตรวจสอบ		ไม่ได้ส่งเรื่อง ให้ตรวจสอบ	
	2535	2536	2535	2536						
กรุงเทพฯ	14,257	36,608	9,403	26,005	2,888	8,330	1,117	3,491	1,787	4,853
ปริมาณผล										
นครปฐม	27	87	-	6	27	81	27	81	-	-
นนทบุรี	-	50	-	50	-	-	-	-	-	-
ปทุมธานี	9	10	9	10	-	-	-	-	-	-
สมุทรปราการ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สมุทรสาคร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวมปริมาณผล	36	147	9	66	27	81	27	81	-	-
ภาคกลาง										
กาญจนบุรี	7	33	7	33	-	-	-	-	-	-
จันทบุรี	79	79	79	70	-	9	-	-	-	9
ฉะเชิงเทรา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สพท. 9 (บางละมุง)	1,193	1,369	989	1,134	204	235	14	13	190	222
ชลบุรี	75	89	42	50	33	39	-	-	33	39
ชัยนาท	110	3	110	3	-	-	-	-	-	-
ตราด	11	8	11	8	-	-	-	-	-	-
นครนายก	-	19	-	18	-	1	-	1	-	-
ประจวบคีรีขันธ์	48	50	48	50	-	-	-	-	-	-
ปราจีนบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อยุธยา	69	49	69	49	-	-	-	-	-	-
เพชรบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ ผ10-8 (ต่อ)

แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษี ที่ได้รับจดหมายเชิญ ให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2535 และ 2536

จังหวัด	จำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ (ราย)									
	รวมผู้ที่ได้รับ จดหมาย		มาพบตาม จดหมาย		ไม่มาพบตามจดหมาย					
					รวมไม่มาพบ		ส่งเรื่องให้ ตรวจสอบ		ไม่ได้ส่งเรื่อง ให้ตรวจสอบ	
	2535	2536	2535	2536						
ระยอง	57	178	11	*	46	*	3	*	43	*
ราชบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ลพบุรี	11	43	11	41	-	2	-	-	-	2
สมุทรสงคราม	15	38	10	30	5	8	-	-	-	-
สระบุรี	201	294	201	290	-	4	-	2	-	2
สิงห์บุรี	30	35	30	35	-	-	-	-	-	-
สุพรรณบุรี	12	83	12	66	-	17	-	17	-	-
อ่างทอง	25	8	25	8	-	-	-	-	-	-
รวมภาคกลาง	1,943	2,378	1,655	1,885	288	315	17	33	266	274
ภาคเหนือ										
กำแพงเพชร	-	48	-	28	-	20	-	20	-	-
เชียงราย (ก)	15	15	1	1	14	14	11	11	3	3
เชียงใหม่	624	2,146	540	1,773	84	373	84	373	-	-
ตาก	93	70	93	70	-	-	-	-	-	-
นครสวรรค์	352	306	351	305	1	1	-	-	1	1
น่าน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พะเยา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พิจิตร	193	108	193	108	-	-	-	-	-	-
พิษณุโลก	206	322	206	322	-	-	-	-	-	-
เพชรบูรณ์	55	207	15	177	40	30	-	-	40	30
แพร่	2	5	2	3	-	2	-	-	-	2

ตารางที่ พ10-8 (ต่อ)

แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษี ที่ได้รับจดหมายเชิญ ให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2535 และ 2536

จังหวัด	จำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ (ราย)									
	รวมผู้ที่ได้รับ จดหมาย		มาพบตาม จดหมาย		ไม่มาพบตามจดหมาย					
					รวมไม่มาพบ		ส่งเรื่องให้ ตรวจสอบ		ไม่ได้ส่งเรื่อง ให้ตรวจสอบ	
	2535	2536	2535	2536	2535	2536	2535	2536	2535	2536
แม่ฮ่องสอน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ลำปาง	122	18	116	11	6	7	-	-	6	7
ลำพูน	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-
สุโขทัย	13	12	13	12	-	-	-	-	-	-
อุดรดิตถ์	-	20	-	20	-	-	-	-	-	-
อุทัยธานี	54	126	53	120	1	6	1	6	-	-
รวมภาคเหนือ	1,729	3,405	1,583	2,952	146	453	96	410	50	43
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ										
กาฬสินธุ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ขอนแก่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ชัยภูมิ	198	327	164	266	34	61	-	-	34	61
นครพนม	910	986	909	986	1	-	1	-	-	-
นครราชสีมา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บุรีรัมย์	32	106	27	89	5	17	-	-	5	17
มหาสารคาม	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
มุกดาหาร	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ยโสธร	353	1,083	327	1,048	26	35	-	-	26	35
ร้อยเอ็ด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เลย	153	149	149	134	4	15	-	13	4	2
ศรีสะเกษ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สกลนคร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ ม10-8 (ต่อ)

แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษี ที่ได้รับจดหมายเชิญ ให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2535 และ 2536

จังหวัด	จำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ (ราย)									
	รวมผู้ที่ได้รับ จดหมาย		มาพบตาม จดหมาย		ไม่มาพบตามจดหมาย					
					รวมไม่มาพบ		ส่งเรื่องให้ ตรวจสอบ		ไม่ได้ส่งเรื่อง ให้ตรวจสอบ	
	2535	2536	2535	2536						
สุรินทร์	90	155	90	155	-	-	-	-	-	-
หนองคาย	638	470	638	470	-	-	-	-	-	-
อุดรธานี	202	240	194	233	8	7	8	7	-	-
อุบลราชธานี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อำนาจเจริญ	*	*	*	*		*	*	*	*	*
สระแก้ว	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
หนองบัวลำภู	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,576	3,516	2,498	3,381	78	135	9	20	69	115
ภาคใต้										
ชุมพร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กระบี่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ตรัง	72	144	69	137	3	7	1	6	2	1
นครศรีธรรมราช	18	67	10	35	8	32	-	31	8	1
นราธิวาส	378	990	378	990	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ น10-8 (ต่อ)

แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษี ที่ได้รับจดหมายเชิญ ให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2535 และ 2536

จังหวัด	จำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ (ราย)									
	รวมผู้ที่ได้รับ จดหมาย		มาพบตาม จดหมาย		ไม่มาพบตามจดหมาย					
					รวมไม่มาพบ		ส่งเรื่องให้ ตรวจสอบ		ไม่ได้ส่งเรื่อง ให้ตรวจสอบ	
	2535	2536	2535	2536	2535	2536	2535	2536	2535	2536
ปัตตานี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พังงา (ข)	9	9	7	7	2	2	-	-	2	2
พัทลุง	288	125	286	125	2	-	2	-	-	-
ภูเก็ต	266	1,094	41	720	225	374	130	237	95	137
ยะลา	49	35	44	31	5	4	-	-	5	4
ระนอง (ค)	17	17	14	14	3	3	3	3	-	-
สพท. 10 (หาดใหญ่)	77	144	77	144	-	-	-	-	-	-
สงขลา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สตูล	91	50	74	44	17	6	-	6	17	-
สุราษฎร์ธานี	-	6	-	5	-	1	-	1	-	-
รวมภาคใต้	1,265	2,681	1,000	2,252	265	429	136	284	129	145
รวมทั่วประเทศ	21,806	48,735	16,148	36,541	3,692	9,743	1,402	4,319	2,301	5,430

ที่มา : รายงานผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษีอากร ที่ได้รับจดหมายเชิญจากเจ้าหน้าที่สำรวจ

ในแต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

(ก) , (ข) , (ค) หมายถึง ข้อมูลที่ได้รับไม่มีการแยกปี 2535 และ 2536 ออกจากกัน ดังนั้น

จึงทำการหาค่าเฉลี่ย ของตัวเลขปี 2535 และ 2536

แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งอาศัยอากร ที่ได้รับจดหมายเชิญ

ให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบในส่วนกลาง ปี 2535 และ 2536

หน่วย ราย

สพท.	จำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ					
	รวมผู้ที่ได้รับ จดหมาย		มาพบตาม จดหมาย		ไม่มาพบตาม จดหมาย	
	2535	2536	2535	2536	2535	2536
สพท.1	-	-	-	-	-	-
สพท.2	153	81	105	52	48	29
สพท.3	-	-	-	-	-	-
สพท.4	*	*	*	*	*	*
สพท.5	-	-	-	-	-	-
สพท.6	-	-	-	-	-	-
สพท.7	*	*	*	*	*	*
สพท.8	-	-	-	-	-	-
รวมส่วนกลาง	153	81	105	52	48	29

ที่มา : รายงานผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ในแต่ละ

สำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษีอากร ที่ได้รับจดหมายเชิญ

ให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ปี 2535 และ 2536

หน่วย : ราย

จังหวัด	จำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ					
	รวมผู้ที่ได้รับ จดหมาย		มาพบตาม จดหมาย		ไม่มาพบตาม จดหมาย	
	2535	2536	2535	2536	2535	2536
กรุงเทพฯ	153	81	105	52	48	29
ปริมณฑล						
นครปฐม	-	-	-	-	-	-
นนทบุรี	-	-	-	-	-	-
ปทุมธานี	-	-	-	-	-	-
สมุทรปราการ	-	-	-	-	-	-
สมุทรสาคร	-	-	-	-	-	-
รวมปริมณฑล	-	-	-	-	-	-
ภาคกลาง						
กาญจนบุรี	-	-	-	-	-	-
จันทบุรี	-	-	-	-	-	-
ฉะเชิงเทรา	-	-	-	-	-	-
สพท. 9 (บางละมุง)	7	6	6	6	1	-
ชลบุรี	-	-	-	-	-	-
ชัยนาท	-	-	-	-	-	-
ตราด	-	-	-	-	-	-
นครนายก	-	1	-	1	-	-
ประจวบคีรีขันธ์	-	-	-	-	-	-
ปราจีนบุรี	-	-	-	-	-	-

แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษีอากร ที่ได้รับจดหมายเชิญ

ให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ปี 2535 และ 2536

หน่วย ราย

จังหวัด	จำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ					
	รวมผู้ที่ได้รับ จดหมาย		มาพบตาม จดหมาย		ไม่มาพบตาม จดหมาย	
	2535	2536	2535	2536	2535	2536
อยุธยา	-	-	-	-	-	-
เพชรบุรี	-	-	-	-	-	-
ระยอง	*	2	*	2	*	-
ราชบุรี	-	-	-	-	-	-
ลพบุรี	-	1	-	1	-	-
สมุทรสงคราม	-	-	-	-	-	-
สระบุรี	-	1	-	1	-	-
สิงห์บุรี	-	-	-	-	-	-
สุพรรณบุรี	-	2	-	2	-	-
อ่างทอง	-	-	-	-	-	-
รวมภาคกลาง	7	13	6	13	1	-
ภาคเหนือ						
กำแพงเพชร	-	-	-	-	-	-
เชียงราย	10	10	7	7	3	3
เชียงใหม่	-	-	-	-	-	-
ตาก	-	-	-	-	-	-
นครสวรรค์	-	-	-	-	-	-
น่าน	-	-	-	-	-	-
พะเยา	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ ศ10-10 (ต่อ)

แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษีอากร ที่ได้รับจดหมายเชิญ

ให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ปี 2535 และ 2536

หน่วย : ราย

จังหวัด	จำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ					
	รวมผู้ที่ได้รับ จดหมาย		มาพบตาม จดหมาย		ไม่มาพบตาม จดหมาย	
	2535	2536	2535	2536	2535	2536
พิจิตร	-	-	-	-	-	-
พิษณุโลก	-	-	-	-	-	-
เพชรบูรณ์	-	2	-	2	-	-
แพร่	-	-	-	-	-	-
แม่ฮ่องสอน	-	-	-	-	-	-
ลำปาง	-	-	-	-	-	-
ลำพูน	-	-	-	-	-	-
สุโขทัย	-	-	-	-	-	-
อุตรดิตถ์	-	7	-	7	-	-
อุทัยธานี	1	3	1	3	-	-
รวมภาคเหนือ	11	22	8	19	3	3
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ						
กาฬสินธุ์	-	-	-	-	-	-
ขอนแก่น	-	-	-	-	-	-
ชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
นครพนม	-	-	-	-	-	-
นครราชสีมา	-	-	-	-	-	-
บุรีรัมย์	-	-	-	-	-	-
มหาสารคาม	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ ผ10-10 (ต่อ)

แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษีอากร ที่ได้รับจดหมายเชิญ

ให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ปี 2535 และ 2536

หน่วย ราย

จังหวัด	จำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ					
	รวมผู้ที่ได้รับ จดหมาย		มาพบตาม จดหมาย		ไม่มาพบตาม จดหมาย	
	2535	2536	2535	2536	2535	2536
มุกดาหาร	*	*	*	*	*	*
ยโสธร	-	-	-	-	-	-
ร้อยเอ็ด	-	-	-	-	-	-
เลย	-	-	-	-	-	-
ศรีสะเกษ	-	-	-	-	-	-
สกลนคร	-	-	-	-	-	-
สุรินทร์	-	-	-	-	-	-
หนองคาย	-	-	-	-	-	-
อุดรธานี	8	7	8	7	-	-
อุบลราชธานี	-	-	-	-	-	-
อำนาจเจริญ	*	*	*	*	*	*
สระแก้ว	*	*	*	*	*	*
หนองบัวลำภู	*	*	*	*	*	*
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	8	7	8	7	-	-
ภาคใต้						
ชุมพร	-	-	-	-	-	-
กระบี่	-	-	-	-	-	-
ตรัง	1	6	1	2	-	4
นครศรีธรรมราช	-	3	-	2	-	1

ตารางที่ ส10-10 (ต่อ)

แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจแหล่งภาษีอากร ที่ได้รับจดหมายเชิญ

ให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ปี 2535 และ 2536

หน่วย : ราย

จังหวัด	จำนวนผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ					
	รวมผู้ที่ได้รับ จดหมาย		มาพบตาม จดหมาย		ไม่มาพบตาม จดหมาย	
	2535	2536	2535	2536	2535	2536
นราธิวาส	-	-	-	-	-	-
ปัตตานี	-	-	-	-	-	-
พังงา	-	-	-	-	-	-
พัทลุง	-	-	-	-	-	-
ภูเก็ต	-	-	-	-	-	-
ยะลา	5	4	5	4	-	-
ระนอง	2	2	2	2	-	-
สห. 10 (หาดใหญ่)	-	-	-	-	-	-
สงขลา	-	-	-	-	-	-
สตูล	6	-	-	-	6	-
สุราษฎร์ธานี	-	1	-	1	-	-
รวมภาคใต้	14	16	8	11	6	5
รวมทั่วประเทศ	193	139	135	102	58	37

ที่มา : รายงานผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญให้มาพบเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ในแต่ละ สำนักงานภาษี

สรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

ตารางที่ ผ10-11

จำนวนผู้กระทำความผิดทุกกรณี จากการสำรวจภาคีอากรของ

เจ้าหน้าที่สำรวจ ในส่วนกลาง ปี 2534 ถึง 2536

สพท.	จำนวนผู้กระทำความผิดทุกกรณีจากการสำรวจ(ราย)		
	2534	2535	2536
สพท.1	1,714	4,460	1,814
สพท.2	1,719	628	2,093
สพท.3	2,306	491	841
สพท.4	1,873	255	379
สพท.5	1,292	723	701
สพท.6	1,126	321	928
สพท.7	1,189	383	338
สพท.8	1,027	73	178
รวมส่วนกลาง	12,246	7,334	7,272

ที่มา : รายงานผู้กระทำความผิดทุกกรณีจากการสำรวจ ในแต่ละสำนักงานภาษี

สรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

ตารางที่ พ๑๐-12

จำนวนผู้ที่กระทำผิดทุกกรณี จากการสำรวจภาษีอากรของ

เจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2534 ถึง 2536

จังหวัด	จำนวนผู้ที่กระทำผิดทุกกรณีจากการสำรวจ(ราย)		
	2534	2535	2536
กรุงเทพฯ	12,246	7,334	7,272
ปริมณฑล			
นครปฐม	*	-	535
นนทบุรี	67	40	121
ปทุมธานี	853	459	-
สมุทรปราการ	578	410	1,215
สมุทรสาคร	118	128	597
รวมปริมณฑล	1,616	1,037	2,468
ภาคกลาง			
กาญจนบุรี	-	37	60
จันทบุรี	503	95	73
ฉะเชิงเทรา	331	31	211
สพท. 9 (บางละมุง)	352	650	843
ชลบุรี	598	552	968
ชัยนาท	767	145	40
ตราด	643	48	-
นครนายก	105	34	93
ประจวบคีรีขันธ์	21	66	*
ปราจีนบุรี	400	797	105
อยุธยา	300	251	746
เพชรบุรี	737	304	489
ระยอง	132	505	1,012

ตารางที่ ผ10-12 (ต่อ)

จำนวนผู้ที่กระทำผิดทุกกรณี จากการสำรวจภาษีอากรของ

เจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2534 ถึง 2536

จังหวัด	จำนวนผู้ที่กระทำผิดทุกกรณีจากการสำรวจ(ราย)		
	2534	2535	2536
ราชบุรี	331	183	190
ลพบุรี	448	150	202
สมุทรสงคราม	-	-	-
สระบุรี	682	896	383
สิงห์บุรี	-	-	-
สุพรรณบุรี	535	251	238
อ่างทอง	178	560	402
รวมภาคกลาง	7,063	5,555	6,055
ภาคเหนือ			
กำแพงเพชร	776	35	*
เชียงราย (ก)	1,835	1,835	*
เชียงใหม่	509	394	2,605
ตาก	358	231	135
นครสวรรค์	485	182	282
น่าน	615	521	292
พะเยา	397	109	173
พิจิตร	1,353	642	765
พิษณุโลก	240	200	*
เพชรบูรณ์	551	445	276
แพร่	25	76	69
แม่ฮ่องสอน	11	12	12
ลำปาง	63	119	61

ตารางที่ ผ10-12 (ต่อ)

จำนวนผู้ที่กระทำผิดทุกกรณี จากการสำรวจภาคีอากรของ

เจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2534 ถึง 2536

จังหวัด	จำนวนผู้ที่กระทำผิดทุกกรณีจากการสำรวจ(ราย)		
	2534	2535	2536
ลำพูน	34	77	312
สุโขทัย	185	134	58
อุดรดิตถ์	432	401	187
อุทัยธานี	144	161	262
รวมภาคเหนือ	8,013	5,574	5,489
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
กาฬสินธุ์	97	152	228
ขอนแก่น	1,743	1,884	1,039
ชัยภูมิ	1,135	817	1,071
นครพนม	416	99	49
นครราชสีมา	3,927	3,264	3,715
บุรีรัมย์	265	211	187
มหาสารคาม	365	339	44
มุกดาหาร	109	80	74
ยโสธร	330	215	463
ร้อยเอ็ด	750	198	376
เลย	144	235	370
ศรีสะเกษ	2,792	2,011	1,968
สกลนคร	95	106	255
สุรินทร์	807	773	713
หนองคาย	901	638	470
อุดรธานี	250	622	342

ตารางที่ ผ10-12 (ต่อ)

จำนวนผู้ที่กระทำผิดทุกกรณี จากการสำรวจภาษีอากรของ

เจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2534 ถึง 2536

จังหวัด	จำนวนผู้ที่กระทำผิดทุกกรณีจากการสำรวจ(ราย)		
	2534	2535	2536
อุบลราชธานี	2,277	1,683	1,838
อำนาจเจริญ	*	*	*
สระแก้ว	*	*	*
หนองบัวลำภู	*	*	*
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	16,403	13,327	13,202
ภาคใต้			
ชุมพร	382	-	315
กระบี่	382	272	150
ตรัง	692	442	447
นครศรีธรรมราช	463	172	493
นราธิวาส	730	258	1,166
ปัตตานี	-	-	-
พังงา	402	128	85
พัทลุง	68	135	52
ภูเก็ต	75	140	520
ยะลา	484	328	262
ระนอง	23	394	123
สพท. 10 (หาดใหญ่)	310	190	*
สงขลา	812	1,148	550
สตูล	150	150	170
สุราษฎร์ธานี	996	165	395
รวมภาคใต้	5,969	3,922	4,728

ตารางที่ ผ10-12 (ต่อ)

จำนวนผู้ที่กระทำผิดทุกกรณี จากการสำรวจภาษีอากรของ

เจ้าหน้าที่สำรวจ ปี 2534 ถึง 2536

จังหวัด	จำนวนผู้ที่กระทำผิดทุกกรณีจากการสำรวจ(ราย)		
	2534	2535	2536
รวมทั่วประเทศ	51,310	36,749	39,214

ที่มา : รายงานจำนวนผู้ที่ทำผิดทุกกรณีจากการสำรวจภาษี ในแต่ละสำนักงานภาษี

สรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

(ก) หมายถึง ไม่ได้แยกข้อมูลของปี 2534 และ 2535 ออกจากกัน ดังนั้น

จึงใช้วิธีการหารค่าเฉลี่ย ของ 2 ปี

จำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10 % จากการสำรวจ ปี 2534 ที่มายื่นแบบเสียภาษีปี 2535 และ 2536
และจำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10 % ในปี 2535 ที่มายื่นแบบเสียภาษีปี 2536 ในส่วนกลาง

หน่วย ราย

สพท.	ผู้ที่ กระทำผิด ปี 2534	ผู้กระทำผิด ปี 2534 ที่ มายื่นแบบ ปี 2535	ผู้ที่กระทำผิด ปี 2534 ที่ ยื่นแบบปี 2535 มายื่นต่อ ปี 2536	ผู้ที่ กระทำผิด ปี 2535	ผู้กระทำผิด ปี 2535 ที่ มายื่นแบบ ปี 2536
สพท.1	171	153	18	446	446
สพท.2	180	79	98	72	43
สพท.3(ก)	*	*	*	*	*
สพท.4	187	*	*	25	*
สพท.5	130	107	103	72	72
สพท.6	113	51	48	32	17
สพท.7	119	116	63	39	22
สพท.8	103	85	70	8	8
รวมส่วนกลาง	1,003	591	400	694	608

ที่มา : รายงานจำนวนผู้ที่กระทำผิด แล้วมายื่นในปีต่อไป ในแต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่
และ สรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

(ก) หมายถึง ข้อมูลที่ได้รับจาก สพท.3 ไม่ชัดเจนพอที่จะสรุปได้

ตารางที่ ผ10-14 (ต่อ)

จำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10 % จากการสำรวจ ปี 2534 ที่มายื่นแบบเสียภาษี

ปี 2535 และ 2536 และจำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10 % ในปี 2535

ที่มายื่นแบบเสียภาษีปี 2536

หน่วย ราย

จังหวัด	ผู้ที่ กระทำผิด ปี 2534	ผู้กระทำผิด ปี 2534 ที่ มายื่นแบบ ปี 2535	ผู้ที่กระทำผิด ปี 2534 ที่ ยื่นแบบปี 2535 มายื่นต่อ ปี 2536	ผู้ที่ กระทำผิด ปี 2535	ผู้กระทำผิด ปี 2535 ที่ มายื่นแบบ ปี 2536
ปราจีนบุรี	46	46	41	79	44
อยุธยา	30	-	-	25	15
เพชรบุรี	76	76	72	30	30
ระยอง	13	11	11	51	17
ราชบุรี	33	24	22	18	18
ลพบุรี	44	27	23	15	14
สมุทรสงคราม	-	-	-	-	-
สระบุรี	68	27	18	90	18
สิงห์บุรี	4	-	-	-	-
สุพรรณบุรี	54	25	24	49	44
อ่างทอง	-	-	-	-	-
รวมภาคกลาง	699	444	400	521	317
ภาคเหนือ					
กำแพงเพชร	77	69	61	4	4
เชียงราย	183	110	*	183	91
เชียงใหม่	51	48	40	39	39
ตาก	36	2	2	23	17
นครสวรรค์	48	31	29	18	10

ตารางที่ 10-14 (ต่อ)

จำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10 % จากการสำรวจ ปี 2534 ที่มายื่นแบบเสียภาษี
ปี 2535 และ 2536 และจำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10 % ในปี 2535

ที่มายื่นแบบเสียภาษีปี 2536

หน่วย : ราย

จังหวัด	ผู้ที่ กระทำผิด ปี 2534	ผู้กระทำผิด ปี 2534 ที่ มายื่นแบบ ปี 2535	ผู้ที่กระทำผิด ปี 2534 ที่ ยื่นแบบปี 2535 มายื่นต่อ ปี 2536	ผู้ที่ กระทำผิด ปี 2535	ผู้กระทำผิด ปี 2535 ที่ มายื่นแบบ ปี 2536
น่าน	61	61	61	52	52
พะเยา	40	32	29	11	10
พิจิตร	36	33	*	28	28
พิษณุโลก	24	18	17	20	11
เพชรบูรณ์	55	44	34	44	44
แพร่	3	3	3	8	8
แม่ฮ่องสอน	11	2	2	12	1
ลำปาง	6	6	5	12	12
ลำพูน	3	3	2	8	5
สุโขทัย	18	18	18	13	13
อุดรดิตถ์	43	39	38	40	36
อุทัยธานี	11	11	10	16	16
รวมภาคเหนือ	658	499	322	513	387
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ					
กาฬสินธุ์	9	9	5	15	15
ขอนแก่น	174	174	128	188	188
ชัยภูมิ	113	109	106	81	75
นครพนม	41	41	41	10	10

จำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10 % จากการสำรวจ ปี 2534 ที่มายื่นแบบเสียภาษี
ปี 2535 และ 2536 และจำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10 % ในปี 2535

ที่มายื่นแบบเสียภาษีปี 2536

หน่วย : ราย

จังหวัด	ผู้ที่ กระทำผิด ปี 2534	ผู้กระทำผิด ปี 2534 ที่ มายื่นแบบ ปี 2535	ผู้ที่กระทำผิด ปี 2534 ที่ ยื่นแบบปี 2535 มายื่นต่อ ปี 2536	ผู้ที่ กระทำผิด ปี 2535	ผู้กระทำผิด ปี 2535 ที่ มายื่นแบบ ปี 2536
นครราชสีมา	394	94	44	326	80
บุรีรัมย์	27	27	27	22	22
มหาสารคาม	37	30	33	34	-
มุกดาหาร	11	3	2	8	8
ยโสธร	33	23	20	21	21
ร้อยเอ็ด	75	75	*	20	20
เลย	11	11	11	16	16
ศรีสะเกษ	279	274	232	201	200
สกลนคร	9	-	-	25	-
สุรินทร์	82	45	37	78	45
หนองคาย	90	66	37	78	45
อุดรธานี	*	*	*	*	*
อุบลราชธานี	227	223	202	168	168
อำนาจเจริญ	*	*	*	*	*
สระแก้ว	*	*	*	*	*
หนองบัวลำภู	*	*	*	*	*
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,612	1,204	925	1,291	913

ตารางที่ ส10-14 (ต่อ)

จำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10 % จากการสำรวจ ปี 2534 ที่มาขึ้นแบบเสียภาษี

ปี 2535 และ 2536 และจำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10 % ในปี 2535

ที่มาขึ้นแบบเสียภาษีปี 2536

หน่วย : ราย

จังหวัด	ผู้ที่ กระทำผิด ปี 2534	ผู้กระทำผิด ปี 2534 ที่ มาขึ้นแบบ ปี 2535	ผู้ที่กระทำผิด ปี 2534 ที่ ขึ้นแบบปี 2535 มาขึ้นต่อ ปี 2536	ผู้ที่ กระทำผิด ปี 2535	ผู้กระทำผิด ปี 2535 ที่ มาขึ้นแบบ ปี 2536
ภาคใต้					
ชุมพร	38	9	7	-	-
กระบี่	38	10	10	27	17
ตรัง	69	64	59	44	44
นครศรีธรรมราช	46	2	2	17	2
นราธิวาส	73	73	73	26	26
ปัตตานี	-	-	-	-	-
พังงา	40	32	32	12	10
พัทลุง	6	6	6	13	13
ภูเก็ต	8	8	4	14	9
ยะลา	48	24	16	33	33
ระนอง	3	3	3	40	40
สพท. 10 (หาดใหญ่)	31	31	25	19	19
สงขลา	65	65	65	52	52
สตูล	15	15	15	17	17

จำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10 % จากการสำรวจ ปี 2534 ที่มายื่นแบบเสียภาษี
ปี 2535 และ 2536 และจำนวนผู้ที่กระทำผิด โดยการสุ่มตัวอย่าง 10 % ในปี 2535

ที่มายื่นแบบเสียภาษีปี 2536

หน่วย : ราย

จังหวัด	ผู้ที่ กระทำผิด ปี 2534	ผู้กระทำผิด ปี 2534 ที่ มายื่นแบบ ปี 2535	ผู้ที่กระทำผิด ปี 2534 ที่ ยื่นแบบปี 2535 มายื่นต่อ ปี 2536	ผู้ที่ กระทำผิด ปี 2535	ผู้กระทำผิด ปี 2535 ที่ มายื่นแบบ ปี 2536
สุราษฎร์ธานี	39	-	21	165	-
รวมภาคใต้	519	342	338	479	282
รวมทั่วประเทศ	4,565	3,120	2,421	3,551	2,560

ที่มา : รายงานจำนวนผู้ที่กระทำผิด แล้วมายื่นในปีต่อไป ในแต่ละสำนักงานภาษีสรรพากร

เขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

ตารางที่ ผ10-15

ต้นทุนที่ใช้ในการสำรวจแหล่งก๊าซอากู ในส่วนกลาง ปี 2533 ถึง 2536

สพท.	อัตราค่าจ้าง(คน)				เงินเดือน(บาท)				เบี้ยเลี้ยงรวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ(บาท)			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
สพท.1	13	16	17	18	8,616,100	1,113,702	1,487,760	1,538,880	55,850	80,450	-	34,450
สพท.2	18	20	20	24	1,412,520	1,420,680	1,433,620	2,113,080	93,750	99,750	39,600	102,800
สพท.3	17	18	15	19	1,116,240	1,210,440	1,014,600	1,448,400	53,837	74,400	20,750	76,250
สพท.4	18	18	18	18	1,270,800	1,428,480	1,554,720	1,850,160	89,700	85,650	34,600	76,050
สพท.5	17	18	17	19	1,201,800	1,532,400	1,488,600	1,733,640	62,300	41,450	34,000	59,850
สพท.6	21	22	20	22	1,007,160	1,193,190	1,093,790	1,704,580	61,850	59,300	25,150	81,650
สพท.7	18	19	22	23	1,290,360	1,412,280	1,662,960	2,257,440	81,250	111,300	63,200	45,500
สพท.8	15	19	21	18	992,400	1,522,440	1,590,840	1,683,600	56,200	62,800	75,200	53,800
รวมส่วนกลาง	137	150	150	161	9,152,880	10,833,612	11,326,890	14,329,780	554,737	615,100	292,500	530,350

ที่มา : รายงานอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่สำรวจ เงินเดือนและเบี้ยเลี้ยงแต่ละสำนักงาน

ภาวีสรรพากรเขตพื้นที่ และสรรพากรจังหวัด

ต้นทุนที่ใช้ในการสำรวจแหล่งภาษีอากร ปี 2533 ถึง 2536

จังหวัด	อัตรากำลัง(คน)				เงินเดือน(บาท)				เบี้ยเลี้ยง รวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ(บาท)			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
กรุงเทพฯ	137	150	150	161	6,288,480	7,107,710	7,079,680	9,679,860	554,737	615,100	292,500	530,350
ปริมาณ												
นครปฐม	8	9	9	9	742,320	871,560	883,920	1,012,920	-	-	-	-
นนทบุรี	13	8	13	14	853,080	646,440	1,183,800	1,324,440	-	-	-	-
ปทุมธานี	0	10	13	13	583,200	435,070	670,680	772,140	-	*	*	-
สมุทรปราการ	13	11	13	14	933,600	916,950	1,052,100	1,092,280	-	-	-	-
สมุทรสาคร	10	18	18	8	551,760	1,149,480	1,510,680	642,600	9,750	33,000	31,650	29,760
รวมปริมาณ	44	56	66	58	3,663,960	4,019,500	5,301,180	4,844,380	9,750	33,000	31,650	29,760
ภาคกลาง												
กาญจนบุรี	13	13	23	23	979,680	1,859,160	2,121,000	2,296,560	-	-	-	-
จันทบุรี	16	16	18	18	1,076,561	1,200,000	1,500,000	1,774,383	-	-	-	-
ฉะเชิงเทรา	25	18	20	24	1,636,320	1,308,600	1,680,360	2,305,560	7,370	8,160	18,450	21,660
สพท. 9 (บางละมุง)	6	6	6	7	399,870	411,580	468,150	576,480	20,400	13,800	16,850	16,500
ชลบุรี	20	23	23	24	1,233,600	1,636,800	1,735,110	1,780,562	-	-	-	-
ชัยนาท	6	11	11	6	1,105,560	883,080	1,089,120	1,399,560	4,348	-	-	-
ตราด	11	14	15	13	910,344	1,250,400	1,583,520	1,902,960	12,840	-	9,500	16,030
นครนายก	10	11	10	10	730,454	627,730	854,900	827,280	11,200	14,160	17,220	11,820
ประจวบคีรีขันธ์	16	14	16	17	1,084,500	797,560	1,250,520	1,526,160	26,330	17,770	13,070	7,000
ปราจีนบุรี	14	25	25	14	889,200	1,498,680	1,559,400	1,339,080	-	20,667	14,428	3,850
อยุธยา	35	36	34	35	5,550,600	2,642,280	3,567,840	8,960,400	-	-	-	90,730
เพชรบุรี	13	13	13	16	848,522	923,753	1,267,372	1,338,390	9,090	-	-	17,840
ระยอง	15	14	14	18	1,090,440	1,069,320	1,243,260	1,676,448	-	-	-	-
ราชบุรี	20	19	20	22	1,594,920	1,445,230	1,746,720	1,889,760	20,660	8,470	6,900	10,200
ลพบุรี	29	29	29	33	1,345,340	1,678,920	1,780,320	2,870,760	30,000	40,000	50,000	60,000

ตารางที่ ผ 10-16 (ต่อ)

ต้นทุนที่ใช้ในการสำรวจแหล่งก๊าซธรรมชาติ ปี 2533 ถึง 2536

จังหวัด	อัตรากำลัง(คน)				เงินเดือน(บาท)				เบี้ยเลี้ยง รวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ(บาท)			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
สมุทรสงคราม (ก)	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
สระบุรี	18	20	21	23	695,910	1,101,620	1,531,010	1,520,740	3,744	-	-	13,470
สิงห์บุรี	15	10	10	14	913,764	19,748,548	2,576,364	1,457,880	6,020	2,370	6,340	9,711
สุพรรณบุรี	23	20	24	24	1,629,492	2,643,360	2,133,708	2,585,520	27,996	47,200	46,792	47,130
อ่างทอง	-	38	17	11	-	2,867,280	1,675,800	1,739,290	-	30,330	24,400	60,000
รวมภาคกลาง	305	350	349	352	23,715,077	45,593,901	31,364,474	39,767,773	179,998	202,927	223,950	385,941
ภาคเหนือ												
กำแพงเพชร	*	2	1	3	127,200	127,200	66,720	98,120	16,660	8,070	-	8,000
เวียงชัย (ข)	29	42	44	49	2,397,192	*	*	4,623,780	12,000	*	*	27,000
เวียงใหม่	72	64	51	54	4,697,100	4,665,120	4,650,120	5,799,420	37,030	22,400	-	26,210
ตาก	19	19	21	19	1,085,520	1,136,400	1,920,000	1,928,280	-	-	-	-
นครสวรรค์	38	37	37	41	2,513,484	2,573,984	3,160,462	3,775,640	41,274	44,654	55,467	90,694
น่าน	33	23	23	21	2,053,236	1,352,040	2,011,560	2,529,120	28,600	19,950	23,000	10,900
พะเยา	16	16	11	15	1,316,400	1,316,400	979,320	1,581,840	-	-	-	10,800
พิจิตร	20	25	25	18	1,258,200	1,514,880	2,088,960	1,931,760	-	-	-	-
พิษณุโลก	-	18	19	22	-	1,858,560	1,894,560	2,342,520	-	-	-	3,960
เพชรบูรณ์	10	11	11	11	*	*	*	985,080	1,500	*	2,880	400
แพร่	20	15	16	18	1,142,970	890,916	1,255,512	1,681,680	17,000	-	-	24,580
แม่ฮ่องสอน	11	23	23	21	238,541	1,638,220	2,055,620	1,526,342	13,357	153,450	295,594	76,930
ลำปาง	27	29	29	34	1,664,330	2,030,940	2,360,520	2,853,490	2,520	5,090	8,050	19,330
ลำพูน	2	4	16	14	125,760	363,840	1,306,200	1,536,600	-	4,700	-	15,750
สุโขทัย	3	2	3	3	180,720	147,120	256,200	257,040	-	8,000	10,000	1,200
อุตรดิตถ์	15	15	17	22	945,740	1,079,040	1,312,740	2,097,205	-	-	-	4,050
อุทัยธานี	16	20	24	22	904,920	1,223,988	1,881,696	1,844,880	115,761	17,031	18,830	1,140
รวมภาคเหนือ	331	365	371	387	20,651,313	21,918,648	27,200,190	37,392,797	285,702	283,345	413,821	320,944

ตารางที่ ผ 10-16 (ต่อ)

ต้นทุนที่ใช้ในการสำรวจแหล่งภาษีอากร ปี 2533 ถึง 2536

จังหวัด	อัตรากำลัง(คน)				เงินเดือน(บาท)				เบี้ยเลี้ยง รวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ(บาท)			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ												
กาฬสินธุ์	29	30	28	30	2,466,240	1,772,400	2,602,320	2,821,920	7,000	45,500	54,600	8,400
ขอนแก่น	48	49	51	48	2,967,944	3,527,866	392,640	4,712,226	11,620	3,910	20,310	45,228
ชัยภูมิ	26	28	28	26	2,149,920	1,888,944	2,364,840	3,509,880	47,016	72,370	73,525	45,228
นครพนม	21	25	27	23	1,147,151	1,678,620	2,122,830	2,196,600	15,890	12,070	12,420	22,930
นครราชสีมา	66	76	73	75	4,371,370	6,047,607	6,783,442	7,436,810	40,540	-	-	128,750
บุรีรัมย์	35	42	45	52	2,050,620	2,618,882	3,720,931	5,126,520	49,680	98,396	114,338	92,960
มหาสารคาม	11	24	25	12	597,480	1,186,765	1,541,496	1,339,200	-	52,619	52,256	-
มุกดาหาร	16	14	14	16	1,042,620	726,780	942,840	1,470,920	5,524	660	3,200	6,400
ยโสธร	32	27	29	26	1,410,670	1,503,360	1,984,320	2,314,036	42,540	126,360	113,400	30,960
ร้อยเอ็ด	52	44	49	54	3,612,360	2,714,040	2,641,200	5,463,320	-	-	-	9,470
เลย	22	19	24	25	1,603,568	910,023	1,196,533	2,543,880	6,145	5,100	10,260	22,480
ศรีสะเกษ	36	15	15	37	1,859,772	817,320	1,354,200	3,456,282	40,910	61,250	52,060	18,710
สกลนคร	33	30	30	30	1,939,140	1,728,000	1,836,000	2,742,996	29,120	-	-	31,020
สุรินทร์	18	28	30	31	1,224,540	2,037,028	2,581,440	3,333,600	17,310	20,430	18,730	28,956
หนองคาย	-	5	6	6	-	258,209	411,438	385,680	-	-	31,000	-
อุดรธานี	43	44	44	39	2,569,200	2,537,160	2,865,960	4,428,020	46,000	-	-	70,374
อุบลราชธานี	30	51	56	44	1,796,280	2,696,520	4,717,920	3,361,477	31,394	-	-	17,566
อำนาจเจริญ	1	*	*	12	59,850	*	*	1,728,303	72,292	*	*	84,850
สระแก้ว		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
หนองบัวลำภู	10	*	*	1	751,020	*	*	18,245	51,990	*	*	49,055
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	529	551	574	587	33,619,745	34,649,524	40,060,350	58,389,915	514,971	498,665	556,099	713,337

ตารางที่: ผ10-16 (ต่อ)

ต้นทุนที่ใช้ในการสำรวจแหล่งภาษีอากร ปี 2533 ถึง 2536

จังหวัด	อัตรากำลัง(คน)				เงินเดือน(บาท)				เบี้ยเลี้ยง รวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ(บาท)			
	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536	2533	2534	2535	2536
ภาคใต้												
ชุมพร	25	25	26	26	404,166	1,635,050	2,191,636	664,030	28,300	32,860	21,150	32,136
กระบี่	1	13	15	1	70,800	833,160	1,219,680	116,880	-	-	-	-
ตรัง	14	14	15	25	776,300	880,470	1,082,580	1,958,188	25,854	11,785	22,300	48,900
นครศรีธรรมราช	21	24	25	29	1,243,309	1,440,000	2,400,000	3,094,691	63,630	78,000	95,000	134,188
นราธิวาส	24	24	24	26	2,621,460	2,676,600	3,009,950	3,625,752	60,000	30,000	35,000	72,000
ปัตตานี	1	1	-	3	63,600	67,200	-	206,520	-	-	-	3,000
พังงา	16	16	16	16	971,520	971,520	1,601,544	1,601,544	10,000	10,000	17,000	17,000
พัทลุง	27	22	21	30	1,460,508	4,752,600	2,103,120	2,394,288	20,970	18,880	9,900	22,590
ภูเก็ต	7	6	6	8	556,020	330,000	336,000	639,320	-	-	-	8,300
ยะลา	12	12	14	14	723,864	796,250	1,085,810	1,206,456	-	4,500	5,100	-
ระนอง	12	13	15	22	796,800	862,560	1,551,960	2,053,800	-	-	-	-
ลพท. 10 (ขนาดใหญ่)	6	8	8	8	393,840	508,680	655,560	676,200	43,108	51,428	80,230	121,920
สงขลา	5	7	7	7	335,160	514,320	636,960	691,200	-	-	-	24,000
สตูล	12	12	12	12	713,160	1,106,160	1,196,320	1,196,520	-	-	-	7,450
สุราษฎร์ธานี	38	37	39	40	2,509,976	2,038,740	2,720,460	3,787,048	13,660	-	6,750	67,362
รวมภาคใต้	221	234	243	267	13,640,483	19,413,310	21,791,590	23,912,437	265,522	237,453	292,430	558,846
รวมทั่วประเทศ	1,567	1,706	1,753	1,812	101,579,058	132,702,593	132,797,464	173,987,162	1,810,680	1,870,490	1,810,450	2,539,178

ที่มา : รายงานอัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำรวจ เงินเดือนและเบี้ยเลี้ยงแต่ละสำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่

และสรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล, (ก) จังหวัดไม่ได้แจ้งว่าข้อมูลที่ส่งมาเป็นของปีใด (อัตรากำลัง 7 คน เงินเดือน 57,480 เบี้ยเลี้ยง 11,150)

(ข) จังหวัดไม่ได้ทำการแยกข้อมูล เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ออกจากกันในปี 2534 และ 2535 (ปี 2534 มียอดเงินรวม 1445,729 และ ปี 2535 มียอดเงินรวม 1,558,370)

: อัตรากำลังและเงินเดือนในตารางที่ ผ4-16 ในปี 2536 จะไม่เท่ากับอัตรากำลังในตารางที่ 3.5

ทั้งนี้เพราะทางสถาบันฯ ได้มีการตรวจสอบข้อมูลของปี 36 ใหม่อีกครั้งหลังจากที่ได้รับข้อมูลตามตาราง ผ4-16 เรียบร้อยแล้ว ซึ่งมีบางจังหวัดได้ทำการแก้ไขตัวเลขมาให้ทางสถาบันฯ

จำนวนการบอกเพิ่ม เลิก การจดทะเบียนภาษีการค้า ในส่วนกลาง ปี 2533 ถึง 2536

สพท.	ภาษีการค้า(ราย)					
	2533		2534		2535	
	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก
สพท.1	1,589	165	1,361	710	-	-
สพท.2	*	*	*	*	*	*
สพท.3	*	884	*	625	*	6
สพท.4 (ก)	3,462	1,026	3,462	1,026	*	*
สพท.5	*	*	*	*	*	*
สพท.6	3,611	663	3,958	600	*	*
สพท.7 (ข)	3,609	1,146	3,609	1,146	*	*
สพท.8 (ค)	4,410	838	4,410	838	*	*
รวมส่วนกลาง	16,681	4,722	16,800	4,945	-	6

ที่มา : รายงานการบอกเลิก เพิ่มภาษีการค้า ในแต่ละสำนักงานภาษี

สรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

(ก), (ข), (ค) หมายถึง สพท. ไม่ได้แยกว่าเป็นข้อมูลปีใด

ดังนั้นจึงใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยของปี 2533 และ 2534

จำนวนการบอกเพิ่ม เลิก การจดทะเบียนภาษีการค้า ปี 2533 ถึง 2536

จังหวัด	ภาษีการค้า(ราย)					
	2533		2534		2535	
	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก
กรุงเทพฯ	16,681	4,722	16,800	4,945	-	6
ปริมณฑล						
นครปฐม	709	515	595	1,813	-	-
นนทบุรี	-	-	-	-	3,464	46
ปทุมธานี	835	183	832	289	-	-
สมุทรปราการ	1,856	560	2,324	622	-	-
สมุทรสาคร	576	281	855	184	-	-
รวมปริมณฑล	3,976	1,539	4,606	2,908	3,464	46
ภาคกลาง						
กาญจนบุรี	679	157	559	100	-	-
จันทบุรี (ก)	2,474	757	2,474	757	*	*
ฉะเชิงเทรา	529	326	519	329	-	-
สพท. 9 (บางละมุง)	4,720	532	5,319	753	5,376	757
ชลบุรี	1,417	579	1,129	469	-	-
ชัยนาท	853	144	900	142	-	-
ตราด	376	251	492	759	40	49
นครนายก (ข)	896	103	896	103	*	*
ประจวบคีรีขันธ์	212	*	187	*	*	*
ปราจีนบุรี	328	194	511	225	-	-
อยุธยา	506	275	519	319	-	-
เพชรบุรี	388	175	379	152	-	-
ระยอง (ค)	667	120	667	120	*	*

จำนวนการบอกเพิ่ม เลิก การจดทะเบียนภาษีการค้า และภาษีมูลค่าเพิ่ม ปี 2533 ถึง 2536

จังหวัด	ภาษีการค้า(ราย)					
	2533		2534		2535	
	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก
ราชบุรี	515	450	756	326	-	-
ลพบุรี	473	210	593	226	-	-
สมุทรสงคราม	*	*	*	*	*	*
สระบุรี	724	97	770	45	-	-
สิงห์บุรี	236	143	340	173	-	-
สุพรรณบุรี	607	339	772	427	-	-
อ่างทอง	1,653	86	1,750	70	-	-
รวมภาคกลาง	18,253	4,938	19,532	5,495	5,416	806
ภาคเหนือ						
กำแพงเพชร	278	111	552	185	-	-
เชียงราย	456	-	988	428	-	-
เชียงใหม่	2,242	839	2,284	811	-	-
ตาก	-	-	495	238	-	-
นครสวรรค์	121	46	910	443	65	59
น่าน	175	159	144	86	-	-
พะเยา	375	96	323	33	-	-
พิจิตร	380	248	380	197	-	-
พิษณุโลก	566	362	523	256	-	-
เพชรบูรณ์ (ง)	523	175	523	175	-	-
แพร่ (จ)	128	67	128	67	*	*
แม่ฮ่องสอน	192	208	161	127	-	-
ลำปาง	327	158	301	91	-	-

ตารางที่ 10-18 (ต่อ)

จำนวนการบอกเพิ่ม เลิก การจดทะเบียนภาษีการค้า และภาษีมูลค่าเพิ่ม ปี 2533 ถึง 2536

จังหวัด	ภาษีการค้า(ราย)					
	2533		2534		2535	
	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก
ลำพูน	166	46	68	42	-	-
สุโขทัย	303	67	380	131	-	-
อุดรดิตถ์	251	181	342	224	45	31
อุทัยธานี	237	93	187	130	-	-
รวมภาคเหนือ	6,720	2,856	8,689	3,664	110	90
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ						
กาฬสินธุ์	157	58	242	87	-	-
ขอนแก่น (ข)	916	662	916	662	*	*
ชัยภูมิ	456	211	568	239	-	-
นครพนม	754	260	742	182	-	-
นครราชสีมา	1,033	227	1,024	331	-	-
บุรีรัมย์	274	162	311	112	-	-
มหาสารคาม	-	-	-	-	-	-
มุกดาหาร	187	271	159	285	-	-
ยโสธร	166	87	135	28	-	-
ร้อยเอ็ด	320	255	195	125	-	-
เลย	297	194	-	-	-	-
ศรีสะเกษ (ข)	86	38	86	38	*	*
สกลนคร	275	155	261	185	-	-
สุรินทร์	291	122	403	127	18	29
หนองคาย	714	110	743	197	-	-
อุดรธานี	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ ผ 10-18 (ต่อ)

จำนวนการบอกเพิ่ม เลิก การจดทะเบียนภาษีการค้า และภาษีมูลค่าเพิ่ม ปี 2533 ถึง 2536

จังหวัด	ภาษีการค้า(ราย)					
	2533		2534		2535	
	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก
อุบลราชธานี	-	-	-	-	-	-
อำนาจเจริญ	*	*	*	*	*	*
สระแก้ว	*	*	*	*	*	*
หนองบัวลำภู	*	*	*	*	*	*
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5,926	2,812	5,785	2,598	18	29
ภาคใต้						
ชุมพร	-	-	-	-	-	-
กระบี่	400	163	345	179	-	-
ตรัง	417	208	574	313	-	-
นครศรีธรรมราช	2,060	416	839	226	-	-
นราธิวาส	3,030	30	3,350	40	-	-
ปัตตานี	137	52	241	71	-	-
พังงา	439	62	272	67	-	-
พัทลุง(ข)	110	32	84	53	224	10
ภูเก็ต	448	125	683	139	-	-
ยะลา	113	60	222	256	-	-
ระนอง	219	300	283	116	-	-
สพท. 10 (หาดใหญ่)	744	361	1,153	486	-	-
สงขลา	548	267	624	245	-	-
สตูล	341	3	106	12	-	-
สุราษฎร์ธานี	795	219	732	258	-	-

ตารางที่ ผ 10-18 (ต่อ)

จำนวนการบอกเพิ่ม เลิก การจดทะเบียนภาษีการค้า และภาษีมูลค่าเพิ่ม ปี 2533 ถึง 2536

จังหวัด	ภาษีการค้า(ราย)					
	2533		2534		2535	
	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก
รวมภาคใต้	9,801	2,298	9,508	2,461	224	10
รวมทั่วประเทศ	61,357	19,165	64,920	22,071	9,232	987

ที่มา : รายงานการบอกเลิก เพิ่มภาษีการค้า ในแต่ละสำนักงานภาษี

สรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึงไม่มีข้อมูล

(ก), (ข), (ค), (ง), (จ), (ฉ), (ช) หมายถึง จังหวัดไม่ได้แยกว่าเป็นข้อมูล
ของปีใด ดังนั้นจึงใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ปี 2533 และ 2534

(ซ) จังหวัดไม่ได้ทำการแยกข้อมูลในแต่ละปี ว่า เป็นจำนวนการจดทะเบียนภาษี
การค้าและภาษีมูลค่าเพิ่ม(ตารางที่ ผ4-20) ออกจากกัน ดังนั้นจึงใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยในแต่ละปี

จำนวนการบอกเพิ่ม เลิก การจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ในส่วนกลาง ปี 2533 ถึง 2536

สพท.	ภาษีมูลค่าเพิ่ม(ราย)					
	2534		2535		2536	
	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก
สพท.1	6,586	-	4,353	69	1,273	111
สพท.2	*	*	*	*	*	*
สพท.3	*	*	11,976	198	1,951	164
สพท.4 (ก)	*	*	6,492	51	6,492	51
สพท.5	-	-	20,280	131	4,463	184
สพท.6	-	-	9,992	50	3,253	99
สพท.7 (ข)	*	*	6,563	96	6,563	96
สพท.8 (ค)	*	*	7,398	129	7,398	129
รวมส่วนกลาง	6,586	-	67,054	724	31,393	834

ที่มา : รายงานการ บอกเพิ่ม เลิก จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ในแต่ละ สรรพากรเขตพื้นที่
และสรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

(ก), (ข) (ค) หมายถึง สพท. ไม่ได้แยกข้อมูลว่าเป็นของปีใด ดังนั้น จึงใช้วิธี
หาค่าเฉลี่ยปี 2535 และ 2536

จำนวนการบอกเพิ่ม เลิก การจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ปี 2533 ถึง 2536

จังหวัด	ภาษีมูลค่าเพิ่ม(ราย)					
	2534		2535		2536	
	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก
กรุงเทพฯ	6,586	-	67,054	724	31,393	834
ปริมณฑล						
นครปฐม	-	-	2,452	4	691	62
นนทบุรี	1,453	323	1,781	435	-	-
ปทุมธานี	-	-	2,555	40	862	85
สมุทรปราการ	-	-	9,333	75	9,233	75
สมุทรสาคร	-	-	1,783	24	404	40
รวมปริมณฑล	1,453	323	17,904	578	11,190	262
ภาคกลาง						
กาญจนบุรี	-	-	875	55	314	70
จันทบุรี (ก)	*	*	431	57	431	57
ฉะเชิงเทรา	-	-	1,001	16	242	46
สพท. 9 (บางละมุง)	-	-	1,355	24	1,644	90
ชลบุรี	-	-	1,515	55	712	72
ชัยนาท	-	-	425	16	78	11
ตราด	-	-	659	38	151	55
นครนายก	-	-	257	6	68	-
ประจวบคีรีขันธ์	*	*	1,006	*	203	*
ปราจีนบุรี	-	-	609	7	197	20
อยุธยา	-	-	1,339	27	317	30
เพชรบุรี	-	-	1,337	15	201	47
ระยอง	677	37	970	83	524	57

ตารางที่ ผ 10-20 (ต่อ)

จำนวนการบอกเพิ่ม เลิก การจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ปี 2533 ถึง 2536

จังหวัด	ภาษีมูลค่าเพิ่ม(ราย)					
	2534		2535		2536	
	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก
ราชบุรี	-	-	2,360	25	378	77
ลพบุรี	-	-	980	21	221	28
สมุทรสงคราม	-	-	457	-	115	7
สระบุรี	-	-	1,723	42	382	47
สิงห์บุรี	-	-	13	-	16	-
สุพรรณบุรี	-	-	1,510	39	316	51
อ่างทอง	245	-	224	26	124	10
รวมภาคกลาง	922	37	19,046	552	6,634	775
ภาคเหนือ						
กำแพงเพชร	-	-	53	7	139	26
เชียงราย	-	-	2,513	197	2,927	169
เชียงใหม่	-	-	5,704	74	1,523	300
ตาก	-	-	825	11	198	50
นครสวรรค์	-	-	1,762	23	225	54
น่าน	-	-	440	1	563	11
พะเยา	-	-	601	22	747	75
พิจิตร	-	-	644	-	776	6
พิษณุโลก	-	-	1,001	63	268	144
เพชรบูรณ์ (ข)	-	-	326	6	326	6
แพร่ (ค)	-	-	482	60	482	60
แม่ฮ่องสอน	-	-	266	26	91	6
ลำปาง	-	-	1,444	31	307	41

ตารางที่ ๘ 10-20 (ต่อ)

จำนวนการบอกเพิ่ม เลิก การจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ปี 2533 ถึง 2536

จังหวัด	ภาษีมูลค่าเพิ่ม(ราย)					
	2534		2535		2536	
	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก
ลำพูน	-	-	230	46	147	18
สุโขทัย	-	-	781	4	178	18
อุดรดิตถ์	-	-	666	14	147	25
อุทัยธานี	-	-	278	11	76	11
รวมภาคเหนือ	-	-	18,016	596	9,120	1,020
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ						
กาฬสินธุ์	-	-	466	9	113	18
ขอนแก่น (ง)	*	*	1,430	140	1,430	140
ชัยภูมิ	-	-	716	18	169	25
นครพนม	182	10	307	35	120	32
นครราชสีมา	-	-	5,173	127	585	127
บุรีรัมย์	-	-	974	25	243	30
มหาสารคาม	-	-	-	-	-	-
มุกดาหาร	-	-	111	3	95	17
ยโสธร	-	-	639	9	99	32
ร้อยเอ็ด	-	-	264	6	142	15
เลย	-	-	475	3	98	14
ศรีสะเกษ (จ)	*	*	573	16	573	16
สกลนคร	-	-	622	128	217	84
สุรินทร์	-	-	1,103	82	180	70
หนองคาย	-	-	999	54	1,015	60
อุดรธานี	-	-	1,970	80	289	107

ตารางที่ ผ 10-20 (ต่อ)

จำนวนการบอกเพิ่ม เลิก การจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ปี 2533 ถึง 2536

จังหวัด	ภาษีมูลค่าเพิ่ม(ราย)					
	2534		2535		2536	
	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก
อุบลราชธานี	-	-	1,820	56	347	66
อำนาจเจริญ	*	*	*	*	*	*
สระแก้ว	*	*	*	*	*	*
หนองบัวลำภู	*	*	*	*	*	*
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	182	10	17,642	791	5,715	853
ภาคใต้						
ชุมพร	-	-	-	-	-	-
กระบี่	-	-	275	7	114	21
ตรัง	-	-	727	88	267	32
นครศรีธรรมราช	-	-	1,681	18	388	38
นราธิวาส	-	-	1,063	-	1,249	10
ปัตตานี	-	-	352	1	62	9
พังงา	-	-	498	-	114	1
พัทลุง(ข)	84	53	224	10	78	3
ภูเก็ต	-	-	1,445	121	727	207
ยะลา	-	-	446	44	176	35
ระนอง	-	-	152	5	121	33
สพท. 10 (หาดใหญ่)	-	-	654	36	463	33
สงขลา	-	-	1,019	11	241	45
สตูล	-	-	160	119	169	581
สุราษฎร์ธานี	-	-	1,672	25	538	53

ตารางที่ ผ 10-20 (ต่อ)

จำนวนการบอกเพิ่ม เลิก การจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ปี 2533 ถึง 2536

จังหวัด	ภาษีมูลค่าเพิ่ม(ราย)					
	2534		2535		2536	
	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก	เพิ่ม	เลิก
รวมภาคใต้	84	53	10,368	485	4,707	1,101
รวมทั่วประเทศ	9,257	484	139,776	3,355	64,166	3,858

ที่มา : รายงานการ บอกเพิ่ม เลิก จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ในแต่ละ สรรพากรเขตพื้นที่
และสรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

(ก), (ข), (ค), (ง), (จ) หมายถึง จังหวัดไม่ได้แยกข้อมูลว่าเป็นของปีใด

ดังนั้น จึงหาค่าเฉลี่ยข้อมูลปี 2535 และ 2536

(ข) จังหวัดไม่ได้ทำการแยกข้อมูลในแต่ละปี ว่า เป็นการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
และภาษีการค้า(ตารางที่ ผ4-18) ออกจากกัน ดังนั้นจึงใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย

จำนวนผู้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และ ภาษีธุรกิจเฉพาะ ในส่วนกลาง ปี 2536

หน่วย : ราย

สพท.	ภาษีมูลค่าเพิ่ม 1.5%	ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%	ภาษีธุรกิจ เฉพาะ	ภาษีมูลค่าเพิ่ม กับภาษีธุรกิจเฉพาะ
สพท.1	262	1,011	59	4
สพท.2	*	*	*	*
สพท.3 (ก)	976	976	397	-
สพท.4	349	2,305	207	29
สพท.5	-	5,547	794	-
สพท.6	149	3,104	104	-
สพท.7	19	442	37	479
สพท.8	191	1,923	98	9
รวมส่วนกลาง	1,946	15,308	1,696	521

ที่มา : รายงานจำนวนผู้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และ ภาษีการค้า ในแต่ละสำนักงานภาษี

สรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

(ก) หมายถึง ข้อมูลภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ได้แยกว่าเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตรา 1.5% หรือ 7%
ดังนั้นจึงใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย

จำนวนผู้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และ ภาษีธุรกิจเฉพาะ ปี 2536

หน่วย : ราย

จังหวัด	ภาษีมูลค่าเพิ่ม 1.5%	ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%	ภาษีธุรกิจ เฉพาะ	ภาษีมูลค่าเพิ่ม กับภาษีธุรกิจเฉพาะ
กรุงเทพฯ	1,946	15,308	1,696	521
ปริมณฑล				
นครปฐม	266	425	133	-
นนทบุรี	137	1,089	81	-
ปทุมธานี	213	649	200	-
สมุทรปราการ	202	1,525	57	12
สมุทรสาคร	61	343	48	-
รวมปริมณฑล	879	4,031	519	12
ภาคกลาง				
กาญจนบุรี	752	843	23	-
จันทบุรี	113	70	43	-
ฉะเชิงเทรา	88	154	21	-
สพท. 9 (บางละมุง)	483	1,161	175	-
ชลบุรี	131	581	92	-
ชัยนาท	43	76	1	-
ตราด	46	105	8	-
นครนายก	17	51	5	-
ประจวบคีรีขันธ์	3	100	10	-
ปราจีนบุรี	155	163	14	-
อยุธยา	81	227	9	-
เพชรบุรี	73	128	6	-
ระยอง	532	1,939	240	482

ตารางที่ ๑๐-๒๒ (ต่อ)

จำนวนผู้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และ ภาษีธุรกิจเฉพาะ ปี ๒๕๓๖

หน่วย : ราย

จังหวัด	ภาษีมูลค่าเพิ่ม 15%	ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%	ภาษีธุรกิจ เฉพาะ	ภาษีมูลค่าเพิ่ม กับภาษีธุรกิจเฉพาะ
ราชบุรี	1,213	1,839	145	240
ลพบุรี	72	149	29	-
สมุทรสงคราม	35	80	9	-
สระบุรี	80	302	69	4
สิงห์บุรี	44	49	-	-
สุพรรณบุรี	95	221	16	8
อ่างทอง	53	71	-	-
รวมภาคกลาง	4,109	8,309	915	734
ภาคเหนือ				
กำแพงเพชร	36	103	26	-
เชียงราย	*	*	*	*
เชียงใหม่	75	1,458	121	*
ตาก	44	154	23	-
นครสวรรค์	80	175	91	-
น่าน	182	381	11	1
พะเยา	269	478	43	4
พิจิตร	344	432	16	-
พิษณุโลก (ก)	114	114	114	305
เพชรบูรณ์	41	127	15	3
แพร่	44	140	16	-
แม่ฮ่องสอน	52	39	4	-
ลำปาง	68	239	122	4

ตารางที่ ๘ 10-22 (ต่อ)

จำนวนผู้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และ ภาษีธุรกิจเฉพาะ ปี 2536

หน่วย : ราย

จังหวัด	ภาษีมูลค่าเพิ่ม 1.5%	ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%	ภาษีธุรกิจ เฉพาะ	ภาษีมูลค่าเพิ่ม กับภาษีธุรกิจเฉพาะ
ลำพูน	36	111	4	-
สุโขทัย	401	531	33	-
อุดรดิตถ์	248	554	8	1
อุทัยธานี	31	65	10	-
รวมภาคเหนือ	2,065	5,101	657	318
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ				
กาฬสินธุ์	*	74	-	-
ขอนแก่น	1,475	1,501	152	5
ชัยภูมิ	49	120	-	-
นครพนม	244	370	17	-
นครราชสีมา	166	419	10	-
บุรีรัมย์	67	164	10	5
มหาสารคาม	97	150	9	-
มุกดาหาร	39	56	10	-
ยโสธร	29	70	13	-
ร้อยเอ็ด	33	109	2	-
เลย	98	65	2	-
ศรีสะเกษ	39	101	9	1
สกลนคร	108	109	2	-
สุรินทร์	33	147	30	3
หนองคาย	326	639	14	-
อุดรธานี	295	301	37	-

ตารางที่ ผ 10-22 (ต่อ)

จำนวนผู้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และ ภาษีธุรกิจเฉพาะ ปี 2536

หน่วย : ราย

จังหวัด	ภาษีมูลค่าเพิ่ม 1.5%	ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%	ภาษีธุรกิจ เฉพาะ	ภาษีมูลค่าเพิ่ม กับภาษีธุรกิจเฉพาะ
อุบลราชธานี	21	326	22	-
อำนาจเจริญ	*	*	*	*
สระแก้ว	*	*	*	*
หนองบัวลำภู	*	*	*	*
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,119	4,721	339	14
ภาคใต้				
ชุมพร	46	114	30	-
กระบี่	39	75	10	2
ตรัง	116	151	66	4
นครศรีธรรมราช	*	233	65	-
นราธิวาส (ข)	425	425	425	25
ปัตตานี (ค)	229	229	229	269
พังงา	69	45	7	-
พัทลุง	47	108	6	-
ภูเก็ต	441	286	47	17
ยะลา	192	211	39	-
ระนอง	43	78	5	-
สพท. 10 (หาดใหญ่)	141	322	93	-
สงขลา	197	44	25	1
สตูล	64	44	11	-

ตารางที่ ผ 10-22 (ต่อ)

จำนวนผู้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และ ภาษีธุรกิจเฉพาะ ปี 2536

หน่วย : ราย

จังหวัด	ภาษีมูลค่าเพิ่ม 1.5%	ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%	ภาษีธุรกิจ เฉพาะ	ภาษีมูลค่าเพิ่ม กับภาษีธุรกิจเฉพาะ
สุราษฎร์ธานี	190	338	24	6
รวมภาคใต้	2,239	2,703	1,082	324
รวมทั่วประเทศ	14,357	40,173	5,208	1,923

ที่มา : รายงานจำนวนผู้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และ ภาษีการค้า ในแต่ละสำนักงานภาษี

สรรพากรเขตพื้นที่ และ สรรพากรจังหวัด

หมายเหตุ : * * * หมายถึง ไม่มีข้อมูล

(ก), (ข), (ค) หมายถึง ข้อมูลที่ได้รับไม่ได้แยกว่าเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มอัตรา 1.5 % และ 7 % และ ภาษีธุรกิจเฉพาะ ดังนั้นจึงใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย

ภาคผนวกที่ 11

ผลลัพธ์ของการคำนวณเบื้องต้นในบทความที่จะถูกตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศ

ภาคผนวกนี้จะนำเสนอถึงความแตกต่างของประเด็นสำคัญระหว่างงานวิจัยที่จะถูกตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศกับงานวิจัยชิ้นนี้และผลลัพธ์ที่คำนวณได้ในเบื้องต้น

ประเด็นที่แตกต่างที่สำคัญ ได้แก่

1. ต้นทุนส่วนเพิ่มจะคิดเฉพาะต้นทุนที่จ่ายโดยกรมสรรพากร ไม่ได้รวมเอาถึงค่าเสียเวลาและค่าใช้จ่ายของผู้ที่ต้องมาพบเจ้าหน้าที่สำรวจ เนื่องจากต้นทุนที่คำนวณได้นั้นอ้างอิงกับขนาดของการสำรวจ (จำนวนของผู้ที่ถูกสำรวจ) ในปี 2536 แต่ถ้ามีการขยายขนาดของการสำรวจออกไป (โดยเทียบจากสัดส่วนในปัจจุบันต่อจำนวนที่ควรจะถูกสำรวจทั้งหมด) สัดส่วนของการสำรวจทั้งหมด ก็จะได้ต้นทุนส่วนเพิ่มที่สูงมากขึ้นด้วย

2. ความสูญเสียส่วนเพิ่มจะนำเอาค่าเสียเวลาและค่าใช้จ่ายของผู้ที่ต้องมาพบเจ้าหน้าที่สำรวจไว้ในส่วนนี้ นอกจากนี้ ยังมีการรวมเอาค่า Probability ของผู้ที่ถูกสำรวจหากมีการขยายขนาดของการสำรวจเข้ามาคูณกับ Risk Aversion Coefficient (A) (ซึ่งเป็นการชั่งน้ำหนักวิธีหนึ่ง) ด้วยความจริงที่ว่าผู้ถูกสำรวจอาจถูกหรือไม่ถูกสำรวจก็ได้ในขนาดของการสำรวจที่เพิ่มขึ้น การเพิ่ม Probability นำไปสู่ข้อจำกัดที่สำคัญโดยจะบังคับให้ค่า A นี้อยู่ในช่วงที่แคบ เพื่อให้สมการความสูญเสียส่วนเพิ่มตรงตามสามัญสำนึก ดังนั้น ค่า A ที่ใช้จึงเป็น 0.0023229 ด้วยเหตุผลทั้งสองนี้ ทำให้ความสูญเสียส่วนเพิ่มมีขนาดสูงขึ้น แม้ว่าจะไม่มากไปจากเดิมสักเท่าไร

3. การใช้ Exponential form แทน Linear form ของ Decaying rate ในการคำนวณผลได้ส่วนเพิ่ม ทำให้ผลได้ส่วนเพิ่มลดลงไปจากเดิม

เพราะฉะนั้น ผลลัพธ์ของการคำนวณตามประเด็นทั้งสามนี้ แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

กรณีศึกษา	ขนาดของประชากรที่อยู่ในข่ายเสียภาษี	
	ขนาดต่ำ	ขนาดสูง
กรณีพื้นฐาน	-189.0 ล้านบาท	-14.9 ล้านบาท
กรณีดีที่สุด	-18.9 ล้านบาท	298.0 ล้านบาท
กรณีเลวที่สุด	-307.7 ล้านบาท	-232.6 ล้านบาท

จะเห็นได้ว่า ในทุกกรณี (ยกเว้นกรณีที่ดีที่สุด ด้วยขนาดประชากรที่อยู่ในข่ายเสียภาษีจำนวนมาก) การสำรวจจะไม่คุ้ม อย่างไรก็ตามผลลัพธ์ดังกล่าว เป็นเพียงผลจากการคำนวณเบื้องต้นเท่านั้นเอง ซึ่งเมื่อมีการทบทวนการวิเคราะห์ภายหลัง อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น ขอให้พิจารณาผลลัพธ์นี้ในแนวทางที่ว่า การสำรวจอาจเป็นไปได้ที่จะไม่คุ้มค่า หากมีการใช้วิธีการอื่นที่แตกต่างกันไปในการวิเคราะห์

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

กรมสรรพากร ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วย การสำรวจแหล่งภาษีอากรและติดตามการยื่นแบบแสดง
รายการภาษี พ.ศ. 2535

กระทรวงพาณิชย์ สถิติการจดทะเบียนของบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
ที่ดั่งใหม่ ปี 2535 ถึง 2536

กระทรวงมหาดไทย สถิติจำนวนสถานประกอบการที่มีลูกจ้างและจำนวนลูกจ้างทั่วประเทศไทย
ปี 2535 ถึง 2536

สำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ 8 รายละเอียดของแผนงาน แผนปฏิบัติการสำรวจแหล่งภาษีอากร
ปีงบประมาณ 2537

สำนักงานสถิติแห่งชาติ สถิติจำนวนคนทำงานตามสถานภาพการทำงาน ปี 2533 ถึง 2536

สำนักงานสรรพากรจังหวัดหนองคาย แนวปฏิบัติการสำรวจภาษีอากรของงานสำรวจ สำนักงานสรรพากร
จังหวัดหนองคาย ประจำปีงบประมาณ 2537

สุเมธ เจนเจษฎา 2538 แนวทางปฏิบัติ ปัญหา เกี่ยวกับการสำรวจแหล่งภาษีอากร (เอกสารประกอบ
การบรรยาย)

เอกสารภาษาอังกฤษ

Ahnad, Ehtisham and Nicholas Stern. 1991. *The Theory and Practice of Tax Reform in Developing Countries*. Cambridge University Press, Cambridge.

Bailey, Mactin J. and Arnold C. Harberger, Editors. 1969. *The Taxation of income from Capital*, The Brooking institution, Washington D.C.

Binswanger, Hans P. 1980. "Attitudes toward risk : Experimental measurement in rural India." *American Journal of Agricultural Economic*. August, 395-407

Binswanger, Hans P. and Donald A. Sillers. 1983. "Risk aversion and credit constraints in farmers decision-making. A reinterpretation." *The Journal of Development studies*. 5-21

Dahiby, Bev. 1993. "The Cost of Raising Additonal Tax Revenue in Alberta." University of Alberta, Canada.

_____ 1994. "A Framework for Evaluating the Taxpayer Survey in Thailand" Paper presented to the Thailand Development Research Institute.

_____ 1993. "Progressive Taxation and the Social Marginal Cost of Public Funds." University of Alberta, Canada.

_____ 1994. "Calculation of the SMCF in Evaluating the Taxpayer Survey in Thailand." Paper presented to the Thailand Development Research Institute.

Grisley, William and Earl D. Kellogg. 1983. "Farmers' Subjective Probabilities in Northern Thailand : An Elicitation Analysis." *American Journal of Agricultural Economics*. Febuary, 74-82.

Hansson, Ingemar. 1985. "Tax Revenue and the Marginal Cost of Public Funds in Sweden."

Journal of Public Economics. 27, 331-353.

Jones, L.P. Tandon and I. Vugelsong. 1990. *Selling Public Enterprise : A Cost Benefit*

Methodology. MIT Press.

Lernieux, Thomas. Bernard Fortin and Pierre Frechette. 1994. "The Effect of Taxes on Labor

Supply in the Underground Economy" *The American Economic Review*. March, 231-253.

Poapongsakorn, Nipon. 1979. "Labor Supply, Demand for Children and Wage Rates of Paid

Employees in Thailand." Faculty of Economics, The University of Hawaii.

Rochjadi, Achmad and Jane H. Leuthold. 1994. "The Effect of Taxation on Labor Supply in a

Developing Country Evidence from Cross-sectional Data." *Economic Development and Cultural Change*. Vol. 42 No.2, 333-350

Slemrod, Joel and Shlomo Yitzhaki. 1987. "The optimal Size of a Tax Collection Agency."

Scand Journal of Economics. 89 (2), 183-192.

Sandmo, Agnar. 1981. "Income Tax Evasion, Labour Supply and the Equity-Efficiency Tradeoff."

Journal of Public Economic. 16, 265-288.

Yitzhaki, Shlomo. 1987. "On the Excess Burden of Tax Evasion." *Public Finance Quarterly*. Vol.15

No.2 April 1987, 123-137.

Yamada, Masatoshi 1990. "An Analysis of Optimal Taxation with Tax Evasion." *Public Finance*.

No. 3, 470-490